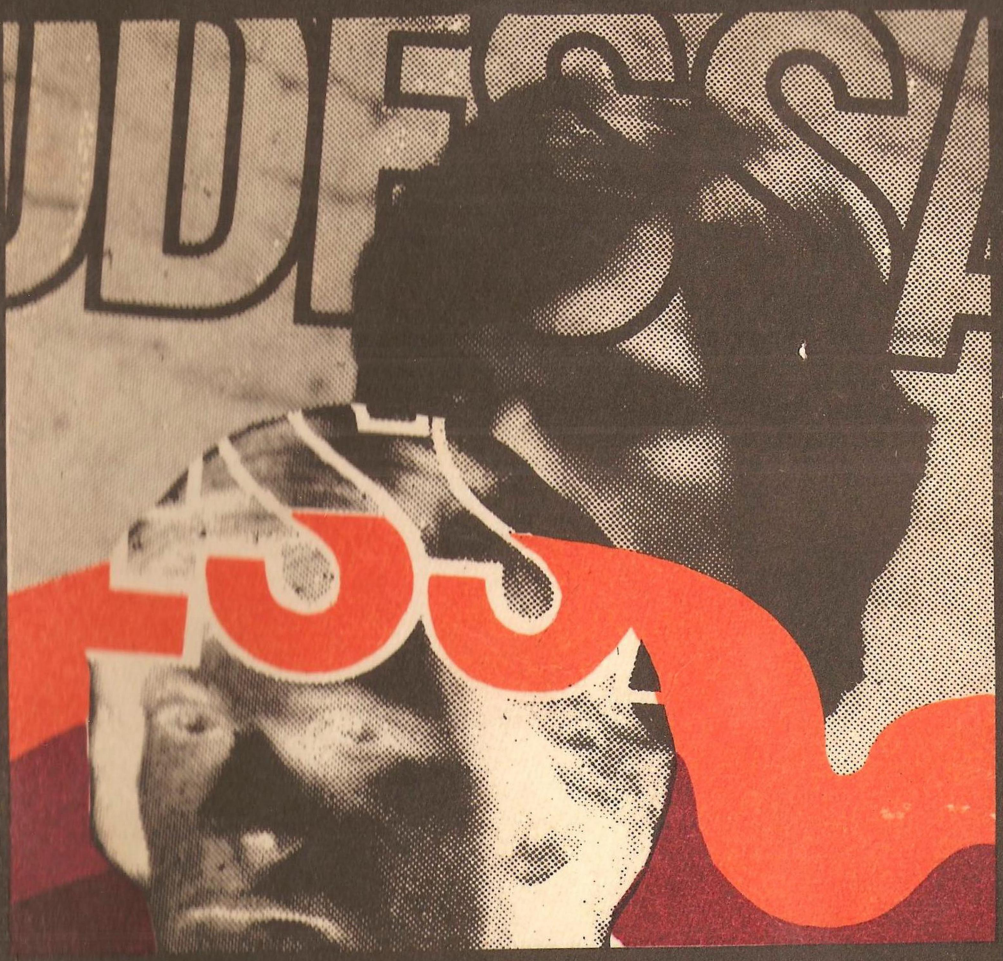

ARKADI ADAMOV

complicații la pătrat

enigma

ARKADI ADAMOV

Complicații la pătrat

Coperta de Mihai Mănescu

АРКАДИЙ АДАМОВ
Квадрат сложности
(Журнал „Юность", № 10-12/1973)

Toate drepturile asupra acestei versiuni
sînt rezervate editurii UNIVERS

ARKADI ADAMOV

Complicații la pătrat

În românește de Nicolae Mărgeanu
și Vladimir Vasiliev

București — 1977
● EDITURA UNIVERS ●

Capitolul I

O BEZNĂ ÎN CARE SE ÎNTREVEDE TOTUȘI CÎTE CEVA

În cursul zilei de azi mi-a ajuns la urechi o frază din cale-afară de ciudată, într-atît de ciudată și de obscură, încît iată-mă de o oră încheiată umblînd încolo și încoace prin biroul meu din secția noastră și cîntărind-o pe toate fețele posibile... În final, am luat hotărîrea să nu-i raportez deocamdată nimic lui Kuzmici. Fraza cu pricina suna ca o parolă : „La Galeriile Tretiakov, în sala Kuindji". Dar ce mama dracului ar putea să însemne ?...

În momentul de față, ne batem capul cu un caz cu totul neobișnuit, chiar misterios, s-ar putea spune. E vorba de dispariția, mai precis de plecarea inopinată, pe furiș, a unui cetățean care n-a încălcat legea în nici un fel, n-a comis un delict, dimpotrivă, a fost el însuși victima unui furt. Tocmai asta e, că aflînd că în camera sa de hotel se săvîrșește o spargere, omul și-a luat tălpășița !

Pe hoț, dealtfel, am pus mîna destul de repede. E un tip foarte dibaci, specializat în furturile din hoteluri și care a operat în serie în hotelurile din Moscova, Leningrad și Harkov. Un „artist în turneu", cum îi numim noi pe de-alde ăștia. La arestarea sa, la Moscova, am fost ajutați de o muncitoare de la fabrica de tricotaje, Varvara Glotova ; individul, pe numele său Mușanski, îi făcuse cunoștința și se cam dăduse la ea. Apropo de Varvara, cînd m-am dus pentru prima dată la dînsa, am dat acolo peste un oarecare Tolik, căruia, nici una-nici două, i s-a năzărit să-mi facă o scenă de gelozie. O treabă urîtă de tot — ce săpuneală mi-a tras, după aceea, Kuzmici ! — fiindcă Tolik a sărit la bătaie ; măcar că, solid ca un bivol, era total ageamiu în materie, așa că l-am bumbăcit destul de zdravăn. Ce era să fac, dacă a scos cuțitul ? Da, o treabă tare urîtă, de cîte ori mi-aduc aminte, mi se face rușine...

Pe scurt, Varvara ne-a ajutat să-l arestăm pe Mușanski acela, care a recunoscut toate furturile comise, inclusiv

ultimul, cel din camera „lux“ de la hotel, de unde, cel puţin aşa declarase, nu subtilizase decît două bluze. Dar de ce anume dăduse bir cu fugiţii locatarul acelei camere, firește că Muşanski nu avea cum să ne lămurească.

Omul venise la Moscova de la Penza, dar nu se întorsese acasă nici pînă acum, deşi de la dispariţia sa trecuseră vreo două săptămîni. Suspect individ !

Ca să fiu mai explicit, voi rezuma aici toate considerentele care ne-au dus la această concluzie : plecarea grabnică de la hotel, imediat după constatarea furtului comis în camera sa ; minciuna turnată la recepţia hotelului, cum că se grăbeşte ca să nu piardă cursa de avion (nici un avion, în ziua aceea, nu luase la bord pe vreun Ivan Haritonovici Nikolov, şi chiar dacă ar fi călătorit cu avionul folosind un act de identitate fals sau n-ar fi luat deloc avionul, ci, să zicem, trenul, asta nu-l făcea mai puţin suspect, dimpotrivă) ; şi, în sfîrşit, un enigmatic bilet, pe care erau însemnate nişte cifre, găsit în camera sa de hotel.

Temeiuri mai mult decît suficiente pentru a ne atrage atenţia asupra tipului. Iar Kuzmici îmi încredinţase mie cazul.

Cine era de fapt acest Ivan Haritonovici Nikolov, sau, ca să folosesc o expresie predilectică a unui prieten de-al meu, „în ce domeniu se circumscriu preocupările existenţei sale“ ?

În privinţa asta, Penza nu ne-a comunicat nimic interesant, limitîndu-se la o simplă notă de relaţie. Ceea ce însemna fie că cetăţeanul Nikolov îşi camufla foarte abil activitatea sa dubioasă, adevăratul „domeniu al preocupărilor sale“, fie că acest domeniu era plasat în altă parte decît la Penza, fie că, în sfîrşit, omul nu desfăşura nici un fel de activitate dubioasă şi elementele reţinute de noi erau fleacuri, pur şi simplu nişte coincidenţe. Presupunerea din urmă mi se părea însă puţin probabilă.

Vorba e că, deocamdată, Penza nu ne furnizase nimic.

Niscaiva informaţii despre misteriosul cetăţean Nikolov puteau fi însă culese de la hotelul unde locuise, chiar dacă trecuseră două săptămîni de cînd ridicase ancora. Şi într-adevăr, am găsit pe cineva care şi-a amintit de el. În speţă, un oarecare Viktor Sboki, locatarul camerei

vecine cu a lui Nikolov. Viktor era antrenorul unei cunoscute echipe de fotbal din divizia „B". Echipa avea nu știu ce încurcături, și el se străduia să aranjeze ploile la Comitetul de cultură fizică și sport.

Antrenorul n-a întîrziat să-mi relateze despre fostul său vecin de cameră o întîmplare cît se poate de interesantă :

— Dacă ai ști ce fetișcană a venit odată la el — să-ți lingi buzele, nu alta ! Am reperat-o încă de pe stradă, mergea în fața mea. Piciorușe, talie, părul curgîndu-i pe umeri — mișto de tot gagica ! Pe urmă o văd că intră în hotelul meu și urcă la etajul doi. Se-nțelege că lucrul ăsta m-a intrigat. Mă iau după ea, dar tiptil, știi, ca detectivii... Viktor îmi făcu vesel din ochi. Văd că se îndreaptă spre camera vecină cu a mea, bate la ușă și, cînd tipul îi deschide — fii atent ! — pronunță următoarea frază foarte ciudată : „Bună ziua ! Am fost astăzi la Galeriile Tretiakov, în sala Kuindji". Și rîde ! Te-ai prins, amice ? Tipul i-a răspuns morocănos nu știu ce și a invitat-o în cameră.

Sub această formă am auzit pentru întîia dată fraza aceea bizară. La început, nu i-am acordat prea multă importanță. Interesul meu era concentrat asupra fetei însăși, ceea ce interlocutorului meu i se păru cît se poate de normal, drept care îmi mai făcu o dată cu ochiul.

— Superbă ! continuă el visător. N-am cuvinte să ți-o descriu... O bijuterie ! Și pesemne că și costă cît o bijuterie — dar eu, drept să spun, nu m-aș zgîrci, dacă s-ar ivi prilejul...

Viktor era un băiat chipeș, înalt, cu fața bronzată, îmbrăcat elegant, dar fără ostentație. Un personaj ideal de roman, un bărbat cum vezi numai în filme. Stătea tolănit în fotoliu și fuma țigări super-long. O șuviță de păr cîrlionțat îi cădea pe frunte, și Viktor o arunca întruna pe spate, cu o zvîcnire semeață a capului.

— După cîte înțeleg, pe dumneata te interesează tipul acela... și el arătă spre peretele care despărțea camera sa de cea de alături. În schimb, pe mine mă interesează fetișcana, și aș vrea să...

Pricepusem încotro bate. Clătinai din cap.

— Nu. Mă interesează furtul şi tentativa de omor asupra cameristei. Ştii despre ce e vorba, a fost tărăboi mare aici, în hotel, cu prilejul acela.

— Lasă-lasă, nu mă duci dumneata cu preşul ! — Mă ameninţă cu degetul, zîmbind şiret. — Ai nevoie de tipul ăla.

— Firește, încuviinţai eu, şi mai am nevoie de toţi cei care l-au vizitat. Asta, tocmai ca să clarificăm împrejurările în care s-a produs furtul.

— Şi vrei să spui că miliţia nu cunoaşte adresa cetăţeanului, oraşul în care locuieşte ? făcu Viktor curios. Păi, n-a prezentat buletinul la recepţie, n-a completat un formular, ca toată lumea ?

— Cum să nu ! Ştim că e din Penza. Dar vezi că pînă astăzi nu s-a întors încă acasă. Iar noi trebuie să lămurim, fără întîrziere, o serie de chestiuni. Nu ştii unde avea de gînd să plece, de aici, de la Moscova ?

Viktor căzu pe gînduri. Cîteva clipe, privirea îi rămase absentă. Apoi dădu din umeri :

— Naiba să ştie ! L-am auzit făcînd comanda pentru tot felul de convorbiri telefonice interurbane.

— Nu-ţi aminteşti cu ce oraşe ?

— Păi, cu Rostov, cu Odessa... şi cu încă unul, de care n-am auzit niciodată, deşi am jucat în deplasare în tot felul de oraşe...

În minte începu să mi se înfiripe un plan de acţiune. Dar era încă prea devreme ca să închei discuţia cu antrenorul.

— Dar aici, nu-ţi aduci aminte cine l-a mai vizitat ? Vreau să spun, în afară de fata aceea...

— Odată, intrînd la el, am dat de un tip care tocmai se pregătea să plece. Unul gras, abia îl cuprindea haina, iar pantalonii, prea scurţi, stăteau pe el ca nişte burlane. Se vedea de la o poştă că e tulburat, dracu ştie de ce !

— Nu-ţi aminteşti cum îl chema ?

— Ivan Haritonovici i s-a adresat parcă... stai niţel ! Grigori... şi mai cum naiba ?... Semionovici, sau Serghcievici... Nu ţin minte exact. Tocmai îşi luau rămas-bun. Grăsanul se tot tînguia : „Vezi, nu mă nenoroci, Ivan Haritonovici..." Dezgustător ! Şi l-a mai căutat cineva o dată, în timpul zilei...

Viktor se lansase binişor pe panta aducerilor-aminte.

— ...Dacă mă gîndesc bine, e curios că toată lumea se temea de el ! continuă Viktor, aprinzîndu-şi o altă ţigară. Ăsta, al doilea, unul pirpiriu, cu servietă, văzîndu-mă că ies din camera vecină cu a lui, s-a apropiat de mine şi, ştii, pe un ton smerit şi timid, m-a întrebat : „Sînteţi atît de bun să-mi spuneţi dacă vecinul dumneavoastră de cameră, Ivan Haritonovici, e acasă ?“ I-am răspuns : „Păi, bateţi la uşă — s-ar putea să fie acasă...“ „Am încercat. Nu răspunde, zice omul. Mă gîndesc că poate se odihneşte şi nu se face să-l deranjez... O să trebuiască să revin mai tîrziu.“ I-am spus : „De obicei, vine acasă pe seară“. „Nu mi-aţi putea da o indicaţie cam cînd l-aş putea găsi peste zi ? Seara, mi-e absolut imposibil să vin şi nici de telefonat, nu pot telefona...“ L-am repezit : „Ziua, nu prea poate fi găsit...“

Discuţia dintre antrenorul de fotbal şi pirpiriul cu servietă mi-a dat de gîndit. Comportarea omului era destul de ciudată. De ce, seara, nu putea nici măcar să telefoneze ? Şi apoi, de ce se adresase vecinului de cameră al lui Nikolov şi nu recepţionerei de etaj, care era cea mai în măsură să ştie dacă cel căutat era sau nu acasă ?

Se făcuse între timp şase seara. Irosisem cu şmecherul acela de Viktor nu mai puţin de două ore. Ce-i drept, nu fără folos.

Acum era cazul să stau de vorbă cu recepţionera de etaj, Ekaterina Osipovna. În prealabil, trecui însă pe la directorul adjunct al hotelului, căruia îi cerui permisiunea să mă servesc de telefonul lui. Directorul ştia de unde sînt şi îmi arătă aparatul cu un gest larg. Dînd dovadă de tact, ieşi din birou, lăsîndu-mă singur.

L-am chemat pe Valea Denisov, care era ajutorul meu în cercetările legate de noul caz.

Noul caz... Sincer vorbind, şi privind lucrurile cu oarecare detaşare, cazul se arăta a fi într-adevăr ieşit din comun. Noi căutam un ins care, cel puţin după informaţiile noastre, nu săvîrşise nici o infracţiune. Un pretext exista — doream să-i înapoiem cele două bluze furate şi să-l întrebăm dacă nu-i lipseau şi alte obiecte... Dacă nu ne înşela flerul nostru de lucrători operativi, în spatele

întregii acelei istorii se ascundea însă o afacere mult mai gravă.

I-am trasat lui Valea cîteva sarcini urgente și am stabilit să ne întîlnim peste două ore. Apoi am urcat din nou la etajul doi, s-o caut pe recepționera de etaj.

Am întrebat-o și pe ea dacă își amintește cine l-a vizitat pe Nikolov. Femeia se apucă să relateze cu glas liniștit și tărăgănat :

— S-au perindat pe la el tot felul de oameni — cine poate să-i țină minte pe toți ! Bunăoară, într-una din zile a venit la dînsul un bărbat corpolent — pe ăsta l-am reținut, o să vedeți de ce... Era roșu în obraji, nu numai paltonul, dar și haina îi era descheiată, se vede că-i era grozav de cald. A intrat la Nikolov, și naiba știe ce s-o fi petrecut acolo înăuntru, că atunci cînd a ieșit, zău că nu exagerez !, era complet schimbat la față : alb ca varul, și abia își mai tîra picioarele ! Cu mîna dreaptă, se freca, pe sub palton, în dreptul inimii... A ajuns cu chiu, cu vai pînă la masa mea, s-a prăbușit într-un fotoliu și a bîiguit : „N-aveți cumva niște picături pentru inimă ?“ Mă întreb cum o fi izbutit să ajungă acasă... Vreo două zile după aceea, nu mi-a mai ieșit din minte chipul bietului om !

Ascultînd-o pe recepționeră, îmi spuneam că episodul relatat de ea îl punea mult mai semnificativ în lumină pe Nikolov decît nu știu ce frază tîmpită despre Galeriile Tretiakov și alte bazaconii. Întîmplarea avea, fără doar și poate, un tîlc grav. Mi se confirma o dată în plus importanța anchetei pe care o întreprindeam.

„Și l-a mai căutat cineva o dată, în timpul zilei...“, mi-am amintit că spusese Viktor.

Mi-a încolțit în minte o idee nouă. Mi-am luat în grabă rămas-bun de la recepționeră și m-am întors, aproape alergînd, în camera lui Viktor. Apariția mea păru să-l surprindă pe antrenor, ba chiar să-l alarmeze.

— L-ai putea recunoaște pe individul acela, l-am întrebat eu fără altă introducere, știi, cel pe care l-ai întîlnit, ziua, pe culoar și care n-a îndrăznit să-l deranjeze pe Nikolov ?

— Știu eu, cred că da... răspunse fotbalistul ezitînd.

Mă înțelesei cu el să vină a doua zi la noi, la direcție. Apoi am pornit în galop spre birou, unde mă aștepta Valea Denisov.

Punctualul, pedantul și veșnic seriosul Valea mă aștepta, bineînțeles. Știam că, în sinea lui, Valea era extrem de nemulțumit de fizicul său cam firav, chiar nițel efeminat, s-ar putea spune. De aceea, probabil, și practica cu frenezie judoul și înotul — la ambele discipline obținuse categoria întîi ; cu toate acestea, „fizicul" său rămăsese, cel puțin în aparență, la fel de plăpînd, și nimeni n-ar fi crezut că în palmaresul lui Valea erau trecute și cîteva victorii la Petea Șuhmin, campionul de judo al clubului „Dinamo" din Moscova !

Văzîndu-mă intrînd, Valea îmi comunică pe un ton reținut :

— Te-a căutat la telefon Svetlana.

Un Petea Șuhmin, avînd să-mi transmită un asemenea mesaj, n-ar fi scăpat în ruptul capului prilejul să-mi facă cu ochiul sau să plaseze o vorbă de duh răsuflată. Valea cel veșnic serios și plin de tact nu-și permitea asemenea manifestări nelalocul lor !

Fără să vreau, m-am uitat la ceas. Era abia ora opt.

— Cum merge treaba ? l-am întrebat pe Valea. Ce-ai reușit să obții ?

— Uită-te și tu...

Și îmi întinse foaia de hîrtie pe care, cînd intrasem în birou, observasem că o studiază cu atenție.

Valea e de o pedanterie teribilă, ceea ce, în unele cazuri, se soldează cu rezultate remarcabile în munca noastră, chiar dacă pe unii această calitate a sa îi scoate din sărite, iar pe alții îi distrează grozav. Printre aceștia din urmă se numără și Petea Șuhmin. Ceea ce nu e defel de mirare, Petea nefiind în stare nici cravata să și-o înnoade ca lumea, în rarele și neapărat festivele ocazii cînd e nevoit să și-o pună la gît.

În ziua aceea, Valea întocmise un grafic în toată regula.

— Aruncă-ți și tu ochii... La prima rubrică sînt trecute orașele cu care individul a avut convorbiri telefonice, la următoarea e notată durata în minute a convorbirilor,

dincoace numerele de telefon cerute, în continuare ziua și ora cînd a avut loc convorbirea. Ultima rubrică, deocamdată goală, ți-o voi completa mîine cu numele persoanelor cu care au fost purtate convorbirile...

Băiat de ispravă, Valea ! E o adevărată încîntare să ai un asemenea ajutor într-o anchetă. Întrucît Igor e în momentul de față indisponibil, un colaborator mai bun nici n-aș fi putut găsi. În comparație cu Igor, Valea are un singur cusur : nu e înzestrat cu suficient spirit de inițiativă, îi lipsește imaginația, nu prea îi vin idei, și încă ceva — nu știe să stimuleze nici imaginația altora. În schimb e un executant ideal. Dacă îi trasezi o sarcină concretă, poți fi sigur că va face pe dracu în patru să o ducă la capăt. El însă nu e capabil să traseze sarcini altora, să conceapă operația în întregul ei sau să propună o pistă nouă în complexul cercetărilor.

Ne apucarăm să studiem împreună rubrica în care erau trecute convorbirile interurbane ale lui Nikolov. În cele unsprezece zile cît locuise la hotel, Nikolov vorbise cu cinci orașe. Cu Odessa și Rostov — pe care le pomenise și Viktor Sboki — dar și cu Leningrad, Saratov și Punej, un orășel de care nu numai fotbalistul, dar nici eu nu auzisem pînă atunci. Subliniindu-l cu degetul, Valea precizâ :

— Centru raional.

Și numi și una din regiunile nordice ale țării, de care aparținea orășelul.

Cu trei dintre orașe, convorbirile duraseră trei minute. Cu Odessa, șapte. Iar cu Punej, doar un minut și jumătate. În dreptul numelui orășelului era notată însă litera „u".

— Cu taxă de urgență, explică Valea laconic.

Iată un element interesant ! Chiar dacă, în ce privește durata, era cea mai scurtă, convorbirea cu Punejul fusese foarte importantă pentru Nikolov.

Interesantă era și distribuirea convorbirilor pe zile. În a șaptea zi a sejurului său moscovit, Nikolov vorbise cu Saratov, în a opta, cu Leningradul și Odessa, într-a noua cu Rostovul, iar în ajunul plecării, cu Punejul. Dar judecînd după toate, omul plecase inopinat și în mare grabă ; motivul plecării fusese, așa se părea, furtul comis în camera sa. Furtul a două bluze ? Ciudat !... Ori poate

şi a altor obiecte ? În cazul acesta, ne minţise Muşanski ? Oricum, a doua zi aveam să-l punem faţă în faţă cu Viktor Sboki.

Pînă una-alta, mai era o treabă de făcut, şi anume să se ceară relaţii de la toate cele cinci oraşe, dacă nu cumva cetăţeanul Nikolov Ivan Haritonovici a fost cazat în vreun hotel sau găzduit de una din persoanele cărora le-a telefonat de la Moscova. Păcat că Valea n-o făcuse pînă acum, dar nici eu, cînd îi trasasem sarcinile imediate cu cîteva ore în urmă, nu mă gîndisem la asta.

Valea ascultă atent noile dispoziţii, şi nu mă îndoii nici o clipă că le va îndeplini cu meticulozitatea şi promptitudinea de totdeauna.

Valea se duse la centrala telefonică, iar eu îmi zisei că e momentul să o sun pe Svetlana. Ceea ce se dovedi a nu fi chiar atît de simplu.

„Ocupat", se înţelege ! După un timp, totuşi, norocul îmi surîse.

— Vitik ! exclamă Svetka, bucuroasă. În sfîrşit ! Îmi pierdusem răbdarea de tot ! Eşti foarte obosit ?

Cum era să fiu obosit ? Cît ai clipi, îmbrăcai paltonul, îmi înfundai şapca pe cap, şi tocmai întinsesem mîna spre comutator, să sting lumina, cînd văzui o hîrtie rămasă pe biroul meu. Era graficul lui Valea.

N-aveam ce face, trebuia să întîrzii plecarea cu cîteva minute. Descuiai seiful, scosei subţirele dosar al cazului Nikolov, pe care îl desfăcui cu un gest atît de impetuos, încît zbură din el o foiţă de hîrtie, care căzu, legănîndu-se, pe podea. Îmi dădui seama, deşi hîrtia aterizase cu partea scrisă în jos, că e foaia pe care Nikolov însemnase cele cîteva cifre enigmatice. Mă aplecai s-o ridic, cînd, deodată, deslușii pe faţa nescrisă a hîrtiei nişte linii încîlcite.

Lucrul acesta îmi stîrni în aşa măsură curiozitatea, încît, în palton şi cu şapca pe cap, mă aşezai la birou şi aprinsei lampa de masă. Dar în clipa cînd adusei foiţa mai aproape, liniile acelea ciudate dispărură. Nu mi-a fost greu să înţeleg că era vorba de imprimarea, prin apăsare, a unei scrieri de pe foaia de deasupra, cea pe care o aveam în mînă fiind în mod evident smulsă dintr-un bloc-notes, dovadă una din margini, ruptă neregulat.

Îndepărtai lampa de masă cît putui mai mult, stinsei becul din tavan, care lumina prea tare, și acum, în razele piezișe ale veiozei, apărură destul de clar niște litere.

Întîmplarea, întîmplarea oarbă mă condusese la o descoperire neașteptată ! Fără ea, e mai mult decît probabil că n-am fi observat niciodată textul acela insolit.

Nu fără caznă, am reușit, în cele din urmă să descifrez cîteva dintre cuvintele apărute pe foaia de hîrtie prin apăsare pe fila de deasupra. Am luat o altă foaie de hîrtie și am notat cu grijă acele cîteva cuvinte. Nu erau multe, doar patru. Dar sensul lor, ce părea de-a dreptul sinistru, îmi dădu un fior rece.

M-am uitat la ceas. Era tîrziu, prea tîrziu ca să mai pot da o fugă pînă la serviciul tehnico-științific al Direcției, să cer unui expert să descifreze textul în întregime, de la un capăt la altul. Kuzmici plecase, cu siguranță, și dînsul acasă. Chestiunea trebuia lăsată pe a doua zi.

Pe firul anchetei mele pătrunsese pe neașteptate un flux de curent. Tensiunea cazului crescuse dintr-o dată : investigația pe care o întreprindeam își dovedea nu numai utilitatea, ci căpăta din acea clipă un caracter de stringentă urgență.

Am pus la loc, cu mare grijă, hîrtiile în dosar, pe care l-am încuiat apoi în seif. Răsucind cheița în broască, am observat că, de emoție, mîinile îmi tremură ușor.

Înaintea ochilor îmi jucau, amenințătoare, cele patru cuvinte descifrate de mine cu cîteva minute în urmă : „...ticălos... lichidate... aduna toți..."

Ce altceva se putea înțelege decît că se punea la cale, de către persoane necunoscute și într-un loc necunoscut, o acțiune criminală ?

Capitolul II

ALTE DISPARIȚII MISTERIOASE

Ușa mi-o deschise Anna Mihailovna, mama Svetkăi. Locuiesc împreună, singure — tatăl fetei a murit de mult, pe cînd ea era abia de-o șchioapă. E drept că a existat

cîndva şi un tată vitreg, dar nu pentru multă vreme. Într-un cuvînt, Anna Mihailovna şi-a cam ratat viaţa personală, ceea ce e nedrept, fiindcă e o femeie minunată. Mama Svetkăi lucrează la o mare editură şi e o redactoare foarte preţuită şi cu multă experienţă ; mulţi scriitori cunoscuţi insistă ca ea, şi nu altcineva, să le redacteze manuscrisele. Şi ceea ce e mai ales important, o iubeşte toată lumea — dar cum să nu iubeşti un om atît de cumsecade şi cu o fire atît de optimistă ? Da, optimistă, deşi Anna Mihailovna e departe de a fi un om foarte sănătos. Tatăl meu i-a propus nu o dată să se interneze în clinica unde lucra el, dar ea se eschiva în fel şi chip şi rîdea nepăsătoare. N-am auzit-o niciodată să se fi plîns de vreo durere ori să se fi tratat la vreun medic.

— Ei ! uite-l şi pe Vitali ! exclamă Anna Mihailovna, deschizîndu-mi uşa. Du-te fuga să te speli pe mîini — te aşteptam cu cina.

Aceleaşi intonaţii în glas ca şi la maică-sa ! Dealtfel, ele două s-au împrietenit uimitor de repede, şi impresia mea este că au împrumutat unele trăsături una de la cealaltă.

Svetka — se putea altfel ? — pălăvrăgea la telefon. Auzind că am venit, strigă în receptor :

— Zoienka, te-am pupat ! A venit Vitik ! Te sun eu şi mîine...

Păi da, cine ar putea pretinde unor fete să epuizeze într-o singură repriză telefonică toate subiectele unei şuete !

Svetka trînti receptorul în furcă şi veni alergînd în întîmpinarea mea.

Anna Mihailovna se retrase, plină de tact, la bucătărie şi strigă de acolo :

— Svetka, dă-i pace lui Vitali, că e flămînd ! Ajunge cît v-aţi sărutat, o să aveţi tot timpul, o viaţă întreagă ! Parcă nu v-aţi fi văzut de un veac !

În timpul cinei, Svetka mă privi la un moment dat cu un aer misterios şi îngrijorat şi mă anunţă pe nepusă masă :

— Ştii că Alla intenţionează să-l părăsească pe Igor ?

Am zîmbit sarcastic.

— A mai intenționat de cel puțin o sută de ori pînă acum să-l părăsească... Vezi să nu ! N-o lasă el să plece !

— Nu, nu, așa e cum spun... — Svetlana clătină din cap. De data asta e serios ! Și, după o pauză de efect, adăugă : Ieri, l-a prins mirosind a parfum străin, îți dai seama ?... Și de jur-împrejurul buzelor avea o roșeață absolut suspectă !

— Cum, cum ?... făcui eu năucit. Ce parfum, care parfum ? !

— Prostii ! rosti fără drept de apel Anna Mihailovna. Cine știe ce i s-o fi năzărit Allei !

— Chiar așa ! mă grăbii eu să îmbrățișez același punct de vedere. Și o fi luat drept ruj vreo iritație a pielii sau mai știu eu ce...

Svetka își aruncă mașinal pe spate, cu o zvîcnire a capului, șuvița rebelă de pe frunte și replică pătimaș :

— Cum se poate să nu înțelegi, mamă ? E lucru dovedit că s-a sărutat cu altă femeie ! Îl iau eu la trei păzește, lasă, numai să pun mîna pe el !

— Nici prin cap să nu-ți treacă așa ceva ! o prevenii eu pe un ton amenințător. Pînă la urmă, am să aud că se sărută și cu tine ! Nu-l cunoști, ăsta se sărută cu toate femeile de pe glob ! Cînd ai o nevastă nebună ca Alla, nici nu-i de mirare, te săruți și cu stîlpii de telegraf, nu numai cu femeile...

— Auzi, mamă, cum vorbește ? !

— Păi, are dreptate, și Anna Mihailovna îmi aruncă o privire complice. Vezi să n-o iei și tu pe urmele Allei ! Că altfel, amîndoi, și eu, și Vitali, ne luăm lumea-n cap și te lăsăm singură...

Între timp, cina luase sfîrșit. Am scos o țigară, am aprins-o fără grabă și am propus :

— Haide acum să ne ocupăm de chestiunea noastră !

Adică să dezbatem, pentru a mia oară poate, gravele probleme organizatorice ale nunții : lista invitaților, localul, meniul și cîte și mai cîte.

— Nu ! Nu ! strigă Svetka rîzînd. Fără cealaltă mămică nu discut nimic ! Voi doi sînteți cu capetele în nori, nu vă pricepeți la treburi dintr-astea !

Anna Mihailovna se simți ofensată. În general, nu-i trebuia mult ca să se supere, dar la fel de repede îi și trecea supărarea.

Vizita mea s-a prelungit pînă tîrziu în noapte. Adevărul e că tare aș fi vrut nici să nu mai plec. Și sînt sigur că și Svetka ar fi dorit să rămîn.

Dimineața, mă prezentai la slujbă în cea mai bună dispoziție posibilă, pe care însă mă străduii să n-o exteriorizez.

Igor se și afla instalat la biroul său, cu nasul vîrît în nu știu ce hîrtii. Era mohorît ca un cer de toamnă. Abia îmi răspunse la salut, ca și cum eu aș fi fost vinovat de necazurile sale.

Își făcu apariția și Valea Denisov. Salută corect și respectuos, ca de obicei, după care se grăbi să-mi întindă graficul cunoscut. Observai că rubrica ce ascară fusese goală era acum completată aproape în întregime. Dar nu apucai s-o parcurg, fiindcă sună telefonul de pe biroul meu.

— Aș putea vorbi cu tovarășul Losev ? întrebă o voce necunoscută de femeie.

— La telefon !

— Aici e Ekaterina Osipovna, recepționera de etaj de la hotel. Știți, ați fost ieri la noi, la hotel...

— Da, da ! Vă ascult, Ekaterina Osipovna. Bună ziua.

— Voiam să vă anunț că a sosit o scrisoare... pe numele celui de care v-ați interesat dumneavoastră... De fapt, ar trebui s-o returnăm, dar m-am gîndit că...

— Ați procedat foarte bine ! am răspuns. Vom cere autorizația procurorului și vom ridica noi scrisoarea. N-o returnați !

Schimbai o privire semnificativă cu Valea.

Ziua noastră de lucru începuse, o zi de lucru obișnuită...

Valea plecă după autorizația procurorului și după scrisoare. În drum, avea să lase un plic la serviciul nostru tehnico-științific. Cei de acolo vor reuși cu siguranță să descifreze toate urmele scrisului imprimat prin apăsare pe bilet, furnizîndu-ne textul integral. Eu îi telefonai lui Sașa Graciov, care îl ancheta pe Mușanski.

Peste o oră-o oră și jumătate, se întoarse Valea, și odată cu el intră în birou și antrenorul de fotbal Viktor Sboki, pus la patru ace și nițel emoționat.

Apucasem între timp să studiez completările recente de pe graficul asistentului meu. Erau indicate numele, adresele şi chiar şi locul de muncă a patru din cei cinci inşi cu care purtase Nikolov convorbiri interurbane ; nu lipsea decît persoana din oraşul, de care pînă ieri nici nu auzisem, Punej. Dar datele despre cei patru cetăţeni identificaţi erau extrem de interesante.

Îi telefonai din nou lui Saşa Graciov, după care îl instruii pe Viktor : identificarea lui Muşanski avea să se efectueze după toate prescripţiile regulamentare.

Şi iată-i aliniaţi de-a lungul peretelui, într-un birou, pe cei patru inşi dintre care unul era Muşanski. Toţi patru erau de vîrste aproximativ egale, cam de aceeaşi înălţime şi constituţie fizică, nici unul nu avea barbă, sau mustăţi, nu purta ochelari, toţi aveau părul de culoare închisă.

Erau de faţă şi doi martori asistenţi, doi cetăţeni oarecare veniţi cu treburi pe la serviciul nostru şi care acceptaseră să mai piardă o jumătate de oră cu această ocazie. Îmi dădui seama că pe Muşanski îl neliniştea toată acea regie a procedurii, deşi n-o arăta, doar că părea încordat şi, din cînd în cînd, se încrunta abia perceptibil.

Cînd, în sfîrşit, pregătirile fură terminate, Viktor Sboki fu invitat să intre şi Saşa Graciov îl întrebă :

— Recunoaşteţi printre aceste patru persoane pe omul cu care v-aţi întîlnit pe culoarul hotelului ?

Viktor îi cercetă cu atenţie pe cei patru inşi aliniaţi de-a lungul peretelui. Stăteam ca pe jăratec, dar, firește, n-o lăsam să se vadă. Iar antrenorul îmi punea nervii la încercare, fiindcă era evident că trage de timp. Măcar de-ar declara că nu-l recunoaşte, dar s-o facă odată !

Preţ de un minut, domni o tăcere încordată. În cele din urmă, după ce se desfătase îndeajuns cu atenţia generală ce era îndreptată asupra persoanei sale, Viktor zîmbi :

— Recunosc pe acest cetăţean... Şi îl indică pe Muşanski.

Acesta ridică din umeri.

— Puteaţi s-o faceţi şi ceva mai repede... Eu v-am recunoscut din prima clipă.

Procedura identificării fu apoi repede încheiată şi i-am propus lui Saşa Graciov să înceapă pe loc interogarea

lui Mușanski în legătură cu întîlnirea sa cu Viktor Sboki. Spre surprinderea noastră, Mușanski declară ritos :

— Obiectez ! Sînt obosit și s-a făcut și ora prînzului...

Am înțeles prea bine de ce obiecta. Nu era vorba nici de oboseală, nici de ora prînzului. Dar simțea nevoia să chibzuiască asupra situației create, care în ochii săi avea pesemne o anumită importanță.

Ei bine, n-avea decît să chibzuiască !

Însoțit de Valea, ne-am întors în biroul nostru. Desfăcînd cu grijă plicul sosit la hotel pe numele lui Nikolov, l-am întrebat pe Valea :

— Alte noutăți ?

— A trecut din nou pe la hotel tipul acela căruia Ekaterina Osipovna i-a dat niște picături pentru inimă, ți-amintești ?

— Desigur. Și ?

— Ekaterina Osipovna i-a spus despre scrisoare. Tipul s-a oferit să i-o transmită el lui Nikolov. Femeia i-a răspuns că o să i-o expedieze ei. Și atunci — ce crezi că a făcut individul ? I-a oferit... o sută de ruble în schimbul scrisorii ! Nici mai mult, nici mai puțin !

Pentru o clipă, pînă și Valea își pierduse proverbiala sa stăpînire de sine.

Luai plicul. Adresa expeditorului nu figura, iar ștampila poștei din localitatea de expediție era foarte ștearsă. Furăm nevoiți să apelăm la lupă ca să putem descifra numele orașului. Încă un element nou în șaradă !

Clătinai din cap și desfăcui plicul cu precauțiile de rigoare.

Mesajul era scurt și, cum era de așteptat, obscur :

„Te salut ! Mă bucur că mi-ai comunicat unde te afli și care e situația. Scrisoarea aceasta e de presupus, deci, că te va găsi tot acolo. Prezența ta e absolut necesară. Mătușa s-a îmbolnăvit grav. Nu știu ce să fac. Unchiul Petea."

— Cunoaștem noi mătuși dintr-astea ! remarcă Valea înciudat.

— Tocmai asta-i, că nu le cunoaștem... l-am contrazis eu. Și, în general, mătușile astea nici nu există !

— Exact ! căzu Valea de acord. O să cerem relații și din orașul ăsta.

— Da, va trebui s-o facem.

Dădui însă din cap neîncrezător. Acest cel de al şaselea oraş, nu ştiu de ce, nu trezea în mine nici o speranţă.

Întreaga anchetă, dealtfel, începea să mă enerveze. Dracu s-o ia de treabă, în definitiv de ce aveam nevoie de Nikolov ăsta ? Doar nu săvîrşise, pentru moment, nici o infracţiune. Iar treabă aveam şi aşa pînă peste cap, şi eu, şi Valea. Totodată însă, simţeam că nu-mi voi afla liniştea pînă nu-l voi găsi pe individul acela suspect. Căci îndărătul fiecărui fapt ce putea fi pus în legătură cu dînsul se ascundeau alte fapte bizare, de neînţeles. Iar faptele acestea îmi cădeau în palmă ca de la sine... Nici unul, însă, nu era deocamdată în măsură să ne fie de ajutor, să ne indice firul care să ne conducă la cel căutat. Care se dovedea din cale-afară de mobil şi din cale-afară de activ... Găsirea lui avea să ne ceară şi foarte mari eforturi, şi foarte mult timp — era o acţiune care cerea să i te consacri în exclusivitate. Ce-ar fi să-i raportez în sensul acesta lui Kuzmici ?

Mai întîi însă, eram obligat să duc pînă la capăt operaţiile deja începute. Peste o oră, îl vom interoga pe Muşanski. Eram grozav de curios, printre altele, să aflu de ce considerase necesar pungaşul să reflecteze serios înainte de începerea interogatoriului ? Pînă atunci, era cazul să ne concentrăm spiritul de deducţie asupra celor şase oraşe din ţară...

Valea fu de părere — i se părea aproape o certitudine — că Nikolov plecase în cel de-al şaselea, la „unchiul Petea", care, fără el, „nu ştia ce să facă". Mie această ipoteză mi se părea îndoielnică. În definitiv, scrisoarea nu-l găsise pe Nikolov. Şi, înafară de asta, nu fusese expediată decît cu trei zile în urmă, deci abia atunci devenise necesară prezenţa lui Nikolov în acel oraş, abia atunci „se îmbolnăvise mătuşa".

Am recitit atent ultima rubrică din graficul lui Valea. Prin urmare, cu cine avusese Nikolov convorbiri telefonice ? La Odessa, cu o anume Galina Ostapovna Kocerga, vînzătoare la un magazin de consignaţie. La Rostov, cu Leonid Vasilievici Palatov, şeful serviciului de investiţii al unei uzine, la Leningrad, cu Orest Antonovici Sokolski, director adjunct al unei organizaţii comerciale pentru desfacerea mărfurilor de larg consum, la Saratov, cu Oleg

Ivanovici Kleaciko, medic la policlinica orășenească. Din păcate, în micul și puțin cunoscutul Punej nu se știa cu cine purtase scurta convorbire cu taxă de urgență, întrucît persoana chemată nu figura, cine știe de ce, în registrul de evidențe al oficiului telefonic. Cum de se produsese această neglijență, telefonistele nu-i putuseră explica lui Valea. „Se mai întîmplă", îi răspunseseră. Poate că așa și era, doar aveau loc mii de convorbiri zilnic, orice era posibil...

Împreună cu Valea, am studiat încă și încă o dată lista interlocutorilor lui Nikolov. Unul din nume nu-mi ieșea din minte. Îl mai auzisem, dar unde, și cînd ? În ce împrejurări ? Imposibil să-mi aduc aminte. Și neputința aceasta mă irita din ce în ce mai tare, ca spinul acela minuscul din cactusul nostru de-acasă, care mi se înfipsese cîndva în deget, și multă vreme după aceea îmi adusese aminte de el, ori de cîte ori atingeam un obiect cu vîrful degetului.

Sună telefonul de pe masa mea de lucru. Era Sașa Graciov.

— Vino, mă invită el scurt.

Mușanski, ghebosat, cu mîinile strînse pe genunchi, ședea pe un scaun lîngă biroul lui Sașa Graciov și privea concentrat în podea. Sprîncenele negre, stufoase, îi erau împreunate la rădăcina nasului. Sub obrajii nerași, îi jucau maxilarele.

Graciov scria ceva.

Cînd intrai în birou, amîndoi ridicară capetele.

— Procedați la interogatoriu, mi se adresă Sașa pe un ton oficial și se ridică de la birou.

Mă așezai pe locul lui și completai rapid primele rubrici ale formularului de anchetă : „Din însărcinarea anchetatorului șef... Cutare... interogatoriul este luat de... locotenent V.P. Losev, inspector în miliția judiciară." Apoi mă adresai lui Mușanski :

— În ce împrejurări v-ați întîlnit cu cetățeanul Sboki ?

— În împrejurări din cele mai dramatice, se hlizi el. Mă pregăteam să comit un furt.

Cîtva timp tăcurăm amîndoi.

Apoi Mușanski începu să vorbească, răspicat și serios de data asta, dar tot cu ochii ațintiți în podea și cu mîinile strînse între genunchi :

— Fie ! Am să dau în vileag unele lucruri... Dumnezeu mi-e martor că n-aveam de gînd să-l dau în gît pe omul acela, dar văd că dumneavoastră — şi Muşanski ridică pentru o clipă capul, ca să-mi arunce o privire ironică — aţi dibuit oricum potecuţa ce duce spre el, şi bag mîna-n foc să n-o să vă abateţi de la ea... N-am dreptate ?

Dădui din umeri.

— Interesantă introducere, remarcai. N-am prea înţeles însă la cine vă referiţi.

— Vorba vine, n-aţi înţeles ! Dacă n-aţi fi înţeles, zîmbi el ironic, nu m-aţi fi convocat pentru şueta de faţă. Potecuţa, cum spuneam, oricum aţi dibuit-o... Şi ştiu ce o să mă întrebaţi acum. Doar mi-amintesc perfect întîlnirea de la hotel cu tînărul de adineaori şi convorbirea pe care am avut-o cu el. O să mă întrebaţi — şi ridică din nou ochii, privindu-mă de astă dată scrutător — de unde cunoşteam numele locatarului din camera „lux". Nu-i aşa ?

— Da, aşa e, încuviinţai eu.

— Vedeţi ? Muşanski zîmbi, mulţumit de sine. Să am iertare, dar nu sînt chiar atît de fraier ! Aşa e, îi cunoşteam numele. Dealtfel, nu numai numele. Mă aşteptam ca în camera aceea „lux" să găsesc cîte ceva mai de soi decît două bluze nenorocite... Vă asigur.

Îl ascultam în tăcere. Aproape că nu-mi venea să cred într-un succes atît de rapid şi de uluitor !

— Şi aş fi găsit, continuă Muşanski, dacă n-ar fi intrat camerista. N-am vrut să mă ating de dînsa, nu-mi dau seama nici acum ce s-a petrecut atunci cu mine, aşa, deodată... N-aveţi decît să nu mă credeţi, treaba dumneavoastră ! Dar parcă m-ar fi acoperit, din cap pînă-n picioare, un val tulbure, şi s-a frînt ceva în mine...

Nu l-am întrerupt, era mai bine să-l las să se descarce, acum că era pornit pe panta mărturisirilor.

— Vasăzică aşa... continuă el. Am să vă spun un lucru pe care altcuiva nu l-am spus, şi îndreptă o privire ironică spre Saşa Graciov, care şedea mai deoparte. În operaţia asta, am avut un om de ajutor, unul foarte valoros, dealtfel... Întrerupîndu-se brusc, Muşanski întrebă : De ce nu consemnaţi declaraţiile mele ?

— Le voi consemna, am răspuns.

— Da, va fi şi cazul, încuviinţă Mușanski pe un ton cu subînţelesuri. Chiar dacă n-o să vă facă plăcere... Fiindcă ajutorul meu a fost... ştiţi cine ? Varea Glotova !

Acum nu-şi mai lua ochii de pe mine. M-am străduit să par la fel de calm ca şi înainte.

— Glotova m-a informat, reluă Mușanski liniştit, la ce hotel a tras acel Ivan Haritonovici, tot de la ea am aflat că e plin de bani şi tot ea m-a sfătuit... să-i fac o vizită.

— Ce mai ştiţi despre acel Ivan Haritonovici ?

Mușanski rîse batjocoritor :

— Pardon ! Ce vă face să credeţi că sînt dispus să vă ajut ? ! Căutaţi, prindeţi, arestaţi... Doar pentru asta sînteţi plătiţi. Sau v-aţi hotărît să mă plătiţi şi pe mine ? Mă rog, atunci se schimbă socoteala... Cît îmi oferiţi ? Din simpatie pentru dumneavoastră personal, n-am să vă iau cine ştie cît...

Individul îşi putea permite să vorbească în felul ăsta. Eu însă nu. Nu puteam, nu aveam dreptul să-i plătesc cu aceeaşi monedă !

Din prima lună a muncii mele la miliţie, mi-a rămas în minte pentru toată viaţa un anume incident în care am fost implicat. Arestasem un bandit care atacase, înarmat cu cuţitul, într-un gang întunecos, o femeie. Cînd, încă înfierbîntaţi cu toţii, am început să-l anchetez pe tîlhar, animalul acela murdar m-a scuipat drept în faţă. Mi-am pierdut controlul. Orbit de ură şi invadat de scîrbă, m-am repezit la el şi l-am lovit. Apoi m-am dus glonţ la lavoar. Mîinile îmi tremurau, senzaţia de greaţă îmi punea un nod în gîtlej. Dimineaţa, m-a chemat la el Kuzmici şi mi-a spus aproximativ următoarele : „Tu, flăcăule, nu eşti de noi ! Eşti irascibil şi, ceea ce e şi mai rău, nu te respecţi nici pe tine, nici instituţia noastră. Cu cine te-ai aşezat la acelaşi nivel ? Pînă la cine te-ai coborît ? Păi, individul va purta acum vînătaia asta ca pe o decoraţie, o s-o arate la toată lumea : Iată ce face miliţia ! ! Ce ruşine ! Unde mai pui că acum n-o să-şi mai descleştеze gura la interogatoriu, iar prin el noi trebuie să dăm de urma întregii bande... Într-un cuvînt, îţi mulţumim pentru serviciile aduse... Prezintă-te la Cadre, să-ţi ridici actele. Nu eşti potrivit pentru munca noastră !“ Cam aşa mi-a vorbit atunci Kuzmici. Şi

a adăugat : „Să ridice mîna asupra unui om ce se află în puterea lui, poate s-o facă numai un laș, un ticălos ori un prost ! Să-ți fie învățătură de minte pentru toată viața... Și acum, du-te !“ Și mi-a fost învățătură de minte ! Ce-a urmat a doua zi, mi-e și astăzi rușine să-mi amintesc : cum m-am rugat eu de Kuzmici, cum au stăruit băieții, pentru mine, pe lîngă el...

Așa s-au petrecut lucrurile. Iată de ce trebuia acum să înghit batjocura lui Mușanski și să tac !

Dealtfel, nici nu mai aveam timp de pierdut cu el, mă așteptau o mie de alte treburi. Așa că încheiai interogatoriul. Oricum, n-aveam să mai scot nimic interesant de la Mușanski. Eram convins că nici nu știa mai mult. Dar nici ce ne spusese nu era lipsit de importanță. Firește, cel mai important lucru era implicarea Varvarei în cauză.

Dar și mai important se dovedi a fi rezultatul expertizei efectuate de serviciul tehnico-științific. Fusese reconstituit textul integral al însemnării descoperite de mine. Iată-l (cuvintele deduse de mine sînt subliniate) : „Vino să ne consfătuim. Cu *ticălosul* acela trebuie *lichidate* definitiv conturile, atunci cînd ne vom *aduna toți.*“

Am raportat toate acestea la consfătuirea ce a avut loc la Kuzmici către sfîrșitul zilei.

— Mda... făcu Kuzmici îngîndurat, cînd îmi încheiai raportul. Mda... Într-adevăr, afacerea ia o turnură interesantă. Cu toate astea, încă mai orbecăim în beznă...

— Feodor Kuzmici, intervenii eu, permiteți-mi să iau legătură cu Varvara Glotova.

— De ce nu ? consimți Kuzmici. E chiar necesar s-o faci. Dar mai e și povestea cu orașele acelea... Ia repetă, cu cine a avut Nikolov convorbiri telefonice ?

Îl obsedau orașele acelea. Ca și pe mine. Cînd isprăvii lectura graficului lui Valea, Kuzmici rămase cîtva timp tăcut, apoi rosti dus pe gînduri :

— Da, cu Varvara Glotova e clar că trebuie să te întîlnești. Iar tu, i se adresă el lui Valea, fă bine și clarifică, într-un fel sau altul, cine sînt persoanele din orașele menționate. Poate că sînt cunoscute de milițiile locale. Probabil că va fi necesar să se stea de vorbă cu fiecare în parte, despre Nikolov acela. Cu băgare de seamă, bineînțeles !

— Cine o să discute cu ei ? întrebai eu gelos.

— Dacă va fi nevoie, ne vom repezi chiar noi la faţa locului, răspunse Kuzmici. O să mai vedem. Pînă la urmă, nu se poate să nu întrezărim cîte ceva în toată bezna asta...

Şi, într-adevăr, se întrezări ceva.

Chiar a doua zi.

Pe la ora trei, Kuzmici ne convocă pe neaşteptate, pe Igor şi pe mine. În cabinetul său, îl găsirăm pe Valea Denisov.

— Ia repetă ! îi ordonă Kuzmici.

Valea rosti cu calmul său obişnuit :

— Iată care este ultima noutate : toate persoanele trecute pe tabelul nostru au dispărut la rîndul lor...

Dar înainte de asta, în cursul dimineţii, avusese loc o altă întîmplare.

Capitolul III

FAPTE NOI

În ziua aceea venisem la serviciu ceva mai tîrziu. Mă abătusem, în drum, pe la locuinţa Varvarei Glotova. Mi s-a spus însă că Varvara lucrează în schimbul de dimineaţă, aşa că am fost nevoit să amîn vizita pe seară.

Pe coridorul Direcţiei, dădui nas în nas cu Petea Şuhmin, care părea foarte tulburat şi parcă stînjenit, ştiu eu de ce.

— Ascultă... începu Petea. S-a-ntîmplat o întreagă tărăşenie, dracu s-o ia de treabă !...

Şi îmi istorisi o întîmplare destul de neplăcută.

Aflai astfel că, de dimineaţă, la ofiţerul de serviciu dăduse buzna un cetăţean într-o vădită stare de panică, repetînd într-una că fusese ameninţat că îi va fi omorîtă fiica. Omul vorbea cam fără şir, şi ofiţerul de serviciu nu înţelese mare lucru, cu atît mai mult cu cît era mereu

distras de la discuție de alte treburi. Tocmai atunci apăruse Petea, și ofițerul de serviciu îl rugase să stea el de vorbă cu reclamantul.

Petea acceptase, și cetățeanul își reluase povestea de la capăt :

— Închipuiți-vă ce ticăloșie ! Simt că-mi ies din minți ! I se telefonează Nadiușei mele, e amenințată cu moartea... De trei ori la rînd i s-a telefonat...

— Cînd i s-a telefonat prima dată ? întrebase Petea.

— Prima dată ? Păi, nici nu apucasem să mă întorc acasă...

— De unde ?

— Cum, de unde ?... Cetățeanul căscase ochii la Petea. Ce importanță are asta, Dumnezeule ! Să zicem că de la serviciu...

— Nu „să zicem", ci răspundeți exact !

Vizitatorul trezise din capul locului în Petea o anumită antipatie și o neîncredere instinctivă. Zgomotos, pus pe scandal și, în plus, de o asemenea neglijență în vestimentație, încît rănea pînă și ochiul lui Petea, care nu se distingea nici el printr-o ținută prea îngrijită. Pe deasupra, cetățeanul vorbea în continuare fără șir, împroșca cu salivă, în vreme ce fălcile slinoase și nerase de mai multe zile își clătinau întruna pungile de grăsime.

— Nu sînt obligat să vă spun de unde veneam ! țipase ascuțit obezul. Ce importanță are asta ? O amenință cu moartea, înțelegeți ? Cu moartea ! Pe fiica mea, înțelegeți ? ! Despre asta să mă întrebați, și nu...

— Știu eu și singur despre ce să întreb, îl întrerupse Petea cu brutalitate. Nu-mi dați dumneavoastră lecții ! Prin urmare, de unde veneați în ziua aceea ?

În felul de a vorbi al cetățeanului, în încăpățînarea lui absolut inexplicabilă, era ceva ce nu-i plăcuse lui Petea. Dar asta, desigur, nu-l îndreptățea să poarte discuția într-o asemenea manieră.

— Vă repet că asta n-are nici o importanță ! Grăsunul se congestionase la față și aproape că răcnea. Ce, vă bateți joc de mine ? !

Petea își revenise primul. Dîndu-și seama că sărise peste cal, spusese împăciuitor :

— Bine, să lăsăm asta. M-am cam înfierbîntat şi eu. Vă rog să mă iertaţi. Să încercăm să lămurim problema pentru care aţi venit la noi.

— Dumneata meriţi să fii nu iertat, ci sancţionat pentru atitudinea dumitale ! replicase, însă, mînios, cetăţeanul. Cît mai sever sancţionat ! Am să mă plîng superiorilor dumitale !

— Haide, liniştiţi-vă, zău aşa !

— Nu vreau să mă liniştesc ! Cine e şeful dumitale ?

— Maiorul Ţvetkov.

— Foarte bine, am să mă duc la dînsul. Nu las eu lucrurile aşa !

Zvîcnise de pe scaun şi ieşise din birou rostogolindu-se ca o bilă.

Petea privise dezorientat în urma cetăţeanului şi se îndreptase şovăind spre ofiţerul de serviciu. În drum, mă întîlnise pe mine.

— Şi unde e acum cetăţeanul ăsta ? întrebai eu.

— Îl aşteaptă pe Kuzmici, răspunse Petea cătrănit. Îţi dai seama ce dandana o să iasă ! Ce-ar fi să stai tu de vorbă cu dînsul ? Ce zici ?

— Da-a... oftai eu. Ai făcut-o de oaie. Ce ţi-a venit să te repezi aşa la el, de parcă ai fi scăpat din lanţ ?

— Nici eu nu ştiu, crede-mă ! Mi-era scîrbă să mă şi uit la el, da' mi-te să discut... Petea îşi miji ochii furios, apoi mă rugă, îndreptînd spre mine o privire de-a dreptul jalnică : Scoate-mă tu din impas... Atîta mai lipseşte, să ajungă individul la Kuzmici !

În conştiinţa mea se ciocneau două sentimente contradictorii : pe de-o parte, Petea se compartase, desigur, inadmisibil şi merita cu prisosinţă o săpuneală ; dar, pe de altă parte, era totuşi colegul meu şi era pentru întîia oară cînd săvîrşea o asemenea abatere. Dealtfel, de acest din urmă aspect al lucrurilor putea ţine seama şi Kuzmici însuşi, dacă găsea de cuviinţă... Ce mă mira însă cel mai mult era motivul cu totul neînsemnat pentru care se pornise cetăţeanul să facă scandal. Chiar aşa, de ce se îndărătnicise să ascundă locul de unde se întorsese acasă în ziua cu pricina ? Ce secret aşa de mare, ca să te înfurii în asemenea hal şi să refuzi cu înverşunare să răspunzi la întrebarea respectivă ? !

— Fie ! îi spusei lui Petea. Dracu să te ia ! Să încerc. Oricum, ai fost grozav, n-am ce zice...

Drept răspuns, Petea dădu din mînă a lehamite și se întoarse în biroul lui. Eu urcai la etajul întîi, unde, la capătul coridorului, văzui stînd pe o bancă un bărbat gras, transpirat tot, cu paltonul și, pe sub palton, și cu haina descheiată, cu cravata alunecată într-o parte și cu un abdomen enorm, pe care cămașa albă era strîns lipită. Obrajii flasci, acoperiți de perii nerași ai bărbii negre, pe jumătate încărunțite, erau stacojii, pe cînd nasul minuscul, abia răsărind dintre ei, era, din contra, alb de tot. Dindărătul lentilelor groase ale ochelarilor cu rame subțiri. aurite, se holbau niște ochi cenușii, anxioși, enormi, ca de bufniță. La apropierea mea, omul se ridică grăbit în picioare. Pantalonii prea largi și prea scurți îi fluturară într-un chip caraghios. O clipă, vederea lor trezi în mine o reminiscență vagă, care se stinse însă numaidecît.

— Dumneavoastră sînteți șeful ? rosti precipitat cetățeanul, și privirea sa, prin ochelari, deși dezorientată, deveni dintr-o dată bătăioasă.

Chiar că era ridicol și respingător omul acesta, ce părea însă realmente hărțuit !

— Nu, nu sînt eu șeful. Dar mi-a spus ofițerul de serviciu că ați venit la noi într-o chestiune serioasă. Ce-ar fi, pînă vine maiorul Țvetkov, dacă mi-ați spune mie despre ce este vorba ? Sînt inspector în serviciul judiciar, locotenent Losev.

Titulatura mea pesemne că îl impresionase favorabil, ca și tonul meu politicos și binevoitor, fiindcă exclamă, încă nervos, totuși cu o nuanță de încredere în glas :

— Da, da ! Am să vă povestesc totul !

— Atunci, să mergem în biroul meu.

După ce luarăm loc la mine în birou, îi spusei :

— Întîi de toate, să facem cunoștință... Cu cine am onoarea să vorbesc ? și, oprindu-i gestul grăbit, adăugai : Nu e nevoie de acte. Pur și simplu vreau să știu pe ce nume să mă adresez dumneavoastră...

— Înțeleg, înțeleg... Omul meu dădu din cap și de pe fața sa dolofană crisparea se șterse, obrajii își recăpătară treptat culoarea normală, ca și nasul, dealtminteri. Îmi pare bine. Mă numesc Pirojkov Grigori Sergheievici.

— Aşa, perfect ! făcui eu. Deci, despre ce e vorba, Grigori Sergheievici ? Cine o ameninţă pe fiica dumneavoastră ?

— Tocmai asta e, că nu ştiu cine e individul...

— Şi n-aveţi nici o bănuială, ori măcar o presupunere ?

— Vedeţi... ceva precis... Pirojkov se codea. Cum să vă spun... poate că... Dar e puţin probabil să vă servească la ceva...

Îmi dădui seama că îi stă pe limbă ceva, dar nu se hotărăşte să vorbească.

— Grigori Sergheievici, începui eu pe tonul cel mai binevoitor şi mai persuasiv posibil, dacă acele ameninţări le consideraţi într-adevăr serioase, atunci trebuie să daţi dovadă faţă de noi de o sinceritate deplină. Altfel, cum vreţi să vă ajutăm ? Nu vă temeţi, nu vom interpreta şi nu vom întreprinde nimic în defavoarea dumneavoastră.

— Ei, dacă ar fi aşa !... bolborosi Pirojkov, ştergîndu-şi cu batista mototolită fruntea şi ceafa asudată. Dacă ar fi aşa !... Dar atunci, cum se face că tovarăşul dumneavoastră, cu care am stat de vorbă adineaori...

Şi îmi aruncă o privire încărcată de reproşuri. Dindărătul lentilelor groase, ochii săi cenuşii apăreau neverosimil de mari, tulburi şi parcă scăldaţi în lacrimi.

Simţii cît se poate de clar acum că abaterea lui Petea nu trebuia, mai mult decît atît, era de neîngăduit să fie acoperită.

— Tovarăşul meu a avut o comportare nejustă, pentru care va fi sancţionat.

— Da, da, aşa se şi cuvine ! Pirojkov dădu din cap şi îşi frecă nervos palmele ca două perniţe de grăsime. Cît priveşte bănuielile mele... Nu, hotărît lucru, Nadenka n-are cunoştinţe de teapa asta... Absolut sigur ! E o fată bună şi cuminte...

— Cîţi ani are ?

— Nouăsprezece.

— Şi sînteţi convins că printre cunoştinţele ei nu e nici un individ dubios ?

— Absolut ! Bag mîna-n foc pentru asta... În schimb, în ce mă priveşte... n-ar fi exclus ca...

Pirojkov amuți dintr-o dată, descumpănit. Părea că se străduiește să-și adune gîndurile răvășite ori să reînvie niște amintiri uitate.

Aș fi pus rămășag că, dintr-o clipă într-alta, va trînti o prostie cît el de mare. Spaima îl făcuse să-și piardă, ca să zic așa, uzul rațiunii. Ce cunoscuți, care să-i amenințe fata cu moartea, putea avea omul acesta în vîrstă și, în felul lui, onorabil ? Cel mult fiul vreunuia din aceștia, ori vreun coleg de serviciu tînăr, căruia fata i-a respins avansurile. Dar în cazul acesta toată povestea se reducea la o simplă farsă.

— Doamne-dumnezeule ! răbufni Pirojkov deodată. Asta nu mai e viață, ci dracu știe ce !... Nu vă puteți da seama ce groaznic e să...

Mi se făcu sincer milă de el, chiar dacă motivul temerilor sale nu era probabil decît rodul imaginației.

— La ce fel de viață vă referiți, Grigori Sergheievici ?

— Ah ! dacă v-aș putea explica !... — și omul dădu din mînă descurajat.

Dar mîna rămase suspendată în aer, înainte de a încheia gestul. Pesemne omului îi venise brusc o idee. Pirojkov îndreptă spre mine o privire speriată și totodată iscoditoare, ca și cum m-ar fi bănuit că i-am ascultat pe furiș gîndurile, apoi rosti precipitat :

— La urma urmei, s-ar putea să greșesc în ce-l privește pe omul acela... Dealtfel... nici nu mai e la Moscova... Și nu se știe cînd se va întoarce. Și, în general... Ce idee, să cred că el...

— „Omul acela" a lucrat împreună cu dumneavoastră ? întrebai într-o doară, fiindcă trebuia să întreb ceva.

— Nu, nu... A fost la Moscova... în trecere... răspunse Pirojkov în felul său confuz. Dealtfel, a și plecat... Să-mi ies din minți, nu alta !... A plecat, fără să-mi lase o vorbă măcar ! Telefonul l-am primit după plecarea lui. Individul m-a amenințat... Vă dați seama ? Dumnezeule-doamne, dacă din vina mea i se întîmplă ceva Nadenkăi, nu voi putea supraviețui unei asemenea lovituri ! Nu-mi va rămîne decît să-mi fac singur seama... Dar, dacă mă gîndesc bine, toate astea sînt prostii, nimic altceva decît prostii... Simt că înnebunesc, zău așa ! Uite că și inima... — și Pirojkov se apucă să-și maseze pieptul, în dreptul inimii, pe

sub haină. Nu e zi să nu mă doară. Data trecută cînd am făcut o criză, au trebuit să-mi dea niște picături, chiar acolo, la hotel...

Cuvîntul „hotel" mă făcu să ciulesc urechile. Devenise aproape un reflex — ori de cîte ori auzeam cuvîntul acesta, tresăream. În mintea mea, el se asocia cu persoana lui Mușanski, cu furtul din camera lui Nikolov, cu ultimele cercetări, într-un cuvînt, o aiureală întreagă ! Iar acum, colac peste pupăză, picăturile acelea pentru inimă !

Mă străfulgeră o bănuială. Aplecîndu-mă peste masă, întrebai cu glasul coborît :

— Grigori Sergheievici, nu cumva, pînă la urmă, tot v-a nenorocit ?...

— Cum ? Cine să mă nenorocească ?...

Pirojkov tresări și se holbă la mine speriat, prin ochelarii groși.

— Cine ?... Nikolov ! Ivan Haritonovici Nikolov !

— Dumneavoastră... Dar asta înseamnă că... Dați-mi voie : care Nikolov ?...

— Chiar acela, Grigori Sergheievici ! rostii pe un ton ferm de data asta. Încă nu-mi venea să cred într-o coincidență atît de fantastică ! Ne gîndim amîndoi la una și aceeași persoană !

— Dar... pentru Dumnezeu...

— Vreți să știți de ce a părăsit atît de inopinat Moscova ?

— Eu habar n-am ! Dar dumneavoastră de unde...

— Fiindcă a fost jefuit, acolo, la hotel.

— Nu se poate !

Pirojkov își plesni una de alta mînuțele scurte și grăsulii, privindu-mă cu o uimire ce nu era simulată.

— Și totuși, ăsta-i adevărul, am spus eu și repetai întrebarea : Nu cumva, pînă la urmă, tot v-a „nenorocit" ?

— Of, Doamne ! De unde ați mai scos-o și pe asta ? Astea-s scorneli !

— Cine e în realitate Nikolov ? Și încotro a plecat ?

Pirojkov își feri ochii și, cîteva clipe, își frecă în tăcere mîinile, încercînd pesemne să-și adune gîndurile. O luptă aprigă se dădea în el. Obrajii i se făcură iarăși stacojii și, straniu, nasul subțirel începu să i se albească.

În sfîrşit, Pirojkov se decise. Ochii săi apoşi, cenuşii, enormi, cum îmi apăreau mie prin lentile, mă aţintiră trişti şi absenţi. Începu să vorbească, ezitînd, căutîndu-şi cuvintele, parcă tatonînd un teren nesigur, dar cu toate astea mult mai coerent decît pînă atunci :

— Vedeţi dumneavoastră, am făcut cunoştinţă cu totul întîmplător cu Nikolov. Venise pe la trustul nostru, încercînd să obţină nişte materiale de construcţie extrem de deficitare. N-a reuşit. Şi atunci, mi-a propus... cum să vă spun... o afacere foarte dubioasă. Mi-am dat seama că e un escroc. L-am refuzat, bineînţeles. Am şi aşa destule pe cap şi de multe ori nu dorm nopţile din cauza treburilor de la serviciu... Văzînd că nu mă convinge altfel, mi-a dat să înţeleg că m-ar avea la mînă, că deţine nu ştiu ce acte compromiţătoare pentru mine şi mi-a propus să ne întîlnim ca să mi le arate. M-am dus la dînsul, la hotel. Deşi ştiam că actele acelea nu există... totuşi, mă înţelegeţi... voiam să mă încredinţez cu ochii mei. Care om nu vrea să fie cu conştiinţa împăcată ? Adevărul e că mi-a arătat cîte ceva... Nu ! nu ! — Pirojkov întinse mîinile înainte, ca şi cum ar fi vrut să se apere de o primejdie. — Nu e vorba de o chestiune penală ! Dar, cîndva, mai demult... am cedat în faţa cuiva, mai exact, a şefului meu. La cererea lui, am încălcat un ordin foarte strict al centralei... Nu e vorba de mită sau aşa ceva, vă jur ! Cum să vă spun... şeful mi-a dat o dispoziţie, iar eu... ce mai încoace-încolo, am executat-o. Înţelegeţi, n-am avut tăria să mă opun... Şeful m-ar fi... Pe urmă, mi-a mai dat o dispoziţie similară... Într-un cuvînt, aşa s-au petrecut lucrurile. Apoi, şeful acela a plecat de la noi şi situaţia s-a schimbat. Ca acum... La şantajul cu actele acelea aş fi rezistat eu. Dar individul mai spunea că pesemne o iubesc prea puţin pe Nadenka şi că o expun unui foarte mare pericol... Asta chiar că depăşea orice limită !

— Şi v-aţi speriat, nu-i aşa ?

— Bineînţeles ! Mai ales că toate au venit, cum să spun, din senin... De unde ştia individul de Nadenka ?

— Exact : de unde ?

— Habar nu am. Probabil de la vreunul din colegii mei... Copiile actelor cum şi le-a procurat ? Zicea că va

veni la Moscova cineva care o cunoaşte pe Nadenka, şi dacă eu nu accept... Tot felul de prostii, de prostii, de prostii !...

— Şi încotro a plecat Nikolov ?

— De unde să ştiu eu ?

— Nu v-aţi angajat dumneavoastră să-i remiteţi scrisoarea ?

— Aa ! asta e ! Am să vă mărturisesc cinstit : am minţit-o pe recepţioneră. Am crezut că voi putea afla din scrisoare cine e omul care urmează să sosească la Moscova şi care, cum zicea Nikolov, o cunoaşte pe fiica mea. Aş fi făcut orice, numai să pun mîna pe scrisoare... Mă temeam, înţelegeţi... Mă temeam să nu păţească Nadenka ceva... E atît de naivă, se înflăcărează atît de uşor... Ce să mă fac eu acum ? ! Daţi-mi un sfat, pentru numele lui Dumnezeu !

Povestea era, fără doar şi poate, suspectă. Dar simţeam că Pirojkov e sincer, că spune adevărul şi că nu îşi joacă spaima.

— Prin urmare, vi s-a telefonat de trei ori ? l-am întrebat.

— Da, da, de trei ori.

— Toate trei telefoanele le-aţi primit după plecarea lui Nikolov ?

— Nu, primul telefon l-am primit înainte. Abia mă întorsesem de la hotel.

— Nikolov era la telefon ?

— Nu, nu, altcineva. O voce de om tînăr, brutală, niţel răguşită. O voce de huligan.

— Ce v-a spus ?

— A întrebat : „Tăticuţu' la aparat ?". „Tăticuţu' cui ?" am întrebat eu. „Nu mai face pe prostul ! Cască urechile bine — pe fetişcană ţi-o trimitem pe lumea ailaltă dacă mai faci nazuri ! Sau o aranjăm şi mai rău ! Ai băgat la bilă ?" Chiar aşa, pe şleau ! Ce ticălos !

— A doua oară a fost aceeaşi voce ?

— Da ! S-a dus la telefon nevastă-mea, dar nemernicul m-a cerut pe mine. Ba nu ! Asta a fost a treia oară, aseară. A doua oară a răspuns Nadenka. A sunat dimineaţa, cînd eu eram la serviciu. Am aflat abia seara, mi-a spus fata. El i-a cerut în mod special să-mi spună. Ce ticălos !

— Ei ce i-a spus ?

— Cam acelaşi lucru ca şi mie. Nadenka s-a speriat rău de tot ! Mă implora s-o scap de individul acela. Iar eu ştiam că stă în puterea mea s-o fac... Cînd a telefonat a treia oară, n-am mai putut răbda, am dat fuga la dumnea-voastră... Simt... simt că nu mai rezist... Nu vreau să mai am de-a face cu lepădătura aceea, cu ticălosul acela...

Îl ascultam pe Pirojkov povestind, vedeam cît de tulburat este — îi tremurau buzele, de la tîmple îi curgeau în jos, pe obrajii graşi, şiroaie de transpiraţie — şi îmi dădeam seama că nu mintea defel, că toate se petrecuseră întocmai : încercarea de mituire, şantajul, ameninţările, spaima omului, devenită în cele din urmă panică. Tot ce povestise era veridic. Bineînţeles că nimeni nu se gîndea s-o omoare pe Nadenka... Nu era decît un şantaj grosolan. Dar Pirojkov avea toate aparenţele omului asupra căruia putea avea efect chiar şi o asemenea tentativă de şantaj. Şi chiar avusese efect, dar nu în sensul scontat de Nikolov.

Interesant era că i se telefonase şi după plecarea lui Nikolov. Asta însemna că avea să revină, iar pînă atunci făcea pregătirea psihologică a victimei, ca s-o determine să cedeze.

Asta însemna, pe de altă parte, că Nikolov avea la Moscova un complice. Firește ! Doar scria şi în bilet : „Vino să ne consfătuim..." Dar lui Pirojkov nu-i telefonase omul, sau unul din oamenii cu care urma Nikolov „să se consfătuiască". Judecînd după vocabular, individul de la telefon era un infractor de drept comun. În definitiv, de ce nu s-ar sluji Nikolov de un asemenea specimen ?

Din relatarea lui Pirojkov rămînea neclar un singur punct : chiar aşa să fie, să se fi cunoscut Pirojkov şi Nikolov abia de curînd, sau să se fi ştiut dinainte ? Era sincer Pirojkov şi asupra acestui punct sau mintea ? Îmi reamintii un amănunt din cele aflate de la Ekaterina Osipovna şi îmi adusei aminte şi de fraza aceea bizară, ce suna ca o parolă.

— Grigori Sergheievici, am întrebat, ce înseamnă : „Galeriile Tretiakov, sala Kuindji" ?

Pirojkov ridică brusc capul şi mă privi năuc cîteva clipe prin lentilele groase ale ochelarilor, apoi îşi trecu mîna

tremurîndă, în care ţinea strîns batista leoarcă de transpiraţia culeasă, peste frunte şi gît.

— Asta înseamnă că dumneavoastră... dumneavoastră îl cunoaşteţi pe omul acela ?... întrebă el răguşit. Îşi drese glasul.

— Nu, încă nu-l recunosc. Dar recepţionera de etaj v-a auzit rostind această frază în dreptul uşii camerei lui Nikolov.

— Bine, dar atunci, dumneavoastră...

— Exact ! confirmai eu, dînd din cap. Eram informaţi despre întîlnirea dumneavoastră cu Nikolov. E adevărat că nu cunoşteam identitatea vizitatorului lui Nikolov, că eraţi dumneavoastră adică. V-am spus că în camera lui Nikolov s-a comis un furt. Era normal să ne interesăm cine anume fusese pe la el şi cînd. Recepţionera de etaj şi-a amintit de dumneavoastră.

— Sper că n-aţi presupus că...

— Nu, n-am presupus. Cu atît mai mult, cu cît hoţul a fost prins la scurt timp după aceea... M-am surprins că-mi face plăcere să constat cu glas tare un asemenea fapt. Dar Nikolov a dispărut, iar noi avem nevoie de el ca să-şi identifice obiectele ce i-au fost furate.

— Înţeleg, înţeleg, rosti Pirojkov îngîndurat, şi deodată zîmbi. Nu-i aşa că fraza despre Galeriile Tretiakov e foarte ciudată ?...

— Da, e ciudată, zîmbii şi eu. De fapt, ce semnificaţie are ?

— L-am întrebat şi eu acelaşi lucru. „Deocamdată, mi-a răspuns, memoraţi-o, de înţeles, o veţi înţelege mai tîrziu. Şi atunci, o să vă prindă bine..." După părerea mea, e o copilărie. Deşi ai zice că e un om serios... Pirojkov ridică din umeri, apoi îndreptă spre mine o privire din nou anxioasă. Şi acum, ce-o să fie, tovarăşe Losev ? Intenţionaţi să luaţi vreo măsură ?

Îl liniştii pe cît îmi stătu în putinţă. Îi demonstrai că pe faţă n-o ameninţă nici o primejdie, că toată povestea nu e decît un şantaj ordinar, primitiv, şi nimic mai mult. Invocai, în sprijinul acestei aserţiuni, atît experienţa mea proprie, cît şi pe aceea a altor colegi ai mei, îi citai diverse cazuri similare. Mi se păru că am izbutit. Pirojkov

păru să se mai liniștească, ba chiar zîmbi stînjenit, cu un aer vinovat.

— Haidem să-l păcălim, Grigori Sergheievici, i-am propus eu în final. Să-i creăm impresia că ați mușcat din nada lui, că ați capitulat, că sînteți dispus să-i satisfaceți cererile. Spuneți-i lucrul ăsta individului acela, cînd o să vă mai telefoneze. În felul ăsta, din niște bieți peștișori, o să ne transformăm în pescari. Undița o aruncăm noi. Numai să-și facă apariția domnul Nikolov, că-l luăm noi la întrebări, îi tăiem noi pofta să se mai țină de escrocherii și de alte ticăloșii...

— Fie, se învoi Pirojkov. Dar nu părea prea convins.

Încercai să-i insuflu curaj. Îi demonstrai că nu riscă nimic, că Nikolov nu va afla niciodată ce rol a jucat el, Pirojkov, în demascarea sa. Principalul era să-l găsim pe Nikolov. Să facem totul ca să dăm de el.

În cele din urmă, stabilirăm toate amănuntele acțiunii, și Pirojkov, oftînd din greu, plecă.

Rămas singur, notai pe o coală de hîrtie, cît îmi mai era proaspătă în minte discuția cu el, esențialul din cele povestite de Pirojkov. Dar nu apucai să analizez mai îndeaproape datele problemei.

În birou intră Igor.

Mă salută dînd din cap, se așeză la biroul lui și mă privi cîtva timp țintă, cu o mină posomorîtă. Își mută privirea în altă parte și rosti :

— Află că divorțez de Alla...

— Ei, na ! îmi scăpă fără voie. Ce, ai înnebunit ?

— Cred că e cea mai bună soluție, pentru amîndoi.

— E clar că ai înnebunit ! ridicai eu glasul, lăsîndu-mă cu pieptul peste birou. Alla știe ?

— Ea a propus să divorțăm.

— A mai propus-o de o mie de ori. Astea-s mofturi !

— De data asta e serios.

Fu rîndul meu să-l privesc țintă în ochi.

— Bătrîne, tu îmi ascunzi ceva !

— Ce vrei să-ți mai spun ?

— Știi tu prea bine ce...

Cîtăva vreme fumarăm nervos amîndoi, în tăcere.

— Orice om are o limită a răbdării, deschise în sfîrșit gura Igor. Ei bine, am ajuns la capătul răbdării și, înafară de asta...

— Omul mai are și un cap pe umeri, l-am întrerupt eu. Ai și tu unul.

Igor privi întunecat într-o parte și murmură printre dinți :

— Discuția e inutilă...

— Dar Alla te iubește, știi bine ! Și apoi, mai e și Dimka ! Îți dai seama ce faci ?

— Îmi dau seama prea bine.

— Dar îmi ascunzi ceva !

Igor nu răspunse.

— I-ai comunicat Allei hotărîrea ta ?

— Ea a fost aceea care mi-a comunicat hotărîrea ei, ți-am mai spus-o.

— Iar eu ți-am mai spus că Alla ți-a mai comunicat de o mie de ori această hotărîre ! Ce i-ai răspuns ?

— I-am răspuns că sînt de acord.

Asta era grav... Niciodată pînă atunci, cînd Alla îl anunța că divorțează, Igor nu-i spusese că e de acord, ci o dădea pe glumă și pînă la urmă se împăcau. Nu știam ce să mai cred. Sincer vorbind, nu eram chiar atît de convins că Igor „înnebunise". Cu Alla nu era ușor de trăit, era irascibilă la culme, suspicioasă și îi scosese sufletul lui Igor cu gelozia ei bolnăvicioasă, deși altădată el nu-i dăduse în nici un fel vreun motiv să-l bănuiască. Acum însă, îmi dădeam seama că intervenise și altceva...

Cînd analizam, la modul rece și abstract, asemenea conflicte, conveneam că sînt divorțuri și divorțuri și că, în unele cazuri, un divorț constituie soluția cea mai bună. De data asta însă, nu puteam analiza relațiile dintre Igor și Alla la modul rece și, cu atît mai puțin, abstract. Igor era prietenul meu cel mai apropiat. Iar divorțul lui însemna destrămarea unei părți din propria mea viață, tulburarea unor relații de mult statornicite și, de aceea, așa mi se părea, armonioase și de neînlocuit. În plus, eram încredințat că, în urma divorțului, va suferi și Igor, va suferi și Allka, și, bineînțeles, și Dimka. Vor suferi cu toții ! Și eu pe lîngă ei...

Dar nu asta mă frămînta în momentul acela. Am întrebat, pe un ton şi emfatic, şi prostesc :

— Te-ai îndrăgostit de altă femeie ? Să nu mă minţi !

Igor dădu din umeri.

— Nu eu am propus să divorţăm, ci Alla.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nu eu am propus să divorţăm, nu înţelegi ? repetă Igor încăpăţînat. În glasul său se simţea iritarea.

Sună unul din telefoane. Era Kuzmici, care ne ordonă să ne prezentăm imediat la el. Se întîmplase cu siguranţă ceva neprevăzut.

În cabinetul şefului îl găsirăm pe Valea Denisov.

— Ia repetă ! îi ordonă Kuzmici, după ce eu şi Igor luarăm loc.

Valea rosti cu calmul său obişnuit :

— Iată care este ultima noutate : toate persoanele trecute pe tabelul nostru au dispărut la rîndul lor... Au părăsit oraşele în care trăiesc, plecînd în direcţii necunoscute...

Se înstăpîni o tăcere grăitoare. Atît eu, cît şi Igor ne străduiam să digerăm senzaţionala ştire.

Cum se încheia mesajul descifrat de pe bileţelul lui Nikolov ? „Cînd ne vom aduna toţi...“ Nu cumva avusese loc „adunarea“ ? Nikolov o convocase, probabil, pentru a se răfui cu unul din membrii grupului, pentru motive ce ne erau necunoscute. Din cauza asta nu se întorsese nici el la Penza. „Adunarea“ urma deci să se ţină într-altă parte. Şi desigur că n-avea să aibă loc dintr-o toană, din capriciul nu ştiu cui. Acţiunile sînt determinate de interese, iar interesele sînt întotdeauna de ordin material. Cu cît sînt mai mari interesele, cu atît sînt mai importante şi acţiunile pe care le declanşează. În cazul de faţă, de-a dreptul primejdioase.

— Înseamnă că Nikolov a lansat semnalul de adunare a bandei, am spus eu.

— De unde ştim că n-a fost el convocat de către altcineva ? replică Valea. Şi într-un caz, şi într-altul, e ceva necurat la mijloc.

Mă uitai la ceas. Era timpul să plec — Varvara trebuia să se fi întors de la fabrică.

— Uite ce este, rupse în sfîrşit tăcerea Kuzmici, adresîndu-se lui Valea : Ia legătura cu cele patru oraşe. Tovarăşii de acolo să facă bine să se intereseze mai serios de cei dispăruţi de acasă : au plecat în vreo deplasare, pe la rude, mai ştiu eu unde, nu se poate să nu ştie chiar nimeni de soarta lor !

— Am înţeles ! răspunse scurt Valea.

— Telefonează şi la Punejul acela, adăugă Kuzmici, încruntat. Explicaţiile celor de la oficiul telefonic nu mă satisfac !

De-am fi ştiut atunci ce surpriză ne aştepta a doua zi !

Iată-mă bătînd din nou drumul spre casa Varvarei. Am luat un troleibuz, apoi încă unul.

Ziua scurtă şi cenuşie se apropia repede de noapte. Nu era decît ora cinci, dar cerul se şi făcuse aproape negru, de nepătruns. De-a lungul străzilor se aprinseseră felinarele, se luminaseră vitrinele magazinelor. Vîntul se potolise şi ningea cu fulgi apoşi, mari şi rari. Picioarele trecătorilor se înfundau în moina de pe trotuare, care abia spre dimineaţă aveau să fie curăţate. Roţile maşinilor, ce goneau cu mare viteză, împroşcau în evantaie clisa murdară, şi, ca să se ferească, trecătorii erau nevoiţi să se lipească de ziduri.

Am ajuns în sfîrşit la staţia unde trebuia să cobor. Sării din troleibuz şi privii împrejurimile. De partea cealaltă a străzii, recunoscui clădirea înaltă şi întunecoasă pe care o căutam. Gangul blocului se căsca aidoma unei guri negre, uriaşe. De la ferestrele Varvarei, răzbătea prin perdelele trase o lumină gălbuie.

Am rămas cîtva timp locului, cu ochii la ferestrele acelea, chibzuind în ce fel să port discuţia.

Aşadar, Varvara îl cunoştea pe Nikolov. Ce ştia despre el ? Şi de unde ? Lucrul trebuia lămurit. Acesta era esenţialul. Hotărîi să nici nu-i pomenesc de Muşanski, dacă nu voi fi cumva nevoit s-o fac. Oricum, nu credeam că ea „i-a vîndut pontul" hoţului, indicîndu-i-l în mod expres pe Nikolov. Cel mult să-i fi scăpat întîmplător vreo vorbă despre dînsul. Important rămînea însă faptul că îl cunoştea pe Nikolov.

Intrai în bloc şi, de la primii paşi, mă învălui un întuneric dens şi vîscos. Un curent de aer rece se năpusti asu-

pra mea. Mă așteptasem la așa ceva, cu toate astea fu cît pe ce să mă doboare. Mă aplecai din mijloc și îmi înfundai bine șapca pe cap.

Înaintai anevoie, orbește, pipăind peretele rece, zgrunțuros, din dreapta mea. Găsii cu greu ușa, capitonată cu mușama roasă. Apoi, tot pe pipăite, căutai îndelung micul și recele buton al soneriei.

Vîntul care îmi șuiera strident în urechi mă împiedică să aud țîrîitul soneriei și, la fel, și clempănitul clanței străvechi. Ușa se deschise brusc și, după cum mi se păru, fără zgomot. În cadrul luminat al ușii se ivi, înfrigurată, înfofolită într-un șal, Varvara, care, recunoscîndu-mă, rosti veselă :

— Intrați, intrați mai repede ! Trage îngrozitor ! Nu ne-am văzut cam de multișor. Credeam că m-ați uitat de tot...

Și iată-ne bînd din nou ceai în bucătăria care acum îmi era familiară. După o sporovăială pe teme lipsite de importanță și depănarea unor amintiri comune — Varvara era grozav de mîndră de rolul jucat de ea în arestarea ticălosului de Mușanski și nu se sfia deloc să vorbească despre el — pîndii momentul potrivit ca să întreb, așa, într-o doară :

— Apropo, cunoști pe cineva cu numele de Nikolov ?

Varvara mă privi mirată.

— Nikolov ? Prima oară aud numele ăsta !

Îmi dădui seama că nu mințea, că nu cunoștea acest nume.

— Varea, încearcă totuși să-ți aduci aminte, stăruii eu. S-ar putea să-ți fi făcut curte, ori, barem, să fi încercat să-ți facă...

— Ei, na ! parcă puțini bărbați mi-au făcut mie curte ! și Varvara dădu din mînă a nepăsare. O fi fost și ăsta printre ei. Că doar nici unul nu-mi prezintă buletinul : în buletin e ștampila cu „căsătorit", iar dumnealor, dragă-doamne, sînt toți „celibatari" ! Varea rîse cu poftă. Cum ați spus ? Nikolov ?

— Ivan Haritonovici, mă grăbii să completez, dîndu-mi seama de greșeala săvîrșită.

— Aa ! Ochii fetei sclipiră veseli. Mi-amintesc, mi-amintesc ! L-am cunoscut, cum să nu !

— Cine e ?

— A venit pe la noi, la fabrică. Trimis, pare-mi-se, de organizaţia comercială de la ei, de acolo, sau aşa ceva... Nu mai ştiu din care oraş. Ivan Haritonovici... Da, da, unul lung, slab şi chel. Straşnic cavaler, ce mai ! Pufni în rîs. Tolik, pe care-l cunoaşteţi, era cît pe ce să-i rupă oasele, dar dumnealui a ştiut să se descotorosească frumuşel de el, i-a promis şi ceva bănişori, nu ca dumneavoastră !... Varea izbucni iarăşi în rîs.

— Şi, zi, nu te-ai dus nicăieri cu Ivan Haritonovici ăsta ?

Varea se roşi, totuşi clătină din cap.

— Nu, nu m-am dus nicăieri.

— Varea, ce-ar fi să vorbim cinstit ?

— Ei !... Am fost cu el la restaurant. Ce e rău în asta ?

— Ţi-a vorbit despre dînsul ?

— Nu, n-a vorbit nimic despre dînsul, răspunse Varvara supărată. Îmi tot turna vin şi trăncănea despre sentimente şi alte aiureli, hodorogul dracului ! Era plin de bani, am văzut cu ochii mei. Iar la sfîrşit, a scos din buzunar o cutioară. Ce credeţi că era înăuntru ? O brăţară ! Dar ce brăţară, măiculiţă-mamă ! ! De încîntare, Varvara îşi apăsă palmele pe obraji şi închise ochii. Îţi fura ochii, nu alta ! Cinci sute şaptezeci şi şase de ruble costa, închipuiţi-vă !

Se apucă să-mi descrie, cu atîta înflăcărare şi bogăţie de amănunte, brăţara, încît aveam parcă aievea în faţa ochilor acea creaţie superbă, sclipitoare, a artei meşterilor bijutieri.

— Şi cum a rămas cu brăţara, ţi-a dăruit-o ?

— Mi-o tot îndesa în mînă, răspunse Varvara cu un surprinzător accent de repulsie în glas. Numai că eu nu-s de vînzare ! Ce contează la mine e dragostea, dacă-l plac pe cineva, poate să mă ia şi fără zorzoane dintr-astea...

O pauză penibilă. Discuţia alunecase pe un teren mai degrabă delicat.

Îmi luai rămas-bun, nu înainte de a-i mulţumi pentru ceai. Varvara îşi revenise şi zîmbea reţinut, timid, ţinînd ochii în podea. Ce ţi-e şi cu femeile astea !

Revenii la noi, la birou.

În uşă, mă ciocnii de Valea Denisov.

Ia te uită ! Aproape să nu-l recunosc : Valea era întors pe dos ! El, cel atît de reţinut de obicei, mă apucă de reverul paltonului şi mă anunţă :

— Auzi, Vitali ? ! Adineaori a sosit o comunicare cifrată de la Penza. Nikolov s-o întors acasă ! Cuminte şi bine-mersi ! Ce zici de asta ? !

Ce era să zic ? Eram uluit.

Capitolul IV

DUBLURA

În dimineaţa aceea nu avui spor la nimic. Nu mă puteam concentra asupra nici unei probleme. Mă preocupa un singur lucru : Nikolov se întorsese acasă, de bunăvoie, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat ! Ce putea să însemne asta ? Ei bine, în primul rînd, că acum nu mai eram nevoiţi să ne vînturăm prin tot felul de oraşe în căutarea lui, să interogăm o grămadă de oameni şi să ne batem capul în fel şi chip. Îl voiam pe Nikolov ? Poftim, îl aveam pe tavă ! Firește, o să ne mai dea de furcă Nikolov ăsta şi o să trebuiască să dăm dovadă de multă abilitate ca să-l determinăm să recunoască faptele. Fără îndoială că va umbla cu tot felul de tertipuri, va nega, va prezenta alibiuri şi aşa mai departe — răspunsurile le avea desigur pregătite de pe acum, şi părea să fie un individ dat naibii ! — dar toate astea nu se puteau compara cu munca imensă ce ne-ar fi aşteptat dacă el nu s-ar fi întors acasă. În al doilea rînd, însemna că „adunarea“ preconizată se ţinuse şi, după toate probabilităţile, banda se răfuise cu „ticălosul“. Asta era grav. Putea fi vorba de o faptă ireparabilă. În al treilea rînd, în sfîrşit, însemna că ancheta noastră se apropia de încheiere. Era cazul să dau cît mai neîntîrziat ochi cu Nikolov, să văd cum arată, să-i pun întrebările de rigoare. Trebuia să plec urgent la Penza, asta era !

Punctul acesta de vedere l-am expus și în cadrul consfătuirii convocate de Kuzmici, de îndată ce se întoarse în cabinetul său. De dimineață, fusese chemat la Direcție, și așa se face că ne întrunirăm abia pe la prînz.

Consfătuirea debută cu expunerea mea, înflăcărată, dar rostită cam precipitat. (Ardeam de nerăbdare să spun tot ce gîndeam...) Kuzmici mă ascultă cu răbdare, dar la sfîrșit schiță un zîmbet ironic și se adresă lui Valea Denisov :

— Așa ! Iar acum raportează clar și amănunțit ce ne-a comunicat Penza.

Valea raportă flegmatic :

— Nikolov a revenit în oraș acum două zile, iar ieri s-a prezentat din proprie inițiativă la miliție, unde a depus o declarație precum că i-ar fi dispărut buletinul de identitate. Zicea că l-a pierdut în timpul călătoriei de la Moscova la Penza. A fost chestionat politicos și cu grijă, în așa fel ca să nu-i fie trezite bănuielile, atît cu privire la pierderea buletinului, cît și referitor la furtul comis în camera sa de hotel. N-a fost propriu-zis un interogatoriu, ci mai degrabă o discuție.

— Și ce-a relatat el în cursul discuției ?

— În legătură cu buletinul, nimic deosebit. Zicea că l-a pierdut, și atîta tot. A admis că ar fi posibil să i se fi furat în tren.

— Prin urmare, a călătorit cu trenul ?

— Da, cu trenul, cel puțin așa a susținut.

— Interesant ! Și mai departe ?

— În ce privește hotelul însă, a cam scăldat-o. E adevărat că hotelul l-a indicat corect, dar afirma că în camera lui nu s-a comis nici un furt, că nu-i lipsește nimic din lucruri, își continuă Denisov raportul.

— Cum așa ? Dar bluzele ? am intervenit eu.

— Zicea că n-a avut nici un fel de bluze...

— Ei ! comedia dracului !... comentă Petea Șuhmin.

— Alte întrebări nu i-au mai fost puse, încheie Valea. A fost înregistrată declarația sa în legătură cu pierderea buletinului de identitate, și atît.

— Au procedat foarte bine, dădu din cap Kuzmici, care adăugă : Raportează acum despre cetățenii aceia itineranți din cele patru orașe pe care le cunoaștem.

— Am înţeles !

Valea desfăcu mapa subţire pe care, în tot acest timp, o ţinuse pe genunchi şi scoase din ea faimosul grafic. Remarcai numaidecît că pe tabel apăruse o rubrică nouă, completată aproape în întregime.

— Va să zică, aşa... începu Valea, aruncîndu-şi ochii pe grafic. S-a stabilit, fără prea mare dificultate, încotro a plecat fiecare.

— Aşa da ! se făcu auzit basul profund al lui Petea Şuhmin. Ce treabă mai era şi asta : „au dispărut" ? ! Doar nu trăim în junglă !

Valea nu luă în seamă întreruperea şi continuă netulburat :

— Iată informaţiile primite : Leonid Vasilievici Palatov a plecat din Rostov la Sverdlovsk, în interes de serviciu.

— Precizează şi locul de muncă al fiecăruia, interveni Kuzmici.

— Am înţeles ! Palatov este şeful serviciului de investiţii al unei uzine din Rostov. Mai departe ! Galina Ostapovna Kocerga, vînzătoare la un magazin de consignaţie din Odessa, a luat concediu fără plată pe o săptămînă şi a plecat la Krasnodar, la mama ei, care s-a îmbolnăvit. Dealtfel, a prezentat şi telegrama prin care era chemată să vină de urgenţă. Orest Antonovici Sokolski, director adjunct al unei organizaţii comerciale din Leningrad, a plecat de asemenea în interes de serviciu la Harkov. În sfîrşit, Oleg Ivanovici Kleaciko, medic la Saratov, a plecat la Astrahan, cu un scop foarte trist — să-şi înmormînteze tatăl.

Îmi amintii deodată de unde îmi era cunoscut numele acesta de Kleaciko. Sub acest nume fusese cazat la gară, în camera pentru pasagerii aflaţi în tranzit, Muşanski, care subtilizase actul de identitate al medicului din Saratov ! Da, asta era ! E drept că acum lucrul nu mai prezenta cine ştie ce importanţă. Cu toate astea, simţii o uşurare.

— În ce priveşte oraşul Punej, Feodor Kuzmici, n-am aflat nimic în plus, încheie între timp Valea. Persoana din localitate cu care a avut Nikolov convorbirea telefonică n-a fost încă identificată.

— Ce importanţă mai are asta, de vreme ce Nikolov a fost găsit ? am spus eu. Acum, Feodor Kuzmici, ne vom

ocupa cum se cuvine de dumnealui, şi cu asta putem considera ancheta încheiată.

Kuzmici făcu un „hm" vag şi îşi mută privirea asupra lui Igor.

— Tu ce părere ai, Otkalenko ?

— Sînt de acord cu Losev, zise Igor posomorîndu-se şi adăugă : Cred că ar fi bine ca la Penza să plece Losev.

— Feodor Kuzmici ! mă ridicai eu decis. Trebuie să vă aduc la cunoştinţă unele lucruri.

Şi, fără să vreau, îmi îndreptai privirea spre Petea Şuhmin. Acesta lăsă ochii în pămînt. Îşi dăduse prea bine seama despre ce anume am de gînd să vorbesc.

Povestii întreaga tărăşenie cu Pirojkov, nu lăsai deoparte nimic, nici comportarea lui Petea faţă de dînsul, nici faptul că omul intenţionase să se plîngă lui Kuzmici. Şi o făcui pe un ton tăios, poate chiar exagerat de vehement. Dar mi se făcuse milă de Pirojkov, grăsunul îmi inspirase chiar o anumită simpatie, chit că îmi dădeam seama că nici el nu e curat ca lacrima...

După ce sfîrşii, Kuzmici rosti sec :

— Nu contează dacă acest Pirojkov e un om cumsecade sau mai puţin cumsecade sau chiar o otreapă, un om de nimic... Principalul este, în împrejurarea de faţă, că omul a venit la noi după ajutor ! E clar ? A dat fuga la noi, nu s-a dus în altă parte. Ne-a cerut să-l apărăm. Şi cum a fost întîmpinat aici ? Cu grosolănie, cu nepăsare, naiba mai ştie cu ce !...

Pe măsură ce vorbea, Kuzmici se monta tot mai tare. Începeam să mă simt prost. Ca şi ceilalţi, dealtfel. Foarte rar se întîmpla ca şeful să se înfurie, şi atunci consecinţele nu puteau fi niciodată prevăzute.

— După părerea voastră, pentru ce am fost puşi noi aici ? urmă el ridicînd şi mai mult glasul. Pentru ce mîncăm pîinea statului ? Ca să-i prindem pe pungaşi ? Dar de ce să-i prindem ? De dragul lor, sau de amorul artei ? Nu, puişorilor ! Şuhmin ar trebui să fie dat afară, fiindcă n-a înţeles esenţa muncii noastre ! Noi îi urmărim pe pungaşi, pe criminali şi pe toate celelalte lichele nu pentru ca să bifăm pe hîrtie un caz sau altul, nu pentru premiile ce ni se acordă din cînd în cînd. Ci o facem pentru binele oamenilor, pentru cei care aşteaptă apărare şi asistenţă din partea

noastră ! Pentru toţi oamenii, indiferent cine ar fi ei, e clar ? Dacă ne apucăm să jignim şi să nedreptăţim oamenii, ce altceva vom deveni decît nişte Derjimorda [1], decît nişte brute ? Vom ajunge, şi pe bună dreptate, să fim priviţi cu teamă şi dispreţ, nu cu respect. Dacă-i aşa, eu voi fi primul care îmi voi da demisia şi voi considera munca întregii mele vieţi drept o dezonoare ! Kuzmici îl privi sever pe Petea, care se făcuse roşu ca racul, şi i se adresă ameninţător : Tu, Şuhmin, vezi să nu ne dezonorezi, să nu îndrăzneşti să stîrneşti dispreţul oamenilor faţă de noi ! Şi nici munca noastră să n-o dezonorezi ! Ţi-o spun pentru prima şi ultima oară ! V-o spun tuturor, dealtfel. Bagă de seamă, Şuhmin, că altminteri te gonim din mijlocul nostru ! Şi n-o să te regretăm, poţi să fii sigur...

Kuzmici tăcu. Trase, nervos, sertarul biroului şi scoase un pachet de ţigări neînceput.

Tăceam cu toţii, abătuţi.

Kuzmici îşi aprinse ţigara şi, după ce risipi cu mîna primul fum, rosti, mai calm de astă dată :

— Să ne vedem mai departe de treabă... Ia să ne gîndim, ce elemente noi ne-a oferit acest Pirojkov ?

— S-ar părea că nimic deosebit, rostii eu încet ; încă nu-mi revenisem în fire după accesul de mînie al şefului. Fiindcă Nikolov, aşa sper, va reapare la Moscova numai sub escortă... aşa că ne putem dispensa de Pirojkov...

— Şi eu sper să fie aşa, încuviinţă, dar parcă fără tragere de inimă, Kuzmici. Dar Pirojkov ne-a furnizat prima probă directă a vinovăţiei lui Nikolov. Ceea ce e extrem de important ! Acum îl putem acuza în toată liniştea pe Nikolov de şantaj şi de constrîngere în vederea comiterii unei afaceri ce contravine legilor. Kuzmici făcu o pauză, pentru a chibzui asupra hotărîrilor pe care urma să le ia. Uite ce este : Losev, împreună cu Otkalenko, se vor deplasa imediat la Penza. Se uită la ceas. Acum e ora douăsprezece ; cînd pleacă prima cursă ?

Mă ridicai şi mă apropiai de peretele pe care era afişat orarul curselor aeriene. Primul avion pleca peste patru ore.

— Feodor Kuzmici, s-ar putea să nu găsim bilete...

---

[1] Personaj din comedia „Revizorul" de Gogol, prototipul negativ al poliţaiului (n. red.).

— Lasă asta ! zîmbi şeful. Nu biletele trebuie să vă preocupe ! Duceţi-vă să vă pregătiţi de plecare. Să fiţi la aeroport cu o oră înainte de decolare. O să vă aştepte cineva acolo.

Kuzmici ştia să fie uneori surprinzător de dinamic.

Prin urmare, aveam la dispoziţie trei ore, răstimp în care trebuia să rezolv o serie de treburi. Îmi calculai timpul minuţios. Dacă ceream acum maşina, peste douăzeci de minute aveam să fiu acasă. Încă o jumătate de oră ca să-mi fac bagajul şi să-mi iau rămas bun de la ai mei, alte cincisprezece minute ca să ajung la Svetka, unde puteam să rămîn o oră. Mai aveam la dispoziţie cincizeci şi cinci de minute pentru drumul la aeroport. Trebuia să mă încadrez în acest grafic.

Reuşii, bineînţeles, să mă încadrez.

Trei ore mai tîrziu, maşina gonea ca un bolid pe şoseaua Kievului, depăşind uşor şi elegant toate celelalte maşini din faţă. Volodea era şi şofer, şi lucrător operativ, ceea ce nu e de colea, că asigur. În plus, şi motorul maşinii lui era un motor special !

Ajunserăm la timp în faţa clădirii noi a aeroportului, construcţie aerodinamică şi sclipitoare, ce mărginea ca un brîu nesfîrşit pe cea veche, cu colonade şi tradiţionalul turnuleţ ţuguiat.

Îl văzui numaidecît pe Igor în mulţimea ce se agita în dreptul intrării. Stătea de vorbă cu un ofiţer de miliţie pe care nu-l cunoşteam.

Mă apropiai de ei. Ofiţerul era de la secţia de miliţie a aeroportului. Ne înmînă biletele, ne ură zbor plăcut şi, după ce ne salută, plecă.

Se anunţă la megafon îmbarcarea pentru cursa noastră.

...O uşoară zguduitură. Avionul porni încet, rulînd spre pista de decolare.

Pe nesimţite, pleoapele începură să mi se închidă, toropite de somn.

— O iubesc, auzii deodată murmurul surd al lui Igor. O iubesc, ăsta-i adevărul ! Nu pot trăi fără ea...

— Da, bănuiesc că aşa e...

Somnul îmi pierise, ca luat cu mîna.

— Nu bănuieşti nimic... N-ai cum să înţelegi ce e în mine...

— Crezi ? Nu e chiar așa de greu de înțeles... Vorbeam cu fața ascunsă într-o revistă.

— E foarte greu ! Totul e îngrozitor de greu...

Nici Igor nu se uita la mine, vorbea cu privirea ațintită în gol. Ne simțeam amîndoi mai la îndemînă așa.

— Îmi închipui că și Lenei i-e greu... spusei.

Abia acum îndreptă Igor ochii spre mine, dar cu o căutătură piezișă.

— Dar tu ce credeai ?... Era vădit surprins de cît de bine eram informat.

— Da, îmi închipui că nu i-e ușor, convenii eu. După cum vezi, n-am căzut chiar din lună... Fata lucrează doar în cadrul Direcției noastre.

— Exact ! Dar mai e și Dimka, continuă Igor îngîndurat. Dimka e obstacolul principal. Poate că o să înțeleagă mai tîrziu. Dar cînd ?... Peste vreo douăzeci de ani ! Și pînă atunci ?...

— Așa e, confirmai, Dimka e obstacolul principal.

Cu tot caracterul dificil al discuției noastre, mă simțeam fericit. Îmi regăsisem prietenul.

Igor era în altă stare de spirit.

— Ce e de făcut, spune! izbucni el, plin de amărăciune.

Într-adevăr, ce era de făcut ? La prima vedere, divorțul era soluția cea mai simplă. Un divorț a încetat de mult să mai constituie o tragedie, ca pe vremuri. Nu asta era problema. Problema consta în existența lui Dimka. Igor îl iubea foarte mult, o știam. Și, înafară de asta, și Igor, și eu, știam foarte bine ce viață tristă duce un copil fără tată. O știam prea bine din exemplele întîlnite în munca noastră. Situația se complica și datorită unui alt aspect, care îmi apăru dintr-o dată foarte clar.

— Părerea mea este, spusei apăsînd pe fiecare cuvînt, că în cazul de față principalul este să ai încredere în omul pe care-l iubești, să fii credincios sentimentelor tale și, totodată, să rămîi un tată devotat pentru Dimka.

— Și atunci ?... Igor mă asculta concentrat.

— Atunci... divorțezi, e clar.

— Dar Alla ?

— Timpul vindecă orice rană... încheiai eu, cu o sagacitate ce nu mă caracterizează îndeobște.

— Mda...

Igor amuți din nou.

În clipa aceea, deasupra ușii spre cabina piloților se lumină inscripția: „Nu fumați! Legați-vă centurile!" După un timp, glasul stewardesei anunță la microfon:

— Tovarăși pasageri, zborul nostru ia sfîrșit...

Avionul rulă, trepidînd, pe pista largă de beton, de-a lungul unui șirag de luminițe roșii.

Dimineața, ne trezi soneria telefonului. Dincolo de geam era încă întuneric. O rugasem pe recepționera de etaj să ne trezească la ora șapte.

La opt punct, veni Rogozin cu mașina și ne conduse la dînsul, la comandamentul miliției orașului.

Rogozin era un bărbat înalt și lat în spate, cu o față rotundă și blajină. Fire cărunte, dese, îi înspicau părul întunecat, tuns scurt, dar asta nu-i dădea cîtuși de puțin o înfățișare mai gravă, mai impunătoare. Fusese marinar în tinerețe, și mîinile, inclusiv degetele, îi erau acoperite de tatuaje, din care pricină, fiindcă se rușina de ele, căuta întruna să și le ascundă.

Rogozin era șeful miliției judiciare a orașului, un ofițer excelent și un om de o istețime rar întîlnită. Mai avusesem de-a face nu o dată. Îmi spunea pe nume, la fel și lui Igor, iar noi ne adresam pe numele patronimic — oricum, era mai în vîrstă decît noi cu vreo cincisprezece ani și avea grad mai mare.

Ajunși în biroul lui, ne așezarăm pe o canapea de piele destul de ponosită și ne aprinserăm toți trei țigările.

— Ei, băieți, v-ați odihnit, ați mîncat, v-ați făcut plinul?

— Nici o grijă, totul e-n regulă, răspunsei eu pentru amîndoi.

— De prînzit, o să prînzim împreună, ne preveni Rogozin. Acum, ascultați-mă. Iată cum se prezintă lucrurile cu Nikolov al vostru...

Aflarăm că, în ultimele două zile, tovarășii din Penza culeseseră unele date despre Nikolov. Dar datele acestea nu prezentau cine știe ce interes, inclusiv caracterizările, nu prea elogioase, de la locul de muncă. Foarte posibil ca nivelul său de calificare în branșă să fie nesatisfăcător, ca omul să nu dovedească tragere de inimă în munca sa de

aici. Noi ştiam, în schimb, că în alte domenii, cele cunoscute nouă, avea o calificare mult mai serioasă, iar tragerea de inimă părea chiar să-i prisosească... Un singur amănunt ne atrase atenţia : desele sale deplasări la Moscova şi, foarte probabil, nu numai la Moscova. Obţinea din timp în timp cîteva zile de deplasare şi, cînd nu se putea altfel, lua scurte concedii fără plată. Încolo, existenţa lui Nikolov era din cele mai banale : era însurat, avea un băiat de unsprezece ani, trăia destul de chibzuit, iar printre cunoştinţele sale nu figura nici o persoană cît de cît suspectă. Izbitoare deosebire faţă de viaţa pe care o ducea în Capitală ! Viaţă pe care nevastă-sa, probabil, nici în vis nu şi-ar fi imaginat-o... Apropo de nevastă-sa, cei doi soţi se certau periodic, şi atunci ea îşi lua copilul şi se muta pentru cîteva zile la părinţi...

Iată cam ce aflase miliţia din localitate despre escrocul acesta. După cum se vede, destul de puţine lucruri. Noi ştiam mult mai multe.

— Cum s-a comportat în cele două zile de cînd s-a întors la Penza ? întrebă Igor.

— Normal. Se ducea la serviciu, de la serviciu revenea acasă. Ba ieri a fost şi la cinema cu soţia şi a tratat-o cu îngheţată, zîmbi ironic Rogozin. Sînt într-o perioadă „de pace"...

Răsfoirăm în continuare diversele adeverinţe, rapoarte şi comunicări telefonice, precum şi propriile noastre însemnări asupra cazului. Stabilirăm cu Rogozin unele detalii în ce priveşte contactarea lui Nikolov.

Ne trezirăm că se şi făcuse ora zece. Sună telefonul. Ofiţerul de serviciu ne anunţă că sosise cetăţeanul Nikolov.

Acu era acu ! Bine ai venit, cetăţene Nikolov, sîntem foarte curioşi să facem cunoştinţă cu dumneata şi să vedem cum vei explica anumite acţiuni ale dumitale... E puţin probabil ca după aceea să ne mai despărţim...

Stabilirăm ca discuţia s-o conduc eu, întrucît îmi erau mai familiare materialele obţinute în cursul anchetei.

Fiindcă veni vorba, înainte de plecare efectuasem o expertiză interesantă, mai exact, expertiza fusese efectuată la cererea mea. Scrisul prin apăsare descoperit de mine pe biletul găsit în camera de hotel fusese comparat cu scrisul lui Nikolov de pe formularul completat la recepţie atunci

cînd fusese cazat. Grafia coincidea perfect. Enigmaticul, suspectul mesaj fusese scris de mîna lui Nikolov.

Într-un cuvînt, discuția n-avea să lîncezească din lipsă de subiecte.

Rogozin îi ceru ofițerului de serviciu să-l îndrume pe Nikolov către biroul său.

Un minut mai tîrziu, în prag se ivi un bărbat înalt, slab, cu tîmplele cărunte, cu un început pronunțat de chelie și niște urechi clăpăuge. Avea o față zîmbitoare și, aș spune, destul de plăcută. Era îmbrăcat într-un costum modest, paltonul scurt, din material supraelastic de import, era descheiat, la gît purta un fular de mohair viu colorat, iar în mînă ținea o servietă-diplomat neagră, foarte la modă acum. Judecînd după înfățișare, Nikolov era perfect calm, confruntarea cu noi nu-l neliniștea defel. Cu toate astea, am surprins în privirea lui o oarecare încordare.

Mă ridicai în întîmpinarea lui. Igor și Rogozin, așezați pe un divan, de o parte, se angajaseră într-o discuție fără importanță : nu trebuia să-i creăm lui Nikolov impresia că ne adunaserăm toți trei special pentru dînsul.

Nikolov salută cît se poate de degajat și mă îndatoră cu un zîmbet cuceritor.

Discuția începu.

— Ivan Haritonovici spusei eu, aș vrea să precizăm unele împrejurări ale deplasării dumneavoastră la Moscova.

— Mă rog, consimți Nikolov binevoitor.

— Unde ați locuit la Moscova ?

Nikolov numi hotelul pe care-l cunoșteam.

— Cînd ați părăsit hotelul ?

Surpriză ! Nikolov indică cu totul altă zi decît aceea în care, în realitate, plecase de la hotel. Susținea că nu părăsise hotelul decît cu patru zile în urmă ! Cum se face că nu se pregătise pentru o întrebare atît de elementară ?...

— Nu, Ivan Haritonovici, obiectai eu politicos, dumneavoastră ați plecat de la hotel cu două săptămîni înaintea datei pe care o avansați. Iată nota hotelului, care certifică acest fapt.

Nikolov o studie atent și, după cum mi se păru, chiar cu oarecare mirare și curiozitate totodată. Apoi păru să reflecteze cîteva clipe și, în cele din urmă, întrebă :

— De fapt, ce importanţă are cînd am plecat de acolo ? Bine, să zicem că am plecat cu două săptămîni înainte — şi ce-i cu asta ?

— Unde aţi fost în aceste două săptămîni ?

Nikolov, acum, nu mai zîmbea. Răspunse supărat :

— Lucrul acesta nu priveşte pe nimeni...

De data asta, mutarea pe care o făcea era precisă. Într-adevăr, atîta vreme cît nu era intentată o acţiune penală împotriva sa şi nu era începută instrucţia, avea dreptul să nu răspundă la asemenea întrebări.

— Da, firește, convenii eu. Deocamdată puteţi să nu răspundeţi la această întrebare. Să revenim la chestiunea hotelului. În ziua plecării reale a dumneavoastră, în camera de categoria „lux" pe care aţi ocupat-o s-a comis un furt.

— Habar n-am de nici un furt ! replică Nikolov nervos. Iar dintre lucrurile mele nu lipseşte nimic. Actul de identitate mi-a fost furat mai tîrziu, în timpul călătoriei.

— Da, se pare că buletinul v-a fost furat mai tîrziu, căzui eu de acord. Dar hoţul care s-a introdus în camera dumneavoastră a fost arestat şi trebuie să vă spun că a recunoscut furtul !

— Vă repet, habar n-am de nici un furt ! protestă Nikolov cu obstinaţie. Nu mi s-a furat nimic, şi cu asta, basta !

— Cu toate astea, noi am confiscat de la hoţ obiectele ce vă aparţin. Iată-le ! Le recunoaşteţi ?

Scosei la vedere bluzele buclucaşe, furate de Muşanski din camera de hotel şi le aşezai în faţa sa.

Nikolov se uită la ele calm, dar şi cu un fel de ostilitate, şi clătină din cap :

— Aceste obiecte nu-mi aparţin...

Trebuia să recunosc că în linia de conduită pe care o adoptase era o oarecare logică, deşi nu putea să-l ducă la nimic bun.

— Au fost sustrase din camera dumneavoastră, repetai. Există şi martori ai furtului : recepţionera de etaj şi camerista.

— Tot ce se poate ! Dar eu nu pot fi martor.

— Bineînțeles ! Dumneavoastră sînteți păgubașul, sînteți, cum s-ar zice, victima...

Îmi reținui cu greu un zîmbet.

— Dar nu sînt nici un fel de victimă ! explodă Nikolov. Aud pentru întîia oară de furtul acesta ! Și, în definitiv, nu pricep ce vreți de la mine. Îmi tot vîrîți pe gît nu știu ce bluze !...

— Ivan Haritonovici ! am intervenit eu, pe un ton ceva mai aspru. Chestiunea este mult mai serioasă decît vă închipuiți. Ascultați-mă atent ! După furtul din camera dumneavoastră, ați plecat inopinat, ați dispărut, mai bine zis, declarînd la recepția hotelului că vă grăbiți să nu pierdeți avionul de Penza. Era o minciună, n-ați plecat la Penza. În afară de asta, comportarea dumneavoastră la Moscova a fost dintre cele mai suspecte... În privința asta, avem mărturia locatarului camerei vecine cu a dumneavoastră, un anume Viktor Sboki. Vă amintiți de el ? Doar ați făcut cunoștință !

— Nu-l cunosc ! răspunse Nikolov sfidător.

— Nici pe Varea, Varvara Glotova, cu care ați făcut cunoștință la fabrica de tricotaje, n-o mai cunoașteți ? În treacăt fie spus, o femeie foarte frumoasă...

— N-o cunosc nici pe această femeie !

— Ea, în schimb, v-a reținut foarte bine. Ați vrut să-i faceți cadou o brățară splendidă, foarte scumpă. Cum explicați toate acestea, Ivan Haritonovici ?

— Repet, nu cunosc nici o Varea și n-am fost în viața mea într-o fabrică de tricotaje...

— Fie ! rostii eu pe un ton împăciuitor. Să lăsăm pe mai tîrziu chestiunile acestea. Să ne ocupăm de un alt fapt, dacă n-aveți nimic de obiectat.

— Obiectez... mormăi Nikolov.

— Și totuși, va trebui s-o facem. Faptul de care vorbeam e legat direct de persoana dumneavoastră, din moment ce ați locuit în camera respectivă de la hotel. După plecarea dumneavoastră, am găsit în acea cameră o foaie de hîrtie pe care erau însemnate niște cifre. N-ați vrea să ni le explicați ?

Îi întinsei foaia de hîrtie. Dar Nikolov, după ce aruncă o privire rapidă asupra ei, îmi dădu mîna la o parte.

— Scuzaţi-mă, dar n-am notat eu aceste cifre !

— Zău ? Luaţi totuşi hîrtia şi uitaţi-vă pe verso ! Vedeţi, pe verso sînt imprimate urmele scrisului de pe foaia de deasupra din blocnotes. Iată fotografia mărită a scrisului acesta, obţinută prin proiectare de raze de lumină oblice. Experţii noştri nu numai că l-au descifrat, dar l-au identificat şi pe autorul lui. Biletul e scris de mîna dumneavoastră, Ivan Haritonovici !

— De mîna mea ? !

— Da, de mîna dumneavoastră. Iată textul biletului. Citiţi-l !

Pe faţa îmbujorată a lui Nikolov se iviseră încă mai dinainte semne de nelinişte. Dar după ce citi biletul şi îi sesiză înţelesul, neliniştea sa se preschimbă într-o îngrijorare profundă.

— Textul acesta nu l-am scris eu, spuse el şi împinse într-o parte hîrtiile din faţa lui.

— Dumneavoastră l-aţi scris, Ivan Haritonovici ! Iată raportul experţilor grafologi. Citiţi-l !

— Nu vreau să-l citesc ! aproape că ţipă Nikolov. Dacă asta e concluzia experţilor dumneavoastră, înseamnă că nu sînt buni de nimic. Concediaţi-i !

— Biletul e scris de mîna dumneavoastră, repetai cu cu răbdare. A dumneavoastră ! Scrisul e identic cu cel de pe formularul pe care l-aţi completat la recepţie, cînd aţi fost cazat la hotel. Acum e clar ?

— E o eroare la mijloc ! Scrisul meu, iată-l ! Comparaţi-l cu celălalt !

Nikolov deschise cu mîinile tremurînde servieta-diplomat şi scotoci febril printre hîrtiile dinăuntru.

Am întrebat cu un zîmbet ironic :

— Ce să înţeleg prin asta — că la Moscova aţi folosit altă caligrafie ? În cazul acesta, permiteţi-mi să vă întreb : cu ce scop ?

— Nu, e cu totul altceva !

Şi Nikolov, care părea să fi luat subit o decizie, încetă să mai scotocească prin servieta-diplomat. Aruncă o pri-

vire în direcția lui Igor și a lui Rogozin și spuse cu glasul coborît :

— Bine ! Am putea să discutăm între patru ochi ?

Am clătinat din cap.

— Nu ! Tovarășul acesta — arătai spre Igor — a venit împreună cu mine de la Moscova. Iar dînsul este șeful miliției judiciare din Penza. Trebuie să fie și dînșii în cunoștință de cauză. Așa că discuția confidențială nu se aprobă...

— Bine, bine ! făcu Nikolov tulburat. Dar puteți, cel puțin, să păstrați un secret ?

Îl privii mirat și răspunsei mașinal :

— Da, bineînțeles... Adăugai însă, zîmbind : Depinde față de cine...

— Față de soția mea, de pildă !

— În privința asta, fiți liniștit, vă asigur că vom fi discreți...

Simțeam o vagă neliniște. Aveam impresia că Nikolov se pregătește să se producă cu un nou truc, pe care, nu știu de ce, nu eram prea sigur că-l vom putea pătrunde îndeajuns de repede. Nikolov părea să fie un tip mai complicat decît mi se păruse la început.

— Adevărul este, rosti el precipitat, aplecîndu-se cu tot pieptul peste masă, că n-am locuit în viața mea în hotelul acela... Nici o singură zi ! Iar buletinul de identitate mi-a fost furat îndată după sosirea la Moscova, probabil la restaurantul gării. De locuit, am locuit în tot acest timp, ce să ne mai ascundem după deget... la o prietenă de-a mea ! Puteți verifica foarte ușor. Am să vă dau adresa. Întrebați-i pe locatarii din apartamentele vecine. Faceți o nouă expertiză grafologică, de astă dată cu scrisul meu real ! Confruntați-mă, de asemenea, cu personalul hotelului, în care piciorul meu n-a călcat niciodată !

Mă uitam, uluit, cînd la el, cînd la Igor și Rogozin. Aceștia, nu mai puțin uluiți la rîndul lor, se uitau cînd la mine, cînd la Nikolov.

Asta însemna că la hotel, servindu-se de actul de identitate al omului din fața noastră, locuise cu totul altcineva, dublura lui Nikolov !

Capitolul V

ASASINATUL

Prin urmare, trebuia să luăm totul de la capăt ! Alte căutări înfrigurate ! Alte încercări de a descîlci ghemul acela extrem de complicat ! Individul necunoscut, falsul Nikolov, apărea brusc într-o lumină mult mai sinistră decît înainte. Cineva trebuie să aibă motive serioase pentru a trăi sub un nume fals, folosind un act de identitate străin. Bineînțeles, mai rămînea să lămurim o serie de lucruri cu Nikolov — cu cel autentic, vreau să spun — în primul rînd, cum au încăput actele sale în mîinile acelui individ. Poate că discuția ne va oferi un firicel, cît de subțire, de care să ne agățăm.

Între timp, cetățeanul Nikolov se liniștise vizibil ; simțea că îl credem și că, deci, pericolul de a fi implicat într-o acțiune infracțională de care n-avea cunoștință se îndepărtase. Infidelitățile sale conjugale vedea bine că nu ne interesează.

— Ivan Haritonovici, reluai eu după un minut de tăcere, spuncți-mi, totuși, cum vi s-au furat actele ? Bănuiți cumva unde anume vi s-au furat ?

— Nu bănuiesc, ci știu exact unde mi s-au furat, răspunse Nikolov plin de zel. La gară, la restaurantul gării. Dar cum s-au petrecut lucrurile, nu-mi dau seama. Am rememorat de o sută de ori faptele, fiecare amănunt... și degeaba ! Deși... — Ezită, tăcu o secundă sau două. S-ar putea să... după cele ce mi-ați relatat...

— În ce sens v-a dat de gîndit relatarea mea ?

— Vedeți dumneavoastră, în tren, în drum spre Moscova, am făcut cunoștință cu cineva. Un om, altfel, cît se poate de binecrescut, chiar instruit, s-ar putea spune, un om la locul lui.

— Tot de la Penza venea și el ?

— Nu, de la Saratov. În gara Saratov — coborîsem să mă plimb pe peron — cînd să urc în vagonul meu, mă întîlnesc, chiar lîngă scara vagonului, cu un bun prieten,

care era însoţit de un necunoscut. Prietenul meu aştepta alt tren, ca să se întoarcă la Penza. Ei ! ne-am îmbrăţişat, iar prietenul meu mi-a spus : „Vanea, ţi-l predau pe tovarăşul meu de drum. Faceţi cunoştinţă. Sînt sigur că n-o să vă plictisiţi împreună..." Aşa l-am cunoscut pe omul acela.

— Cine era prietenul acela al dumneavoastră ?

— Un coleg de serviciu, Seva Strahovici.

Schimbai o privire cu Rogozin, care dădu imperceptibil din cap : reţinuse numele. Un minut mai tîrziu, Rogozin ieşi din birou.

— După plecarea trenului, legarăm conversaţia, îşi reluase între timp povestirea Nikolov. Tovarăşul meu de drum povesti nişte istorioare amuzante, apoi jucarăm cărţi, se nimeri să aibă la el şi o sticlă de coniac, care pică grozav... Într-un cuvînt, a fost o călătorie plăcută. La Moscova, trenul a ajuns pe la amiază, şi am hotărît ca, de rămas bun, să luăm prînzul împreună chiar acolo, la restaurantul gării. Am zăbovit aici vreo două ore, deşi localul, vă daţi seama, nu face prea multe parale. La restaurant am constatat că buletinul meu... Dar, ferească sfîntul, nici o clipă nu mi-a trecut prin minte că Mihail Alexandrovici...

— Aşa spunea că-l cheamă ?

— Da, chiar aşa. Dar, vă spun, nici prin minte nu-mi trece să bănuiesc că un om ca el... Şi nici n-ar fi avut cum ; gîndiţi-vă şi dumneavoastră... Doar nu era să vîre mîna în buzunarul meu de la piept ! Aş mai zice dacă m-aş fi îmbătat, dar de băut, băusem o nimica toată...

— Ce vă face să credeţi că actul de identitate v-a fost furat ? întrebai eu. Şi de ce la restaurant şi nu în altă parte ? Poate că l-aţi pierdut în tren ? Ori v-a fost furat în tren ?

— Exclus ! obiectă, foarte convins, Nikolov. Cu puţin înainte de Moscova, însoţitoarea de vagon mi-a restituit biletul şi eu l-am pus în portvizit. Buletinul era în portvizit, îmi amintesc perfect.

— Spuneţi-mi, interveni pentru întîia oară Igor, n-aţi convenit cumva cu Mihail Alexandrovici acela să continuaţi relaţiile ? N-aţi făcut schimb de adrese, de numere de telefon ?

— Ba da ! Sigur că am făcut !

— El e din Moscova ?

— Nu, venea şi el din altă parte. Mi-a lăsat numărul lui de telefon de la locuinţa unde urma să tragă. Nikolov îşi permise să zîmbească ironic. Tot la o prietenă... De fapt, e din Odessa, mi-a dat şi adresa lui de acolo. I-am dat-o şi eu pe a mea, pe cea de aici, bineînţeles.

— I-aţi spus că veţi locui la prietena dumneavoastră ?

— Nu de la început. Întîi i-am indicat hotelul cu pricina. Ceea ce l-a mirat, nu ştiu de ce. Ei ! dar mai tîrziu, după cîteva pahare, i-am destăinuit totul...

— Aveţi adresa lui la dumneavoastră ? am întrebat eu. Şi numărul de telefon de la Moscova ?

— Da, da ! O clipă !

Nikolov se grăbi să scoată din buzunar un carneţel vechi şi ros, cu repertoar, şi se apucă să-i frunzărească filele înnegrite.

— Ştiţi, i-am uitat numele de familie... Un moment... La ce literă l-oi fi notat ?... mormăi el. Aici nu... nici aici... A ! uite-l ! Zurih Mihail Alexandrovici...

Nikolov îmi dictă adresa odessită a cunoştinţei sale ocazionale, precum şi numărul de telefon de la Moscova.

— Vă amintiţi cînd aţi făcut schimbul de adrese şi telefoane ? am întrebat. În vagon sau abia la restaurant ?

— Mi-amintesc foarte bine : la restaurant, după ce terminasem masa, la cafea.

— Permiteţi-mi să arunc o privire în carnet, pe fila unde aţi notat adresa şi telefonul.

— Poftiţi !

Nikolov îmi întinse carnetul deschis, indicînd cu degetul ultimul rînd.

Era aşa cum presupusesem : însemnarea respectivă se deosebea vizibil de celelalte. Scrisul era mai lăbărţat, mai mare, mai neglijent. Era clar că prînzul fusese stropit din abundenţă. Drept care noii cunoştinţe a lui Nikolov nu-i fusese prea greu să sustragă buletinul acestuia. Totuşi, buletinul se afla în portvizit, portvizitul în buzunarul interior al hainei, iar haina... La restaurant stătuseră mai bine de două ceasuri, prînzul fusese copios, se băuse mult...

— Spuneţi-mi, am întrebat iarăşi, nu vă aduceţi aminte dacă în timpul prînzului v-aţi scos haina ?

— Ba da. Era foarte cald în local, de-a dreptul înăbuşitor... Ne-am scos amîndoi hainele.

— Şi... n-aţi plecat cumva de la masă, pentru cîtva timp ?

— Nu, unde să fi plecat ? zîmbi Nikolov. A ! adică... ba da, mi-amintesc că ne-am dus, pe rînd, scuzaţi, la toaletă...

Aşa da, în felul ăsta lucrurile se legau.

— Încă o întrebare, interveni din nou Igor. I-aţi telefonat lui Zurih la numărul pe care vi l-a lăsat ?

— Mi se pare că nu... Nu, sînt sigur că nu i-am telefonat. Mi-a telefonat el mie, ca să-mi propună să mai facem o escapadă la vreun restaurant. Dar... în sfîrşit, n-am apucat să ne vedem.

— Şi altădată nu v-a mai telefonat ?

— Nu. Mi-a promis că o să-mi scrie.

În continuare, discuţia cu Nikolov nu ne mai oferi nici un element notabil relativ la necunoscutul cetăţean Zurih Mihail Alexandrovici. Dealtfel, şi autenticitatea, atît a numelui, cît şi a adresei de la Odessa ori a numărului de telefon de la Moscova putea fi serios pusă la îndoială.

Ne luarăm rămas bun de la Nikolov.

— Luaţi seama, îi atrăsei atenţia la despărţire, e şi în interesul dumneavoastră să păstraţi tăcerea asupra conţinutului convorbirii noastre...

Nikolov împreună mîinile la piept într-un gest ca de rugăciune şi citii în ochii lui că spera din toată inima ca şi noi să fim la fel de discreţi pe cît va fi şi dînsul.

— De asta să nu vă îndoiţi nici o clipă ! ne asigură el cu înflăcărare.

— Iar dacă primiţi vreo scrisoare de la Zurih, adăugă Igor, faceţi bine şi arătaţi-ne-o şi nouă, înainte de a-i răspunde.

— Mai încape vorbă ?...

Nikolov ieşi, trăgînd cu mare grijă uşa în urma sa. Se ducea să-şi ridice buletinul de identitate cel nou.

Peste cîtva timp, se întoarse Rogozin în birou. Izbutise să-l găsească la telefon şi să stea de vorbă cu Strahovici, care confirmase cele spuse de Nikolov, adăugînd că făcuse drumul pînă la Saratov împreună cu acel Mihail Alexandrovici (numele de familie nu i-l cunoştea), că acesta fusese

condus la gară de un bărbat tînăr și uscățiv, pe care el, Strahovici, la nevoie, l-ar putea recunoaște. În timpul călătoriei, Zurih nu-i spusese nimic ce ar putea să ne intereseze pe noi.

Și cu asta, deplasarea noastră luă sfîrșit.

Plecarăm la Moscova cu cursa de avion de după-amiază.

Eram purtătorii unor vești cît se poate de neplăcute... Pentru moment, nu eram capabili să ne gîndim și la altceva.

— Mă prind pe ce vrei, spusei eu, că numele de Zurih e tot o plăsmuire ! Îl cheamă Zurih cum mă cheamă pe mine Gingis-Han... Ca să vezi, ce ticălos ! Îl ușurează pe om de buletin, se înscrie la hotel sub numele lui și mai îndrăznește să-și invite victima la restaurant !

— Nu de florile mărului l-a invitat... Igor dădu din cap. Avea nevoie de Nikolov, cine știe pentru ce.

— Și acum, de unde-l scoatem pe individ ? Caută orbul, scoate-i ochii !

— Printre altele, va trebui să-l căutăm pe adevăratul Zurih Mihail Alexandrovici. Cu siguranță că tipul i-a furat și ăstuia actele.

— Nu neapărat. Putea să inventeze numele.

— Oricum, repetă Igor cu încăpățînare. Trebuie să verificăm.

— Și cîte alte verificări nu ne așteaptă ! oftai eu.

— Da, o să avem ce verifica... mormăi Igor. Și adresa din Odessa, și telefonul de la Moscova, și o mie de alte chestii ce se vor mai ivi pe parcurs.

Niscaiva capete de fir aveam, nimic de zis. Întrebarea era dacă valorau cît de cît ceva. În orice caz, pe trăncăneala lui Nikolov nu puteam da nici doi bani. Vezi să nu-i fi dat individul adresa reală ! În schimb, ne rămîneau cei patru inși din cele patru orașe diferite, pe care îi identificasem și care îl cunoșteau cu siguranță pe așa-numitul Zurih Mihail Alexandrovici. Ca să fiu sincer, îmi venea cam peste mînă să-i aplic individului noul nume de Zurih, prea mă obișnuisem cu cel vechi, Nikolov... Rămînea, dealtfel, de văzut, cît timp îl va purta și pe acesta !

Intrai în biroul lui Kuzmici în același timp cu Valea Denisov.

Esențialul i-l comunicasem șefului încă de la Penza. Acum urma să-i facem cunoscute detaliile. Cînd menționai adresa odessită a pretinsului Zurih, Valea remarcă din vîrful buzelor :

— Păi bine, asta e adresa Galinei Kocerga, vînzătoare la magazinul de consignație !

Ne veni numaidecît în minte graficul lui Valea. Era normal ca el să-l cunoască, dintre noi toți, cel mai bine. Îl știa probabil pe de rost. Galina Kocerga figura de mult în grafic. Dar de ce îi dăduse Zurih lui Nikolov tocmai această adresă ? Îi venise în minte întîmplător ? Nu, nici vorbă ! Foarte puțin probabil să fie o simplă întîmplare. Dar dacă era așa, atunci poate că nici numărul de telefon de la Moscova nu era inventat ? Puteam trage concluzia că Zurih intenționase să stabilească o dublă legătură cu Nikolov. Că avea realmente nevoie de el. Dar în ce scop ?

— Va trebui verificat numărul acesta de telefon, se întoarse Kuzmici spre mine. Verifică-l personal, chiar mîine dimineață. Apoi continuă pe alt ton : Ia să vedem ce mai putem desprinde din episodul cu Nikolov ?

Kuzmici, care se posomorîse, ne privi întrebător pe deasupra ochelarilor. Ca de obicei, voia să raționăm noi înșine, să căutăm soluțiile, să discutăm în contradictoriu. Nu ne dădea nimic de-a gata, niciodată.

— Zurih a venit la Moscova de la Saratov... spuse Igor gînditor. Iar la Saratov locuiește... unul din cei ce figurează în grafic.

— Oleg Ivanovici Kleaciko, rosti Valea ca pe apă. Medic la policlinica orășenească.

— Da, așa e, dădu Kuzmici din cap. Să nu pierdem din vedere nici lucrul ăsta. Și ce ar mai fi ? I se adresă lui Valea : Ia scoate graficul ăla faimos !

Valea desfăcu mapa și pe biroul lui Kuzmici își făcu apariția binecunoscutul grafic. Șeful îl parcurse fugitiv și îl privi întrebător pe Valea. Acesta explică :

— Trei dintre persoanele care ne interesează s-au reîntors în localitățile de origine. De menționat că au lipsit, cu toții, cîte trei zile, socotind din momentul plecării și

incluzînd, bineînțeles, drumul, chiar dacă ar fi fost făcut cu trenul. Cam atît deocamdată, Feodor Kuzmici.

— Hm, interesant... făcu Kuzmici, care se îngîndurase, și ne privi, pe Igor și pe mine, pe deasupra ochelarilor. Voi ce părere aveți, dragii mei ?

Mie, nu știu de ce, îmi veni să rîd.

— Feodor Kuzmici, s-ar părea că au avut nevoie de două zile încheiate pentru conferință, am spus. Într-adevăr, dacă e să socotim pentru deplasare, dus și întors, așa cum prevăd și normativele, o zi întreagă, înseamnă că pentru dezbateri le-au trebuit două zile : ordine de zi încărcată, pesemne, și o droaie de raportori...

— Tu nu face haz prea devreme ! mă întrerupse Kuzmici, pe un ton deodată foarte sever. Apoi, către Valea : Cine nu s-a întors încă acasă ?

— Galina Kocerga, încercai eu marea cu degetul. Bag mîna-n foc că ea e !

— N-ai ghicit, se strîmbă Valea. Nu s-a întors încă la Saratov, de la Astrahan, medicul policlinicii orășenești, Oleg Ivanovici Kleaciko.

— Taică-său a murit într-adevăr ? întrebă Igor cu interes.

Se părea că saltul nostru impetuos la Penza și îndărăt avusese o influență pozitivă asupra sa. Se înviorase vizibil și manifesta parcă mai mult interes față de lumea înconjurătoare, inclusiv față de sarcinile de serviciu.

— Voi raporta mîine, după ce iau legătura cu Astrahanul, promise Valea, notîndu-și cu grijă ceva pe grafic.

— În cazul ăsta, ar trebui verificați și ceilalți, propusei eu și, trăgînd mai aproape de mine graficul, enumerai : Și Sokolski Orest Antonovici din Leningrad, director adjunct al organizației comerciale, care a plecat... unde naiba a plecat ăsta ?... aha ! la Harkov, deplasare în interes de serviciu. Pe urmă, și Palatov Leonid Vasilievici din Rostov, șeful serviciului de investiții al uneia din uzinele orașului ; ăsta s-a deplasat, tot în interes de serviciu, la Sverdlovsk. Ar fi interesant să aflăm pe ce dată a ajuns la Sverdlovsk... Și Galina Kocerga, care a plecat să-și viziteze mama bolnavă, la Krasnodar. În cazul ei, ar trebui să ne informăm cît de tare i-a fost mama bolnavă ori dacă nu cumva e sănătoasă tun...

Valea nu avu nici o obiecție și notă conștiincios pe grafic toate aceste puncte nelămurite, inaugurînd, de fapt, o rubrică nouă alături de cea intitulată : „Încotro a plecat la 28 octombrie ?". Cea de acum era intitulată : „Verificarea motivului plecării" și era a unsprezecea la număr. Graficul lui Valea se dovedea inestimabil. Fără el, ne-am fi încurcat de mult. Dintre rubricile verticale, două nu erau completate în întregime : „Relații de la miliţiile locale" și cea proaspăt deschisă, „Verificarea motivului plecării". Pe orizontală, una singură era completată mai puțin de jumătate, cea în care, la încrucișarea cu rubrica „Localitatea în care domiciliază", figura : „Punej". Pe această orizontală, rămăseseră goale, ca niște ochi cu albeață, dreptunghiurile din dreptul unor rubrici dintre cele mai importante : „Numele, prenumele, numele patronimic", „Ocupația", ca și „Încotro a plecat la 28 octombrie ?". Da, Punejul avea să ne dea încă de furcă. De parcă mi-ar fi citit gîndurile, Kuzmici rosti apăsat :

— Nu scăpați din vedere Punejul ! E necesar să aflăm cu cine a avut Zurih convorbirea aceea de un minut și jumătate.

— Și încă cu taxă de urgență, îl completă Valea. Convorbirea a avut loc „prin înțelegere" cu cineva care aștepta la oficiul telefonic, și pe la amiază, în timp ce toate celelalte convorbiri au fost purtate seara, numerele cerute corespunzînd unor telefoane personale.

— S-ar putea repezi unul din noi pînă la Punejul ăsta, am propus eu. În definitiv, nu e chiar așa de departe.

— Pînă una-alta, fă bine și verifică telefonul acela de la Moscova, spuse Kuzmici. Fă-o chiar mîine dimineață. De Punej, se întoarse el spre Igor, ocupă-te tu. Așa ! Pentru astăzi, ajunge !

Dimineața, primul lucru pe care-l făcui fu să iau legătura cu centrala telefonică de care aparținea numărul ce ni-l dăduse Nikolov. Am fost informat că numărul era al unui oarecare Burlakov Svetozar Eremeevici. În cartoteca centralei figura și adresa abonatului.

Numele acesta nu-mi spunea absolut nimic. Așadar, „săpăturile" trebuiau continuate, deși era foarte posibil să ne pierdem vremea de pomană, numărul în cauză putînd

fi inventat ad-hoc de Zurih. Dar, pe de altă parte, nu era exclus nici ca numărul să fie real, întrucît era evident că pe Zurih îl interesase persoana lui Nikolov : altfel, de ce i-ar fi dat adresa sa din Odessa, de ce i-ar fi telefonat ca să-i propună să se întîlnească, în sfîrşit, de ce i-ar fi promis să-i scrie ?

Calculele acestea mi le făceam în timp ce mă îndreptam spre secţia de miliţie respectivă. Acolo, mă consfătuii cu inspectorul de sector şi cu încă vreo cîţiva lucrători ai secţiei, răsfoii unele materiale. Apoi mă dusei la administraţia blocului, compus din apartamente proprietate personală, în care locuia Burlakov şi făcui cunoştinţă cu doi membri foarte simpatici şi foarte limbuţi din comitetul de bloc, contabilul şi secretarul ; nu-mi trebui prea mult timp ca să le cîştig încrederea.

In general, a culege informaţii despre cineva, a răscoli printre „rufele sale murdare" nu e o operaţie dintre cele mai plăcute. Dar, înafară de asta, e obligatoriu să ţii seama şi de anumite principii morale, ce nu pot fi încălcate în nici un caz, chiar dacă logica investigaţiilor ar impune-o. În ce constau aceste principii ? În primul rînd, din viaţa personală a unui om trebuie să te intereseze exclusiv datele legate de ancheta în curs ; în al doilea rînd, nimeni nu trebuie să sesizeze ce anume te interesează cu adevărat, printre altele şi pentru a nu arunca o umbră nemeritată asupra omului în cauză şi a-i aduce astfel prejudicii ; în al treilea rînd, în sfîrşit, nu ai dreptul să abuzezi de informaţiile obţinute, să le faci publice trăncănind faţă de persoane străine. Datele obţinute în legătură cu o persoană oarecare — ce, în final, poate foarte bine să se dovedească a nu fi un infractor — devin automat secret de serviciu, pe care noi îl păstrăm la fel de riguros cum păstrează un medic, să zicem, secretul profesional.

O dată, nu mai ştiu cu ce ocazie, am avut cu tata o discuţie pe această temă. Amîndoi părinţii mei sînt medici şi, la rîndul lor, sînt şi ei nevoiţi să păstreze destule secrete dintre cele mai intime ale pacienţilor lor. „Dar vezi că există o deosebire esenţială, sub raportul acesta, între noi, spusese tata. Mie, omul îmi încredinţează el însuşi secretele sale, pe cînd voi intraţi în posesia lor fără ştirea

celui în cauză..." „Şi ce rezultă de aici, după părerea ta ?" l-am întrebat. „Că trebuie să daţi dovadă de un tact cu totul deosebit, răspunsese tata, după un moment de gîndire. De o deosebită delicateţe, aş zice. Nu ştiu dacă sînteţi instruiţi în sensul acesta..." Fireşte, cel mai bine ar fi să fim scutiţi în general de o asemenea îndeletnicire. În adîncul sufletului lui, aşa cred că gîndeşte şi tata. Da, aşa ar fi mai bine... dacă n-ar exista logica luptei pe care sîntem nevoiţi s-o ducem !

Nu discut acum problema lichidării cauzelor infracţiunii în general. Asta e treaba societăţii în ansamblul ei. În ce priveşte însă lupta noastră, a mea şi a tovarăşilor mei, ei îi incumbă doar două misiuni, dar extrem de importante şi cît se poate de concrete. Cea dintîi constă în preîntîmpinarea infracţiunilor puse la cale de X sau de Y, cea de a doua în descoperirea obligatorie a infracţiunilor şi în arestarea autorilor acestora. Veţi recunoaşte că e o luptă justă şi perfect morală... Dar, veţi spune, o luptă dreaptă nu poate fi purtată cu mijloace imorale ! Or, a scotoci în viaţa unui om, fără ştirea sa, este imoral... În toate cazurile, oare ? Întotdeauna ? În orice condiţii — vă întreb. Se ştie prea bine că nu există adevăruri abstracte. Adevărul e întotdeauna concret. Ce este binele ? Ce este răul ? Nu se transformă unul în celălalt în anumite condiţii concrete ? Rana provocată de cuţitul banditului e un rău, pe cînd cea pe care o produce bisturiul chirurgului e un bine. Libertatea voinţei e deasemenea un bine, dar de cîte ori nu se transformă ea într-un rău ! Imorala curiozitate se transformă, în anumite condiţiuni, în cunoaştere, necesară din punct de vedere moral. Nimic nu poate fi rupt de concret, totul trebuie apreciat în raport cu condiţiile vieţii şi, deci, ale luptei. Iată de ce, aplicînd aceste principii muncii noastre de investigatori, e limpede că ea nu poate fi considerată decît pozitiv şi că este perfect justificată din punct de vedere moral.

Nu va reuşi nimeni să-mi demonstreze contrariul.

Nu întîmplător mi-am adus aminte tocmai astăzi de discuţia purtată, mai mult sau mai puţin în contradictoriu, cu tatăl meu, cîndva. Tocmai astăzi, cînd urma să

mă edific asupra vieţii şi caracterului necunoscutului pentru mine Burlakov Svetozar Eremeevici...

— O ! la suprafaţă, totul apărea ireproşabil în existenţa acestui cetăţean ! Se împlinea anul de cînd numitul Burlakov îşi cîştigase dreptul la o binemeritată odihnă. Soţia sa mai lucra încă, şi cei doi soţi trăiau liniştit şi în bună înţelegere în vastul lor apartament proprietate personală, într-un bloc construit prin asocierea mai multor locatari, de către cooperativa specializată „Constructorul". Lui Svetozar Eremeevici îi plăceau grozav copiii, pentru care avea întotdeauna pregătită în buzunar o punguţă cu dropsuri ieftine. Îi mai plăcea să joace şah cu bătrînii pensionari de pe scara blocului, printre care trecea drept campion, ceea ce îi dădea o satisfacţie deosebită. Nimeni dintre locatari nu uitase cum pusese Svetozar Eremeevici umărul la construirea blocului lor. Dacă n-ar fi fost dînsul, cine ştie cînd s-ar fi terminat construcţia blocului ! Zilnic interveneau tot felul de greutăţi, de goluri în producţie : ba lipseau nu ştiu ce utilaje, ba materialele nu erau suficiente. Svetozar Eremeevici era acela care scotea lucrările din impas ; era, la rîndul lui, nu ştiu ce ştab în domeniul construcţiilor. La adunările asociaţiei de locatari, nu se întîmplase o dată ca preşedintele comitetului să nu-i aducă mulţumiri, subliniindu-i meritele. Iar Svetozar Eremeevici, aşezat în rîndul întîi, cărunt, impunător, întotdeauna îmbrăcat după ultima modă, dominînd asistenţa cu statura sa uriaşă, zîmbea condescendent şi blajin la aplauzele ce îi erau adresate. Chiar şi acum îl vizita foarte des noul preşedinte al comitetului de bloc, rugîndu-l să intervină ba în legătură cu reparaţiile, ba cu tot felul de treburi ce ţineau de comitetul executiv raional. Svetozar Eremeevici nu refuza niciodată, vechile sale relaţii se dovedeau în continuare de folos. De aceea şi era ales de fiecare dată, în unanimitate, în comitetul de bloc şi se bucura de respectul şi consideraţia tuturor. Svetozar Eremeevici şi nevastă-sa aveau doi fii, însuraţi amîndoi, ingineri, pare-se, şi o fiică, măritată şi ea. Fiii, ce-i drept, îi vizitau rar pe bătrîni, în schimb fiica şi bărbatul ei erau mereu pe la ei ; maşina lor, un „Jiguli" mic, de culoare gri, era foarte des parcată în faţa scării. Într-un cuvînt, o existenţă

de oameni cumsecade — mai mare dragul să vezi cum trăiesc !

Iată cum trăia şi ce fel de om era acel Svetozar Eremeevici Burlakov, al cărui număr de telefon, printr-un bizar concurs de împrejurări, era notat în carneţelul lui Ivan Haritonovici Nikolov, trăitor în Penza.

După toate cele aflate despre cetăţeanul Burlakov, îţi venea să te ruşinezi şi să-ţi scoţi pălăria în faţa sa, scuzîndu-te cu toată convingerea pentru inoportunul tău amestec în viaţa sa personală. Şi dacă n-am făcut-o din capul locului, a fost pentru că unele vagi asperităţi, unele abia sesizabile neconcordanţe, ca să zic aşa, m-au oprit s-o fac...

E drept că nu se putea acorda cine ştie ce importanţă faptului, de pildă, că suma plătită de Burlakov pentru locuinţa sa fusese cu patruzeci de procente mai mică decît cea plătită de ceilalţi locatari şi că apartamentul său, situat la ultimul etaj, fusese extins, ca să spunem aşa, contrar proiectului iniţial, pe seama spaţiului afectat podului, folosit în comun, creîndu-se astfel încă o cameră, foarte spaţioasă şi care îi revenise pe gratis. La camera respectivă ducea o frumoasă scară interioară. Nu e mai puţin adevărat că toate acestea fuseseră aprobate, perfect legal, de către adunarea generală a locatarilor, pentru a răsplăti meritele faţă de obşte ale lui Burlakov, chit că meritele acestea mulţi le dăduseră uitării.

La fel, putea fi trecut cu vederea şi zvonul destul de urît cum că Svetozar Eremeevici s-ar afla, din pricini, ce-i drept, necunoscute de nimeni, în relaţii foarte încordate cu fiii săi, care de ani de zile nu mai calcă pragul casei tatălui lor nici măcar de ziua de naştere a acestuia. Se mergea pînă acolo, încît se afirma că bătrînul ar fi vrut să-i dăruiască unuia dintre ei o maşină, dar că acesta l-ar fi refuzat ritos. Oricît de neverosimil, zvonul circula totuşi...

Aşa fiind, cine să mai dea vreo atenţie faptului că, doar cu un an în urmă, cînd mai ocupa încă înaltul său post în ramura construcţiilor, Svetozar Eremeevici îl avea printre subalterni şi pe un oarecare Grigori Sergheievici Pirojkov ?

Or fi fost lipsite de importanţă în ochii altora aceste amănunte din viaţa lui Svetozar Eremeevici Burlakov, dar pe mine mă opreau să-mi scot pălăria în faţa sa, cum aş fi fost înclinat s-o fac dacă nu le-aş fi cunoscut. Bănuieli tulburi mă determinară să lărgesc cercul investigaţiilor, să încerc să-l cunosc şi mai bine, prin intermediul altora. Hotărît lucru, misteriosul Zurih a comis o gafă cît el de mare dîndu-i lui Ivan Haritonovici Nikolov din Penza numărul de telefon al lui Burlakov. Dar cine poate prevedea chiar totul, mai ales cînd duce o existenţă atît de agitată şi pe muchie de cuţit cum pare-se că duce cetăţeanul Zurih !

Pe la amiază, mă îndreptai spre trustul unde fusese director Svetozar Eremeevici şi unde continua să lucreze Pirojkov.

Treaba care mă aştepta nu era uşoară. În nici un caz nu-mi puteam permite să iau informaţii directe despre Burlakov ; nimeni nu trebuia să bănuiască măcar că mă interesează persoana acestuia şi cu toate astea era necesar să aflu cît mai multe despre el. Urma să găsesc un paravan îndărătul căruia să culeg informaţiile despre Burlakov, în aşa fel încît să nu se stîrnească presupuneri, comentarii, zvonuri inutile. Despre fostul director puteam cel mult aduce vorba în treacăt şi lăsînd impresia că nu mă interesează în chip deosebit. În felul acesta evitam şi relatările subiective, ideile preconcepute.

Firește, cele mai multe speranţe mi le puneam în Pirojkov. Doar stabilisem cu el relaţii bazate pe încredere deplină, ne puteam considera, ca să zic aşa, aliaţi.

Sediul trustului se afla în centrul Moscovei, foarte aproape de cartierul comercial de pe vremuri. În niște clădiri lungi şi scunde, doar cu un etaj, cu faţadele încărcate de vechi stucaturi desperecheate şi ciobite, cu ferestre largi cu giurgiuvele complicat sculptate, erau înghesuite o puzderie de instituţii şi organizaţii obşteşti. Zeci de firme dintre cele mai diverse erau fixate la fiecare intrare, importanţa şi potenţialul financiar al fiecărei organizaţii adăpostite acolo putînd fi estimate după mărimea, coloritul şi numărul de iniţiale al tabelelor. Nu era deloc simplu să te orientezi în această mută încăierare de prestigii, aşa

că pierdui pe puţin zece minute în faţa fiecărei intrări, încercînd să dezleg rebusurile compuse de firme.

În cele din urmă, la intrarea a treia sau a patra, o descoperii pe cea pe care o căutam. Intrai sub bolta întunecoasă, călcînd pe dalele de piatră ce răsunau a pustiu şi, urcînd pe o scară largă de lemn la etaj, pornii să caut mai departe.

— Trustul 17 ? îmi repetă întrebarea un bătrîn uscăţiv, uşor încărunţit, îmbrăcat într-un cojocel castaniu din piele argăsită şi pe cap cu o şapcă îmblănită. În mînă purta o servietă umflată. Veniţi, veniţi cu mine ! Şi eu tot într-acolo îmi port paşii.

Legarăm vorba în chip firesc, fără greutate, cu atît mai mult, cu cît, după cum aveam să constat, drumul care ne aştepta nu era prea scurt. Pentru început, urma să coborîm din nou la parter, pe altă scară, pentru ca apoi să urcăm iarăşi la primul etaj.

Tovarăşul meu de drum, care venea din partea unor şantiere, avea cu trustul legături vechi de mai mulţi ani, astfel că fu în măsură să mă edifice cu deplină competenţă asupra istoricului instituţiei. Pentru a mi-l expune, trebui să recurgă la nişte jaloane, care, evident, erau constituite din numele celor care se perindaseră la cîrma trustului, astfel că numele lui Burlakov se ivi ca de la sine în cursul discuţiei :

— Cneazul Svetozar, stăpînul feudei ! zîmbi ironic omul cu servieta umflată. Cum să nu, cum să nu, am avut plăcerea să-l cunoaştem ! Ce de afaceri învîrtea ! În toate direcţiile !

— Adică ?

— Şi-n stînga, şi-n dreapta... Ha-ha ! Ce mai pui de lele ! Avea şi relaţii cu duiumul, aşa că se înfipsese bine în funcţie. La pensie a ieşit la ţanc, exact cînd a simţit că se strînge funia... Aşa, a apucat să iasă cu onoruri... Acum e unul nou. Tînăr, energic, îşi cunoaşte meseria. Chiar ieri îmi spunea : „Timp de zece ani, au dezorganizat trustul în fel şi chip, iar acum mi se cere mie să pun lucrurile la punct în mai puţin de un an...“ Dar dumneata de la ce întreprindere eşti ?

— De la cooperativa „Constructorul“, am răspuns fără să clipesc.

— Aa ! Svetozar se dădea în vînt după cooperative !

— De unde amorul ăsta la el pentru cooperative ?

— Parcă dumneata nu ştii ! Interlocutorul meu îşi miji ochii ironic. Numai să vrea cineva, că vă strînge în chingi de nu vă vedeţi ! Iar bieţii de voi ce puteţi face, decît să daţi din colţ în colţ ?... Ba că proiectul trebuie corectat pe ici-pe colo, ba că să procuraţi voi unele materiale, exact cele care nu se găsesc nici să dai cu tunul, ba să asiguraţi utilajul şi aşa mai departe. În şicane era meşter fără pereche cneazul Svetozar ! Pe vremea cînd lucram ca subantreprenor la trust, m-a trimis de nenumărate ori pe şantierele cooperativelor. Multe mi-a fost dat să văd pe atunci !

Din ce în ce mai interesant ! Ajungînd pe un palier, între două scări pe care trebuia să le urcăm, i-am propus însoţitorului meu să ne oprim să ne tragem răsuflarea şi să fumăm o ţigară.

— He-he ! Mi-amintesc de una din combinaţiile lui, continuă, după ce îşi aprinse ţigara, omul cu servieta umflată, ce părea cît se poate de bucuros că a găsit un auditor atît de atent, de bună seamă novice în branşa construcţiilor. Dumnealui, cneazul Svetozar, expediase o dată nişte ţevi într-un oraş de provincie. N-avea nici o cădere s-o facă, dimpotrivă, era interzis, dar el, pe lîngă ţevi a trimis în deplasare şi trei sudori ! Îl rugase un prieten şef de şantier să-l ajute : omul era cu planul în aer... Crezi că „serviciile" astea le făcea pe gratis ? Un scamator de primă mînă ! Dacă îşi permitea asemenea combinaţii cu provincia, îţi dai seama cîte învîrtea aici, la Moscova ! S-ar putea scrie un roman întreg !

— Şi nu l-au prins niciodată cu mîţa-n sac ? am întrebat cu curios şi făcînd pe naivul.

— De vreo trei ori, dacă mi-amintesc bine, l-au încolţit şi l-au anchetat cei de la S.P.C.S.P.S.S. [1] Dar tot de atîtea ori a ieşit basma curată. Se vorbea că are o proptea şi acolo. Alţii înfundau puşcăria, iar el apărea la procese doar ca martor. Da, mi se pare că o dată, totuşi, tribunalul a pronunţat o constatare nepenală în privinţa sa ; era vorba de

[1] Secţia pentru combaterea sustragerilor din proprietatea socialistă şi a speculei.

clauzele unui contract, ce încălcau dispozițiile legale. Dar cu „constatarea" asta dumnealui, iartă-mă, s-a șters undeva... Ei ! și cînd a văzut că treaba a-nceput să pută, Svetozar al nostru a făcut ce-a făcut și a șters-o la pensie...

Tot sporovăind astfel, ajunserăm în sfîrșit la birourile în care era instalat trustul. Aici îmi luai rămas-bun, în termenii cei mai cordiali, de la limbutul inginer constructor. Întîlnirea cu el îmi prinsese bine.

Pornii să-l caut pe Pirojkov.

Aflai însă repede că Pirojkov era bolnav și nu venise de trei zile la serviciu. Mă surprinse plăcut tonul cu care mi se vorbi despre Pirojkov, chiar dacă nu mi se făcea decît o comunicare foarte simplă : cu respect, cu solicitudine, chiar cu o anume căldură. Îmi dădui seama că lucrul acesta nu se datora atît faptului că Pirojkov era acum șef de serviciu (nu de multă vreme, ci abia de la instalarea noului director), cît calităților sale personale propriu-zise. Eu, ca să fiu sincer, nu le sesizasem, dar era clar că prin ele își cîștigase respectul colegilor de serviciu.

Un motiv în plus ca să regret că Pirojkov se îmbolnăvise. Aveam nevoie de ajutorul lui pentru a afla cît mai multe despre multilaterala și, după cum mă convinsesem, tumultuoasa activitate a „cneazului stăpîn de feudă" Svetozar Eremeevici Burlakov. Pentru asta, Pirojkov era de neînlocuit !

Căutai un telefon public în coridorul ce nu se mai sfîrșea și îi telefonai lui Pirojkov. Răspunse o voce blondă, tinerească — fiică-sa, Nadenka, probabil. Apoi veni la telefon Pirojkov însuși. Recunoscîndu-mă, se bucură grozav, nici nu mă așteptam la o asemenea reacție din parte-i.

— Ce se mai aude, Grigori Sergheievici ? Aveți vreo noutate ? am întrebat.

— Ei da, am ! De asta și cred că... — Glasul lui Pirojkov pierdu din sonoritate, devenind brusc un glas de om suferind. De asta și cred că m-a apucat iar inima...

— În cazul ăsta, eu zic să trec chiar acum pe la dumneavoastră !

Pirojkov se grăbi să-mi dea adresa sa.

„Noutatea" anunțată de Pirojkov nu-mi dădea pace. Să fi apărut din nou Zurih la Moscova ? O fi respectat

Pirojkov înțelegerea noastră ? Of ! tocmai că de lucrul ăsta nu eram prea sigur. Ba, ca să spun drept, nu eram sigur deloc... Că de fricos, era fricos al naibii Pirojkov al meu ! Şi dacă se apucă Zurih să-l strîngă cu uşa, cine ştie cum se va termina povestea. Parcă-i şi vedeam, îndărătul ochelarilor cu lentile groase, ochii enormi, apoşi şi înspăimîntaţi şi, sub ei, năsucul alb ca făina de emoţie, înghesuit între obrajii neraşi şi congestionaţi. Parcă-i auzeam vorbirea confuză, încîlcită...

Ardeam pur şi simplu de nerăbdare să-l revăd şi de aceea îmi îndreptam întruna privirea, înciudat, în înserarea cenuşie de dincolo de geamul troleibuzului. Slavă Domnului, se pare că la staţia următoare trebuie să cobor !

Iată şi casa pe care o căutam, o clădire masivă, luminoasă, construită de curînd, ocupînd un colţ de stradă pe amîndouă părţile. Parterul era ocupat în întregime de un şir de vitrine strălucitoare : „Încălţăminte", „Mobilă", „Legume şi fructe".

În curtea aproape cufundată în întuneric, găsii repede scara ce îmi fusese indicată. Urcai cu liftul la etajul opt şi sunai la uşa apartamentului.

Dincolo de uşă se auzi zgomotul unor paşi uşori, un ţăcănit de tocuri subţiri. Broasca zăngăni. În prag se ivi o fată într-o bluză cafenie pufoasă şi o fustiţă bej exagerat de scurtă. Părul blond, pieptănat pe spate, i se revărsa pe umeri. Fata era cît se poate de atrăgătoare şi, probabil, o ştia prea bine. Zîmbi uşor ironic şi, după ce mă măsură din cap pînă-n picioare, spuse :

— Bună ziua ! Exact aşa mi te-am şi închipuit ! Poftește înăuntru.

— Din descrierea cui ? am întrebat în timp ce-mi scoteam paltonul în antreul mic şi strîmt.

— Din descrierea tatei, firește. Află că e îndrăgostit de dumneata...

— Ei ! nu cred să fie o dragoste periculoasă... am glumit eu.

— Nu-ţi face probleme, eu n-o să mă îndrăgostesc de dumneata. Nu eşti genul meu. Eşti prea înalt.

Ce să zic, fetişcana era dezgheţată foc ! Tăticul ei, dacă mi-aminteam bine, mi-o zugrăvise în cu totul altă lumină. E drept că aşa se întîmplă întotdeauna.

— Mă cheamă Nadea, zise fata. Iar pe dumneata, tovarășul Losev ?

— Vitali mă cheamă.

— Intenționezi să mă iei sub scutul dumitale ? se informă fata ironic.

— Dumneata ai nevoie să fii apărată ?

Dădu din umeri a nepăsare.

— Tata crede că aș avea, nu știu de ce.

— Dar dumneata ce crezi ?

— Eu ? — Nadea zîmbi cu cochetărie. De ce nu ? Trebuie să fie plăcut să ai un scutier ca dumneata...

Pe replica asta intră în antreu Pirojkov. Era în pijama și papuci de casă, părul rar și cărunt îl avea ciufulit, ochelarii îi stăteau strîmb pe năsucul subțire. În mîna grăsulie ținea strîns un ziar.

— Nadenka, de ce îl ții pe musafir în antreu ? spuse el supărat, apoi mi se adresă politicos : Scuzați, poftiți înăuntru... Vă rog.

Și deschise cu un gest larg ușa primei camere.

Nadea nu catadixi să-i răspundă tatălui ei și, cu o ridicare din umeri, se făcu nevăzută.

Intrai, urmat de Pirojkov, într-o încăpere destul de plăcut mobilată. O lustră modernă de cristal atîrna de tavan. Luarăm loc în niște fotolii joase, lîngă o măsuță rotundă, de asemenea joasă.

— Ei bine, Grigori Sergheievici, ce s-a întîmplat ? întrebai.

— S-a întîmplat ce am presupus și noi că se va întîmpla, răspunse Pirojkov nervos ; de emoție, năsucul său începu să se albească văzînd cu ochii. Individul acela o telefonat din nou...

Își scoase ochelarii și, mijindu-și ochii miopi, le șterse pripit lentilele cu o batistă uriașă, albastră cu dungi roșii, după care îi spînzură la loc pe nas.

— Dumneavoastră ce i-ați răspuns ?

— I-am răspuns, așa cum ne-am înțeles, că sînt de acord...

— Perfect !

— Da ?... Asta numiți dumneavoastră perfect ? Dar dacă... Hai să ne imaginăm, fie și pentru o singură clipă... — Pirojkov își drese nervos glasul și, fără să vrea, se apucă

să bată cu degetele-i grăsulii darabana pe braţele fotoliului. — Hai să ne imaginăm ce s-ar întîmpla dacă...

— Nu trebuie să ne imaginăm nimic ! l-am întrerupt eu liniştit. Totul se va desfăşura conform planului nostru, vă asigur. Apropo, cine a telefonat ?

— Acelaşi individ, huliganul...

— V-a spus cînd va sosi celălalt ?

— „Curînd", asta-i tot ce mi-a spus. Auzi, curînd !... Iar tu stai şi aşteaptă, şi frămîntă-te... Ştiţi ceva, spuse Pirojkov, şi îmi dădui seama că ezită, după glasul ticălosului am înţeles că era mulţumit că izbutise să mă bage în sperieţi şi că mă silise să capitulez ; pesemne îşi încheiase misiunea... Aşa că mi-am permis să-i pun o întrebare.

— Ce întrebare ? ciulii eu urechile, alarmat.

— „Dumneata, l-am întrebat, n-o să-mi mai telefonezi de aci încolo ?" Individul mi-a răspuns : „Eu mi-am sfîrşit treaba, moşulică, mă cărăbănesc într-un oraş pe cinste. Mi-a picat, uite-aşa, o deplasare babană... Adio, moşulică ! Data viitoare o să te sune chiar şeful în persoană, de cum o sosi. Noi, moşulică, o să ne vedem cînd o fi nevoie să-ţi vîr un şiş între coaste... Ţie sau puicuţei !" Ce spuneţi de asta ?... Am reţinut fiecare cuvînt. Îngrozitor ! Şi cine putea să-l trimită pe huliganul ăsta în deplasare, cu forme în regulă ? ! — Pirojkov mă privea descumpănit, ros de temeri cumplite.

— Vom afla şi asta la timpul său, căutai eu să-l liniştesc.

Dar eram şi eu la fel de nedumerit. Într-adevăr, cine putea trimite în deplasare un asemenea specimen de om ? Nu cumva chiar Zurih ? Şi unde ? N-ar fi exclus să fie vorba de Odessa. Deci, iarăşi Odessa !

— Pînă una-alta, să aşteptăm telefonul lui... Ivan Haritonovici, adăugai ; Pirojkov nu ştia că Nikolov purta alt nume acum. Şi nu e cazul să fiţi îngrijorat. Fiindcă veni vorba, iată ce vreau să vă rog, Grigori Sergheievici : povestiţi-mi ce vă obliga să faceţi fostul dumneavoastră şef, Svetozar Eremeevici Burlakov. Şi, în general, ce vă aduceţi aminte despre afacerile sale dubioase ?

Pirojkov rămase încremenit cîteva clipe. Cu un glas brusc răguşit, îmi ceru să repet întrebarea :

— Cum ?... îşi drese el glasul. Cum aţi spus ?

Îmi repetai întrebarea.

— Dumnezeule, dar ce nevoie este să răscolim lucrurile astea ?... făcu Pirojkov pe un ton plîngăreţ. Vă asigur că au trecut toate termenele de prescriere.

— Nu-i vorba despre asta, îl încurajai eu. Iată cum stau lucrurile, Grigori Sergheievici — dumneavoastră mi-aţi spus data trecută că l-aţi cunoscut abia de curînd pe aşa-numitul Ivan Haritonovici Nikolov — trebuie să vă spun că faţă de alţii se prezintă sub alt nume. Nu-i aşa ?

— Păi, aşa şi este ! Vă jur !

— Şi nu ştiţi nimic despre dînsul ?

— Nu, ce să ştiu ?... Doar v-am mai spus.

— Va să zică, aşa... În schimb, se pare că Burlakov îl cunoaşte de multă vreme şi ştie destule despre el...

— Cum aţi spus ? Burlakov îl cunoaşte pe banditul acela ? !

— Aşa se pare. Dar ca să-l facem pe Burlakov să vorbească, trebuie să aflăm cîte ceva despre el însuşi...

— Înţeleg... Da, înţeleg... bolborosi Pirojkov, care nu ştia ce să creadă.

Încet-încet însă îşi mai veni în fire şi se apucă să povestească. Vedeam că se străduieşte să-mi fie de folos, ca să pot da de urma omului care-i pricinuise atîtea emoţii şi atîta spaimă. De sinceritatea sa nu mă îndoiam. Pe măsură ce povestea, Pirojkov dădea frîu liber indignării şi mîniei. Îi era ruşine, vedeam, că în unele împrejurări îl ajutase, împotriva voinţei lui, pe Burlakov să-şi facă mendrele. Mînia şi indignarea biruiră pînă la urmă ruşinea şi Pirojkov îmi spuse tot ce ştia despre matrapazlîcurile fostului său şef.

Mă edificai astfel pe larg în legătură cu cea de a doua faţă, neoficială, a activităţii „cneazului Svetozar", care îşi cîrmuise trustul ca pe o feudă personală.

Bineînţeles că Pirojkov nu-şi putea aminti, nu putea face inventarul tuturor „mărunţişurilor", ca bilete gratuite la case de odihnă, premii din fondul directorial, bilete la spectacolele de premieră, sau stilouri, ţigări, brichete străine şi chiar şi scurte îmblănite şi alte boarfe de import, pe care beneficiarii zeloşi i le aduceau plocon lui Burlakov în speranţa că acesta va urgenta lucrările lor. Dar erau şi afaceri de calibru mai mare. De pildă, maşinaţiunile cu

materialele deficitare, care, bineînțeles, nu lipseau chiar întotdeauna și peste tot și puteau fi date după sprînceană ; cu cota-parte din venit acordată de beneficiar constructorului, mai bine zis șefului trustului ; cu lucrările suplimentare ce nu erau trecute în deviz, ci plătite altfel, mai discret ; în sfîrșit, cu devizele înseși, care parcă erau de cauciuc, așa se umflau sau se strîngeau, în raport cu „bunăvoința" beneficiarilor... Din punct de vedere „legal", lucrurile erau în general bine aduse din condei — noroc de noianul de instrucțiuni, decizii, contradecizii, directive definitive sau provizorii, care mereu vin să se completeze și să se corecteze unele pe altele, și tot așa, la nesfîrșit...

Un element caracteristic pentru tactica șefului era angrenarea unui număr din ce în ce mai mare de salariați, în primul rînd a celor din anturajul lui Burlakov, în aceste mașinațiuni, chipurile în interesul realizării planului, pentru buna desfășurare a muncii, în vederea sporirii prestigiului trustului în întrecerile periodice cu celelalte trusturi. Acești funcționari se trezeau astfel, cu sau fără voia lor, complici... Pentru a le închide gura, „cneazul", le arunca din vreme în vreme resturile rămase de la masa sa îmbelșugată. Atmosfera de corupție mai era întreținută și de beneficiarii îngrijorați de soarta lucrărilor lor și care forfoteau prin trust, oferind „atenții" în dreapta și în stînga.

Din lunga relatare a lui Pirojkov îmi atrase atenția în chip deosebit un alt aspect al activității clandestine a lui Svetozar Eremeevici. Și anume că, reduse la început la orașul Moscova și la șantierele subordonate direct trustului, mașinațiunile lui Burlakov începuseră, de la un moment dat, să se extindă și sub raport geografic.

Nu puteau să nu mă izbească numele orașelor indicate de Pirojkov. Ele figurau cît se poate de clar pe graficul lui Valea : Rostov, Leningrad, Odessa. Pirojkov își aducea aminte că țevile, împreună cu cei trei sudori, de care îmi vorbise omul cu servieta umflată, fuseseră expediate la Rostov ; la Odessa fuseseră expediate douăzeci de tone de cheramzit, material extrem de deficitar ; iar cu altă ocazie, fuseseră trimise la Leningrad mai multe tone de ruberoid și de material plastic pentru tapetatul pereților, materiale de import, nu mai puțin deficitare.

— Bine, dar asta nu însemna delapidare ? am întrebat eu.

— Delapidare ! — Pirojkov avu un gest de lehamite şi de exasperare. Cine mai poate şti !... În treburile astea nu m-am băgat, m-am ferit de ele ca de foc... N-am mai ştiut cum să mă închin cînd, în sfîrşit, am scăpat de Burlakov ăsta !

Îl credeam. Eram sigur că Pirojkov nu se băgase în maşinaţiunile astea — nu-l împiedicase numai frica, ci şi conştiinţa. Se temea de Burlakov, dar îl şi dispreţuia. Laşitatea, umilitorul sentiment al dependenţei îl opriseră să demaşte maşinaţiunile şefului său. Dispreţul pentru omul acesta şi conştiinţa îl împiedicaseră să devină complice la ele.

Ceea ce aflasem despre afacerile lui Burlakov în afara Moscovei mă conducea la ipoteza unor legături necurate între acesta şi Nikolov-Zurih. Mi-am propus să mă sfătuiesc şi cu băieţii de la S.P.C.S.P.S.S., mai competenţi decît mine în asemenea probleme.

Se auzi soneria în antreu.

Ţăcănitul tocurilor subţiri ale Nadiei răsună pe culoar şi, un minut mai tîrziu, căpşorul fetei apăru prin crăpătura uşii.

— Tată, a venit Anna Ignatievna.

— A ! E medicul de la policlinică, spuse Pirojkov privindu-mă stingherit.

— Duceţi-vă, duceţi-vă, l-am îndemnat eu. Pînă vă întoarceţi, eu am să stau de vorbă cu Nadea, bineînţeles dacă dînsa n-are nimic împotrivă, am adăugat.

— De ce aş avea ? zîmbi Nadea şi intră în cameră. Promite să fie interesant...

Pirojkov dădu din cap că e de acord şi ieşi. Îi auzirăm glasul în antreu.

Nadea se aşeză cu o eleganţă studiată în fotoliul ocupat de tatăl ei pînă mai adineaori.

— Va să zică, să stăm de vorbă... Despre ce ? întrebă ea pe un ton ironic.

— Despre gravele primejdii care te ameninţă, am răspuns pe acelaşi ton. Nu ţi-e teamă ?

— Mie ? ! făcu Nadea. Ştii, nu sînt proastă...

— Bine, dar ţi s-a telefonat într-adevăr şi ai fost amenințată în fel şi chip !

— Ei şi ? Vreun tip sonat, care face pe grozavul ! Pentru atîta lucru să fac o criză de neurastenie ?...

— Ştii cumva cine e tipul ăsta sonat ?

— Habar n-am.

— Poate că a fost pus de altcineva să telefoneze...

În privirea fetei apăru deodată o lucire nouă, care se stinse însă numaidecît. Nadea zîmbi într-un fel ciudat şi rosti îngîndurat :

— Poate... Eu de unde să ştiu ?...

Mi se păru că fata ştie ceva sau că, în orice caz, are o bănuială.

Şi deodată, de parcă s-ar fi făcut contactul între două capete de fir şi s-ar fi realizat circuitul electric, în creierul meu se făcu lumină. Un beculeţ se aprinse parcă, risipind ceva din bezna din jur.

— Nadea, coborîi eu glasul, cunoşti fraza asta : „La Galeriile Tretiakov, în sala Kuindji“ ?

Mă privi drept în ochi, surîzînd ironic, dar observai că ţigara îi tremură uşor între degetele subţiri.

— Ştii ceva ? făcu fata. Te-aş ruga să nu mă iei la sigur !

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Asta ar mai lipsi, să fiu obligată să răspund la asemenea întrebări stupide !

Înălţîndu-şi sfidător bărbia în vînt, se lăsă pe speteaza fotoliului şi puse picior peste picior. Cu această ocazie, fustiţa i se ridică sus de tot, dar Nadea nici gînd să şi-o tragă la loc ! Trebuie să recunosc că avea nişte picioare foarte frumoase. Îmi mutai privirea în altă parte şi, trăgînd adînc din ţigară, rostii cît se poate de calm :

— Întrebarea poate fi formulată şi altfel. Prin urmare : De ce te-ai dus la hotel, la omul acela ? În ce scop ?

Nadea continuă să tacă cu încăpăţînare. Cunoşteam genul acesta de fetişcane. Cu ele e mai greu să discuţi decît cu băieţii cei mai înrăiţi.

— Ce facem, stăm aşa şi tăcem ? am insistat.

— Ce altceva ne rămîne de făcut ? răspunse Nadea nevinovată şi zîmbi. Dacă nu găseşti alt subiect de discuţie !

— Toate la timpul lor... am asigurat-o. Deocamdată aştept răspunsul la întrebare.

— O să trebuiască să aştepţi mult şi bine !

— Nu-i nimic, sînt un om răbdător. Iar întrebarea e foarte serioasă. Dacă te răzgîndeşti totuşi şi te hotărăşti să-mi răspunzi la ea, dă-mi un telefon. Iată numărul meu.

Scosei stiloul şi notai numărul meu de telefon pe o foaie din blocnotes pe care o detaşai şi o lăsai pe măsuţă.

— Eu am plecat. Cu Grigori Sergheievici am discutat ce-am avut de discutat. La revedere, Nadea !

M-am ridicat şi m-am îndreptat spre uşă.

Nadea se ridică şi ea, luă de pe măsuţă foaia de blocnotes cu un gest ostentativ neglijent, într-o doară parcă, cum ai lua o hîrtie ca să faci ordine şi apoi o arunci. Jocul era destul de naiv. Îmi dădeam seama că va păstra numărul meu de telefon. Dar o să-mi telefoneze oare ?

Afară se întunecase de-a binelea.

Ningea.

Mă grăbeam să mă întorc la birou. Era aproape şapte seara. Kuzmici mă aştepta. Şi aveam ce-i povesti.

Treptat, începeau să iasă la iveală legăturile de la Moscova ale lui Zurih. Bineînţeles, eram departe de a le fi depistat pe toate. Era puţin probabil, de pildă, ca lui Burlakov să-i fi fost adresat biletul acela : „Vino să ne consfătuim..." Altfel, şi el ar fi plecat din Moscova, s-ar fi dus şi el la „consfătuirea" aceea. Or, el nu plecase nicăieri.

Mai era un fir pe care trebuia să-l desfăşurăm pînă la capăt : cu cine avea totuşi relaţii Zurih la fabrica de tricotaje ? Că doar acolo îl întîlnise întîia oară Varvara, acolo se legase el de dînsa.

La cine anume venise el la fabrică, Varvara zicea că nu ştie. Eram înclinat s-o cred. Un lucru era sigur — că numai nişte interese dubioase îl putuseră aduce acolo.

Asta ar fi a doua pistă pe care se putea merge, la Moscova, pe urmele lui Zurih. Mai era şi Nadea. Pentru ce fusese la hotel ? Nu încăpea nici o îndoială că pe ea o văzuse Viktor Sboki acolo, că ea era fata care îl umplusе de admiraţie. Viktor susţinea că Zurih nu se purtase ca un amorez faţă de ea. Însemna că alte treburi o purtaseră în camera lui. Să se fi înşelat Viktor ? Puţin probabil, antrenorul avea un ochi bine format pentru asemenea

lucruri. Aşa fiind, povestea devenea cît se poate de suspectă.

Da, chiar şi numai la Moscova, cetăţeanul Zurih ne dădea de lucru, nu glumă ! Şi în afară de Moscova mai aveam de răscolit alte cinci oraşe...

Eram curios ce aflase între timp Valea Denisov despre oamenii aceia, ce date noi îi furnizaseră miliţiile locale.

Dar abia întors la birou, o veste uluitoare se prăvăli asupra mea.

Oleg Ivanovici Kleaciko, medicul din Saratov, fusese asasinat !

Deci, pînă la urmă, „socotelile" fuseseră totuşi încheiate !

Acum, Zurih apărea într-o lumină nouă, sîngeroasă. Devenise un pericol social. Individul trebuia găsit cu orice preţ, şi neîntîrziat...

Capitolul VI

STARE DE ALARMĂ

Aşadar, medicul din Saratov, Oleg Ivanovici Kleaciko, fusese asasinat ! Comunicarea fusese recepţionată încă de dimineaţă, şi pînă la sosirea mea la birou, Igor şi Valea Denisov reuşiseră să elucideze unele lucruri.

Cadavrul fusese descoperit întîmplător, lîngă un terasament de cale ferată, la o sută de kilometri de un centru regional situat mult la nord de Moscova. Era îngropat în zăpadă, şi dacă nu l-ar fi adulmecat cîinele unui localnic, probabil că ar fi rămas acolo pînă la primăvară. Moartea fusese provocată de o lovitură în ceafă aplicată cu un obiect greu. Expertiza medico-legală stabilise că moartea survenise cu trei zile în urmă, adică la 29 octombrie, a doua zi după plecarea lui Kleaciko din Saratov. Asupra sa nu se găsiseră nici acte, nici bani. Un singur indiciu : într-unul din buzunarele hainei fusese descoperită

o reţetă veche, completată chiar de victimă, după cum s-a stabilit ulterior, pe un formular al policlinicii orăşeneşti din Saratov. Organele locale de miliţie luaseră imediat legătura cu Saratov. Întîmplarea a făcut ca tocmai atunci să telefoneze şi Valea la Saratov, ca să ceară relaţii suplimentare despre Kleaciko. Aşa că i se servi, proaspătă, vestea despre asasinarea acestuia.

După aceea Igor luase legătură cu centrul acela regional. Din informaţiile primite, el stabilise primul fapt important : locul unde fusese găsit cadavrul lui Kleaciko se afla pe calea ferată care lega centrul regional de orăşelul Punej.

Mă aflam în cabinetul lui Kuzmici, în care fumul de ţigară puteai să-l tai cu cuţitul, şi-l ascultam pe Igor, care tocmai îşi prezenta raportul. Vorbea, ca de obicei, fără grabă, formulînd atent fiecare frază şi, în aparenţă, perfect calm. Faţa sa lată, cu bărbia pătrată şi nasul turtit, era impasibilă şi impenetrabilă ca aceea a unui boxer. Din vreme în vreme, îşi trecea mîna peste părul negru, tuns perie. Pe faţa sa nemişcată, sub favoriţii lungi şi înguşti, doar maxilarul îi juca. Vedeam că Igor e nervos, dar asta n-o ştiam decît eu.

— M-am tot gîndit la orăşelul ăsta, Punej, Feodor Kuzmici, i se adresă Igor şefului. După părerea mea, ăsta e locul unde s-au reunit indivizii. Deşi au procedat cam prosteşte : într-o localitate atît de mică, orice nou-venit bate la ochi.

— La fel de bine puteau să se fi întrunit şi în centrul acela regional, remarcă Valea liniştit. E chiar mai plauzibil că acolo şi-au dat întîlnire.

— Nu, îl contrazise Igor, fiindcă atunci nu se explică de ce a plecat Kleaciko la Punej. Mai degrabă l-a întîmpinat cineva în gară, la centrul regional, şi de acolo au călătorit mai departe împreună. Iar pe drum...

— Ia staţi niţel ! mi-am amintit eu deodată. Scrisoarea sosită la hotel pe numele lui Nikolov a fost expediată, dacă nu mă înşel, din centrul acela regional. „Unchiul Petea" îi scria că s-a îmbolnăvit mătuşa şi îl ruga să vină urgent. Vă aduceţi aminte ? Unde e scrisoarea ?

Scrisoarea fu găsită, bineînţeles, în mapa lui Valea şi trecu din mînă în mînă.

— N-are a face, se încăpăţînă Igor. Tipul poate să fie din Punej, iar de expediat, s-o expedieze din centrul regional.

— Da, dădu din umeri Valea, şi atunci îl cheamă şi Petea, şi e şi unchiul adevărat al lui Nikolov-Zurih...

Şi trase către el faimosul grafic.

Chiar nimic să nu-l emoţioneze pe băiatul ăsta, din toată istoria, decît perspectiva de a mai completa o rubrică în graficul său ?

Kuzmici îl privi şi el pieziş, în tăcere. Se pare că şi pe el îl călca pe nervi calmul lui Valea.

— Totuşi, nici cealaltă ipoteză nu poate fi înlăturată, am intervenit eu. Că s-ar fi reunit în centrul acela regional.

— De înlăturat, e încă prea devreme, recunoscu Igor.

— Denisov, raportează ce ne comunică Saratovul despre Kleaciko, schimbă Kuzmici cursul discuţiei.

Valea, la fel de imperturbabil, scoase din mapă încă o foaie de hîrtie şi, trăgînd din cînd în cînd cu ochiul la ea, raportă :

— Kleaciko Oleg Ivanovici, în vîrstă de 37 de ani, medic stomatolog la policlinica orăşenească. Lucrează acolo de aproape zece ani. Celibatar. A divorţat în urmă cu trei ani. Fosta soţie lucrează la aceeaşi policlinică, e asistentă medicală-şefă. Nu au avut copii. Kleaciko trăieşte pe picior mare... adică a trăit, se corectă Valea fără să se tulbure ; în continuare vorbi despre Kleaciko numai la timpul trecut : A fost suspectat de achiziţii de aur şi de confecţionare ilicită de proteze şi coroane dentare. Mai demult, a lucrat ca tehnician dentar. Nu există probe împotriva sa. La fel, nu s-a stabilit că ar avea relaţii suspecte la Saratov. I s-a întîmplat destul de des să ia concedii fără salariu. Fiind un om apreciat la policlinică, i se acordau tot felul de avantaje.

— Mai mult ca sigur că pe el îl căutase Zurih la Saratov, am intervenit eu. Probabil că el e omul pe care l-a văzut Strahovici pe peron.

— Tot ce se poate, căzu Valea de acord şi adăugă : Asta e tot ce mi s-a relatat despre Kleaciko.

Mi-am adus aminte de încă ceva :

— Printre altele, cu actele de identitate ale lui Kleaciko a locuit la Moscova, timp de trei zile, Muşanski, vă amintiţi ?

— Iar Zurih, după ce a sosit la Moscova, i-a telefonat lui Kleaciko la Saratov, completă Valea şi se uită în grafic. La cinci zile după sosire, adică la 7 octombrie.

— Da, da, da... — Kuzmici, îngîndurat, lovi ritmic cu ochelarii în masă. — Orice amănunt în legătură cu Kleaciko e deosebit de important acum. Da, deosebit de important!

Ridică receptorul telefonului interior şi formă un număr scurt. Îi urmării degetul şi îmi dădui seama că îl cheamă pe Saşa Graciov, unul din anchetatorii noştri.

— Ziua bună! rosti Kuzmici în receptor cu glasul său răsunător. La telefon Ţvetkov. Aşa este, e seară... Am o rugăminte, amice. Cum stai cu Muşanski, ai stabilit contactul psihologic?... Serios?... Atunci, fii bun şi interoghează-l în legătură cu încă un furt: actele de identitate pe numele de Kleaciko Oleg Ivanovici. Ţi-ai notat? Muşanski le-a folosit ca să locuiască cu ele la Moscova... — Kuzmici puse receptorul în furcă şi se întoarse spre Igor: — Încă ceva: ia legătura cu Saratovul. Să trimită urgent la Penza, prin telefoto, fotografia lui Kleaciko. Apoi telefonează-i lui Rogozin. Să-i prezinte fără întîrziere fotografia asta lui Strahovici, se-nţelege, împreună cu alte fotografii, aşa cum se procedează. Să vedem dacă recunoaşte sau nu în Kleaciko pe omul care l-a condus la gară pe Zurih? Ai reţinut totul?

Igor dădu din cap.

— Atunci, du-te şi telefonează! Şi încă ceva...

Igor, care era cu mîna pe clanţă, se întoarse tăcut spre Kuzmici.

Acesta îl privi îngîndurat şi adăugă:

— Mîine pleci la Punej, de îndată ce vom primi informaţiile de la Penza şi vom afla cum a decurs interogatoriul lui Muşanski. Pleci cu trenul. În anotimpul ăsta, cu avionul te poţi împotmoli, vremea e instabilă. Te duci întîi la inspectoratul regional şi afli ce au descoperit între timp. Abia după aceea te duci la Punej.

Igor, la fel de tăcut, dădu încă o dată din cap şi ieşi.

Ne uitarăm în urma lui şi bruma de bună dispoziţie ni se risipi. Mie şi lui Kuzmici, în orice caz. Că pe Valea, după cîte îl cunoşteam, nimic nu era în stare să-l afecteze.

Kuzmici, însă, se posomorîse de-a binelea. Se frecă gînditor cu palma pe creştetul cărunt şi mi se adresă:

— Ei, şi acum raportează tu !

I-am relatat amănunţit cele aflate despre Burlakov, apoi discuţia cu Pirojkov şi podoaba de fiică-sa. N-am uitat, bineînţeles, să-l informez că huliganul telefonase din nou.

Pe cînd ne pregăteam de plecare, Kuzmici îmi spuse pe un ton şovăitor, ca şi cînd n-ar fi ştiut nici el ce să creadă :

— Ştii ce ?... Du-te mîine la gară, să-l conduci pe Otkalenko... Şi adăugă, morocănos : Nu-mi place deloc cum arată...

Dimineaţa, m-am dus la fabrica de tricotaje. Un drum lung : întîi cu metroul, schimbînd linia, apoi cu troleibuzul. Unde mai pui că era oră de vîrf şi toate vehiculele supra-aglomerate.

După o deprindere ce mi-o formasem încă mai demult — deformare profesională... — observam atent tot ce se petrece în jurul meu. Într-o zi, văzînd un colţ de ziar ieşind din buzunarul hainei mele, Kuzmici îmi spusese : „Te sfătuiesc să nu citeşti niciodată ziarul în timpul drumului. Un detectiv trebuie să fie întotdeauna cu atenţia trează, să observe oamenii din vecinătatea sa...“ Îmi însuşisem lecţia. Şi astfel, nu o dată mi s-a întîmplat să descopăr în mulţime un ins pe care îl căutam cu toţii asiduu. Sau să vin la timp în ajutorul cuiva. Totodată, mă obişnuisem ca, în drum, să meditez asupra problemelor pe care mi le ridica o anchetă sau alta. În dimineaţa aceea, îmi elaborai, în metrou şi în troleibuz, planul de acţiune în legătură cu fabrica de tricotaje : cu ce să încep, pe cine să abordez, cum să procedez ca să aflu pe cine l-a căutat Zurih acolo şi cu ce intenţii...

Am ajuns la poarta fabricii îndată după intrarea în tură a schimbului unu. La intrare nu mai era nimeni. I-am prezentat paznicului — o femeie — legitimaţia şi, urmărit de privirea sa intrigată, am străbătut întreaga curte, de-a lungul halei nesfîrşit de lungi, cu trei etaje, a uneia din secţii, pînă la clădirea nu prea mare, cu un singur etaj, unde era instalată administraţia fabricii. Întreaga curte răsuna de uruitul neîntrerupt al maşinilor.

Am găsit destul de repede, la parter, secţia de cadre. Dar cînd să întind mîna spre clanţa uşii capitonate cu dermatină, aceasta se deschise cu zgomot, dîndu-se de perete, şi pe coridor dădu buzna vechea mea cunoştinţă, fostul prieten al Varvarei, zdrahonul de Tolik. Cel cu care, de la primul contact, vă aduceţi aminte, stabilisem nişte relaţii destul de puţin amicale... Halal întîlnire !

De mînie, mutra de lună plină a lui Tolik era roşie ca para focului. Se pare că era foarte tulburat, naiba ştie de ce, dovadă că în primul moment nici nu mă recunoscu. L-am strigat eu :

— Noroc, Tolik !

Nu mă simţeam defel îndemnat să-i port duşmănie, şi asta nu fiindcă, la vremea respectivă, încasasem o praftură zdravănă de la Kuzmici pentru bătaia aceea stupidă sau pentru că mi-ar fi dat de gîndit vorbele de atunci ale şefului : „Ţine minte, o să-ţi mai iasă pe nas întîmplarea asta..." Şi, firește, nici pentru că Tolik mi-ar fi devenit, peste noapte, simpatic. Nu, flăcăul ăsta era, clar, un om de nimic. Dar, cum să spun, atunci mă purtasem cu el, profesional vorbind, nejust, incorect, ceva de genul ăsta... Ar fi trebuit să-l iau mai cu duhul blîndeţii, să încerc să-l expediez din casa Varvarei pe o cale ceva mai paşnică... Iată de ce nu mi-ar fi displăcut să repar ce se mai putea repara.

În primul moment, Tolik mă privi buimăcit. În sfîrşit, mă recunoscu. Ochii săi mici i se mijiră plini de răutate, şi el rosti surd, nu fără un accent de ameninţare în glas :

— Noroc — să zicem...

— Ce eşti aşa de întors pe dos ? întrebai, ca şi cum am fi fost prieteni de cînd lumea. Ai necazuri cu ăştia ? — şi arătai din cap spre uşa pe care ieşise.

— Dar pe tine ce te priveşte ?

— Am întrebat şi eu, aşa... Mai ştii, s-ar putea să-ţi fiu de ajutor...

— Sigur ! Voi să ajutaţi pe careva !...

Tolik se arăta recalcitrant. Nici gînd să vrea să facă pace.

— Ei ! De ce o iei aşa ? am continuat eu blajin. La urma urmei, n-avem nimic de împărţit, noi doi...

— Parcă nu ştii de ce !...

Vedeam că vrea să se descotorosească de mine, dar am mai făcut o încercare de împăcare. L-am întrebat :

— Lucrezi aici ?

— Am lucrat, dar mi-am luat valea, răspunse Tolik rînjind, ca şi cum vestea asta ar fi trebuit să mă amărască grozav.

— Ţi-ai dat demisia, vasăzică ?

— Păi ce, parcă mă pot ţine cu forţa ! mîrîi Tolik. Puţin îmi pasă mie de ce spun ei ! Scuip pe ei, mama lor de...

Şi înjură murdar, după care îmi întoarse spatele, hotărît. L-am urmărit cu privirea.

— Ca să vezi, ce mai cunoscător al legilor ! se auzi o voce în spatele meu.

M-am întors. În uşă stătea o femeie slăbuţă, într-un halat albastru decolorat de atîta spălat şi cu o basma albă.

— De ce o fi făcînd atîta tărăboi ? am întrebat-o.

— I s-a năzărit să-şi dea demisia, mă lămuri femeia. Bineînţeles că i-am spus : „Lucrează-ţi întîi cele două săptămîni de preaviz, şi pe urmă..." Iar el s-a apucat să zbiere ! Nu şi nu, că trebuie să plece chiar azi, că nu mai poate rămîne nici o zi ! Cică abia îl aşteaptă în altă parte, unde au neapărată nevoie de o podoabă ca dumnealui !

— Dar dacă e adevărat ?

— Vezi să nu ! Prietenii de dincolo de poartă, ăştia-l aşteaptă. Să se ducă la băutură ! Banda lui de golani... Parazitul, nici nu s-a făcut bine ziuă, că a şi tras ceva la măsea...

Femeia dădu din mînă şi plecă.

Intrai la serviciul de cadre.

În biroul şefului, mă întîmpină o femeie încă tînără, zîmbitoare şi din cale-afară de amabilă, îmbrăcată elegant, după ultima modă. În primul moment, mă fîstîcii niţel.

Şefa cadrelor se dovedi a fi nu numai drăguţă şi amabilă, ci şi perspicace. Înţelese numaidecît ce îmi trebuia şi îmi dădu cîteva sugestii foarte inteligente. După care luă personal legătură cu omul de care aveam nevoie. Şi iată-mă refăcînd drumul, prin curtea interminabilă, către poarta fabricii.

În ghereta portarului, mă şi aştepta şeful pazei, un unchiaş lung şi mustăcios într-o manta veche de tip militar.

Unchiașul ăsta, în ciuda înfățișării sale severe și impunătoare, se dovedi a fi curios ca o babă, așa încît hotărîi, nu numai să nu-l inițiez, fie și parțial, în treburile mele, ba chiar să încerc să-l derutez, așa că născocii pe loc un motiv cu totul altul decît cel real pentru vizita mea. Unchiașul îl înghiți pe loc și se arătă foarte zelos să mă ajute. Scoase din sertarul mesei cotoarele bonurilor de intrare și condica de înregistrare, și pe baza lor ne apucarăm să verificăm cine vizitase fabrica pe la mijlocul lunii curente, și la cine se duseseră persoanele respective.

Și, închipuiți-vă, descoperirăm destul de repede că un anume cetățean Zurih M. A. fusese în fabrică în ziua de 7 octombrie. Bonul de intrare îi fusese eliberat în urma dispoziției directorului însuși.

— Se poate întîmpla, mă adresai șefului pazei, ca bonul de intrare să-l elibereze un anume funcționar, iar vizitatorul să se ducă la altul ?

Unchiașul se posomorî și se apucă să-și ciupească mustața cu degetele-i asprite. Preț de un minut, păru să chibzuiască intens, pentru ca apoi să declare :

— Nu e admis.

— Bine, înțeleg că nu e admis, dar se întîmplă totuși ? am insistat.

— N-am cum să știu.

— Dar cine poate să știe ?

— Păi... știu eu ?... Cel care a dat dispoziție să fie eliberat bonul.

— Dumneavoastră nu cunoașteți asemenea cazuri ?

— Eu ?...

Șeful pazei părea din ce în ce mai îngrijorat. Se temea probabil să nu dea el însuși de belea sau să nu creeze neplăceri vreunui tovarăș din conducere.

— Da, dumneavoastră personal ! am repetat ; dar simțeam că încercările mele de a-l scoate din mutenie pe omul acela nu vor duce la nimic.

— Eu, de unde ?... N-am cum să știu...

— Fie și așa, am oftat. Hai să ne uităm nițel în condică : iată, cetățenilor ăstora li s-au eliberat permise de intrare la indicația directorului. Iată, ăstuia... și ăstuia... și ăstuia...

Arătai cu degetul în condică mai multe nume, printre care şi al lui Zurih. Toţi s-au dus la director ?

Unchiaşul în manta militară îşi ciupea de zor mustăţile şi se uita cu o privire tîmpă la degetul meu ce se plimba pe registru. În cele din urmă bombăni posomorît :

— N-am cum să ştiu.

Discuţia noastră o urmărea cu interes şi fata-paznic, o cîrnă cu obrajii rumeni, ce purta o şapcă soldăţească cu clape, trasă cochet pe o ureche, şi o manta neagră cu petliţe verzi, strînsă tare la mijloc cu o curea lată.

— Păi, ce e de ştiut aici ! interveni ea cu un aer nepăsător ; ochii îi sclipeau ştrengăreşte. Lucrurile stau cam aşa : dimineaţa, de cum îi dă Zoia Feodorovna lista cu numele vizitatorilor, dumnealui se şi apucă să completeze permisele, fără să se uite ce şi cum. Ce mare scofală !

— Tu, Sazonova, să taci ! se răsti la ea, supărat, şeful pazei. Nu te-a întrebat nimeni !

— Cum să tac, dacă dumneata nu eşti în stare să-i răspunzi ca lumea omului ? se indignă fata.

Bosumflîndu-se, fata se întoarse cu un aer semeţ la măsuţa din dreptul ferăstruicii prin care se eliberau permisele de intrare. Ferăstruica dădea într-un culoar de trecere ce ducea la intrarea în halele fabricii, străjuită de un al doilea paznic, tot o femeie.

— Pentru astăzi, aţi primit o asemenea listă ? am întrebat-o pe fată.

— Sigur că am primit, răspunse ea, fără să se întoarcă.

— Arătaţi-mi-o, vă rog.

Îmi copiai cîteva nume în blocnotes. Apoi îmi luai rămas bun, străbătui din nou curtea, către clădirea, pe care o cunoşteam acum, a administraţiei.

Urcai la etajul întîi şi, peste un minut, o salutam respectuos pe Zoia Feodorovna, secretara directorului, o femeie nu prea înaltă de statură, cu părul negru şi îmbrăcată într-un taior sobru.

O funcţionară, după cum mi-am dat imediat seama, extrem de activă şi de energică. O asaltau tot felul de inşi cu fel de fel de hîrtii ce trebuiau semnate. Cînd unul, cînd altul din telefoanele de pe măsuţa de lîngă biroul ei suna, obligînd-o uneori să ridice şi cîte două receptoare deodată.

Cu toate astea, Zoia Feodorovna găsi timp şi pentru mine. Parcurgînd repede lista pe care i-o arătai, spuse :

— Acest tovarăş merge la comitetul de fabrică, acesta la mecanicul şef, aceştia doi la contabilitate. Ceilalţi vin la noi.

Dar cea mai remarcabilă calitate a Zoiei Feodorovna părea să fie memoria într-adevăr ieşită din comun. Îi ţinea minte, literalmente, pe toţi cei ce veniseră în ultima lună, din afară, la directorul fabricii. I-am citat o serie de nume extrase din registrul de la poartă, intercalîndu-l şi pe cel al lui Zurih.

— Tovarăşul acesta, mă informă Zoia Feodorovna în legătură cu Zurih, a venit din partea unei organizaţii comerciale din Leningrad care intenţiona să încheie un contract cu fabrica noastră.

— Şi l-a încheiat ? am întrebat eu, mirat.

N-ar fi trebuit să pun întrebarea — despre nici unul din cei citaţi nu cerusem relaţii suplimentare — dar prea mare îmi fusese surpriza de a-l vedea pe Zurih asumîndu-şi un asemenea rol.

— Putem afla de la secţia de planificare sau de la secţia de desfacere, răspunse cu un aer preocupat Zoia Feodorovna şi formă pe dată un număr de telefon.

Un minut mai tîrziu, aveam să aflăm că fabrica nu încheiase nici un contract cu organizaţia comercială respectivă din Leningrad.

— Dar cine se interesează de această problemă ? întrebă, foarte curioasă, vocea bărbătească de la celălalt capăt al firului.

— Cineva de la centrală, răspunse foarte liniştită Zoia Feodorovna, fără să zîmbească măcar ; pesemne nu voia să-şi neliniştească colegii.

— Îi interesează tovarăşul acela din Leningrad ? stărui celălalt.

— Aşa se pare.

— Sînt în măsură să dau lămuririle necesare !

— Nu e nevoie de nici un fel de lămuriri, i-o reteză Zoia Feodorovna.

Auzisem foarte clar şi vocea de la celălalt capăt al firului şi nu-mi scăpase nuanţa de încordare ce se deslu-şise în ea.

Ca să repar gafa de adineaori, am pus cîteva întrebări suplimentare şi în legătură cu alţi vizitatori ai fabricii, şi Zoia Feodorovna fu nevoită să telefoneze din nou la secţia de desfacere.

— Cu cine aţi vorbit ? am întrebat-o.

— Cu şeful secţiei, tovarăşul Sivokoni.

Am reţinut numele.

Orice s-ar spune, pentru început aflasem destul de multe. Alţi paşi ar fi fost riscant să întreprind, cîtă vreme nu mă consultam cu colegii de la S.P.C.S.P.S.S.

Sosii la timp la gară, cînd trenul abia trăsese la peron şi în dreptul vagoanelor nu se aflau decît puţini călători. L-am zărit destul de repede pe Igor. Era îmbrăcat într-un palton de culoare închisă şi ţinea în mînă o servietă. Stătea singur lîngă vagon şi fuma. Avea o mină încruntată şi preocupată. Misiunea sa era foarte complexă : urma să elucideze, împreună cu organele locale de miliţie, misterul morţii lui Kleaciko, ţinînd seama şi de numeroasele circumstanţe care complicau teribil cazul şi care pentru noi constituiau încă tot atîtea enigme. Dar se gîndea oare Igor la misiunea care-l aştepta ori, dimpotrivă, la ceea ce lăsa în urmă — asta era întrebarea.

Zărindu-mă, veni fără grabă spre mine, ne salutarăm şi Igor îmi comunică :

— A telefonat Rogozin. Strahovici, chemat să identifice fotografia lui Kleaciko, l-a recunoscut pe cel care îl însoţea pe Zurih, în ziua de 2 octombrie, în gara Saratov. Asta-i una. A doua : miliţia din Saratov a stabilit că, pînă la data de 2 octombrie, Kleaciko a fost zi de zi la serviciu. Pe data de 3, şi-a luat patru zile de concediu fără plată şi a plecat într-o direcţie necunoscută. S-a întors pe data de 7.

— Şi tot pe data de 7, seara, adăugai eu, i-a telefonat Zurih, de la Moscova.

— Exact ! Şi acum urmează chestia cea mai interesantă ! — Igor se învioră niţel. Muşanski a mai recunoscut un furt...

— Actul de identitate al lui Kleaciko ? am întrebat precipitat.

— Da. Dar ştii unde a operat furtul ? La Odessa...

— Ei, drăcie ! Prin urmare, Kleaciko s-a repezit pentru patru zile la Odessa ! Unde a locuit acolo ?

— La hotel.

— Kleaciko a reclamat furtul buletinului ?

— S-a verificat şi asta : n-a reclamat. În aceeaşi zi, a plecat îndărăt la Saratov.

Va să zică, iarăşi Odessa ! Acolo părea să se lege un nod vîrtos. Moscova, Punej, Odessa... Spre Punej se îndrepta Igor. Ce-l va fi aşteptînd acolo ?

Observai deodată că servieta din mîna lui Igor o vedeam pentru întîia oară.

— A cui e servieta pe care ai luat-o cu tine ? l-am întrebat.

— A lui taică-meu, răspunse Igor fără chef.

Începeam să înţeleg.

— Nu vii de acasă ?

— Acum locuiesc la bătrîni.

Din nou am amuţit amîndoi. Of ! dificile au mai devenit relaţiile mele cu bunul meu prieten Igor ! Unde s-a mai pomenit altădată să trebuiască să mă gîndesc ce să-i spun şi ce e mai bine să trec sub tăcere ?... Şi în ce fel să-l iau ? Pe cînd acum trebuia să fiu atent la fiecare cuvînt pe care îl rosteam !

— Deci... te-ai hotărît, totuşi ? am rupt eu tăcerea, după o ezitare.

— Hotărîrea a venit de la sine... De mult... rosti Igor cu jumătate de gură, studiind cu mare atenţie cimentul peronului, de la picioarele sale.

Se ferea de privirea mea, poate ca să nu dea înapoi, să nu-şi schimbe iarăşi hotărîrea. Cel puţin asta era impresia mea.

— Lucrurile astea nu se hotărăsc de la sine, i-am replicat pe un ton destul de tăios. Nu e îngăduit să se hotărască de la sine !

— Ei !... — Igor îmi aruncă o privire tulbure, ce se voia ironică. Sigur, tu le ştii pe toate...

— Trebuie să te gîndeşti de o sută de ori înainte de a lua o asemenea hotărîre, rostii eu aproape în şoaptă. Ca să nu-ţi pară rău mai tîrziu...

— M-am gîndit de o mie de ori...

— De unul singur ?

— Caraghiosule !... — Igor zîmbi amar.

Simţeam că mă înfurii şi mă stăpîneam cu greu să nu izbucnesc. Aş fi vrut să-i arunc în obraz : „La lucrurile astea te gîndeşti împreună cu prietenul tău cel mai bun... Nu de unul singur !“ Nu i-am spus-o. I-am spus cu totul altceva :

— Nu m-ai înţeles... Lena ce spune ?

— Lena n-are nici un amestec în povestea asta. În ce-o priveşte pe Alla, oricum, tot la deznodămîntul ăsta am fi ajuns ! Cum să-ţi explic ?... Ea, de la început, n-a urmărit altceva decît să mă înrobească. Să mă dau ei legat de mîini şi de picioare... Firește, urmînd ca şi ea să mi se înrobească mie... Numai că eu nu pot accepta aşa ceva ! Iar ea nu e în stare să înţeleagă... Degeaba, n-am cum să-ţi explic...

— Mă gîndesc că...

— N-ai la ce te gîndi, înţelegi ? mă întrerupse Igor crispîndu-se. Nici tu, nici nimeni ! Doar eu şi, bineînţeles, Alla, numai noi avem dreptul să ne gîndim la asta... Sînt lucruri care nu-i privesc decît pe cei doi în cauză. Numai pe ei doi ! E timpul să înţelegeţi, naiba s-o ia de treabă ! Numai pe ei doi !...

Aproape că striga acum. Cu glasul foarte coborît, aproape în şoaptă, dar striga. Nu-l mai ţineau nervii.

Îmi spuneam că nu trebuia lăsat să plece într-o asemenea stare — oriunde ar fi, nu-i era îngăduit să plece, cu atît mai puţin la Punej, într-o asemenea misiune... Dar apoi mi-am spus că, dimpotrivă, era foarte bine că pleca, trebuia să plece neapărat, ca să-şi poată îndrepta gîndurile într-altă direcţie, şi cu cît această „altă direcţie“ se dovedea mai plină de pericole şi îi ridica mai multe probleme, cu atît era mai bine... O ! de-aş fi putut pleca împreună cu el ! De l-aş fi putut însoţi ! Să încerc să-l conving pe Kuzmici... Cu avionul, l-aş putea ajunge din urmă.

Difuzorul de pe peron hîrîi şi un glas scrîşnit anunţă :

— Trenul... în direcţia... pleacă peste... Călătorii sînt rugaţi să urce în vagoane...

— Ei ! Rămîi sănătos ! zise Igor şi-mi întinse mîna. Nu fi supărat pe mine !

— Ce tot vorbeşti ! Rămîi sănătos ! Pe curînd ! i-am răspuns precipitat.

Şi cît de mult aş fi vrut să-l îmbrăţişez ! Dar nu făcui decît să-i strîng, cu putere, mîna. Degeaba, am rămas tot un sentimental !

— Vedem noi pe cît de curînd... zîmbi Igor ironic.

— Cetăţene, cetăţene ! îi strigă însoţitoarea de vagon. Ce faceţi ? Urcaţi !

Igor mai ridică o dată mîna în semn de rămas bun, se întoarse şi sări pe scara vagonului, ce trecea lin prin faţa lui. Apoi mai flutură mîna de cîteva ori.

Vagoanele se perindau din ce în ce mai repede pe dinaintea ochilor mei.

Ducîndu-mă la mine, la birou, aflai că Kuzmici lipseşte şi că va veni abia pe seară.

M-am dus la cantină să iau masa, împreună cu Valea şi Petea Şuhmin.

— L-ai condus ? mă întrebă Petea.

— L-am condus.

— Foarte bine, nu-i strică să se mai aerisească, zise el satisfăcut. Vîntul depărtărilor, colbul drumurilor şi alte chestii de-astea... Mai ştii, poate că i se face dor de mîndreţea de nevastă-sa. Ia uite, ce i-a intrat în căpăţînă !... Eu să am una ca ea, numai pe palme aş purta-o... Un fir de praf n-aş lăsa să se anine de ea !

Şi îmi făcu vesel cu ochiul.

Degeaba, nu puteai ascunde nimic de băieţii noştri ! Se simţeau parcă obligaţi să ştie totul, şi chiar şi ştiau... Deformaţie profesională, pesemne. Era clar că nu eram eu singurul care culesesem anumite informaţii. Ştiau şi despre Lena, fără doar şi poate.

După ce am luat masa, am trecut pe la băieţii de la S.P.C.S.P.S.S. Aveam nevoie să-i consult într-o serie întreagă de chestiuni. Printre ei se aflau specialişti de mare clasă. Ca Edik Albanian, de pildă.

Ca specialitate, Edik era economist. Oricît ar părea de ciudat, absolvise facultatea de ştiinţe economice din cadrul Institutului unional pentru cinematografie. Visul lui fusese cinematografia. Lucrase vreo doi ani la „Mosfilm" ca ajutor de director de film. Pe ultimul lui director de film îl prinsese cu nişte fişe de producţie falsificate. Dar afacerea nu ajunsese pînă la tribunal. Pungaşul o scosese la capăt

cu o abilitate nemaipomenită. Pentru Edik fusese o decepţie amară. Era, în general, o fire foarte impresionabilă, deşi un om plin de temperament şi de enegie. Pe deasupra, mai era şi orgolios. Demisionă de la studio şi, urmînd sfatul unui prieten, se angajă la S.P.C.S.P.S.S. După părerea mea, îl adusese acolo sentimentul lezat al dreptăţii. Devenise între timp un specialist cu experienţă. Trimisese în boxa acuzaţilor o grămadă de escroci mult mai versaţi decît fostul său şef de la studio.

În ultimii ani, Edik lucrase tocmai pe „linia" problemelor cu care mă confruntam eu acum. Nu puteam găsi un consultant mai bun ca el.

Îl găsii destul de repede şi ne retraserăm într-unul din birouri.

— Aşteaptă olecuţă, scumpule, mă întrerupse Edik din expunerea faptelor. Avem de-a face cu două grupe de probleme. Cele legate de construcţii se încadrează în domeniul meu. Fabrica de tricotaje nu se încadrează. O clipă !

Smulse receptorul telefonului, formă un număr şi strigă în aparat :

— Volodea ? Salut ! Treci urgent pe la 107 ! Da, acolo sînt. Am o chestie pentru tine. Hai, dă-i bătaie, dă-i bătaie, zboară ! Pînă nu pleacă omul.

Aruncă receptorul în furcă. Am întrebat mirat :

— De unde ai scos-o, că mă pregătesc să plec ?

— Ee ! dădu din mînă Edik. Trebuia să-l bag în viteză. E băiat bun, dar cam doarme pe el... Vasăzică aşa. În ce-l priveşte pe „cneazul" tău, am să-ţi procur nişte date care cred că o să-ţi prindă bine. Înţelegi, ne-am ocupat şi noi de trustul ăsta. O să vezi îndată. O clipă !

Puse din nou mîna pe telefon.

— Ninocika ? Ştii cît de mult te iubesc, nu-i aşa ?... Păi, trebuie să-i dau urgent o mînă de ajutor unui prieten de-al meu. Îţi aminteşti de cazul acela de la trustul 17 ? Bravo, eşti o fată deşteaptă ! Fii bună şi pregăteşte-mi-l. Mă reped eu să-l iau.

În timp ce Edik vorbea la telefon, în birou intră alene un ochelarist înalt şi solid, cu părul blond pieptănat cu grijă pe spate, cu o faţă cărnoasă impasibilă. Părea într-adevăr cam adormit...

— Iată-l ! exclamă Edik, adresîndu-se apoi noului-venit : Faceţi cunoştinţă, Volodea : dînsul e prietenul meu Losev, de la miliţia judiciară. O să-ţi expună el faptele. Mă întorc într-o clipă...

Şi ieşi val-vîrtej din birou.

— Inspector principal Surkov, se prezentă Volodea, întinzîndu-mi o mînă mare şi durdulie ; strîngîndu-i-o, constatai că e neaşteptat de puternică.

Îi povestii şi lui despre fabrica de tricotaje, despre Zurih şi cele două bluze.

— Zici că a venit din Leningrad ?... făcu Surkov îngîndurat. Hm, hm... Mai mult ca sigur că, acolo, i-a aranjat trampa Sokolski.

— Exact ! confirmai eu. Lui Sokolski ăsta i-a dat un telefon Zurih de aici, de la Moscova.

— Da, da... Ei ! pe şnapanul ăsta de Sokolski îl cunoaştem noi bine şi sîntem cu ochii pe el, şi noi, şi tovarăşii din Leningrad. Cît îl priveşte pe ăstălalt... Cum ai spus că-l cheamă ? Zurih ?

— Da, Zurih.

— Ăsta-i o figură nouă. Ce legături — din cele care ne interesează pe noi, vreau să spun — i-au fost depistate ? Sokolski, deci. Dar aici, la Moscova ?

— Fabrica de tricotaje, unde se pare că e în legătură cu şeful serviciului de desfacere, un anume Sivokon.

— Şi pe ăsta îl cunoaştem. Dar separat. Or, se vede treaba că ne aflăm în faţa unui lănţişor...

— După părerea dumitale, ce rol ar putea deţine Zurih în lanţul ăsta ?

Surkov nu se grăbi să răspundă. Părea să cumpănească lucrurile.

Mi-am aprins o ţigară, ferindu-mă să-l zoresc.

— Tipul e, categoric, periculos, se pronunţă, în sfîrşit, Surkov. După toate probabilităţile, el e organizatorul. Şi încă unul de anvergură. Desfacere de marfă în mai multe oraşe.

— Se cîştigă chiar atît de bine cu treaba asta ?

— Dumneata cum credeai ? zîmbi Surkov ironic. Ascultă-mă cu atenţie, am să-ţi prezint un calcul elementar. Într-un an, fabrica produce bluze de un anumit standard într-un lot de, să zicem, trei sute de mii de bucăţi. Din

acestea, numai circa cincizeci de mii sînt de culoarea peruzelei, culoare rar întîlnită în comerțul nostru și realmente superbă. Pentru un stoc mai mare, fabrica nu are deocamdată destui coloranți. Cum procedează un pungaș ca șeful acela al serviciului de desfacere ? Furnizează bluzele acestea atît de căutate unui număr de trei-patru directori de magazine „de-ai lui", niște pungași și ăștia, se-nțelege. O face adăugînd un spor de, să zicem, o rublă de fiecare bluză. Asta, după cum îți dai seama, face dintr-un condei cincizeci de mii de ruble. Dar să luăm nu cincizeci de mii, ci douăzeci și cinci de mii de bucăți — orișicît, e obligat să desfacă din marfă și unor directori de magazine cinstiți. Mai departe. Directorii aceia escroci livrează în continuare marfa speculanților, adăugînd și ei la preț, să zicem, tot numai cîte o rublă de bluză. Și iată că o nouă sumă frumușică intră în buzunarele indivizilor — alte douăzeci și cinci de mii de ruble. Dar mai apare și un afacerist ca Zurih al dumitale, care organizează desfacerea bluzelor într-un alt oraș, unde asemenea bluze nu se fabrică și nu s-au vîndut niciodată în magazine. Unul ca ăsta încarcă prețul cu trei și chiar patru ruble de bucată. Cîștigul devine enorm. Poate acoperi din el toate cheltuielile de transport și plăti serviciile speculanților localnici. O adevărată panama ! Ține seama că avem de-a face nu doar cu o simplă diversiune economică. O asemenea operație constituie un grav prejudiciu politic și moral asupra întregului sistem al comerțului de stat, subminează încrederea populației în comerțul socialist. Iată de ce asemenea afaceriști trebuie pedepsiți fără cruțare !

Volodea Surkov își încleștă pumnul enorm. Pentru întîia oară, pe fața sa impasibilă, parcă somnolentă, se putu citi un soi de emoție.

Trebuie să recunosc că pînă atunci nu-mi dădusem seama de întreaga însemnătate și complexitate a activității S.P.C.S.P.S.S.-ului, de marea sa răspundere față de societate. Pe de altă parte, mă simțeam mîndru că îi ajutasem și eu cît de cît pe băieții aceia în dificila lor muncă.

— Ca să revenim la chestiunea noastră, pot să te informez că am stabilit în ultima vreme că bluze de tipul acesta au fost vîndute pe sub mînă nu numai la Leningrad,

ci şi la Odessa. Am primit în sensul acesta o serie de sesizări.

— N-aţi descoperit canalele prin care au fost puse în vînzare ?

— Tocmai asta e, că nu !

— Aş dori să văd materialele în legătură cu Odessa şi Leningrad.

Surkov dădu alene din cap.

— Se poate. Am să-ţi trimit hîrtiile îndată.

Edik dădu buzna în birou, cu trei dosare voluminoase sub braţ.

— Aha ! văd că aţi ajuns la unele concluzii... zise el, referindu-se desigur la ultimele cuvinte ale lui Surkov.

— Da, s-ar părea că am realizat cîte ceva, am zîmbit eu.

Surkov dădu din cap flegmatic şi ieşi.

— Ei ! eu o să-ţi ofer probabil ceva mai mult, zise Edik, gîfîind încă, şi aruncă pe masă dosarele. Bună bucăţică ţi-a căzut în labă, amice ! Ţi-am pregătit cîteva documente, să-ţi lingi degetele, nu alta ! — Arătă cu capul spre dosarele de pe birou ; am observat intercalate între foi mai multe semne de carte. O să găseşti pomenit în ele pînă şi numele lui Zurih.

Cît pe ce să sar de pe scaun.

— Unde... unde e pomenit ?

— Aici... şi aici... zîmbi Edik. Dar, cum să-ţi spun, se petrece ceva curios... Chipul lui luă o expresie preocupată. Apare ca reprezentant cînd al unui serviciu de investiţii din Rostov, cînd al unei direcţii de construcţii oarecare din Odessa... Uită-te şi tu !

Edik deschise unul din dosare şi ne cufundarăm în studierea hîrtiilor.

Într-adevăr, numele lui Zurih apărea în mai multe locuri. Dar numai în cuprinsul interogatoriilor luate altor persoane. Şi chiar şi atunci era amintit doar în treacăt, ca un ins puţin cunoscut şi mai degrabă neînsemnat. Din nici unul dintre interogatorii nu reieşea că ar fi amestecat în sustragerile în cauză.

În calitate de martor, fusese anchetat în mai multe rînduri şi Burlakov. Dar numai în calitate de martor. Într-un loc, pomenea şi el numele lui Zurih. În sfîrşit, un

element extrem de prețios ! Aveam acum dovada că se cunoșteau.

Am citit cu mare atenție pasajul respectiv din interogatoriul luat lui Burlakov.

Acesta afirma că Zurih se afla în biroul său atunci cînd intrase la el unul din acuzați. Referindu-se la Zurih, Burlakov căuta să demonstreze — și se pare că reușise — că nu-i putuse da acuzatului, de față cu o persoană străină, dispozițiile pe care acuzatul pretindea că le primise de la el. Era vorba tocmai de expedierea, ilegală, la Rostov, a unei cantități de țevi ; cunoșteam povestea de la omul cu servieta umflată. „Cine era cetățeanul acela ?" întrebase anchetatorul, referindu-se la Zurih. Iar Burlakov răspunsese : „Un tovarăș din Odessa". În continuare, anchetatorul îi pusese o altă întrebare, de un mare interes pentru mine : „Îl cunoașteți pe Palatov, șeful serviciului de investiții al uzinei din Rostov ?" Burlakov fusese nevoit să admită că îl cunoaște, dar încercase să minimalizeze faptul : „Da. Am făcut cunoștință ocazional." „Unde ?" întrebase anchetatorul. Și, aici, mă aștepta o surpriză de prima mînă ! Răspunsul lui Burlakov : „La Moscova. La Galeriile Tretiakov..." În cele din urmă, ilegalitatea comisă prin expedierea țevilor nu putuse fi probată. Palatov negase totul. Alte probe de vinovăție nu putuseră fi găsite și Burlakov ieșise basma curată, ca, dealtfel, și din alte situații foarte delicate. Fiindcă veni vorba, unul din acuzați menționase și expedierea ilegală la Odessa a celor douăzeci de tone de cheramzit. Dar nici în afacerea asta nu putuseră fi produse probe decisive. Voi aminti aici că în legătură cu ea fusese pomenit în treacăt și numele unui oarecare cetățean din Odessa, Bogdan Teliaș, cu care vom mai avea ocazia să ne întîlnim.

Trecuseră vreo patru ore, dacă nu mai mult, de cînd studiam dosarele acelea. Umplusem un carnet întreg cu notițe. Edik mă părăsise demult, avea și el treburile lui urgente. Din vreme în vreme, își făcea, gîfiind, o apariție meteorică în birou, ca să întrebe :

— Ei ! cum merge pescuitul ?... — Și, mulțumit fiindcă mă vedea tot mai entuziasmat și mai interesat de studierea dosarelor lui, îmi făcea vesel cu ochiul : Ehe ! nu

ne-ai cunoscut cum trebuie pînă acum ! Te-ai convins că nu ne părăsim prietenii la nevoie...

Pentru ca, la o altă vizită-fulger, să declare pe un ton infatuat şi superior :

— Îţi place, nu ?... Admiră-ne munca, băiete, şi scoate-ţi pălăria ! Trebuie să recunoşti că în creierele noastre se găsesc mai multe circumvoluţiuni decît... în ale altora...

Şi se făcu nevăzut înainte de a apuca să răspund cum se cuvine la o asemenea insolenţă.

Îmi trimise şi Surkov materialele cerute. Le cercetai şi pe acestea, descoperind alte date interesante, îndeosebi o serie de nume semnificative. Astfel, unul din ele îmi devenise mai demult familiar : Galina Kocerga ! Prin intermediul ei fuseseră vîndute mai multe dintre bluzele cu pricina. Pe una dintre cumpărătoare o chema Inga Krivolap şi era funcţionară la un trust de construcţii din Odessa. Dacă nu mă înşelam, la acelaşi trust la care lucra şi mai sus-amintitul Bogdan Teliaş. Am verificat imediat amănuntul acesta, care nu era lipsit de importanţă : aşa era... Drept care, mi-am notat cu satisfacţie şi această coincidenţă.

Degeaba, nimic nu se poate compara cu o treabă temeinic făcută !

În lumea asta, toate se leagă între ele, toate fenomenele se desfăşoară conform unor legităţi şi unei logici specifice. Oamenii sînt legaţi între ei prin interese şi datorită împrejurărilor pe care le creează viaţa. Infractorii sînt supuşi şi ei aceloraşi legi. Asta-i situaţia — n-ai ce-i face...

Dimineaţa, i-am raportat lui Kuzmici rezultatele investigaţiilor mele din ajun.

Şeful m-a ascultat în tăcere, uitîndu-se la mine pe deasupra ochelarilor şi frămîntînd nervos între degete o ţigară.

După ce isprăvii, Kuzmici mai păstră tăcerea o bucată de vreme. După obiceiul lui, aştepta ca să-şi spună ceilalţi părerea întîi. Dar Petea şi Valea Denisov nu se grăbiră să ia cuvîntul. Digerau pesemne noutăţile aduse de mine.

În cele din urmă, Kuzmici se întoarse spre Valea :

— Ce date deţii despre... cum îi zice ? Galina Kocerga din Odessa ?

Valea îşi desfăcu liniştit mapa — fără ea nu se prezenta niciodată în cabinetul lui Kuzmici — şi scoase cîteva fişe.

— Datele ar fi cam acestea, începu el. 25 de ani. Tatăl, mecanic. Mama, croitoreasă. Are relaţii foarte întinse şi extrem de suspecte. Are şi o mulţime de adoratori, care s-au şi încăierat de nenumărate ori pentru favorurile ei. A fost surprinsă făcînd speculă, inclusiv cu mărfuri de contrabandă. Vizitează frecvent clubul marinarilor străini. Încurcată cu diverşi bărbaţi. A fost măritată, dar a divorţat. Fostul soţ cîntă la instrumente de percuţie, în orchestra restaurantului unuia din hotelurile oraşului. Nu are antecedente penale. Poreclele ei : „Mademoiselle Galea", „Regina Galea", „Galea — sare şi piper", „Galea — doi pupici" şi aşa mai departe. Cam atît...

— Trebuie să fie o femeie dată dracului, aprecie Petea Şuhmin surîzînd sarcastic. Una ca asta îţi scoate peri albi într-o singură noapte !

— Da, e un obiectiv dificil, căzu de acord Valea reintroducînd cu grijă fişele în mapă.

— La ea să se fi repezit cu avionul nenorocitul acela de medic din Saratov ? chibzui în continuare Petea cu glas tare. În cazul ăsta, între ei a fost mai degrabă o legătură amoroasă. Cu una ca asta te încurci vrînd-nevrînd...

— Odessa mai ridică multe alte semne de întrebare, am intervenit eu. Să nu uităm că şi Zurih tot pe-acolo îşi face mendrele.

— Vasăzică, aşa... puse capăt discuţiei Kuzmici, prevenindu-ne apoi : Planul de bătaie o să încercăm să-l facem diseară... Pînă atunci, se întoarse el spre mine, fă-i o vizită lui Burlakov. Sînt curios ce o să-ţi spună el despre Zurih... Şi despre Odessa, în general... Acestea trebuie să fie punctele principale ale discuţiei cu el. Ai înţeles ?

Revenind în biroul meu, m-am grăbit să-i telefonez lui Burlakov, pînă ce nu ieşea să se plimbe, de ! ca toţi pensionarii.

Îmi răspunse o voce de bas profund, foarte sigură pe sine :

— Vă ascult.

— Svetozar Eremeevici ?

— Chiar el ! Cu cine am plăcerea ?

Mă prezentai politicos şi explicai :

— Aş dori să vă întîlnesc, să mă sfătuiesc cu dumneavoastră în legătură cu cîteva chestiuni. Puteţi să-mi acordaţi o întrevedere ?

— Mă rog, vă stau la dispoziţie.

— Peste o oră, e bine ?

— Fie ! Dar mie mi-e cam greu să mă deplasez...

— Vă înţeleg, vă înţeleg... Viu eu la dumneavoastră. Vreţi să-mi daţi adresa ?

Mă prefăcui că-i notez adresa, după care aşezai receptorul în furcă. Revăzui unele din însemnările din ajun, meditînd apoi mai îndelung asupra unor probleme care decurgeau din ele. O asemenea discuţie trebuie întotdeauna pregătită temeinic.

Masa de lucru neocupată din faţa mea, aceea a lui Igor, mă distrăgea însă, strecurîndu-mi în suflet o neliniştе surdă. Părea îngrozitor de pustie...

Exact peste o oră, mă aflam în faţa casei, pe care o cunoşteam prea bine, în care locuia Burlakov.

Îmi deschise uşa chiar el.

Aşa cum îmi fusese descris, era un zdrahon cît toate zilele, nu puteai să-l cuprinzi cu braţele de mijloc... Umplea, de sus şi pînă jos, ca şi în lăţime, întreg spaţiul uşii. Avea o faţă pătrată, trandafirie, cu nişte cute adînci, iar pe creştet, părul cărunt, tuns perie, apărea ca un nimb de argint. Burlakov era îmbrăcat în nişte pantaloni de pijama şifonaţi, deveniţi aproape albi de atîta spălat şi într-o splendidă haină de casă, din catifea de culoarea vişinei putrede, împodobită, în dreptul abdomenului proeminent, cu fireturi aurii.

— Vă rog, poftiţi ! dădu glas, cu basul său profund, Burlakov, zîmbindu-mi bucuros, ca celui mai scump dintre oaspeţi.

Mi-am scos paltonul şi l-am urmat pe stăpînul casei în sufragerie. Încă din coridor, îmi atrăsese atenţia scara de lemn, în spirală, ce urca la etajul de deasupra, precum şi glasvandul frumos ce dădea spre celelalte încăperi ale apartamentului.

Sufrageria era ticsită de mobilă : niște scaune străvechi, cu speteze înalte și de un aspect curios, un bufet enorm, ocupînd o jumătate de perete, niște taburete bondoace îmbrăcate în mătase, două fotolii monumentale în stil voltairean tapisate cu stofă verde și cu brațele frumos sculptate, ce tronau într-un colț, o masă rotundă așezată pe labe de leu artistic sculptate... De tavan atîrna o lustră de cristal ce aducea mai degrabă cu un tort festiv acoperit cu glazură de zahăr și în care fuseseră înfipte lumînările albe. Pereții erau acoperiți din belșug cu tablouri de mari dimensiuni, ca și de altele micuțe, dar toate de o valoare artistică dubioasă — niște copii stîngace după maeștri francezi și italieni, dacă nu mă înșelam.

Burlakov mă pofti într-unul din fotolii, iar el se așeză în celălalt. Între noi era postată o măsuță joasă, lăcuită, modernă, pe care se aflau o cutie mare de șah, două pachete de țigări viu colorate, dintre care unul de „Kent", o brichetă frumoasă cu gaz și o scrumieră imensă din sticlă colorată de Boemia.

— Te ascult, tinere, rostí el blajin, cu basul său profund, lăsîndu-se cu toată greutatea corpului pe speteaza fotoliului.

Dar ochii săi micuți, spălăciți, mă studiau destul de fățiș pe sub pleoapele umflate. În privirea sa se citea, abia perceptibilă, ironia. S-ar fi zis că nu prea mă lua în serios. Un băiețandru, acolo, un mucos... „Cu atît mai bine !" ar fi spus Kuzmici. Dar eu mă simțeam atins.

— Iată despre ce este vorba, Svetozar Eremeevici, am început precaut. Ne interesează o anumită persoană, pe care ați întîlnit-o cîndva. Poate că vă aduceți aminte de omul acela... Și adăugai într-o doară : El vă ține minte cu siguranță...

— Și cine e omul ăsta ? se interesă Burlakov calm.

— Îl cheamă Zurih Mihail Alexandrovici.

— Zurih... Zurih... mormăi Burlakov, privind îngîndurat în gol.

Ca să răspundă pe loc, îl împiedica aluzia mea neplăcută, deși destul de vagă, că celălalt, Zurih, l-ar ține minte.

În cele din urmă, Burlakov se hotărî :

— Ca să fiu sincer, numele ăsta nu-mi spune nimic...

— A fost de curînd la Moscova, am precizat. E drept că de astă dată sub alt nume : își spunea Nikolov.

— Ca să vezi, ce șmecher ! surîse Burlakov.

— Nici numele ăsta nu vă spune nimic ?

— Care, Nikolov ? De unde și pînă unde ?

— Atunci să revenim la cel de Zurih... Ca să vă fac să vi-l reamintiți, voi apela nu la împrejurări pe care le-ar putea evoca dînsul, ci la unele fapte relatate cîndva chiar de dumneavoastră. În felul acesta vă va fi mai lesne să vi-l readuceți în memorie.

Am surprins în privirea lui Burlakov o anumită încordare, vecină cu neliniștea. Eram aproape sigur că Burlakov nu știa unde se găsește în momentul acela Zurih și presupunea că îl arestasem. Probabil nu era deloc convins că, încăput în mîinile noastre, Zurih își va ține gura.

Îndoielile, nesiguranța aceasta a lui Burlakov aveau și un aspect pozitiv, dar și unul negativ. Totul depindea de ce va crede pînă la urmă — era sau nu reținut Zurih. Dacă va accepta ideea că e arestat, va căuta să se apere pe sine și ne va spune unele lucruri despre Zurih. Dacă se va convinge că nu e, va evita să ne ajute să dăm de urma acestuia și nu ne va spune nimic.

Eram grozav de tentat în clipa aceea să-l mint, spunîndu-i că Zurih era la popreală. Dar nu aveam dreptul s-o fac. Nu numai pentru că, dacă greșeam cumva și Burlakov știa unde se află Zurih în realitate, discuția mea cu el ar fi fost compromisă și n-aș mai fi aflat nimic. Principala oprelişte consta în faptul că procedeul era necinstit și, deci, îmi era interzis. Dar să sădesc în sufletul lui Burlakov nesiguranța și neliniștea, să-l fac să se teamă și astfel să-l determin la un pas nechibzuit, să-i smulg o vorbă imprudentă — asta da, aveam dreptul, ba eram chiar dator să încerc s-o fac. Pe scurt, îmi era îngăduit să fiu mai șiret decît el, dar nu să-l induc în eroare. În asta și consta dificultatea și totodată caracterul pasionant al misiunii mele.

— Spune, spune, chiar m-ai făcut curios... zise Burlakov. Ce oi fi spus despre Zurih ăsta ? Mai știi, poate că-mi aduc aminte de el, că doar în viața mea am cunoscut la lume cîtă frunză și iarbă...

— Voi fi nevoit, Svetozar Eremeevici, să mă refer la o acţiune judiciară. Mă înţelegeţi, n-aş fi vrut să răscolesc trecutul, dar...

— Eh ! n-are importanţă, dădu din mînă Burlakov cu o nepăsare ostentativă. Dă-i drumul !

Îi relatai pe scurt despre procesul cu pricina, dîndu-i a înţelege însă că eram întru totul convins de totala sa lipsă de amestec în faptele incriminate de acuzare şi de absoluta veracitate a depoziţiilor sale ca martor. Mă oprii în mod special asupra momentului cînd el, Burlakov, citase în apărarea sa numele lui Zurih, care ar fi fost prezent în biroul său într-o anumită împrejurare.

— Zurih, Zurih... Da, da... parcă am cunoscut pe cineva cu numele ăsta, se căzni Burlakov să-şi amintească ; jucă destul de bine efortul de rememorare.

— Ce fel de om e ? întrebai. Spuneţi-ne ce ştiţi despre el, Svetozar Eremeevici. Şi adăugai cu subînţeles : Ne bizuim foarte mult pe informaţiile dumneavoastră...

— Ei ! chiar aşa de mult să nu vă bizuiţi, bubui Burlakov, îmblînzit, cu vocea sa răsunătoare. La vîrsta mea, memoria...

— Nu-i nimic, o să vă ajut.

Am observat că ultimele cuvinte nu-i prea veniseră la socoteală. Ce să-i fac, doar nu era să-l perii tot timpul... Să nu-şi închipuie că-i iau de bună chiar fiecare vorbă.

— Aşadar, ce mi-amintesc despre el... Burlakov voia să lase impresia că face un efort de memorie, dar eram convins că, în clipa aceea, chibzuia febril ce anume să spună despre Zurih, în aşa fel ca să nu iasă el prost şi cum să facă să nu scape vreo vorbă nelalocul ei.

Nu l-am zorit, l-am lăsat să se gîndească.

— Dacă nu mă înşel, venise din Odessa... începu Burlakov. Da, exact, din Odessa. Mi-amintesc că venise în delegaţie — cu un schimb de experienţă sau aşa ceva. Pe vremea aceea nouă numai de asta nu ne ardea, aveam alte necazuri : se descoperiseră nişte fraude, sustrageri de materiale deficitare, care erau trimise prin alte părţi... Printre altele, şi douăzeci de tone de cheramzit. Glasul lui Burlakov crescu şi mai mult în intensitate, o indignare nobilă îl însufleţea... Se-nţelege, i-am înhăţat de guler pe pungaşi şi i-am trimis în faţa tribunalului, ca să le

treacă pofta de blestemăţii ! Cît îl priveşte pe Zurih... Dacă mă gîndesc bine, parcă a fost şi el amestecat în ciorba aceea. Dar pe atunci făcea o impresie din cele mai favorabile. Ce discuţii inteligente purta, mamă-mamă !

— A fost şi pe la dumneavoastră acasă, intervenii pe un ton care putea fi luat şi interogativ, şi afirmativ.

— Parcă poţi distinge putregaiul de la prima vedere ?... continuă Burlakov. Ca să-l cunoşti pe un ticălos ca ăsta, trebuie mai întîi să mănînci un car cu sare cu el. Mai ales că... — Îşi luă seama şi adăugă în grabă : La drept vorbind, parcă mi-aduc aminte că a fost o dată pe la mine acasă. S-a invitat singur...

— La Odessa, are familie ? am întrebat, lăsîndu-l să creadă că nu observasem că era cît pe ce să-i scape nişte vorbe nepotrivite.

— Pe dracu, familie ! zîmbi Burlakov cu toată faţa. Doar aşa, ştii... o legătură amoroasă. A venit la Moscova şi cu mamzela. Oh ! ce fată !... Pentru o nevastă, e mult prea frumoasă...

Faţa sa grăsană luă o expresie visătoare, şi el plescăi din buze.

— Zău ? Şi cum o cheamă ?... manifestai eu un interes ce nu părea să fie profesional, ci unul strict de mascul ; îi cîntam în strună bătrînului.

— Galina Ostapovna... răspunse el pe acelaşi ton visător.

Ce surpriză ! Fie şi numai pentru atîta, şi merita să-l fi vizitat pe Burlakov.

— Totuşi, ce vă face să credeţi că nu era soţia lui ? am insistat, ca să nu-mi scape din mînă subiectul.

— Ce soţie ! Nici gînd ! declară Burlakov categoric ; se vedea că încă mai era stăpînit de plăcuta amintire a frumoasei femei. Unei neveste nu-i faci asemenea cadouri...

— Ce fel de cadouri ? nu-mi ascunsei eu curiozitatea.

— Să zicem, un inel de aur cu briliante, fiecare de cel puţin un carat. Lucrătură măiastră, de pe vremuri. Pietricelele, ca nişte bobiţe, atîrnau de un lujeraş. Un inel de o frumuseţe nemaipomenită, poţi să mă crezi pe cuvînt.

— Măi-măi !... oftai eu admirativ.

— Pe partea interioară, pusese să-i graveze o inscripție, continuă Burlakov, care se aprinsese. Mi-amintesc ca acum : „Galocikăi, de la M.Z., pentru toată viața".

Al doilea amănunt revelator, nu mai puțin valoros decît primul !

— Ei ! vedeți ? am spus. „Pentru toată viața"... Înseamnă că era totuși soția lui.

Burlakov mă privi cu ironie.

— Ei ! tinere, tinere, ce știi dumneata ! oftă el. Află că pe Galocika asta a și părăsit-o între timp — cel puțin așa se vorbește... Cum rămîne cu „pentru toată viața" ?

Simțeam că e foarte mulțumit, nu numai fiindcă îi prilejuisem niște plăcute aduceri-aminte, ci și pentru faptul că izbutise să abată discuția de la periculosul subiect al fraudelor și speculei în liniștitul golf al poveștilor de alcov. Nu mă grăbeam să-i spulber iluziile. Dealtfel, însuși faptul că o cunoscuse personal pe Galina Kocerga ne putea fi de folos. Ceea ce, firește, nici nu bănuia.

— Parcă văd că și dumneavoastră i-ați dăruit un mic suvenir, de ! ca să nu vă uite... am întrebat eu pe un ton șăgalnic. Nu v-a răbdat inima să n-o faceți, nu-i așa ? Mai ales că nici nu era nevasta omului.

— Parcă de asta îi arde unui bătrîn ca mine !... dădu din mînă Burlakov.

Dar atitudinea sa se schimbă deodată ; pesemne că își dăduse seama că ajunsese prea departe în descrierea relațiilor sale cu Zurih, fiindcă adăugă îndată, pe un cu totul alt ton, de-a dreptul tăios :

— Ca ce chestie, adică, era să-i fac femeii cadouri ?... Că doar, pentru mine, nu erau decît doi străini, aproape niște necunoscuți...

Ochii săi mă ațintеau acum reci, înstrăinați, plini de bănuială.

Am înțeles că partea lirică a convorbirii noastre luase sfîrșit. Am ridicat din umeri :

— De fapt, așa e... Apoi, am reluat, de astă dată pe un ton oficial : Nu vă aduceți aminte unde lucra Zurih pe vremea aceea ?

— Naiba mai știe unde lucra șnapanul acela !... Parcă poți să le ții minte chiar pe toate ?...

Era limpede că altceva nu voi mai putea scoate de la el ; ridicase un zid între noi şi cu siguranţă că, în sinea sa, se dojenea şi aşa amarnic că îl luase gura pe dinainte.

Ah ! ce plăcere mi-ar fi făcut ca acum, în încheiere, să-i adresez o întrebare perfidă, despre Galeriile Tretiakov şi despre cetăţeanul Palatov din Rostov, cu care, conform propriei sale declaraţii, acolo ar fi făcut cunoştinţă. Dar am renunţat. Nu venise încă momentul pentru asemenea întrebări. Şi apoi, trebuia să mai păstrez din atuuri şi pentru viitor.

Oricum, puteam fi şi aşa destul de mulţumit de rezultatele întrevederii cu „cneazul Svetozar".

Ne luarăm rămas-bun în termeni cît se poate de cordiali, dar şi cu un sentiment de uşurare, de o parte şi de cealaltă...

Către seară, Kuzmici ne convocă din nou la el.

Ascultă cu vădită satisfacţie relatarea mea despre vizita ce i-o făcusem lui Burlakov. Lucru rar, găsi chiar şi un cuvînt de laudă :

— Da, nu e rău... făcu el, ca să adauge pe neaşteptate : Deci, aşa rămîne : pleci la Odessa.

— Eu ? !

— Chiar tu. Aşa că pregăteşte-te de drum !

A doua zi, ne parveni o comunicare de la Punej : Igor Otkalenko dispăruse !

Capitolul VII

NU-ŢI ALEGI SURIOARA

Întîrziasem în seara aceea mai mult ca de obicei.

Consfătuirea din biroul lui Kuzmici tot nu se încheiase. Mîngîindu-şi creştetul cărunt — ticul său — şeful rosti încruntat :

— Cum vine asta : „a dispărut“ ? Ce sînt mofturile astea ?

Era supărat şi alarmat, o vedeam prea bine. Alarmat eram şi eu, nu mai puţin decît dînsul. Şi supărat, de asemenea.

— Totuşi, ceva trebuie să se fi întîmplat... am spus eu.

— Or fi intrat în panică cei din Punej... Ei ! să zicem că n-a petrecut noaptea la hotel şi n-a lăsat vorbă unde se duce. Şi ce-i cu asta ? În munca noastră, se pot întîmpla multe...

— Tocmai de asta... am încuviinţat, semnificativ.

— Ia mai slăbeşte-mă ! dădu din mînă Kuzmici. Ce-s ideile astea negre la tine, ce te-a apucat ? Eşti încă prea tînăr ca să ai asemenea gînduri !

— N-ar fi trebuit să fie trimis singur. Nu eu am idei negre, ci el, la plecare, avea...

— Ei ! drăcie ! explodă Kuzmici. Cu cine lucrez eu aici, cu nişte domnişoare de pension ? ! Idei negre, auzi ! Ce, aţi devenit dintr-o dată nevricoşi ?... Făcînd un efort să se stăpînească, rosti sec : Ajunge ! Am încheiat discuţia ! Să nu mai aud o vorbă despre asta !

— Feodor Kuzmici, permiteţi-mi să plec la Punej... am spus, cu tot calmul de care eram capabil.

— Nu permit ! Vei pleca la Odessa. O să apară el, Otkalenko, nu te teme ! Iar dacă a făcut vreo prostie... Dar nu se poate ! Ce, îl cunoaştem de azi-de ieri ?

— Nu despre asta e vorba. Dar el, ştiţi...

— Ajunge ! De cîte ori să-ţi repet ?... îmi tăie vorba Kuzmici. Să ne vedem de treburile noastre. Prin urmare, ne-am propus ca obiectiv Odessa... Ce fapte anume ne-au condus la această concluzie ?

— Mă rog... am făcut eu în silă. Să le enumerăm : Zurih i-a telefonat la Odessa Galinei Kocerga şi a purtat cu ea o convorbire mai lungă decît cu toţi ceilalţi. Îndată după asta, femeia a plecat la maică-sa, care, chipurile, ar fi fost bolnavă. Dar Denisov a stabilit că mama Galinei n-a fost cîtuşi de puţin bolnavă, ci se dusese să locuiască, timp de o lună, la fiică-sa mai mare. Galina şi maică-sa s-au întors împreună la Odessa... Fără să-mi dau seama, mă încălzisem. Mai departe : Zurih i-a dat lui Nikolov, în vederea păstrării legăturii, adresa din Odessa tot a Galinei

Kocerga și nu a vreunei alte persoane. De unde putem trage concluzia că relațiile de afaceri, dacă nu de altă natură, dintre cei doi continuă.

— Așa, așa... făcea din cînd în cînd Kuzmici, dînd din cap.

— Mai departe : tot la Odessa s-a repezit și Kleaciko cu avionul. În ce scop, nu știm. La Odessa se pare că a locuit într-o vreme și Zurih, care era salariatul unei întreprinderi din oraș ; în orice caz, ordinul de deplasare îi fusese eliberat de o întreprindere din Odessa, și cu siguranță că cele douăzeci de tone de cheramzit, material deficitar, într-acolo au fost îndreptate. Ce ar mai fi ? Galina Kocerga a fost surprinsă făcînd speculă cu bluze de felul celor descoperite în bagajele lui Zurih. În sfîrșit, Zurih a fost în relații foarte apropiate cu această demoazelă, căreia i-a și făcut cadou, la Moscova, un inel scump cu o dedicație înflăcărată. Cam asta ar fi... A ! nu e exclus ca tocmai la Odessa să-l fi trimis Zurih pe derbedeul ce îi telefona lui Pirojkov. Da, acestea sînt datele pe care le deținem în legătură cu Odessa.

— Sînt destule... rosti Kuzmici. Sînt chiar prea destule ! Îți dai seama și tu, sper. E absolut necesar, deci, să pleci la Odessa. Kuzmici lovi masa cu amîndouă palmele. Absolut necesar ! Toate datele converg într-acolo.

— Desigur, Feodor Kuzmici...

— Așa că vei pleca... Dar nu singur !

— De ce ? Avem oameni excelenți acolo.

— E adevărat. Și totuși, e mai bine să fii însoțit. Ghemul e prea din cale-afară de încîlcit... Galina aceea, cu anturajul ei... Ai nevoie de un însoțitor nu numai inteligent și cu experiență, ci și care să te completeze... să vadă lucruri pe care tu nu ești capabil să le vezi...

Aplecat mult peste birou, cu ochii mijiți, privindu-ne fără să ne vadă, scotocind parcă într-o depărtare văzută numai de el, Kuzmici nu ne vorbea nouă, ci mai degrabă cugeta cu glas tare. N-am îndrăznit să-i rup șirul gîndurilor. Mai bine să-l las să le depene pînă la capăt.

— Mda... ți-ar trebui un om cu totul diferit de tine... și care, în același timp... urmă Kuzmici. Galina aceea trebuie să fie o viperă... și apoi, lumea în care se învîrte, legăturile ei...

Se lăsă brusc pe spetează fotoliului şi mă privi ţintă.

— Ce-ar fi dacă... ţi-am da ca însoţitor o femeie ?...

— O femeie ? ! îl înghinai, uluit. Asta-i bună !

— Ei ! da ! se vede că n-ai mai lucrat cu femei, spuse Kuzmici foarte serios. Femeile, dragul meu, se pot dovedi uneori de neînlocuit. Au calităţi pe care noi nu le avem, n-ai observat ? De pildă, o intuiţie aparte şi un simţ de observaţie chiar mai ascuţit decît al nostru. Unde mai pui că, faţă de ele, oamenii se arată mai sinceri, sînt mai dispuşi să spună ce au pe suflet...

Am zîmbit fără să vreau.

— M-aţi convins, Feodor Kuzmici !

— Aşa e cum îţi spun ! întări Kuzmici încruntat ; se vede treaba că nu era dispus să glumească pe această temă.

— Ar trebui însă să găsim un om potrivit, am spus.

— Desigur, încuviinţă Kuzmici. O să găsim. Dacă mă gîndesc bine, îl şi avem...

— La cine vă gîndiţi ?

— La Lena Zlatova, de pildă. E un lucrător operativ foarte bun.

— Lena ? !

Trebuie să fi avut o mutră foarte caraghioasă în clipa aceea, fiindcă şeful zîmbi uşor.

— O cunoşti ? mă întrebă.

— Nu, dar...

— Ei bine, ai s-o cunoşti. Pînă atunci, crede-mă pe cuvînt.

Am renunţat să-i explic care era situaţia Lenei... Mai mult ca sigur că Kuzmici m-ar fi repezit, spunînd că ăştia-s gărgăuni de-ai mei şi că îmi fac gînduri de muiere nevricoasă. În fond, nici n-aveam ce să-i explic... În capul meu era o harababură nemaipomenită.

Dimineaţa, am dat în biroul lui Kuzmici de o femeie tînără, înaltă. Părul blond cu reflexe arămii îi era adunat cu grijă la ceafă într-un coc mare, obrajii supţi îi erau vag îmbujoraţi, între sprîncenele subţiri era foarte vizibilă o cută aspră, verticală, ochii albaştri-verzui aveau o privire rece şi atentă. Îi mai lipseau nişte ochelari cu ramă de baga ca să arate a belferiţă tipică.

Deşi ne întîlnisem în cîteva rînduri la o consfătuire sau alta, nu făcusem propriu-zis cunoştinţă. Ştiind probabil lucrul ăsta, Kuzmici făcu prezentările pe un ton oficial :

— Locotenentul Losev Vitali Pavlovici, locotenentul Zlatova Elena Pavlovna...

Surprins de neaşteptata potrivire a numelor noastre patronimice, tăcu o clipă, ne cercetă cu privirea şi surîse.

Fără să vrem, zîmbirăm şi noi, parcă stingheriţi.

— Chiar că semănaţi unul cu celălalt ! zise Kuzmici. Amîndoi înalţi, slabi, blonzi... Şi zău că şi la faţă semănaţi !

— Ca să vezi, m-am pricopsit cu o surioară la bătrîneţe !... am glumit eu, dealtfel fără prea mare chef.

Nici pe Lena nu părea s-o încînte din cale-afară această idee.

— Şi de ce n-aţi fi frate şi soră ? ! O asemenea legendă s-ar potrivi de minune ! rosti Kuzmici, de astă dată pe un ton perfect serios. Aţi face bine să vă adresaţi unul altuia pe numele mic... Să vă obişnuiţi încă de pe acum...

— Bună dimineaţa, Lenocika, am rostit eu cu oarecare ironie.

— Bună dimineaţa, Vitali, răspunse ea cu jumătate de gură.

Nu, trebuia să recunosc că nu-mi convenea deloc o astfel de surioară : o pedantă tipică, fără pic de feminitate... Ce-o fi găsit Igor la ea ? !

Între noi fie vorba, cred că nici ea nu mă prea plăcea. Antipatia e aproape totdeauna reciprocă.

Presupun că şeful ne ghicise sentimentele. Dar n-o arătă în nici un fel.

— Aşadar, dragii mei, spuse el, plecaţi mîine, cu avionul. Vă acord o zi pentru pregătiri. Tu, Vitali, pune-o la curent pe Lena chiar de pe acum. Discutaţi toate aspectele cazului. Apoi, fixaţi-vă legenda : cine sînteţi, de unde veniţi şi aşa mai departe. Asta în vederea relaţiilor pe care vi le veţi face acolo. Şi reţineţi — misiunea voastră nu constă numai în depistarea şi arestarea lui Zurih. Reţinîndu-l pe el, nu rezolvăm mare lucru. Important este să-i dibuim legăturile, să descoperim firele care duc la crimă, iar firele acestea pornesc, absolut sigur, de acolo, nu degeaba s-a dus Kleaciko la Odessa înainte de a fi

asasinat. Ne întîlnim diseară şi precizăm toate amănuntele. Aşa. Aveţi vreo întrebare ?

Se uită la Lena.

— Deocamdată nu, răspunse ea.

— Aş avea eu una, am spus eu. Feodor Kuzmici, aţi mai telefonat la Punej ?

— Nu, răspunse Kuzmici reţinut. Şi acum, duceţi-vă.

Ieşirăm din birou. Galant, o lăsai pe Lena să treacă prima pragul. Pe coridor, mă oprii pentru o clipă în dreptul biroului lui Valea Denisov. Am deschis uşa : Valea, din fericire, era prezent la datorie.

— Vino cu noi, i-am spus. Şi ia-ţi şi mapa. Trebuie s-o punem la curent pe tovarăşa.

O vreme, analizarăm, în trei, amănuntele cazului. Judecînd după replicile laconice şi întrebările pe care le punea, Lena se lămurise foarte repede asupra tuturor aspectelor cazului. Mi-am dat seama că, în general, nu era o novice în munca noastră. Constatarea aceasta făcu să mă împac în oarecare măsură cu ideea că voi lucra cu ea. Apoi Valea plecă şi rămaserăm numai noi doi.

— Ce facem, am întrebat-o, acceptăm varianta „frate şi soră" pentru „relaţiile externe" ? Asta ar fi destul de simplu, altele vor fi mai complicate...

— Aşa presupun şi eu, conveni Lena.

— Atunci, din clipa asta, să începem să ne tutuim, făcui eu cu vioiciune şi adăugai : Hai să ne întocmim cu grijă legenda... Întîi părinţii. Ai tăi cine sînt ?

— Eu n-am părinţi, murmură Lena. Adică nu-i cunosc... Deci să-i luăm pe ai tăi.

— Cum adică, nu-i cunoşti ?... îmi scăpă.

Lena îşi abătu privirea în altă parte şi rosti iute :

— Au murit. Pe front. Mama era radiotelegrafistă. Iar tata... a fost agent secret. Au murit împreună, cu o lună înainte de sfîrşitul războiului. Cum, nu ştiu. Aveam pe vremea aceea doi ani.

Tăcu. Tăceam şi eu. Deodată, mă cuprinse un sentiment de ruşine. Fără nici un motiv, sau poate... Poate din cauza ostilităţii mele de la început faţă de fata aceea ? Sau poate pentru faptul că părinţii mei trăiau, că o aveam pe Svetka şi, în general, că prea îmi merseseră toate bine în viaţă ? Pe cînd ea...

— Știu cine îți sînt părinții, spuse Lena. Știu și cum îi cheamă. Las' să ne fie ei părinții — o să ne vină mai lesne așa. Să trecem mai departe.

Am propus :

— Am venit la Odessa să petrecem zilele libere de aniversarea Revoluției.

— La niște prieteni ?

— Nu. Prietenii ne-ar putea stînjeni. Am venit să vizităm Odessa. Și am tras la hotel.

— Da, așa e mai bine.

Pînă la urmă, am întocmit o legendă destul de plauzibilă. Dealtfel, seara, aveam s-o mai punem la punct împreună cu Kuzmici.

Am condus-o pe Lena și, la despărțire, i-am spus :

— Știi, cînd o fi să plecăm, îmbracă-te și tu... nițel mai frivol.

Lena zîmbi pentru întîia oară. Avea un zîmbet plăcut.

— Negreșit...

Abia revenisem la mine în birou, că sună telefonul. O voce de fată, vădit emoționată, întrebă :

— Aș putea vorbi cu tovarășul Losev ?

Vocea îmi era vag cunoscută.

— La telefon !

— Ah ! bună ziua ! La telefon Nadea Pirojkova. Știți, adineaori l-am întîlnit pe flăcăul acela...

— Care flăcău ?

— Păi, cel care ne dădea mereu telefon.

— Și ați vorbit cu el ?

— Da, da !

— Puteți să treceți pe la mine ?

— Păi, eu... Știți, vorbesc de vizavi, de la un telefon public.

— Atunci, de ce nu intrați înăuntru ? ! Veniți imediat !

Două minute mai tîrziu, Nadea își făcea apariția la mine în birou. Paltonul de piele scurt îi era descheiat, de umăr îi atîrna o poșetă mare, frumoasă. Ochii fetei străluceau de indignare, părul îi era zburlit. Probabil că alergase, fiindcă mai gîfîia încă.

După ce se așeză pe scaun, Nadea se mai liniști și începu să povestească grăbit :

— Am venit la dumneavoastră direct de la gară, unde am condus o prietenă ce pleca la Kiev, la părinți, de sărbători. Stăteam cu ea de vorbă, lîngă vagon. Pe peron, lume multă. Deodată se apropie de noi un tînăr, beat turtă, care mi se adresează cu cuvintele acestea : „Vasăzică aici ești, căţea ? ! Bine, plimbă-te, plimbă-te, cît te mai ține cureaua...“ L-am întrebat indignată : „Ce doriți ?“ Dar mîinile și picioarele îmi tremurau teribil. El rîde : „Fii mulțumită că mai ești pe lumea asta... Mulțumește-i lui taică-tău !“ „Lăsați-mă în pace, i-am spus. Nu vă cunosc.“ Iar el : „În schimb te cunosc eu ! Mi te-a arătat, pe stradă... știi tu cine. Cînd o fi să mă întorc, ai să te plimbi cu mine...“ Și alte măgării de-astea. Cît pe ce să mor de frică !

— Altceva n-a mai spus ?

— Nu... Ah ! da ! A mai spus : „Sau hai s-o-ntindem împreună la măicuța Odessa !“ Dinka, prietena mea, încremenise și tremura toată ca varga... Eu la fel.

— Cum arăta individul ? Cum era îmbrăcat ?

— Cum arăta ? Înalt cît toate zilele. Și voinic ca un bivol. Ochii înroșiți... Iar de îmbrăcat... nu-mi amintesc cum era îmbrăcat. Ca toată lumea...

N-am izbutit să mai aflu și altceva de la ea. Ochii îi erau înecați în lacrimi, îi tremurau buzele și se străduia zadarnic să-și deschidă poșeta ca să scoată batista.

Am ajutat-o eu. Apoi i-am dat un pahar cu apă.

— Ei, și acum, i-am spus, cînd am văzut că și-a mai venit în fire, spune-mi de ce te-ai dus la hotel la omul acela ?

— Ce legătură are asta...

— Directă... i-am retezat-o. O legătură directă cu scena de la gară. Așadar, vorbește !

— Eu... nici eu nu știu, se codi ea. Venise pe la noi acasă. Tata nu se întorsese încă de la serviciu... așa că am făcut conversație... Mi-a spus că are... un obiect, că vrea să mi-l dăruiască...

— Scuză-mă, dar tare mai ești proastă ! am răbufnit încîudat.

— Sigur că am fost proastă... dădu Nadea din cap, amărîtă.

Fără să vreau, mi-am amintit de Varvara, de mînia ce i se citea în ochi, de dispreţul ce îi răsuna în glas cînd îmi vorbise despre propunerea similară ce i-o făcuse Zurih.

— Nu cumva cadoul promis era o brăţară? am întrebat-o zîmbind ironic.

— Da ! De unde ştiţi ?

Nadea se făcuse roşie ca racul şi nu cuteza să ridice privirea spre mine. Acum s-o fi văzut junele acela prim, Viktor Sboki ! Apropo, fotbalistul socotea că Zurih nu-i făcea fetei avansuri amoroase.

— Ce voia de la dumneata în schimbul brăţării ? am întrebat.

— Nu... n-a încercat să se lege de mine, pe cuvîntul meu de onoare... Nu voia decît să-l influenţez pe tata într-o anumită chestiune...

— Şi l-ai influenţat ?

Nu mai eram în stare să-mi ascund mînia şi dispreţul.

Nadea îşi lăsă şi mai în jos nasul.

— Am încercat... şopti ea abia auzit. Tata m-a certat foarte aspru... şi mi-a spus şi el... că... sînt o proastă...

— Du-te şi adă imediat brăţara aceea ! i-am spus. Imediat ! O să întocmim un proces-verbal şi o să dai o declaraţie scrisă.

Nadea se ridică şi ieşi. Acum arăta ca o potaie bătută...

Seara, zăbovirăm pînă tîrziu la Kuzmici. Ne supuserăm „legenda" unor „probe" minuţioase, spre a ne convinge că era cu adevărat credibilă. Doar urma să luăm contact cu anturajul, mai mult ca sigur foarte suspicios, al Galinei Kocerga, poate chiar cu Zurih însuşi. Aşa că nu aveam voie să greşim, trebuia să ne jucăm rolurile cu precizie. Aveam de-a face cu un duşman inteligent şi periculos. Kuzmici telefonă la Odessa. După ce încheie convorbirea, l-am întrebat cu precauţie :

— Feodor Kuzmici, nu mai telefonaţi şi în altă parte ? De pildă, la Punej ?

— Am telefonat, îmi răspunse el, posomorîndu-se. N-au avut să-mi comunice nimic nou...

Faţă de Lena, mă abţinui să pun vreo altă întrebare. Şi vedeam că nici lui Kuzmici nu i-ar fi fost pe plac.

M-am uitat niţel chiorîş la colaboratoarea mea.

Era îmbrăcată în aceeaşi modestă bluză albă şi într-o fustă de culoare închisă. Nu purta nici un fel de podoabe, iar buzele nu-i erau deloc atinse de ruj. Înfăţişarea ei era comună — sau, cum să spun, ştearsă. Nici chiar statura înaltă, zveltă, ori claia de păr blond-roşcat n-o făceau cît de cît mai atrăgătoare. E drept că-şi modificase puţintel coafura, dar această strădanie stîngace şi ridicolă de înfrumuseţare nu-i adăuga nici un strop de farmec. Ciudată mai era fata aceea : parcă zăvorîtă în ea şi veşnic tăcută. Suferea desigur de timiditate în relaţiile cu oamenii.

Pe dinafară, Lena părea perfect liniştită şi netulburată. Am observat totuşi că, la ultimele cuvinte ale lui Kuzmici, nările ei subţiri fremătaseră şi că îşi muşcase uşor buza. Pesemne că bănuia totuşi ceva.

La Svetka am ajuns foarte tîrziu.

— Iar trebuie să plec undeva, am anunţat-o cu un aer vinovat, în timp ce-mi scoteam paltonul în antreu. Asta-i situaţia, Svetka...

— Uf ! urîcioasă meserie mai ai ! făcu ea cu năduf. Vai de capul celei care îţi va fi nevastă !

După obiceiul ei, Svetka se urcă cu picioarele pe divan, cuibărindu-se comod printre perne. Înfăşurîndu-se în şalul ei albastru, întrebă :

— Unde pleci, Vitik ?

Am zîmbit, fără să-i răspund.

— Aa ! Svetka dădu din mînă înciudată. Sigur că da, în marele oraş Cutare... O mică escapadă, nu-i aşa ? Nu cred că am să pot să mă obişnuiesc vreodată...

— Ştii cu cine plec ?

— Cu cine ?

— Cu Lena aceea...

— Cu care Lena ? A ! cu... aceea ?

— Exact.

Svetka se uită lung la mine, apoi dădu din cap.

— N-o să-ţi vină uşor, Vitik...

Dimineaţa, veni Volodea să mă ia cu maşina. Pe stradă întunericul mai era compact.

Înșfăcai în antreu valiza, făcută încă în ajun, dar nu în cinci minute, cum îmi pregăteam în mod obișnuit servieta pentru o deplasare sau alta. De astă dată „garderoba mea de gentleman" suferise schimbări esențiale. Îmbrăcai, peste pulovăr, o scurtă ușoară, dar călduroasă, de buret, cu fermoar, pe cap îmi pusei o șapcă de filfizon și îmi înfășurai gîtul cu un batic de mătase foarte șic, deși în culori țipătoare, pe care mi-l dăduse cu o seară în urmă Svetka. Aruncîndu-mi privirea în oglindă, am rămas destul de mulțumit de felul cum arătam.

Cînd ieșii afară, Volodea mă întîmpină cît se poate de calm ; era deprins cu metamorfoze și mai deșucheate.

Îi telefonasem de acasă Lenei, așa că ne duserăm să o luăm și pe ea.

Pe lîngă noi treceau în goană străzile, piețele, scuarurile moscovite. Pustiu peste tot. Luminile felinarelor punctau întunericul.

Iată și Leningradski prospekt, cel mai frumos bulevard al Moscovei, după părerea mea. Ieșirăm în el, prin tunel, în dreptul stadionului „Dinamo". În stînga noastră, copacii deși ai scuarului ridicau un zid întunecos. În dreapta, se ivi pentru o clipă, ca să se piardă apoi ca o nălucă, străvechiul palat al lui Petru cel Mare. Apoi, îndărătul copacilor, inundate de fascicolele de lumină, apărură paralelipipedele strălucitoare, uriașe, ale aerogării centrale.

Mașina își urma goana în noapte.

Pe strada Pescianaia, micșorarăm viteza, ca să nu trecem de clădirea pe care o căutam. Descoperind numărul casei Lenei, stoparăm.

În aceeași clipă, de sub portalul intrării se desprinse o siluetă înaltă, mlădioasă, care veni în fugă spre noi. Era Lena. Era și parcă nu era ea... Nu-mi putui ascunde uimirea, și zîmbetul cu care îi deschisei portiera fu pesemne destul de stupid, fiindcă fata izbucni într-un rîs vesel. Ori poate o înveselise propria mea înfățișare ?...

Lena purta niște pantaloni evazați, lucioși, din piele, dacă nu mă înșel, o scurtă de un roșu-aprins, cu gluga lăsată pe spate, și descheiată, lăsînd să se vadă un frumos pulover cu model. Părul cu nuanțe roșcate îi cădea pe umeri. La gît avea un baticuț de nailon. În mînă ținea o valiză de piele cu fermoar, pe care erau lipite tot felul

de etichete fistichii. Dar nu amănuntele contau, ci faptul că toate o prindeau grozav, dîndu-i o înfăţişare cochetă, niţel frivolă şi cît se poate de tinerească.

— Hai, băieţi, repeziţi-mă pînă la aeroport ! ne strigă Lena cu o vioiciune provocatoare. Drept recompensă, două sărutări de căciulă.

— Măiculiţă ! ce-i mai turuie gura ! făcu Volodea fistîcit.

— Ca să vezi, noua generaţie de ofiţeri ! am bîiguit eu ; încă nu-mi revenisem din uluire.

Lena se instală sprinten pe bancheta din spate şi trînti portiera. Volodea demară brusc, ca apucat de streche.

— Îţi place o asemenea surioară ? mă întrebă Lena făcînd pe şireata.

— Mai întrebi ? ! am răspuns, de astă dată cît se poate de sincer.

Hotărît lucru, era cu totul altă fată, şi începeam să-l înţeleg pe Igor. Surioara ca surioara, dar un asemenea asistent îmi va fi, nu mă mai îndoiam de asta, de mare folos.

Ajunserăm la aeroportul Vnukovo într-un timp record.

Binecunoscuta forfotă specifică aeroporturilor. Decolarăm...

Cîtăva vreme am rămas amîndoi tăcuţi. Apoi Lena mă întrebă calm, aproape indiferent :

— Înainte de plecare, i-ai telefonat ofiţerului de serviciu ?

— Da, i-am telefonat.

— Ce veşti de la Punej ?

O simţeam încordată, deşi vedeam că se străduieşte să-şi stăpînească neliniştea. Şi nici eu nu mă simţeam chiar în apele mele.

— Nici una... Ascultă, Lena, am întrebat-o, tu cum ai ajuns la noi, în miliţia judiciară ?

Lena ridică din umeri.

— Ca toţi ceilalţi...

— Nu-i chiar aşa, cînd e vorba de femei.

— Ei ! m-am mai ciondănit şi eu cu şefii, la început.

— Bine, dar de venit cum ai venit ?

— Am absolvit facultatea de drept. Fiindcă veni vorba, pe tine te ştiu încă din facultate. Erai cu un an mai mare.

— Hm... Eu, ca să fiu sincer, nu te ţin minte.

— Păi, cum ai putea să mă ţii minte !... Parcă avea vreuna din noi curaj să se apropie de ditamai stîlpul de telegraf ? ! Şi care, pe deasupra, era şi secretarul de Birou al cursului. Şi mare baschetbalist... Noi, fetele, ne duceam în cîrd la meciuri, să te admirăm, erai idolul nostru...

Lena zîmbi ironic.

— Ca să vezi !... zîmbii şi eu la fel. Dar tot nu mi-ai spus de ce te-a tras aţa la noi. În general vorbind, nu e o treabă pentru femei...

— În general, poate că nu e. Dar în particular, este...

Lena se încruntă.

— Ce ascunde „particularul" ăsta ?

— Ce-ar fi să mă laşi în pace ?...

— Ei ! haide-haide ! nu mă potolii eu. Nu-i frumos să ai secrete faţă de un frate !

— Ei bine, iată ce s-a întîmplat într-o zi : ne întorceam, trei fete, de la cinematograf. Eram pe atunci în ultimul an. S-au legat de noi nişte huligani. Au vrut să ne tragă cu forţa într-o curte. Cînd au văzut că nu reuşesc, unul din ei a scos cuţitul. Şi a şi lovit cu el... În Vera ! Fără să-mi dau prea bine seama ce fac, m-am repezit la el. Luat prin surprindere, individul a scăpat cuţitul. L-am ridicat repede. În clipa aceea, nu ştiu de ce, m-am gîndit la tata, pe care nu l-am cunoscut... Şi am lovit, la rîndul meu... Cu cuţitul, îţi dai seama ? ! Banditul a scos un urlet. De groază — deşi cuţitul abia îl zgîriase... Între timp, s-a adunat lumea. Huliganii au fost prinşi şi judecaţi. Iar Vera... Vera a murit la spital... Cea mai bună prietenă a mea, omul care îmi era cel mai drag pe lume, o fată minunată... Şi am hotărît atunci... am jurat să... În zilele acelea, m-am gîndit tot timpul la tata...

Lena tăcu şi întoarse capul spre hublou.

Iar eu mă gîndeam ce dimensiuni pot avea şi ura şi bunătatea în sufletul acelei fete, în sufletele noastre, ale tuturor.

În munca noastră, care te pune în permanent contact cu acte de sălbăticie şi cruzime, care te obligă să asişti la drame sumbre, la tragedii cumplite, care te pune faţă în faţă cu moartea nemeritată a unui om sau cu prăbuşirea morală a altuia, chiar fără să vrei cauţi să descoperi rădă-

cinile răului, să-ţi explici cele petrecute. Cîştigi inevitabil în înţelepciune, dacă prin asta se înţelege o mai adîncă pătrundere a vieţii şi, cu timpul, devii, într-o măsură mai mare sau mai mică, un psiholog şi un sociolog. Să zicem că nu chiar toţi devin, dar deprinderea de a cugeta o dobîndeşte oricare. Lucrători operativi-filozofi avem din ce în ce mai mulţi... Lena, mă convinsesem din povestirea ei, era un asemenea om. Ea înţelesese esenţa muncii noastre şi ştia ce dificultăţi are de înfruntat, şi ce primejdii. Nu, Lena nu nimerise întîmplător printre noi...

Fumam ţigară după ţigară şi meditam.

Lena, cu faţa întoarsă spre hublou, tăcea...

La aeroportul din Odessa, eram aşteptaţi. Nici nu apucarăm să coborîm scara avionului, cînd, direct de pe pista de aterizare, ţîşni o „Volgă" neagră, nou-nouţă, din care descinseră apoi doi flăcăi îmbrăcaţi în balonzaide uşoare. Cei doi se îndreptară fără ezitare direct spre noi.

— Salutăm pe fraţior şi pe surioară ! rosti vesel unul din ei. Sau vă închipuiţi cumva că n-o să vă recunoaştem în costumaţia asta ?

Ne-am strîns mîinile cu căldură.

Am observat că şi unul, şi celălalt nu-şi mai luau ochii de la Lena.

Maşina ne duse întîi la hotel.

— Conform indicaţiilor primite, ne anunţă unul din însoţitorii noştri, care se prezentase simplu : Stas, v-a fost reţinut un apartament de categoria lux... Bineînţeles, pe sub mînă, contra unui — scuzaţi expresia ! — oarecare şperţuleţ...

— Nu cred că e potrivit să descindem acolo din maşina voastră, le-am atras atenţia.

Stas rîse.

— Dar nici nu e maşina noastră... Asta-i o rablă care face — scuzaţi expresia ! — o cursă pe blat. Ce, îi strică lui Borea o bumaşcă de trei ruble, cîştigată în răstimpul cît şeful lui se bărbiereşte şi îşi mai giugiuleşte nevestica înainte de a pleca la slujbă ?...

Şi îl bătu pe umeri pe şofer, care zîmbi stînjenit.

Stas era un bărbat scund, corpolent, cu nişte ochi mici şi şireţi rătăciţi pe faţa rotundă şi zîmbăreaţă. Părul

şi-l pieptăna foarte îngrijit, cu cărare, dar pe scăfîrlie i se rărea de pe acum vizibil. Se aşezase în faţă, lîngă şofer.

Cu noi, în spate — amîndoi o încadram pe Lena — se aşezase Liova. El era slab şi vînjos, avea un chip cu trăsături pronunţate, colţuroase, nasul subţire şi coroiat, sprîncenele dese şi negre, împreunate la rădăcina nasului, pometii ascuţiţi şi obrajii vineţii de pe urma briciului. Liova era tăcut, părea să fie un om timid.

— Avem parte de o vreme splendidă, continua să flecărească Stas. Odessa ne răsfaţă în toamna asta: fetele înfloresc ca magnoliile...

Într-adevăr, la Odessa era neobişnuit de cald. Pe străzi, femeile umblau în rochii de vară, decoltate, multe chiar cu umbrele de soare, iar bărbaţii în costume uşoare, de culoare deschisă. Trebuia să ne descotorosim şi noi de puloverele călduroase.

Iată şi hotelul.

Cele trei camere ale apartamentului de categoria lux ne făcură o impresie puternică prin somptuozitatea lor. Nimic modern, totul în stil antic şi solid confecţionat. În salon tronau un pian cu coadă şi o uriaşă vază sculptată, aşezată pe un soclu de marmoră. În birou, un divan din mahon cu picioare înalte, curbate şi o masă de scris gigantică, acoperită cu postav verde, pe care se lăfăia o enormă călimară de bronz. La ferestrele foarte înalte atîrnau perdele de tul străveziu, minunat lucrate, şi de o parte şi de alta, storuri grele, de catifea. Mărturisesc că nu mă simţeam prea la largul meu înconjurat de atîta lux orbitor.

Băieţii îşi luară rămas-bun de la noi. Stabilirăm să ne întîlnim peste o oră, la Direcţie. Declinarăm oferta lor de a trimite maşina să ne ia.

Lena şi cu mine începurăm prin a ne inspecta domeniul. Era atît de întins, încît ne luă ceva timp ca să-i facem înconjurul.

După aceea pornirăm să ne plimbăm pe străzile zgomotoase, scăldate în soare, ale oraşului. Ne opream în faţa vitrinelor, a afişelor de concerte, a chioşcurilor. La unul din ele, am tratat-o pe Lena cu îngheţată.

În cele din urmă, am ajuns în faţa unui magazin de consignaţie nu prea mare şi, amestecaţi în mulţimea ce

căsca gura, ne apucarăm şi noi să examinăm obiectele expuse în vitrină, schimbînd impresii, contrazicîndu-ne, foarte animaţi. Jocul ne reuşi destul de bine.

În acest timp însă, de la înălţimea mea ieşită din comun, îi studiam şi pe cei din magazin, încercînd s-o recunosc printre vînzătoare pe Galina Kocerga. Dar nici una dintre fete nu corespundea semnalmentelor pe care le deţineam.

Pornirăm mai departe.

— Lîngă consignaţia aceea, un tip îţi arunca nişte priviri mai mult decît elocvente. Ai observat ? am întrebat-o pe Lena.

— Ba bine că nu... dădu ea din cap. Află că mi-a fixat şi o întîlnire. La ora şapte, pe bulevardul Primorski, lîngă statuia lui Richelieu.

— Cînd naiba a avut timp s-o facă ? mă mirai eu.

Lena rîse.

— Cînd tu stăteai cu nasul lipit de geamul vitrinei... Trebuie să recunoşti că e un băiat drăguţ...

— Apropo, tot acolo, în dreptul vitrinei, am auzit pe cineva spunînd : „Dacă ăştia doi nu sînt frate şi soră, înseamnă că sînt total ageamiu într-ale naturii...“

— Zău ? se însufleţi Lena. Închipuieşte-ţi, şi tipul acela mi-a şoptit : „Plantează-l pe frăţior, şi aranjez eu programul pe diseară. Mergem la *Inter*...“ Ce-i asta : *Inter* ?

— Clubul internaţional al marinarilor. Galina Kocerga e o obişnuită a localului.

Schimbarăm o privire grăitoare. Aceeaşi idee ne trecuse prin minte amîndurora.

Între timp, am ajuns la sediul Direcţiei. Intrarăm cu un aer degajat, ca şi cum n-aveam nici un fel de relaţii cu acea instituţie. La punctul de control, miliţianul de serviciu ne cercetă legitimaţiile cu multă neîncredere.

Consfătuirea avu loc în biroul lui Stas.

Aflarăm că Stas era maior şi avea funcţia de locţiitor al şefului serviciului judiciar al oraşului. Cît de mult pot să înşele aparenţele uneori ! Şi şmecherul de Stas, care se ferise să ne spună la început ce grad şi funcţie avea...

Raportai amănunţit împrejurările ce ne aduseseră la Odessa.

— Am verificat şi noi unele lucruri, spuse Stas. Galina e la serviciu astăzi. Aşa că nu pierde timpul, fă-i cunoştinţa chiar astăzi.

— Şi Interul e o idee bună, remarcă Liova. Iar în ce-l priveşte pe huliganul venit în delegaţie la Odessa, găsim noi ac şi de cojocul lui. Avem noi un loc care-i atrage ca un magnet pe cei de teapa lui. O să-l ţinem sub observaţie.

— Perfect ! încuviinţă Stas. Te-ai orientat bine, Liovuşka...

— Despre ce fel de loc e vorba ? am întrebat.

— Las' c-ai să vezi tu !... răspunse Stas făcînd pe misteriosul. Pentru astăzi e de-ajuns Interul. Pentru voi doi, vreau să spun. Numai să iasă treaba... — Se întoarse spre Lena : Tu, surioară, nu-ţi face griji, o să fim cu ochii pe tine. În treacăt fie spus, flăcăul acela cu care ţi-ai dat întîlnire e un filfizon oarecare, plevuşcă... Îl cunoaştem. Dar ceva legături tot are.

— Nici nu-mi fac griji, zîmbi Lena, întrebînd apoi, într-o doară parcă : Cum staţi cu legătura cu Moscova ?

— Legătura e normală, se miră Stas. Dar de ce întrebi ?

— Aşa... Pentru orice eventualitate.

Înţelegînd substratul întrebării, am intervenit :

— Va trebui să dăm un telefon ceva mai tîrziu. S-ar putea să primim unele date noi...

Lena îmi aruncă o privire recunoscătoare. Hotărît lucru, fetişcana asta îmi plăcea din ce în ce mai mult !

La sfîrşitul consfătuirii, mă despărţii de Lena. Ea plecă să hoinărească prin oraş, iar eu mă îndreptai spre magazinul de consignaţie.

Galina Kocerga reprezenta deocamdată singurul fir care ne putea conduce la Zurih. Aşa că trebuia să fiu foarte atent să nu-l rup sau, şi mai rău, să nu transmit prin el, fără voia mea, un semnal de alarmă întregii bande. În legătură cu asta, se părea că Zurih, personal, nu se afla în momentul acela în oraş. Altfel, Galina ar fi trebuit să se întîlnească cu el măcar o dată în zilele din urmă, ceea ce însă nu se întîmplase. În ultimul timp, băieţii lui Stas o urmăriseră pas cu pas. Comportarea Galinei era destul de ciudată. În afară de serviciu, nu se

ducea aproape nicăieri, nu se întîlnea cu nimeni, părea chiar să evite întîlnirile, iar seara nu ieşea din casă. Nu e mai puţin adevărat că, după spusele lui Liova, care o cunoştea prea bine, Galina era ceea ce se numeşte o femeie cu toane — avea perioade cînd o ţinea numai în dezmăţuri, nepăsîndu-i de gura lumii, dar şi altele cînd cădea pradă melancoliei, şi atunci nu suferea pe nimeni în preajma ei... Se pare că nimerisem într-o asemenea perioadă de cuminţenie. Asta, firește, nu făcea decît să-mi complice misiunea.

Prin faţa consignaţiei se învîrteau, ca şi cu o oră-două în urmă, tot felul de gură-cască, holbîndu-se la obiectele expuse în vitrină. Mă amestecai şi eu printre ei, dîndu-mă către vitrină. Trebuia să găsesc un mijloc mai aparte ca s-o acostez pe Galina. Cu totul pe neaşteptate, se lipi de mine un băieţandru cu mutră rîzătoare, cu un basc în vîrful capului şi purtînd o bluză cum nu mai văzusem alta mai pestriţă în toată viaţa mea şi de sub care răsărea un tricou cu dungi.

— Doriţi nişte gumă ? mi se adresă puştiul cu glasul coborît şi uitîndu-se în altă parte. Gumă de Paraguay. Vă procură mandea...

— Ce anume ?... l-am întrebat nedumerit.

— Ha ! Boboc, vasăzică !... Te interesează să mesteci ceva fain, marfă occidentală — da sau nu ?

— Aa ! gumă de mestecat ! mă dumirii în sfîrşit.

— Şi unui cangur îi cade fisa mai repede ! Deci, eşti sau nu amator ? Că eu...

Nu apucă să sfîrşească. Doi flăcăiandri cu banderole roşii la mînecă răsăriră lîngă el.

— Ne interesează pe noi marfa străină, bişniţarule ! zise unul din ei, zîmbind cu gura pînă la urechi. Să mergem să ne tocmim... Hai, mişcă, urmează-ne, gingirică de uscat ce eşti !

— Iar brigadierii ăştia afurisiţi !... se văicări puştiul, dar cu jumătate de gură. Viaţă mai e asta ? !

Şi îi urmă docil pe oamenii de ordine.

Sceneta aceasta comică îmi sugeră o idee năstruşnică. Am intrat în magazin.

După soarele orbitor de afară, aici ţi se părea că e aproape întuneric. Ochii mi se obişnuiră însă repede cu penumbra şi începui să mă orientez în mediul înconjurător, ca să zic aşa. Magazinul era plin de clienţi. În stînga, pe toată lungimea localului, se întindea tejgheaua raionului de porţelanuri ; rafturile erau încărcate de veselă fină şi de bibelouri de anticariat. În mijloc, era raionul de bijuterii şi ceasuri, iar în dreapta, cel de îmbrăcăminte ; costume, rochii, paltoane, cu sutele, atîrnau de umărașe.

M-am uitat cu atenţie la vînzătoare. Nu, nici una nu putea să fie Galina. Să întreb de ea, nu m-am încumetat. De unde aş fi putut s-o cunosc ? Trebuia să fac cunoştinţă „întîmplător", acolo, în magazin.

O vreme, mă înghesuii şi eu printre cumpărători, mă informai chiar asupra preţului unor obiecte. Cu aproape un cap mai înalt decît toţi ceilalţi, vedeam perfect ce se petrece în magazin.

În sfîrşit, iat-o şi pe Galea. Intrase pe o uşă din fundul magazinului. Ce fată, Dumnezeule ! Ochi negri scînteietori şi provocatori, buze pline, de un roşu aprins, talie subţire, picioare superbe... Parcă-l auzeam pe babalîcul de Burlakov descriindu-mi-o cu toată admiraţia de care era în stare...

Ei ! şi ce, cu atît mai bine ! Nu trezeşti bănuielile nimănui legîndu-te de o asemenea femeie, nici chiar ale celei în cauză. Dar pe de altă parte, şi şansele de succes erau mai reduse. Era uşor de imaginat la cîte asalturi amoroase era supusă zilnic ! Se cerea o mişcare tactică mai deosebită, care s-o ia prin surprindere. Ideea ce-mi venise în stradă părea să fie cea mai potrivită.

Mă apropiai neobservat de tejgheaua la care servea Galea. Neobservat, e un fel de a vorbi, fiindcă a trece neobservat era pentru mine un lucru imposibil. Un stîlp de telegraf ca mine nu putea trece neobservat nicicînd şi nicăieri. Cînd am ajuns în dreptul ei şi nu ne despărţea decît tăblia tejghelei, m-am aplecat spre ea şi i m-am adresat într-o rusească pocită la maximum :

— *Mademoiselle,* vreţi arătat mie lucru interesant, absolut asiatico ?

— Ce anume doriți să vă arăt ? îmi aruncă Galea un zîmbet fermecător.

— O ! oriunde, *mademoiselle.*

Galea pufni în rîs.

— Oriunde sau orice ? întrebă ea șăgalnic.

— Scuzați, eu nu înțeles întrebarea. *Mademoiselle,* dumneavoastră încîntătoare. Așa fată... cuvintele lipsesc. Posibil face eu un cadou personal la dumneavoastră ? Sau asta... cum spune... dumneavoastră ofensat ?

— Nu se poate, rosti Galea sever, în timp ce ochii continuau să-i rîdă.

— Interzice lege, da ?

— Da, da ! făcu ea și, nemaiputîndu-se stăpîni ; zîmbi larg.

— Cît păcat ! Eu vrut mult. Adus de acasă cadou minunat...

— Și ce doriți în schimb ? întrebă Galea cochetînd.

— O ! Mic plimbare prin frumos Odessa... Și cină împreună. Altul nimic.

— Oare ?...

Galea îmi aruncă o privire într-atît de șireată și de galeșă, încît, o clipă, mă simții tulburat de-a binelea. Era într-adevăr un drac de fată !

— Cuvînt de onoare ! am rostit, ridicînd brațul solemn.

— O să mă gîndesc.

— Mult timp ? Veșnicie ?

— Păi, sînt la serviciu...

— O-la-la ! Înțeleg ! Veșnicie înseamnă seara, astăzi, da ?

Galea își miji ochii ușor, dîndu-mi a înțelege că am ghicit.

— La ce oră ?

Vedeam că ezită, dar îmi dădeam seama și că îi trezisem interesul. Ezitarea ei părea însă să nu fie jucată. Privirea i se îngîndurase, între sprîncenele frumoase i se ivi o cută adîncă. Se dădea o luptă în ea, era clar. În cele din urmă, Galea oftă, zîmbi, îmi aruncă o privire radioasă și se decise :

— Bine ! Fie ce-o fi... Coborî glasul și aruncă o privire iute împrejur : La ora șapte, lîngă Operă. Știți unde e ?

— O ! da, știu. *Grand merçi, mademoiselle !*

Ea dădu din cap zîmbind.

Strecurîndu-mă printre cumpărători spre ieșire, observai cu coada ochiului că Galea mă urmărește cu privirea și, fără voia mea, mișcările mele se făcură mai agile și mai mlădioase. Doream să fac și eu impresie bună...

Aș fi dat mult să aflu de ce anume oftase Galea în momentul cînd se hotărîse să-mi fixeze întîlnirea, de ce spusese „fie ce-o fi" și de ce se uitase cu atîta atenție și îngrijorare în jurul ei !

Seara, și Lena, și eu plecarăm la întîlnirile noastre.

Cu Lena, lucrurile erau simple : i se spusese cine era curtezanul ei — o figură măruntă în lumea interlopă, dar cu unele relații interesante ; frecventa cu regularitate Interclubul și cunoștea fauna de acolo. Nu era exclus ca, prin el, s-o cunoască pe Galea și anturajul ei.

Sarcina mea era mult mai complicată : cît de departe trebuia să merg în relațiile cu Galea și cum să fac ca să-i cîștig încrederea ? Nimeni nu-mi putea da vreun sfat. Văzînd și făcînd — asta era singura soluție.

Rămaserăm înțeleși asupra unui singur lucru, ca Lena să nu plece nicăieri de la Interclub, oricît ar stărui însoțitorul ei. Dacă voi reuși, voi veni și eu acolo, cu Galea. În care caz, le voi prezenta una alteia. Dacă n-aveam să vin, prezentarea se amîna pentru altă dată — dar trebuia făcută neapărat, Lena și cu mine trebuia să acționăm cot la cot. Nu uitasem ce spusese Kuzmici : ceea ce nu puteam eu înțelege sau nu eram în stare să aflu, putea fi Lena în măsură să facă.

Am ajuns în fața Operei cu vreo zece minute înainte de ora fixată. Aveam nevoie de acele cîteva minute ca să mă edific asupra locului.

În pitoreasca piațetă dominată de clădirea teatrului și înconjurată de platani bătrîni, forfoteau o mulțime de femei și bărbați în ținută de seară.

Cercetai atent din priviri împrejurimile, dar nu observai nimic suspect. E adevărat că prin mulțime umblau de colo-colo și niște grupuri de tineri cu maniere nițel cam prea degajate, unii chiar cu ghitare prinse la spate, alții,

pare-se, făcînd speculă cu mici obiecte de contrabandă, dar nici unii, nici alţii nu meritau să-i iau în seamă.

Cel mult, cei doi de colo... Stăteau neclintiţi la umbra unui copac. Ca aspect exterior, nu se deosebeau prin nimic de tinerii ce se vînturau prin mulţime. Erau şi ei îmbrăcaţi cît se poate de pestriţ : pantaloni înguşti, mulaţi pe coapse şi evazaţi la maximum de la genunchi în jos, curele late cu încrustături de metal, baticuri de culori vii la gît, pe cap şepcuţe cu cozorocul tăiat. Fumau şi unul, şi celălalt, schimbînd, cu glasul coborît, cîte un cuvînt, la intervale rare. Mi se păruse, ori se uitaseră de cîteva ori în direcţia mea ? De ce nu se amestecau şi ei în mulţime, nu strigau, nu se legau de trecători, nu rîdeau zgomotos, ca alţii ? Ei ! or fi avînd ei motivele lor, poate că îşi aşteptau şi ei prietenele...

Iat-o şi pe Galea ! Răsărise deodată lîngă mine, de parcă ar fi ieşit din pămînt. Era îmbrăcată într-o pelerină uşoară, într-o rochie sobră, cu paiete ; la gît îşi pusese un colier subţire de granate, iar la urechi cercei tot din granate. Ochii rimelaţi îi străluceau. Galea era, indiscutabil, o femeie foarte frumoasă, dar parcă prea bătătoare la ochi, prea provocatoare — parcă oferindu-se primului venit, prin toată atitudinea ei.

— Bună seara, scumpe oaspete al Odessei, rosti ea nu fără ironie, întinzîndu-mi mîna.

Sub ochii mei sclipi un inel. Trei pietre preţioase minunat şlefuite atîrnau de un mic lujer de aur. Inelul din descripţia lui Burlakov !

— O ! *mademoiselle !* Sînteţi pur şi simplu fermecătoare... rostii eu, într-o rusească normală de astădată, dar tot cu un pronunţat accent străin, şi privind-o din cap pînă-n picioare cu sinceră admiraţie. Hai să mergem în mijlocul piaţetei : vreau să îngenunchez la picioarele dumneavoastră şi să vă cer iertare...

— Chiar aşa ? Înseamnă că v-aţi făcut vinovat faţă de mine prin ceva ? şi zîmbi atît de galeş, încît, o clipă, mă simţii realmente tulburat.

— O ! da ! Şi sînt gata să-mi ispăşesc vina...

— Dacă-i aşa, mărturisiţi-vă crima... — şi Galea mă învălui într-o privire ciudată, de parcă ar fi voit să mă cîntărească.

— Dar, după aceea, n-o să mă alungaţi din preajma dumneavoastră ?... îmi continuai jocul, în sfîrşit cu cea mai neaoşă pronunţie moscovită.

Galea izbucni într-un rîs atît de răsunător, încît mai mulţi trecători întoarseră capetele spre noi.

— Am tot aşteptat... am aşteptat să văd... cînd o să te saturi... de comedia asta... zise ea printre hohote. Ai şi găsit unde să maimuţăreşti pe un străin — la Odessa !

Mă simţeam cam şifonat, dar şi mulţumit în acelaşi timp. Galea nu se supărase şi, la rîndul ei, părea şi ea mulţumită. Că eu aveam motivele mele să fiu mulţumit, era limpede. Dar ea ce motive avea să fie mulţumită ? Mă obseda ciudata privire pe care mi-o aruncase adineaori.

— Să plecăm de aici, zise ea luîndu-mă de braţ.

O luarăm pe strada Deribasovskaia. Pe trotuarele largi se scurgea un întreg puhoi de oameni ieşiţi la plimbare. Părea că întreaga populaţie a Odessei îşi dăduse întîlnire aici, ca să ia aer şi să se distreze.

Galea mă conduse pe o stradă laterală, apoi pe o a doua şi pe o a treia. Cea din urmă era liniştită, întunecată, absolut pustie. Paşii noştri răsunau clar pe lespezile de piatră.

— Rămîi mai multă vreme la Odessa ? întrebă Galea.

— Sincer să fiu, nici n-aş mai pleca de aici ! am răspuns.

— Te pomeneşti că te-ai îndrăgostit de o odessită ?... Ironia din glasul Galiei era fără echivoc.

— Cred că te-ai plictisit să ţi se facă declaraţii...

— M-am cam săturat, aşa e... oftă Galea prefăcut.

În urma noastră se auzeau paşii repezi ai mai multor inşi.

Răsună un şuierat.

— Hei ! băieţaş ! strigă cineva.

Am întors capul.

Mai mulţi tineri — vreo cinci la număr — se îndreptau spre noi în pas întins.

Unul din ei, un găligan cu haina aruncată peste umeri și într-o cămașă țipătoare, se apropie de mine. L-am recunoscut imediat — era unul din cei doi ce făceau de planton sub copac, lîngă Operă, numai că atunci, naiba știe cum, n-avea haină.

— Te crezi șmecher, mă, umblînd la braț cu Halea noastră ? ! îmi rînji individul în obraz. Unde o duci ? Mă, vagabond împuțit !... Las' că te învățăm noi minte !

Ceilalți dădură să mă înconjoare.

M-am retras cu spatele către zidul unei case.

— Lăsați-l în pace, băieți... rosti Galea, pe un ton lipsit de convingere.

— Tu ușchește-o de aici ! se răsti la ea găliganul. Aici are loc o discuție între bărbați, nu te băga !

— Se vede că n-ai înțeles situația, tinere, am spus eu perfect calm. Să încerc să-ți explic...

— E-te ! Mai și chelălăie ! rîse unul.

— Vreți să ne batem ? am întrebat.

— Ha ! Vrei să te bați, jigodia dracului ? ! L-ați auzit ? rînji găliganul. Ce să ne batem — îți aranjăm nițeluș mutra, și cu asta am încheiat !

În aceeași clipă, o mînă se avîntă spre mine, o mînă care ținea strîns un cuțit. Oho ! se îngroșa gluma !

Am prins mîna cu cuțitul din zbor și, cu o mișcare clasică, o răsucii năprasnic, lovindu-l apoi cu toată forța pe individ cu muchia palmei în ceafă. Tipul scoase un țipăt și se rostogoli pe trotuar. De unul puteam fi sigur că nu va mai interveni în luptă.

Ceilalți se năpustiră asupra mea, toți deodată.

M-am lăsat fulgerător în jos și, în aceeași clipă, l-am lovit pe găliganul din fața mea în burtă, cu amîndouă picioarele strînse laolaltă. Lovitura aceasta e cumplită. Găliganul se îndoi de la mijloc ca un briceag ce se închide, apoi alunecă încet la pămînt, apucînd aerul cu gura. Încasai și eu, din stînga, în falcă, o lovitură puternică, dar aplicată cam fără pricepere.

Am sărit în picioare. Acum aveam în fața mea doar trei adversari. Găliganul se zvîrcolea pe trotuar, împroșcîndu-mă cu blesteme neputincioase. Cel cu cuțitul zăcea lîngă zid și gemea înfundat.

Mă năpustii înainte cu furie. Doi dintre huligani săriră în lături, dar cel de-al treilea nimeri în clinciul pumnilor mei, care pur şi simplu îl paraliză. Cineva mă izbi în spinare. M-am răsucit, şi a doua lovitură a agresorului nimeri în falca celui care rămăsese imobilizat în mîinile mele, pleoştindu-l de tot şi trimiţîndu-l în lumea viselor. L-am lăsat să cadă la pămînt, parînd imediat apoi a treia lovitură.

În aceeaşi clipă, de după colţul străzii îşi făcu apariţia o maşină. Farurile orbitoare măturară strada. O sirenă stridentă se porni să urle sinistru.

Am privit repede în spate. Galea, înspăimîntată, stătea lipită de zid. Am apucat-o de mînă şi am tras-o după mine în gangul întunecos al clădirii. Atît ne mai lipsea, să nimerim la miliţie !

La capătul gangului se afla o curte, pe care o traversarăm în fugă. Am smucit cu putere clanţa unei uşi deasupra căreia era instalat un bec ce dădea o lumină chioară. Uşa se deschise larg, trosnind.

Din stradă, se auzeau ţignalele miliţienilor. O ştersesem la timp...

Privirăm în jurul nostru. De tavan atîrna un alt bec, la fel de chior. Nimerisem pe scara de serviciu a imobilului, ce dădea în strada alăturată.

— Trebuie să recunosc că eşti un bărbat adevărat... îmi zîmbi Galea. Cu dumneata, chiar că mă simt în siguranţă.

Glasul îi era liniştit, chiar vesel. Se vede treaba că fusese mai puţin înspăimîntată decît crezusem acolo, în stradă.

— Dar eu, cu dumneata, pot să mă simt în siguranţă ?... am întrebat-o.

Galea surîse :

— Dumneata da... acum, cînd te-am văzut asigurînd, dintr-un condei, trei certificate medicale...

— Cu altceva nu m-am ales, decît cu certificatele ?...

— Nu sînt oare femeie ? zîmbi Galea. Crezi că pot rămîne indiferentă ?...

Se ridică în vîrful picioarelor şi mă cuprinse gingaş de după gît.

Mi-am amintit deodată de privirea ei ciudată din primele minute ale întîlnirii noastre, de cei doi tipi ce stăteau de strajă lîngă Operă, la umbra platanului. Aveam la ce medita.

Mi-am scuturat în tăcere pantalonii, mi-am potrivit scurta, mi-am aranjat părul. Apoi m-am întors cu fața spre Galea.

— Cum arăt ? Nu ți-e rușine să mergi cu mine, așa ?

— Cu dumneata, acuma, nu mi-e rușine să merg oriunde ar fi...

Își scoase batista din poșetă și, înălțîndu-se iarăși în vîrful picioarelor, îmi șterse cu grijă obrajii. Simțeam o durere surdă în falcă.

— Știi, aș fi curios să mă duc într-un anume loc, i-am spus. Dar nu știu cum se pătrunde acolo.

— Unde anume ? întrebă Galea. În Odessa nu sînt locuri unde să nu se poată pătrunde...

— La clubul marinarilor, la Interclub. Cunoști localul ăsta ?

— Ei, bravo ! rîse Galea. Nimic mai simplu. Hai să mergem !

Ieșirăm în stradă.

Și spatele mă durea nițel, dar, firește, nu lăsai să se vadă.

Ajunserăm pe faleză. De o parte și de alta se întindea bulevardul Primorski. Drept în fața noastră, se înălța singuratică statuia lui Richelieu, fondatorul Odessei. Ochii săi de bronz priveau posomorîți către mare și către renumita, splendida scară numărînd o sută nouăzeci și două de trepte de piatră, fantastic de largi. Lumea întreagă le cunoaște.

În dreapta noastră străluceau luminile Interclubului, ale cărui ferestre dădeau spre bulevardul Primorski.

— Vei fi fericit în seara asta... spuse Galea lipindu-se de mine. *Mademoiselle* Galea se ține de cuvînt, să știi !

Din Interclub se revărsa, în valuri, muzica.

Galea șușoti ceva cu oamenii de la intrare, care ne lăsară să intrăm.

Atmosfera din clubul frumos amenajat era plină de însuflețire, de veselie. În sala mare, orchestra cînta. La bar și la bufet se îmbulzeau marinari, însoțiți de fete

îmbujorate, care mai de care mai elegante, şi nişte tineri cu pletele lungi, după ultima modă. Printre marinari erau şi mulţi străini — îi recunoşteai după fizionomie, după croiala uniformelor, după complicatele trese de pe mîneci. Cei mai numeroşi erau — cel puţin asta era impresia mea — grecii, italienii, englezii.

Un local într-adevăr antrenant !

Intrarăm în sală.

Mă privii într-o oglindă uriaşă. Ca să fiu sincer, înfăţişarea mea lăsa mult de dorit. Pe falcă se întinsese o vînătaie violet-roşcată, tăiată de-a curmezişul de o zgîrietură între timp cicatrizată, bluzonul mi-era murdar şi boţit, pantalonii de asemenea. Dar ce conta !

— Ţopăim şi noi niţel ? propuse Galea. Sau n-ai chef ?

— Ba da, mai încape vorbă ? Să dansăm, să dansăm ! am răspuns plin de veselie.

Galea îşi zvîrli mîna pe umărul meu.

Orchestra cînta cu frenezie. Pe o mică estradă, se agita, cu microfonul în mînă, un tînăr năduşit tot, într-o haină neagră strînsă pe talie. Din răcnetele sale asurzitoare era imposibil să distingi vreun cuvînt, dar nici nu se simţea nevoia.

Cu aceeaşi frenezie se distra şi asistenţa numeroasă. Hohote de rîs se auzeau de pretutindeni. Doamne ! Şi ce nu se dansa acolo, în ritmul acelei muzici turbate !

O căutai din priviri pe Lena.

Iat-o. Dansa cu un marinar străin. Dar cavalerul ei pe unde o fi ? Aha ! Uite-l că se apropie şi el, o smulge din braţele marinarului şi îi oferă o îngheţată. Datorită staturii mele, aveam o vizibilitate perfectă. Acum ar fi momentul...

— Ia te uită ! făcui. Pe cine văd ! Surioara mea, aici !

— Eşti aici împreună cu sora ta ? se miră Galea.

Începuse, pe nesimţite, nici nu-mi dădusem seama cînd anume, să mă tutuiască. La urma urmei, avea tot dreptul, doar trecusem împreună prin destule încercări...

— Sigur că da, i-am răspuns. E o fată excepţională. Hai să vă fac cunoştinţă !

Dar lucrul se dovedi a nu fi chiar atît de simplu. Cînd, tot dansînd, reuşirăm în cele din urmă să ne croim drum

pînă la Lena și cavalerul ei, ei isprăviseră înghețata și dansau acum cu înfocare. Flăcăul nu-și mai lua ochii de la Lena, o mînca din priviri. Lena, îmbujorată și ea și cu părul arămiu revărsat pe umeri, executa niște mișcări de dans uluitoare, cum nu mai văzusem ; trupul ei mlădios, picioarele lungi, îmbrăcate în pantalonii aceia strîmți, de piele, erau parcă făcute pentru dansurile ultramoderne... Unde naiba o fi învățat figurile astea ? ! Îmi venea să rîd.

— Helo, Lenka ! o strigai.

Lena mă zări și ea în sfîrșit, se opri din dans și veni cu partenerul ei la noi. Făcurăm cunoștință.

— Goga, se prezentă tînărul.

Galea și el se cunoșteau.

— Bună, Goga ! îi zîmbi ea, dar observai că întîlnirea aceasta nu prea îi făcea plăcere.

Goga îi răspunse la salut cu aceeași reținere.

— Vitali, ce-ai pățit ? ! plesni Lena din palme, văzîndu-mi splendida vînătaie.

Am dat din mînă a nepăsare.

— Am căzut, i-am explicat. Am alunecat din senin. Știi că mi se întîmplă din cînd în cînd...

— Te-ai vîrît în vreo bătaie ? nu se astîmpără Lena. Așa este ? se întoarse ea spre Galea.

— Am gonit prea tare către locul de întîlnire, m-am grăbit să intervin. Galea m-a preluat în halul în care mă vezi.

— Exact ! confirmă Galea rîzînd. Și mi-a plăcut grozav cum arăta ! Dacă nici eu nu m-oi pricepe la bărbați !...

Tot felul de tipi o salutaseră între timp pe Galea, unii suspect de familiar. Unul încercă chiar s-o ia de lîngă mine, dar ea îl refuză, nu cu prea multă convingere. Individul îmi aruncă o privire ostilă. Da, nu era o sinecură să-l faci pe cavalerul acestei „*mademoiselle* Galea"... Nu-mi surîdea deloc perspectiva unei a doua bătăi pentru ea. Dealtfel, prima, după cum mi se părea, nu fusese defel spontană. Pesemne că, în maniera ei, „Halocika" hotărîse să mă pună la încercare. Rămînea de văzut în ce scop...

Ne îndreptarăm cu toții spre bufet.

— Ah ! ce obosită sînt ! zise Lena.

— Gogocika, condu-o pe partenera ta acasă, porunci Galea pe un ton blajin.

— Dar ţie nu ţi-e teamă să rămîi aici ? întrebă acesta maliţios.

— Nu, nu mi-e, răspunse Galea pe acelaşi ton.

Băurăm nişte vin, asezonîndu-l cu mere şi bomboane. Lena se ridică de la măsuţă.

— Eu am plecat. Vitali, să nu te întorci tîrziu !

— Ai o surioară de milioane, mă complimentă Galea. Şi semănaţi ca două picături de apă...

— Da, aşa spune toată lumea, dădui eu din cap.

Ne întoarserăm în sală, unde orchestra cînta parcă şi mai asurzitor.

Îl mai văzui de cîteva ori prin mulţime pe tînărul care, ceva mai devreme, voise s-o ia pe Galea de lîngă mine. Părea să se ţină după noi. Pentru orice eventualitate, era bine să-i reţin figura. Şi încă ceva mi se păru ciudat : Galea lăsa impresia că se teme de individul acela... Că se temuse într-adevăr în timpul bătăii, era mai mult decît îndoielnic. Deci, se temea totuşi de cineva ? Nu cumva din cauza asta nu ieşise din casă în ultimele zile ?

Dansarăm pînă la istovire, în vreme ce în jurul nostru, în loc să scadă, veselia, antrenul creşteau mereu. Marinarii ştiu să petreacă.

Galea era într-o stare de beatitudine şi privirile ce mi le arunca erau tot mai pline de făgăduinţe. Eu însă, nu ştiu de ce, rămîneam sceptic. Femeia se dovedise mult mai şireată şi mai ascunsă decît mi-o închipuisem. Aveam sentimentul că nu voia decît să se slujească de mine, în nişte scopuri obscure.

— Îţi place aici ? mă întrebă Galea.

— Foarte mult. Dar nu chiar totul...

— Ce anume nu-ţi place ?

— De pildă, tipul acela care a vrut să te tragă deoparte şi să-ţi spună nu ştiu ce la ureche.

Galea zîmbi.

— Gelos ? Aşa de repede ?

— Niţeluş.

— Nu trebuie să fii ! Nu e cazul, iubitule... Ăsta... Of ! mai bine nu-mi mai vorbi de Senecika ! Să nu-l văd în ochi...

— El, în schimb, pare să aibă alte sentimente.

— O să-i treacă...

Expresia Galiei deveni dintr-o dată neliniştită şi rea. N-o mai văzusem încă aşa. Dar îşi reveni repede şi zîmbi iarăşi.

— Te doare ? întrebă ea drăgăstos şi îşi trecu mîna peste obrazul meu.

Da, fata asta putea suci cu uşurinţă capul oricui, şi odată părăsit, cum să-l priveşti pe rivalul mai norocos decît în felul cum se uitase Senecika la mine ?... Ori era vorba de altceva, de ceva mult mai serios ?

Plecarăm foarte tîrziu de la Interclub.

Galea mă conduse afară printr-o uşiţă dosnică, mascată de o draperie.

— Ce mai e şi asta ? mă mirai eu.

— Îţi arde de încă o repriză de box ? mă luă ea peste picior. Sau crezi că o să primeşti cîte o primă de fiecare vînătaie ?

Am mers la nesfîrşit pe nişte străzi pustii, întunecoase. Galea locuia foarte departe, aproape de cartierul Balşoi Fontan, într-o căsuţă de lemn.

Ne-am luat rămas bun în faţa portiţei.

Am încercat s-o sărut, dar ea, împotriva aşteptărilor mele, mi se smulse din braţe şi îmi spuse cu asprime :

— Nu mă atinge ! Altădată... Acum am o mare durere — l-am pierdut pe omul pe care-l iubeam...

— Te-a părăsit ? am întrebat indignat.

— Nu. A fost... omorît.

— Nu se poate !

— Da ? Crezi că nu se poate ? ! Află că se poate, şi încă foarte bine... şi adăugă în şoaptă : Şi pe mine ar putea să mă... Mă prinse de mînă şi se strînse lîngă mine. Dar tu n-ai să mă laşi, nu-i aşa ? Măcar o săptămînă, dar să fii în preajma mea... Jură !

Am revenit la hotel către ziuă.

În drum, trecusem şi pe la Direcţie, ca să vorbesc la telefon cu Moscova.

Ofiţerul nostru de serviciu îmi transmise :

— S-a primit o comunicare de la Punej. Otkalenko a fost găsit. E în viaţă. Criminalul a părăsit localitatea, plecînd spre Odessa, spre voi. Ţineţi seama de asta.

— Ce i s-a întîmplat lui Otkalenko ?

— Se pare că a făcut o prostie. A acţionat pripit, fără să ia măsuri de precauţie. Veţi primi amănunte mîine. Deocamdată, asta e tot ce ştim.

Capitolul VIII

SE PROFILEAZĂ CÎTEVA UMBRE

Dimineaţa Lena îmi spuse :

— Trebuie să vină Goga, dintr-un moment într-altul. Rămîi în camera ta, bine ?

Zîmbii.

— Am impresia că te cam temi de înfocatul tău adorator...

Drept răspuns, Lena dădu din umeri dispreţuitor.

— Îţi aduc la cunoştinţă că mă pricep nu numai la dans... Să încerce, dacă-i dă mîna !... Ştii, continuă ea pe gînduri, privind pe fereastră, aseară, cînd ne întorceam de la Interclub, Goga mi-a spus : „Frăţiorul tău ar face bine să se ţină mai la distanţă de damoazela asta, altfel poate s-o păţească, poate s-o păţească urît de tot..." M-am ţinut de capul lui ca să-l fac să vorbească mai clar, dar n-a fost chip. „O să-i spun personal frăţiorului tău, zicea. Astea nu-s treburi pentru fete." Făcea pe grozavul, ştii...

— Şi, bineînţeles, s-a înghesuit să te sărute ?... am întrebat-o, cu o umbră de gelozie.

— Parcă tu nu te-ai înghesuit s-o săruţi pe Galea ? rîse Lena.

— Am încercat, recunoscui. Dar să vezi ce a ieşit din asta... — I-am relatat schimbul nostru de replici din dreptul căsuţei de lemn. — E evident că femeia se teme

de cineva, am conchis. Cel mai probabil, de cei care i-au ucis iubitul, care trebuie să fi fost Kleaciko. În asasinat e amestecat mai mult ca sigur şi Zurih. Goga ar putea să ne pună pe urmele măcar ale unuia din bandă sau să facă o aluzie la cei ce pun în primejdie viaţa Galiei. I-am fi recunoscători chiar şi pentru atîta...

Lena se îndoia însă.

— Nu prea-mi vine să cred. Tipul, m-am convins, e plevuşcă, nu mai mult, şi se hrăneşte doar din zvonuri. Asta nu înseamnă că nu merită să stai de vorbă cu el.

— Da, firește.

Sună telefonul.

— Frăţiorul ? Salut ! Cum aţi dormit ?

— Excelent. Salutare, Stas !

Între noi şi maiorul acesta se stabiliseră, parcă de la sine, nişte relaţii uimitor de amicale şi de neformaliste. Mi-ar fi plăcut să am un asemenea şef.

— Nădăjduiesc că, pînă în prezent, odessiţii mei nu v-au adus nici un fel de prejudicii ? Mai precis, ţie. În ce-o priveşte pe surioara, sînt la curent.

— Au încercat să-mi aducă. Dar le-am adus eu lor, şi încă serioase. Bănuiesc că au fost consemnate în raportul de zi.

— Zău ? Nu cumva unor gentlemeni, trei la număr, pe strada Greceskaia ?

— Tot ce se poate ! Mă descurc încă destul de slab în topografia oraşului vostru. Cînd viu la voi, vă raportez amănunţit.

— Să-ţi trimit maşina ?

— Deocamdată mă mai ţin pe picioare... Viu într-o oră, o oră şi jumătate.

— Perfect ! făcu Stas. Te aştept.

— N-au primit nici o comunicare de la Moscova ? — Lena mă privea iscoditor.

— O să telefonăm chiar noi...

Nu-i puteam spune Lenei ce aflasem azi-noapte de la ofiţerul de serviciu ; pînă la noi veşti, mai bine să mă frămînt de unul singur.

Lena dădu să mă mai întrebe ceva, probabil despre cei trei gentlemeni ale căror nume fuseseră consemnate în

raportul patrulei, dar tocmai atunci se auzi un ciocănit discret în uşă. Venise Goga. Mă grăbii să trec în camera alăturată.

Un timp, din salon, răzbătu pînă la urechile mele vorbirea susurată a vizitatorului, care, o dată sau de două ori, fredonă parcă şi un refren de cîntec, şi ciripitul vesel al Lenei. Atît. Se pare că domnul Goga se comporta ireproşabil...

Apoi Lena deschise uşa şi mă strigă :

— Vitali, vino, te rog, la noi. Goga vrea să-ţi spună ceva.

Trecui dincolo, întinzîndu-mă leneş, ca şi cum aş fi fost trezit din somn sau întrerupt de la cine ştie ce treabă.

Acum, la lumina zilei, îl puteam vedea mai bine pe numitul Goga.

Era uscăţiv şi înalt, dar, firește, nu într-atît ca să mă egaleze pe mine, cu faţa fină şi smeadă, gura bine conturată, sprîncenele dese, părul lung, negru, pieptănat pe spate şi ajungîndu-i aproape pînă la umeri şi nişte favoriţi de toată splendoarea. Era îmbrăcat, ca şi în ajun, în nişte pantaloni strîmţi şi o cămaşă viu colorată, peste care purta însă o jachetă bleumarin de catifea reiată, cu nasturi de metal, ce îi sublinia talia îngustă şi umerii laţi. Nimic de zis, era un băiat chipeş. Dar în ochii săi negri şi bulbucaţi stăruia parcă un soi de nesiguranţă, pe care mişcările sale voit degajate nu o puteau disimula. Da, aşa era, băiatul făcea parte din plevuşcă şi desigur că puţini erau cei ce îl luau în serios.

— Bonjurache ! — Goga se strădui să-mi strîngă mîna cu putere. Ascultă, copilaş, ai stîrnit aplauzele întregii Odesse de la prima apariţie în public... Unde naiba ai agăţat-o pe Galea aceea, gagiule cîrlionţat, sau te crezi Don Juan în persoană ?... Ia zi, unde ? Crăp de curiozitate !

— Era expusă în vitrină, la Consignaţia... Dar de ce ? zîmbii eu cu un aer satisfăcut. Alta mai mişto ca ea n-am văzut la Odessa, cel puţin pînă acum !

— Ha ! — Goga se plezni peste şolduri, pe care stăteau mulaţi pantalonii. M-am lămurit, eşti un tip focos al dracului, te agăţi de prima fustă care-ţi iese în cale...

Ascultă şi bagă la bilă : ai mizat pe o damă cu care se merge sigur la pierdere ! Ascultă ce-ţi spune Goga ! Te rog ca pe un frate — termină cu ea, pînă nu e prea tîrziu !

— Pentru ce, mă rog ?

— Galea e o carte marcată... Acum ţi-a căzut fisa ?

Mi-am exprimat uimirea cît se poate de sincer :

— Nu mi-a căzut deloc... Aştept o explicaţie.

— Colosal ! L-aţi auzit, oameni buni — cică tot n-a înţeles ! Bine, atunci cască urechile ! Dacă vorbesc, o fac numai şi numai de dragul surioarei tale... şi Goga îi aruncă Lenei o privire elocventă, înflăcărată. Ca să n-o văd pe urmă bocind după sicriul tău. M-ar durea...

— E-n regulă, am să ţin seama de avertisment, l-am întrerupt eu nerăbdător. Dă-i drumul mai departe !

— Uite cum stă chestia... — Goga luă un aer misterios. Galea a avut pînă nu demult o şustă absolut extraordinară — un tip greu, un barosan veşnic doldora de mangoţi... Îi învîrtea cu miile, pur şi simplu îl scoteau banii afară din casă ! L-am văzut şi eu pe tip, o dată. Se zice că pentru ăsta şi-a părăsit soţul, pe Grişka, fruntaş în producţie, săracul... Ei ! dar n-a trecut mult şi a fost pusă şi ea pe liber... Ea, nici una, nici două, a luat hotărîrea să se răzbune, dar aşa cum scrie la carte ! Ca să vezi, ce poate trece printr-un cap cu tărîţe în loc de creier !...

— Ia ascultă...

— N-ascult nimic ! N-am terminat încă... mi-o reteză Goga dîndu-şi ifose. Nu demult, a venit s-o viziteze — cu avionul, vezi bine... — din nu ştiu ce oraş mai de la nord, un oarecare individ. Noul ei roman... Şi deodată — Goga trecu la un alt registru, la cea mai dramatică şoaptă — a început să miroase a aur, a aur străin, mai precis. Sesizezi treaba ? Ei ! şi din pricina aurului acela străin, se zvoneşte foarte serios că amorezul Galiei şi-ar fi găsit spaţiul locativ la trei metri sub pămînt... Acum e la rînd Galea, să i se facă viaţa amară... sau să-şi urmeze iubitul la loc de verdeaţă... Vorbesc serios ! Aurul e un animal care muşcă, muşcă al dracului... Mai ales cînd e străin. Acum te-ai lămurit ?

— Şi cine urmează să-i facă viaţa amară ?

— Se va găsi cine...

Mi-am dat seama că mai mult nu știa. Desigur, Goga se hrănea doar cu zvonuri, dar zvonurile, în cazul de față, erau perfect veridice. Povestea lui Goga merita să fie luată în serios. Bineînțeles, faptele trebuiau verificate. Chiar să fie vorba de aur ? Dacă da, al cui putea să fie aurul ? Al lui Zurih ? Așa s-ar părea. Să fi încercat Kleaciko și Galea să-l tragă pe sfoară ? Însemna că în murdarul borcan cu păianjeni, începuse încăierarea... Da, ca să pună mîna pe aur, Zurih era capabil să recurgă și la asasinat. În ochii unui asemenea individ, nu contează viața unui om și nici a mai multora. Cu siguranță, însă, că îl pusese pe altul să ucidă. Punînd mîna pe ucigașul plătit, ajungeam și la șeful bandei.

L-am cuprins pe Goga de după umeri și i-am spus :

— Vino cu mine ! Lena o să ne scuze. Vreau să-ți spun vreo două vorbe.

— În *tête-à-tête* ? Cu plăcere !

Am trecut alături. Am reluat :

— Uite ce este, Galea e acum femeia mea, e clar ?

— Cît se poate de clar...

— Atunci, hai să încheiem un pact : tu afli cine e individul sau indivizii care îi poartă sîmbetele — dar concret și cu amănunte, altfel înțelegerea cade... În schimb, eu, în afară de faptul că am să-ți pledez cauza pe lîngă Lena...

— Ajunge ! Nici o vorbă în plus ! exclamă Goga cu înfocare. De altceva nu mai e nevoie, chiar și atîta e prea mult... Am să mă dau peste cap să aflu ce te interesează...

— Chiar așa, Gogocika, să te dai peste cap ! Trebuie neapărat să știu cine o amenință. La rîndul meu, cum ți-am spus...

Goga îmi făcu cu ochiul.

— Măi lungane, cine te-a croit pe tine a lăsat ceva material și pentru creier, nu l-a irosit pe tot pe gît, piept și ambulacre.. Precis ! Și zău că îmi placi din ce în ce mai mult !

— În cazul ăsta...

— În cazul ăsta, rosti Goga solemn, gata, batem palma ! Eu ratific pactul. Și ai să te convingi repede că Goga nu e un fitecine...

Cînd Lena şi cu mine ajunserăm la Direcţie, miliţianul de la poartă ne salută de astă dată foarte amical, în ciuda vestimentaţiei noastre extravagante, care contrasta supărător cu uniformele sobre şi cu modestele costume de culoare închisă şi cu cămăşile albe ale colegilor noştri în civil. Pe scări şi pe coridoare, am observat că mulţi întorc capul spre noi, unii miraţi, alţii aruncîndu-ne priviri complice.

În treacăt fie spus, popularitatea aceasta nu ne convenea deloc. Ar fi trebuit să ne înţelegem de la bun început cu Stas să ne întîlnim în altă parte, nu la sediul miliţiei.

Stas ne întîmpină cu exuberanţa sa obişnuită.

Era şi Liova de faţă. Modest şi tăcut ca întotdeauna, se aşezase mai la o parte, pe un divan, şi răsfoia nu ştiu ce hîrtii. Ne salută dînd din cap, cu un zîmbet amical.

— Salut, salut ! ne luă în primire Stas, vesel. V-am pregătit nişte noutăţi de toată splendoarea... Cum ai dormit, surioară ? i se adresă el Lenei, privind-o, nu ştiu de ce, cu un soi de îngrijorare. Ţi-s cam roşii ochişorii...

Abia atunci observai şi eu că Lena arăta obosită şi parcă nedormită. Veselia ei de pînă mai adineaori se evaporase pe nesimţite, iar în ochii săi se putea citi nelinişte şi nerăbdare.

— Am dormit foarte bine şi, în general, mă simt perfect, răspunse Lena precipitat, ca să întrebe apoi numaidecît : Care sînt noutăţile ce ni le-aţi pregătit ?

În momentul acela, în ciuda mîinilor vîrîte nonşalant în buzunarele drepte ale ultramodernilor pantaloni de piele, a capului dat pe spate semeţ, cu întreaga claie de păr roşcat, ceea ce ar fi trebuit să-i dea un aer de siguranţă, făptura ei era încremenită într-o aşteptare plină de tensiune. În glasul ei, în privirea ei am surprins un fel de slăbiciune, de neputinţă, ceva ce ţinea pur şi simplu de suferinţă. Nu mai era capabilă să-şi ascundă starea sufletească faţă de noi. Să fi avut presentimentul unei nenorociri ?...

— Îndată, îndată ! zise Stas, ducîndu-se la seif ; nu părea să fi observat ce se petrece cu Lena. O să vi le comunicăm pe toate, rînd pe rînd. Am primit de la Moscova nu una, ci două comunicări extrem de importante. Dar

luaţi loc, ce naiba ! făcu el, văzînd că rămăsesem în picioare. Sau vreţi să mai creşteţi ?... Nu prea mai aveţi de unde, mai ales tu, frăţiorule...

Ne aşezarăm. Stas scoase din seif nişte hîrtii şi reveni la birou.

— Aşa, vasăzică... făcu el, aranjîndu-şi hîrtiile. Să procedăm sistematic. Întîi, comunicarea primită de la Punej şi transmisă nouă de Moscova...

Fără să vreau, m-am uitat la Lena. Şedea foarte dreaptă, nemişcată, cu mîinile încleştate de braţele fotoliului, gata parcă în orice clipă să zvîcnească şi s-o ia la fugă, şi nu-şi lua ochii de la Stas. Gura îi era întredeschisă ca la copii.

— De la Punej... repetă Stas. Bănuiesc că nu vă e necunoscut numele acestui orăşel ?

— Nu ne este, am răspuns eu scurt. Ce s-a întîmplat la Punej ?

— Colegul vostru trimis acolo a cam făcut-o de oaie... Şi se ştie că în munca noastră nici o greşală nu rămîne fără urmări. Iată cum s-au petrecut lucrurile... Comunicarea, veţi recunoaşte, e foarte amănunţită.

Ajungînd dimineaţa la centrul regional, Igor se apucă de îndată să studieze materialele anchetei în legătură cu asasinarea lui Kleaciko. Miliţia judiciară locală izbutise să identifice persoanele care îl văzuseră pe Kleaciko în gară, la sosirea acestuia de la Saratov. În gară nu-l aşteptase nimeni, şi el se informase cînd pleacă trenul local spre Punej. În micuţul Punej, aşa cum presupusese Igor încă de la Moscova, nu fu greu să se stabilească cine primise musafiri din alte oraşe. Kleaciko trăsese la un anume Piotr Gorohov, muncitor la fabrica de prelucrare a lemnului, în trecut condamnat în două rînduri pentru tîlhărie. După uciderea lui Kleaciko, Gorohov dispăruse de acasă. Soţia sa declarase că plecase la Voronej, la nişte rude. Dar miliţia din Voronej stabilise că nu dăduse pe acolo.

Igor îşi continuă drumul la Punej în aceeaşi zi. Ajuns acolo, hotărî să stea de vorbă personal cu nevasta lui Gorohov şi plecă spre casa acestuia. Şeful postului de miliţie din Punej îl sfătuise să nu se ducă. Casa era sus-

pectă, nu fuseseră depistate toate legăturile lui Gorohov şi nu era exclus ca banditul să se fi ascuns undeva în apropiere. Igor, însă, se încăpăţînase. În comunicare se preciza în mod expres că căpitanul Otkalenko se afla într-o stare de spirit foarte agitată, era nervos şi părea grăbit să încheie cercetările. În noaptea aceea, Igor nu se întoarse la hotel.

Dimineaţa, în casa lui Gorohov nu fu găsit nimeni. Era pustie. Se vedeau însă urmele unei lupte crîncene, şi pe podele rămăseseră pete de sînge. Căutările din cursul zilei nu duseră la nici un rezultat. Seara, veni în fugă la postul de miliţie, plînsă şi abia mai trăgîndu-şi sufletul, soţia lui Gorohov, care, înainte de a apuca să spună ceva, avu un atac de inimă. Fu chemat medicul. Pe corpul femeii fură constatate urme de maltratare. Femeia îşi reveni cu greu, şi abia atunci putu să spună ce se întîmplase.

La cîteva minute doar după ce Igor intrase în casă, îşi făcuse apariţia bărbatul ei, care era însoţit de doi inşi pe care ea nu-i cunoştea. Erau beţi toţi trei. Nu-şi amintea de la ce pornise bătaia. Şi nici să iasă din casă nu mai putuse. Pe doi dintre ei se pare că Igor îi rănise, dar fusese lovit şi el cu cuţitul, iar apoi mai primise o lovitură pe la spate, cu un obiect greu. Cei trei îl tîrîseră pe Igor, care îşi pierduse cunoştinţa, într-un şopron părăsit de lîngă rîu. Tot acolo o încuiaseră şi pe ea. Dînsa îl îngrijise toată noaptea pe Igor, iar în cele din urmă, răpusă de oboseală, adormise. Se trezise abia pe seară. Igor de asemenea. Puţin le lipsise ca să nu îngheţe în şopronul acela. Izbutise cu chiu, cu vai să iasă de acolo şi venise într-un suflet la miliţie.

Miliţienii se repeziră numaidecît la şopronul acela, unde îl găsiră într-adevăr pe Otkalenko rănit. Îl internară imediat în spital. O investigaţie rapidă întreprinsă în gară stabili că toţi cei trei infractori părăsiseră oraşul în ajun. Funcţionara de la casa de bilete îşi amintea că unul din ei, chiar Gorohov, se pare, scosese bilet pînă la Odessa. Mai reţinuse şi că aveau la ei bani mulţi. Verificarea călătorilor din vagonul direct pentru Odessa (trenul ce plecase din Punej avea un asemenea vagon) nu dusese la nimic. Fiind un infractor cu experienţă, e de crezut că

Gorohov, ajungînd în centrul regional, renunţase să continue drumul cu trenul acela şi luase altul. După toate probabilităţile, Gorohov era ucigaşul lui Kleaciko. Miliţia judiciară din centrul regional îşi continua ancheta în cazul Kleaciko.

În continuarea comunicării, se dădeau semnalmentele lui Gorohov. Iar în încheiere, ni se atrăgea atenţia că e posibil ca ucigaşul să-şi facă apariţia la Odessa, unde, se presupunea, va căuta să se întîlnească cu Zurih.

Ca anexă, urma o fişă privind o mai veche condamnare a lui Zurih, pentru sustrageri de mari proporţii de la o întreprindere de construcţii din Saratov, unde lucrase mai mulţi ani. O altă fişă enumera condamnările lui Gorohov şi locurile unde fusese în detenţie. Rezulta din compararea celor două fişe că Zurih şi Gorohov se aflaseră o vreme în acelaşi penitenciar. Cercetările mai stabiliseră că Zurih Mihail Alexandrovici nu era înregistrat la serviciul pentru evidenţa populaţiei nici la Moscova, nici la Saratov.

În sfîrşit, Stas termină lectura comunicării primite de la Punej.

M-am uitat la Lena. Stătea la fel de nemişcată şi de dreaptă, într-o atitudine de încordare, cu degetele lungi încleştate de braţele fotoliului. Îşi muşca buza şi mijise ochii, de parcă ar fi supărat-o fumul de ţigară.

Stas dădu deoparte hîrtiile şi întrebă alarmat :

— Ce e cu tine, surioară ? Căpitanul Otkalenko nu e cumva soţul tău ?

Of ! băieţii ăştia de la judiciar, nimic nu le scapă !

— Nu, răspunse Lena răguşit, mutîndu-şi privirea în altă parte.

Stas mă privi ţintă pe mine de astă dată. Am răspuns nervos la întrebarea sa mută :

— Nu, nu e soţul ei... După o pauză, am adăugat : Otkalenko e prietenul meu... şi al Lenei...

Dar vicleanul acela de Stas se pare că înţelesese totul. Ca şi Liova, dealtfel. Ochii negri ai acestuia erau îndreptaţi spre Lena cu compasiune.

Oamenii aceştia ştiau prea bine că în munca noastră există un coeficient de risc, de pericol şi de pierderi. Sensibilitatea lor e înrudită îndeaproape cu cea a soldaţilor de pe front, pe care de asemenea îi aşteptau femeile iubite,

uneori chiar în imediata vecinătate, sub focul aceloraşi arme ucigătoare.

Stas se încruntă şi rosti răspicat :

— Bine, la loc comanda ! Repet semnalmentele lui Gorohov. Fiţi atenţi.

Dădu din nou citire, de astă dată foarte rar, fişei cuprinzînd semnalmentele. Ascultînd, încercam să reconstitui, după „portretul verbal", fizionomia reală a banditului.

— Iar acum, spuse Stas după ce termină, o altă comunicare pe care v-o transmite Moscova în urma unui raport primit din Penza, de la Rogozin. Un anume Nikolov... tu s-ar părea că-l cunoşti, şi Stas arătă din cap spre mine (Dumnezeule, eu să nu-l cunosc pe Nikolov !...), Nikolov ăsta a primit o scrisoare din partea lui Zurih, expediată din Moscova. Zurih îl anunţă pe Nikolov să nu-i scrie la adresa de aici, din Odessa, pe care i-o dăduse. Adresa, cică, nu mai e valabilă, şi dacă vrea să-i scrie, să adreseze scrisorile la aceeaşi nepreţuită Odessă, dar la post-restant. Asta ar fi, copilaşi... Aţi reţinut totul ?

— Am reţinut, am reţinut, am răspuns eu, pentru că Lena şi Liova tăceau. S-ar părea că Zurih a rupt-o definitiv cu Galea, dacă... dacă, în gîndul lui, n-o fi şi înmormîntat-o !

— E posibil şi asta, căzu de acord Stas. Apropo, am cerut relaţii şi de la serviciul nostru de evidenţă a populaţiei : Zurih nu e înregistrat nici la Odessa.

— Dar o să sosească curînd, asta-i sigur.

— Ba nu, individul se şi află la Odessa, afirmă Stas categoric, bătînd chiar uşor cu pumnul în masă ca să-şi întărească vorbele. Am eu flerul meu, cînd e vorba de şacalii ăştia... E adevărat, Liovuşka ? Mă înşel eu, sau îţi stă pe limbă ceva ?...

— Îhî... făcu Liova. Uite ce vreau să spun : un bandit ne-a şi venit în vizită, cel puţin unul... Şi unde o să-şi facă apariţia, dacă nu la locul pe care îl cunoaştem ? Unde să se ducă în altă parte ?

— Exact, Liovuşka ! Dacă te-am înţeles bine, trebuie să luăm de pe acum măsuri suplimentare.

— Care e locul ăla ? N-ar fi timpul să mă puneţi în temă ? am intervenit eu.

— Patronul locului ăla e Liovuşka, zîmbi Stas ironic. Să nu vă închipuiţi că e întotdeauna şi peste tot aşa cum îl vedeţi, adică liniştit şi mototol... Liova îşi schimbă firea şi purtările după cum cer împrejurările ! E adevărat, Liovuşka ? Stabilimentul e ideea lui, o idee strălucită, vă asigur ! Dealtfel, o să constataţi cu propriii tăi ochi.

— Locul acela, preciză cu modestie Liova, poartă în lumea hoţilor, a codoşilor şi a celorlalte lepădături nu un nume banal ca cele mai multe localuri, ci „Valea însorită" sau „În sînul lui Avraam"... O să te duc acolo — e formidabil !

— Bine, am zis. Să mergem mîine, dacă n-aveţi nimic împotrivă.

Liova se uita la Stas, care încuviinţă dînd din cap.

— Fie şi mîine. Deşi s-ar fi putut şi în seara asta, la o oră mai tîrzie.

— Diseară am întîlnire, am ricanat. Cu Galocika. Şi aşa i-am spus că nu ştiu cum voi rezista fără ea pînă diseară... Iar pînă atunci, mai am o mică treabă, destul de delicată, de dus la capăt.

Direcţia de construcţii — prescurtat : *Dircon* — de care aveam nevoie îşi avea sediul undeva la mama dracului, dincolo de cartierul Moldovanka, în curtea unui imobil nou. Lena şi cu mine băturăm nu ştiu cîtă vreme străzile pînă s-o găsim.

Tot drumul îl făcurăm în tăcere, rezumîndu-ne la monosilabe rostite, şi acelea, absent, şi la scurte informaţii cerute trecătorilor. Mă gîndeam neabătut la Igor, şi Lena de asemenea, de asta eram sigur. Cum de putuse săvîrşi o greşală atît de grosolană ? Cum de procedase cu atîta uşurinţă ? Şi cine, tocmai Igor, cel atît de stăpînit, de calculat, de prudent în orice situaţie ! De ce se grăbea oare să încheie cercetările ? Dorea să se întoarcă cît mai repede la Moscova, la nenumăratele sale necazuri ? Nu, mai degrabă trebuie să fi tînjit după Lena, care îl aştepta. Nu ştia că ea plecase cu mine în celălalt capăt al ţării. Dar, mai ştii, poate că nici nu era ăsta motivul. Parcă eu nu îi duceam dorul Svetkăi şi nu voiam să mă văd cît mai degrabă îndărăt la Moscova ? Dar asta nu însemna că voi face vreo nechibzuinţă... mai ales acum, cînd ştiam

ce păţise Igor ! Nu, altă explicaţie nu era, decît că îi cedaseră nervii — gravele întîmplări din viaţa sa îl epuizaseră cu totul. Ce bine ar fi fost să mă fi aflat alături de el ! Aşa, cum s-o fi simţind el acolo, în spital, absolut singur ?...

Nu-mi puteam alunga din minte gîndurile acestea blestemate. Se ţineau scai de mine, tocmai acum, cînd ar fi trebuit să mă gîndesc la cu totul alte lucruri. De pildă, la o oarecare Inga Krivolap, care îi fusese clientă Galinei Kocerga pentru una din bluzele acelea albăstrii, şi la un oarecare Bogdan Teliaş, bănuit a avea un amestec în sustragerea celor douăzeci de tone de cheramzit de la trustul de construcţii din Moscova. Unele date în plus despre aceste două persoane ne furnizaseră şi tovarăşii din Odessa. Astfel, Inga părea să nu aibă alte relaţii dubioase înafară de Galina, şi nici cu ea nu era prietenă apropiată, deci nu putea să fie introdusă în secretele acesteia. Iar Bogdan Teliaş era şi el un afacerist mărunt, o figură cu totul insignifiantă în lumea infractorilor, aşa că era greu de crezut că ştie lucruri revelatoare despre Zurih sau să fie în contact direct cu acesta ; ultima eventualitate părea să fie chiar exclusă. Atunci cînd cu stocul de cheramzit, Teliaş fusese în legătură, la Moscova, cu o cu totul altă persoană. Dar datele acestea descurajatoare trebuiau totuşi verificate, fie şi pentru a elimina cu conştiinţa datoriei împlinite două ipotetice verigi.

Dircon-ul, cum spuneam, îşi avea sediul în fundul unei curţi, la parterul unei clădiri îngrijite şi nu prea mari.

Lena rămase să mă aştepte pe o bancă, lîngă un ţarc cu nisip în care se zbenguiau nişte copii. Curtea era scăldată de soare şi cei cîţiva copăcei, plantaţi de curînd, nu dădeau aproape nici un pic de umbră.

Lena îmbrăcase în ziua aceea o fustiţă gri şi îşi pusese faimoasa bluză albăstrie, pe care o adusesem special cu noi de la Moscova. În treacăt fie spus, bluza îi venea de minune. Bineînţeles, întocmisem împreună cu Lena un mic plan de acţiune pornind de la informaţiile pe care le deţineam.

Lăsînd-o, aşadar, pe Lena pe bancă să răsfoiască ultimul număr al revistei de mode din Riga, am intrat

în vestibulul răcoros şi destul de întunecos al clădirii, apucîndu-mă să întreb în dreapta şi-n stînga pe unde s-o iau ca să nimeresc la cei pe care-i căutam.

În sfîrşit, aflai în ce birou lucrează Inga şi, deasemenea, unde puteam să-l găsesc pe Bogdan Teliaş. Mai potrivit era să încep cu Inga. Mi se spusese că era tehnician-constructor şi că lucra la serviciul de devize, în biroul numărul 11, în fundul unui coridor lung.

M-am îndreptat într-acolo.

Biroul numărul 11 se dovedi a fi spaţios şi luminos, ticsit de mese şi avînd înşirate de-a lungul pereţilor dulapuri înalte cu geam în care erau îngrămădite dosare voluminoase şi suluri de hîrtie, proiectele construcţiilor, probabil.

Ghicii îndată care era Inga, celelalte femei din birou fiind toate mult mai în vîrstă. Era o fată slăbănoagă, înaltă, cu părul negru, şi de fapt era urîtă, cu mutrişoara ei de o nemaipomenită mobilitate, ca de maimuţică, şi cu ochii ei negri, neastîmpăraţi.

Spre plăcuta mea surpriză, purta faimoasa bluză, care îi venea bine chiar şi ei.

M-am apropiat de biroul ei şi i m-am adresat pe un ton vesel :

— Bună ziua ! Dacă nu mă înşel, dumneavoastră sînteţi Inga ?

Fata se smulse dintre tabelele cu cifre şi instrucţiunile pe care le avea în faţă, ridică ochii spre mine şi zîmbi la rîndul ei.

— Bună ziua ! De unde mă cunoaşteţi ?

— Curioasă coincidenţă ! exclamai. Lăsînd deoparte faptul că Zinocika Udalţova m-a rugat să vă transmit complimente...

— Vai ! ce vorbiţi ! îşi plesni Inga palmele. Zinocika v-a vorbit de mine ?

— Exact ! confirmai eu cu însufleţire.

Inga sări de la birou, îşi potrivi bluza, apoi, aranjîndu-şi cu amîndouă mîinile şi părul, se adresă femeii de la biroul de alături :

— Oxana Petrovna, mă întorc îndată. Uite, tovarăşul, care a venit de la Moscova, vrea să-mi vorbească...

Femeia de la masa vecină dădu din cap fără o vorbă. Conduşi de priviri curioase, ieşirăm pe coridor.

— Chiar sînteţi de la Moscova ? mă întrebă Inga.

— Chiar de la Moscova, închipuiţi-vă, confirmai eu rîzînd. Am venit la Odessa, împreună cu sora mea, ca să ne recreem cîteva zile. Şi, bineînţeles, să rezolvăm unele treburi. Haideţi să vă fac cunoştinţă. Sora mea mă aşteaptă afară.

— Vai ! desigur !

Ieşirăm în curte şi o condusei pe Inga la banca unde Lena continua să frunzărească de zor revista.

Fetele se priviră o clipă mirate, şi deodată, amîndouă în acelaşi timp, izbucniră în rîs. Bluzele identice pe care le purtau fură motivul bruştei şi zgomotoasei bune-dispoziţii.

— Ştiţi, am spus, am mai întîlnit aici, la Odessa, o prietenă de-a dumneavoastră, Galina Kocerga.

Chipul Ingăi deveni dintr-o dată sever.

— Vai de mine, copii ! Nu vreau s-o bîrfesc pe Galina, dar vă sfătuiesc să vă feriţi de ea... Nu mi-e cîtuşi de puţin prietenă ! Îmi pare şi rău că am cumpărat de la dînsa chestia asta, uite, bluza de pe mine... Zău aşa !

— Dar, după părerea mea...

— Las-o încurcată ! mă întrerupse Inga. Nu zic că nu e frumoasă... Dar voi aţi face bine să vă ţineţi cît mai departe de ea !

Socotii că e exact momentul să las fetele singure, aşa că spusei :

— Bine... Voi mai sporovăiţi aici, eu mă duc, mai am o mică treabă de rezolvat. Mă întorc îndată.

Trebuia să dau ochii şi cu Bogdan Teliaş. Lena o va descoase ea şi singură pe Inga. Căpătasem încredere într-însa, mă convinsesem că e un lucrător operativ capabil şi de nădejde. Şi îmi dădeam seama cît de greu trebuia să-i fie după cele aflate. Dar, cît fusese cu mine, nu făcuse nici măcar o aluzie la cele petrecute.

A doua treabă pe care o aveam de rezolvat nu era în nici un caz mai puţin complicată decît prima.

Îl găsii şi pe Bogdan Teliaş destul de uşor. Lucra la serviciul aprovizionării. Era un omuleţ vioi, roşcovan, de

vîrstă nedefinită. Purta ochelari rotunzi şi avea urechi clăpăuge.

— Am o treabă cu dumneavoastră, mă adresai cu glasul coborît, dar cu subînţeles, aplecîndu-mă peste biroul la care lucra.

Teliaş dădu din cap înţelegător şi ieşirăm să fumăm pe coridor.

Cînd furăm singuri, îl privii ţintă în ochii mici ce nu-şi găseau astîmpăr îndărătul lentilelor rotunde şi în care se citea încordarea şi rostii sec :

— Vă transmit salutări de la Galeriile Tretiakov, sala Kuindji... Grigori Makarovici s-a întors şi vă transmite şi el salutările sale.

— Mersi, răspunse Teliaş destul de reţinut.

Încordarea din privirea sa nu voia să dispară.

Ciudat ! Să nu-i fie cunoscută ridicola parolă cu Galeriile Tretiakov ? Poate că aşa-zisa parolă nu era decît o născocire de moment a lui Zurih... Dar pe Grigori Makarovici acela îl cunoştea cu siguranţă şi nu se putea să nu aibă încredere în el...

— Mi s-a ordonat să vă comunic că fleacul acela, cheramzitul, n-a fost decît un fel de acont. Urmează să primiţi o ofertă mult mai interesantă.

— Ştiu, răspunse pe neaşteptate Teliaş.

Altă ciudăţenie ! Grigori Makarovici acela, pe care îl cunoştea Teliaş, se întorsese într-adevăr la domiciliu, după ce ispăşise cei doi ani de condamnare, dar lucra acum la alt trust şi, după cîte eram informaţi, nu mai întreţinea legături ilicite cu nici unul dintre vechii săi complici. Iar alte cunoştinţe la Moscova Teliaş nu avea. Să-şi fi făcut între timp ? Să se fi înnodat un nou lanţ de verigi criminale ? Dacă Teliaş pretindea că ştia dinainte ce îi putea comunica emisarul lui Grigori Makarovici, însemna că era vorba tot de vechiul lanţ. Cîndva, acesta se întindea de la Teliaş la Grigori Makarovici, apoi ducea către Burlakov şi abia de la acesta la Zurih. Dar acum două din verigile intermediare căzuseră. E drept că Teliaş putea foarte bine să nu fi aflat. Ce concluzie se putea trage ? Că Zurih a stabilit o legătură directă cu Teliaş ! Exclus !

Prea era insignifiant individul. Dar mai știi de unde sare iepurele ?...

— Ați primit de curînd o vizită ? l-am întrebat precaut.

— Cum să nu !... zîmbi șiret Teliaș. Sau credeți că eu nu mai însemn chiar nimic ? Ehe ! nu e Bogdan Teliaș chiar a cincea roată la căruță...

Se umfla în pene, din cale-afară de încîntat de persoana sa !

— A fost Tioma pe-aici ? mă servii eu de primul nume care-mi venise pe limbă.

— A fost Sioma... se hlizi Teliaș vesel, arătîndu-și dinții mari.

— E clar... am spus. Oricum, pentru o discuție de afaceri serioasă, e nevoie de o întîlnire pregătită cu grijă. De o întîlnire în trei...

Teliaș întrebă precipitat :

— Cine să fie cel de-al treilea ?

— Persoana în cauză, firește, am răspuns eu insinuant.

— Personal, n-o să vină ! protestă Teliaș. Să-mi sece mîna, să nu mai apuc să cîștig o rublă dacă n-o fi așa !

L-am întrebat ironic :

— V-a spus-o el ? Sau aveți darul genial de a citi gîndurile altora ?

— Ei bine, mi-a spus chiar el.

Îmi stăpînii cu greu emoția.

— Cînd asta ?

— Nu mai departe decît acum trei zile. Se apucă să socotească îndoindu-și degetele. Pardon ! Acum patru zile.

— Sînteți în contact cu dînsul ? Vă întreb fiindcă aș avea să-i fac unele comunicări.

— Spunea că o să-mi telefoneze zilele astea.

— Perfect ! Am să vă telefonez și eu. Care e numărul dumneavoastră de telefon ?

Îmi luasem un aer sever și preocupat. Acționam dinamic, nedîndu-i nici o clipă de răgaz ca să se dezmeticească.

După ce ezită o secundă, Teliaș îmi dictă numerele sale de telefon, și pe cel de la birou, și pe cel de acasă. Le notai.

— Care e numele dumneavoastră ? întrebă și el la rîndul lui. Asta pentru cazul că o să mă întrebe...

— Oleg Ivanovici, folosii iarăşi primul nume ce-mi venise pe limbă, şi deodată îmi dădui seama că aşa îl chema pe Kleaciko, cel asasinat.

De data asta dădusem în bară... Unde mai pui că şi aduceam întrucîtva cu bietul Kleaciko, doar că eram ceva mai înalt. Dar înalt fusese şi el ! Numai de nu mi-ar face pocinogul afurisita mea de statură...

— Avansul din noul dumneavoastră onorariu e la mine, îl informai pe Teliaş în încheiere. Vi-l înmînez la următoarea întîlnire, cînd condiţiile vor fi mai prielnice.

Ochişorii licheluţei scînteiară de bucurie. Ce uşor se lasă cumpărată o jigodie ca asta !

Îmi zîmbea acum linguşitor, arătîndu-şi dinţii de cal.

— Oricînd la dispoziţia dumneavoastră !... Să n-am parte de ce-am mai sfînt !

Ne luarăm rămas-bun.

— Transmiteţi-i lui Mihail Alexandrovici salutări respectuoase de la Galeriile Tretiakov, îi zîmbii şi eu. Nu uitaţi — din sala Kuindji...

— Da, da ! Nici o grijă ! *Au revoir !* se ploconi Teliaş.

Naiba să mă ia, nici nu m-aş fi aşteptat la un asemenea succes ! Vă daţi seama, omuleţul ăsta jalnic, de la care, sincer vorbind, credeam că n-o să scot mai nimic, mă punea pe urmele vînatului cel mare ! Chiar că nu aduce anul ce aduce ceasul !

Adevărul e că situaţia devenea serioasă. Trebuia să fim pregătiţi pentru orice surpriză. Zurih nu era un Teliaş oarecare...

Ieşii în curte.

Luîndu-şi rămas-bun, fetele se sărutară cu tandreţe, stabilind şi ele o altă întîlnire. După toate aparenţele, se plăcuseră reciproc.

Pe drum, Lena îmi aduse la cunoştinţă nişte noutăţi care, pînă la urmă, avură darul să mă facă să uit, pentru un moment, pînă şi discuţia cu Teliaş.

— Ştii, îmi spuse Lena, Inga asta nu e deloc o fată rea. E adevărat că a fost o vreme prietenă cu Galea, dar asta numai pînă cînd s-a lămurit ce fel de om este. Iar astăzi, au rupt definitiv relaţiile... Pentru ce crezi ? Pentru un băiat !

Şi Lena îmi aruncă o privire maliţioasă.

— Ce băiat ? ! făcui eu mirat.

— Ai să vezi imediat... Galea i-a telefonat Ingăi de dimineaţă şi i-a spus că trebuie neapărat să stea de vorbă cu dînsa. S-au întîlnit într-adevăr acum vreo două ceasuri, în pauza de prînz. Cearta a pornit de la propunerea pe care i-a făcut-o Galea Ingăi de a o ajuta să vîndă bluzele acelea, din care, la ora asta, Galea posedă un stoc serios, cel puţin aşa pretinde ea. Marfa a fost adusă de curînd de la Moscova. Galea spunea că întreg cîştigul îl vor împărţi numai ele două, fiindcă pe cel de-al treilea — povestea de aici încolo începe să devină interesantă — ea a hotărît să-l scoată din afacere şi să-i taie cota-parte. Omul care a adus bluzele s-a dovedit, zicea Galea, un ticălos fără pereche, aşa că avea să-i dea paşaportul. A ticluit şi planul cum să se descotorosească de el. Acum, fii atent... — Lena făcu o pauză. — Cică la Odessa ar fi venit un băiat care s-a îndrăgostit nebuneşte de ea şi care e gata să facă orice i-ar cere dînsa. Cred că ai înţeles de care băiat e vorba...

Am zîmbit sarcastic :

— O ! da ! Care e gata să sară şi-n foc pentru ea !... O clipă să nu te îndoieşti de asta !

— Nici nu mă îndoiesc... Ei ! şi Galea o să aranjeze ea o bătaie ca-n filme... Băiatul, cică, e un bătăuş de mare clasă — ea, Galea, l-a şi pus la încercare, şi a rămas impresionată. Iar eu habar n-am avut că băiatul are asemenea talente !...

Privirea Lenei scăpăra de indignare.

— Ei ! da ! se pricepe... să-şi apere pielea... m-am bîlbîit eu intimidat.

— Da, şi se pricepe să şi mintă, băiatul ăsta... rosti răspicat Lena.

— I-a raportat toată tărăşenia lui Stas, m-am justificat.

— Bine, bine, am să ţin minte... mă ameninţă Lena, după care continuă : Vasăzică, aşa — urmează să aibă loc bătaia, iar ea, Galea, va avea grijă ca amîndoi combatanţii să fie înhăţaţi de miliţie... Băiatul, care n-a mai avut de-a face cu această onorabilă instituţie, va încasa maximum zece zile de arest, pe cînd celălalt, care are un

cazier bine garnisit şi pe seama căruia pot fi puse diverse alte infracţiuni mai grave, va sta la popreală vreme îndelungată... Bine gîndit, nu ?

— Mda, încuviinţai eu, nu e rău.

— Pe chestia asta s-a şi certat Inga cu Galea, continuă Lena. I-a spus de la obraz că e o mîrşăvie să-l bage fără nici o vină în închisoare pe băiatul acela şi că, în general, toate cîte le punea la cale sînt nişte mîrşăvii... Că ea refuză să ia parte la asemenea intrigi. Acum înţelegi ce ţi se pregăteşte pentru diseară ?...

Un timp, ne-am continuat drumul în tăcere. Apoi am spus :

— Ştii, încep să mă conving că nu pe urmele lui Zurih mă va pune Galea. Nu e el omul care să sară la bătaie... Şi nu-l văd nici cărînd în spinare bluzele, de la Moscova la Odessa... Trebuie să fie vorba de altcineva. Mai degrabă voi ajunge la Zurih prin Bogdan Teliaş.

I-am relatat convorbirea pe care o avusesem cu acesta.

— E adevărat că, totuşi, ceva nu mi s-a părut în regulă — că mi-a ascuns ceva sau chiar că, într-un punct sau altul, m-a mînţit, am caracterizat, în încheiere discuţia cu Teliaş. Într-un asemenea individ nu te poţi încrede, nu poţi să ştii în ce încurcătură o să te bage...

— Absolut de acord ! încuviinţă Lena. Cu atît mai importantă devine Galea şi pista pe care o reprezintă. Dar de întîlnirea voastră de diseară mi-e foarte frică ; de data asta n-o să scapi cu o simplă vînătaie...

— Asta-i şi impresia mea...

Tot restul drumului, pînă la hotel, am discutat planul pentru seara aceea, încercînd să prevedem toate posibilităţile.

De îndată ce am ajuns la hotel, i-am telefonat lui Stas.

Se înserase cînd am ajuns în apropierea căsuţei Galinei Kocerga. De la oarecare distanţă, am cuprins atent cu privirea gărduleţul, portiţa, curtea nu prea mare, plină de bălării, cei doi castani bătrîni, rămuroşi, în spatele cărora se ascundea casa scundă, fără etaj şi cu o verandă cu geamuri. Pe acoperiş, antena televizorului stătea niţel aplecată într-o parte.

Era o stradă liniştită. Nici ţipenie de om. Trotuarele, peste care se bolteau crengile bogate ale unor salcîmi uriaşi, păreau nişte tuneluri. Prin crăpăturile asfaltului creştea iarba. Partea carosabilă, ce abia se zărea de după frunzişul copacilor, era pavată cu bolovani rotunzi de rîu. Nu, din locul acela nu puteam surprinde nici una din tainele casei din fundul curţii...

Am înpins portiţa, care nu se deschise însă. Pipăind pe după ulucă, am găsit cîrligul lung, pe care îl ridicai cu uşurinţă.

O cărăruie podită cu pietre plate ducea către cerdacul casei. Dar nu făcui mai mult de cîţiva paşi, cînd zornăitul unui lanţ alunecînd pe o sîrmă şi mîrîiturile înfundate ale unui cîine mă ţintuiră locului.

Un dulău lăţos răsări deodată lîngă mine. Mi se păru curios că Galea nu mă prevenise că avea un cîine. Animalul lătra furios, dar nu se repezea la mine, aşa că încercai să-l împac vorbindu-i cît mai blînd :

— E-n regulă, bătrîne, ajunge ! Nu te înfuria pe mine, că doar am venit în vizită, înţelegi ?

Chiar dacă nu mai lătra, cîinele continua să mîrîie ameninţător.

Atunci, luîndu-mi inima în dinţi, făcui, încet şi hotărît, un pas înainte. Cîinele mîrîi şi mai furios, dar se retrase. Am mai făcut un pas, apoi încă unul. Tot înaintînd aşa, ajunserăm amîndoi în faţa treptelor cerdacului. Aici, mă aplecai, întinsei mîna şi mi-o trecui peste spinarea dulăului, care, în aceeaşi clipă, încetă să mai mîrîie şi se lipi de picioarele mele. Mă acceptase...

Nu ştiu de ce, dar mai toţi cîinii sînt prietenoşi cu mine. Probabil fiindcă simt că nu mă tem de ei şi că îmi sînt dragi. Nu mi s-a întîmplat niciodată, nici măcar în copilărie, să mă muşte vreunul. În schimb, am avut tot felul de alte aventuri cu ei ; cîte n-aş putea povesti despre relaţiile mele cu cîinii !

Aşa se face că am putut urca liniştit în cerdac. Am ciocănit la uşă, care se deschise imediat, larg, ca şi cum aş fi fost urmărit de la fereastră.

Cea care îmi deschisese era, bineînţeles, Galea, care purta o rochie elegantă, foarte decoltată ; la încheietura

mîinii îşi pusese o foarte frumoasă brăţară, iar la gît îi sclipea un şirag de mărgele. Galea mă prinse de mînă.

— Ah ! am uitat să-ţi spun de Ştrengaru !

— Halal ştrengar ! bombănii eu. Mai bine-i ziceai Banditu... Cît pe ce să mă sfîşie !

— Nu vorbi aşa de el... zîmbi Galea. Pe prietenii casei nu-i muşcă. Se mulţumeşte să latre, dîndu-mi de ştire cînd mă vizitează cineva...

Intrarăm într-o odaie ticsită cu mobilă de tot felul, printre care trona o vitrină largă plină ochi cu veselă de porţelan şi cristaluri. De tavan atîrna o lustră de bronz complicată, în care erau înfipte o sumedenie de becuri-lumînări albe şi de care spînzurau lănţişoare de cristal, cu boabele ca nişte bucăţele de gheaţă. Era un monstru, nu o lustră, cîntărind probabil o jumătate de tonă.

Urmînd-o pe Galea, îmi croii drum pînă la un divan.

— Mama înnoptează astăzi la nişte cunoştinţe, îmi comunică Galea şăgalnic. O să fim singuri.... Sper că nu te deranjează ?

— Sînt încîntat !

Exclamaţia mea sunase cît se poate de sincer, şi Galea rămase, văzui, mulţumită.

— O să luăm cina îndată, spuse ea vesel. Nu mai vine nimeni altcineva...

Asta însemna că în seara aceea nu vom merge nicăieri. Operaţia proiectată se amîna, deci. Astăzi era de presupus că va avea loc acţiunea de seducere, de „sucire a capului", pentru ca apoi, buimac de dragoste, să mă arunc orbeşte, de dragul femeii iubite, în cea mai aprigă încăierare. Şi să încasez cele zece zile de arest — tainul meu de „boboc", de om fără cazier... Combinaţia nu era cine ştie ce originală.

Galea se ridică de pe divan, vrînd pesemne să se ducă să pună masa, dar eu o prinsei de mînă. Zîmbind, Galea cedă.

— Ce inel frumos ! făcui, cercetînd de-aproape cele trei pietre preţioase încrustate în lujerăşul de aur.

— E un cadou... oftă Galea cu tristeţe.

— De la... fostul tău iubit ?

— Desigur...

Nici măcar nu roşise.

— Ai aflat cine l-a omorît ?

Galea se aplecă spre mine şi spuse aproape în şoaptă :

— O să ţi-l arăt pe omul care a făcut-o... — Umerii i se cutremurară, de parcă s-ar fi înfrigurat dintr-odată. E aici, la Odessa. Acum a venit pentru mine...

— De ce nu anunţi miliţia ?

— Ce vorbeşti ! Mi-e... frică. Îţi dai seama ce m-ar aştepta ?

— Prostii !

— Nicidecum... E oricînd capabil de o crimă... Ai să te convingi şi tu cînd o să-l vezi.

— Şi unde o să-l văd ?

— Lasă, îţi spun eu mai tîrziu... — Galea se ridică brusc de pe divan. Am să-ţi spun totul despre el. Dar mai tîrziu... Cinăm, sau ce facem ?

— Sau ce facem... am rîs eu, îngînînd-o.

Galea mă ameninţă în glumă cu degetul :

— Vai ! Vai ! tare mai eşti grăbit !... Hai să luăm cina. Iar după aceea o să vorbim despre treburile astea...

Vasăzică, în seara aceea nu mă aşteptau în nici un caz lucruri neplăcute... Galocika nu era ea atît de proastă să mă introducă din primul moment în afacerile sale tenebroase. Pentru seara aceea era planificată desigur doar pregătirea psihologică...

Galea puse la iuţeală masa. Locul de onoare îl ocupară o impunătoare carafă cu votcă şi o sticlă de coniac. Băuturi mai slabe nu erau prevăzute în meniu. Alături de diverse alte gustări, îşi făcu apariţia şi un platou cu scrumbii prăjite, o adevărată delicatesă. După cum se vede, onor direcţiunea nu se uita la cheltuieli !

Galea mă ospăta cu sîrg, turnîndu-mi cu convingere votcă, pahar după pahar. Iar eu, sub ochii ei, mă ameţeam din clipă în clipă mai tare şi cu toată conştiinciozitatea. Cu aceeaşi conştiinciozitate îi demonstram şi amorul meu pentru ea, şi el în creştere continuă. Noroc că Galea avea motive temeinice să evite efuziunile prea fierbinţi ; oricum, nu trecuse decît puţin timp de cînd îşi pierduse omul iubit... Această tristă împrejurare, de care, vrînd-nevrînd, trebuia să ţină seama, o făcea să fie destul de reţinută. La rîndul meu, eram bucuros să-i respect sentimentele...

O bucată de vreme, conversația se mărgini la subiecte simple, banale și care nu cereau vreun efort mental, dar care avură darul să pună în lumină adevăratele trăsături ale caracterului Galiei.

— Ia mai lasă ! spuse ea la un moment dat. Dacă te apucă mila de alții, nu-ți mai rămîne nimic ție ! Și dacă nu mi-o fi mie milă de mine, cui vrei să-i fie ?... La toată lumea, cămașa-i mai aproape de piele decît haina, așa să știi !

— Totuși... încercai eu să obiectez, foarte interesat să prelungesc discuția, și anume în contradictoriu.

— Ba nu ! mi-o reteză Galea vehement. Tu, drăguțul de tine, se vede că ești încă cu cașul la gură... Ascultă ce-ți spun — să n-ai încredere în nimeni, absolut în nimeni ! Eu mi-am pierdut mai demult orice încredere în oameni... S-o știi ! Nu există decît următoarele categorii de oameni : răi și foarte răi și încă una, cea formată din cei pe care eu îi numesc papă-lapte și care nu sînt buni de nimic...

— Dar omul pe care l-ai iubit din ce categorie făcea parte ?

— El ? Dintre cei ce nu-s buni de nimic... Tocmai asta a fost nenorocirea. Era un om slab, și nici pe mine nu m-a ascultat. Un bărbat trebuie să fie puternic și curajos. În viață, ca și în dragoste... Tu știi să iubești ? Dar să iubești nu oricum, ci în așa fel ca înafară de dragoste să nu mai știi de nimic pe lumea asta... Să te arunci și în foc pentru femeia pe care o iubești... Știi să iubești așa ? Asta e tot ce cere o femeie unui bărbat, crede-mă, drăguțule !

— O ! da ! Îmi dădeam seama prea bine cu cîtă ușurință și cît de repede o ademenise Zurih, cu banii și cadourile lui, pe femeia asta, făcînd-o și mai rea decît fusese pînă a-l întîlni pe el. A atras-o în afacerile sale tenebroase, făcînd din ea o speculantă pricepută. Iar acum, jivina asta mică și-a pus în cap, se vede treaba, să-l înșele pe maestrul ei însuși, să-l înșele în stil mare, suflîndu-i de sub nas o cantitate serioasă de aur. Și cu același prilej, să pună lăbuța și pe stocul de bluze atît de căutate pe piață. Lovitură pentru care avea nevoie de mine...

Iată, deci, pînă unde ajunsese femeia aceasta, care, înainte vreme, eram convins, nu fusese decît o gîsculiță oarecare, o gîsculiță drăguță și din cale-afară de ispititoare,

în jurul căreia roiau tot felul de masculi, nici contribuţia acestora din urmă la decăderea ei nefiind neînsemnată. Tocmai mă pregăteam s-o întreb despre viaţa ei dinainte, cînd, deodată, Galea luă un aer serios şi preocupat. Îşi făcuse socoteala pesemne că băusem de-ajuns şi nu mai eram capabil să mă prefac faţă de ea.

— Ai fi tu în stare să faci ceva pentru mine, ceva... extraordinar ? Da sau nu ? mă întrebă ea de-a dreptul, uitîndu-se implorator în ochii mei, de parcă ar fi vrut să citească în ei ce simţeam eu pentru ea.

— Bineînţeles ! declarai hotărît. Despre ce e vorba ?

— Despre... omul acela. M-a ameninţat... că mă omoară... şi pe mine...

Glasul îi tremura. Se pare că se temea într-adevăr de „omul acela".

— De ce ? am întrebat.

Întrebarea o rostisem dur, răguşit, rece. Galea — văzui bine — se fîstîci şi dădu prima explicaţie care-i veni în minte :

— Păi, fiindcă am refuzat să devin amanta lui... Îmi dă tîrcoale mai demult. L-a ucis pe iubitul meu din gelozie, ştiu asta foarte bine.

— Îi arăt eu amantă ! am ridicat glasul ameninţător.

— Arată-i ! Arată-i negreşit ! şopti Galea fierbinte, implorator, strîngîndu-se lîngă mine, căutîndu-mi apărarea parcă. Eşti atît de puternic...

Ptiu ! Ce scenă ! Ca în cele mai proaste romane ! Şi se mai spune că în viaţă nu se petrec asemenea lucruri... Îmi veni să rîd, dar mă stăpînii, n-aveam încotro.

— Fii fără grijă ! mă înfierbîntai eu. Cum dau de tip ?

— Mîine... zise Galea. Ba nu, mîine e sărbătoare. Poimîine, mergem poimîine într-un loc şi o să ţi-l arăt...

— Ce fel de loc ? întrebai pe un ton cam brutal.

Dar n-avea a face : băusem doar, şi apoi aveam destule motive să fiu tulburat.

— Avem noi aici, la Odessa, un locşor grozav, zîmbi Galea. „În sînul lui Avraam" îi zice — n-ai auzit de el ?

O privii uluit. Galea interpretă în felul ei uimirea mea şi izbucni într-un rîs răsunător.

...Se făcuse foarte tîrziu cînd plecai spre casă.

În curte, Ştrengaru mă întîmpină de astă dată cît se poate de prieteneşte, venind să mi se gudure la picioare şi scîncind ca un căţelandru. Îmi trecui degetele prin blana mițoasă a cîinelui şi bodogănii :

— Ţi-ai ales şi tu o stăpînă, măi amice, halal să-ţi fie !...

A doua zi, vremea se răci pe neaşteptate. În văzduh porniră să se legene fulgi rari de zăpadă. Soarele se mai iţea doar din cînd în cînd printre norii negri-vineţii.

Dar, pavoazată cu panouri şi steaguri roşii, Odessa păstra acelaşi aer sărbătoresc. Prin ferestrele hotelului pătrundea larma veselă a zecilor de mii de demonstranţi, a fanfarelor, a corurilor.

Lena şi cu mine ne echiparăm din nou cu puloverele şi scurtele călduroase şi plecarăm să hoinărim prin oraş.

Străbăturăm de la un capăt la altul bulevardul Primorski, de unde se putea avea panorama portului, cu vapoarele albe ca neaua şi care ridicaseră, toate, marele pavoaz, ne amestecarăm în mulţimea pestriţă şi gălăgioasă de pe celebra stradă Deribasovskaia, unde abia îţi puteai croi drum prin torentul pestriţ de oameni, care se revărsase de pe trotuare pînă în mijlocul străzii. Toţi purtau la reverele paltoanelor şi vindiacelor panglici purpurii. Deasupra capetelor se înălţau steaguri, portrete, pancarte, baloane multicolore.

O lărmuială atît de melodioasă, asemenea cascade de rîsete, asemenea revărsare de veselie nu mai întîlnisem în nici un alt oraş... Iată prin ce era minunată, şi unică în felul ei, Odessa, cu faimoasa stradă Deribasovskaia a ei !

O ţineam de mînă pe Lena, ca să nu ne pierdem unul de altul în mulţime şi din cînd în cînd aruncam o privire către faţa ei luminată de un zîmbet şi îmbujorată. Lena era şi ea foarte bine dispusă în dimineaţa aceea, şi mă bucuram că măcar pentru un timp se rupsese de gîndurile ei triste şi de grijile ei apăsătoare.

În faţa noastră se ivi deodată Goga, într-un sacou de piele neagră şi cu un fular bălţat. Ţîşnise din mulţime ca un drac cu arcuri din cutie. În prima clipă, apariţia sa mă contrarie ; eram reglat sufleteşte pe cu totul altă undă.

— Bonjurel ! strigă Goga, agitînd un stegulet roşu.

Abia mă stăpînii să nu-i smulg din mînă steguleţul.

Goga se repezi la mine, mă cuprinse de mijloc şi, înălţîndu-se în vîrful picioarelor, îmi spuse repede la ureche :

— Ţineţi-vă după mine ! O să vă arăt o casă ce o să vă intereseze precis. Dar, mucles ! Întrebările, pe urmă ! Deocamdată, cum zice romanţa : „ne cunoaştem, dar nu ne mai uităm unul în ochii celuilalt..."

Apoi o salută curtenitor pe Lena ; îi sărută chiar mîna.

Nu ne rămînea decît să-l urmăm. Cotirăm pe o stradă liniştită, în urma lui Goga, care păşea înaintea noastră ca şi cum ar fi fost singur. Din motive numai de el cunoscute, nu voia să se afişeze cu noi.

Mă străduii să memorez străzile pe care mergeam.

În cele din urmă, Goga intră pe poarta boltită a unei clădiri mari şi foarte vechi, cu ferestre ogivale înalte şi un leu de piatră la intrare.

Îl urmarăm. Goga ne aştepta în gangul înalt şi întunecos. Văzîndu-ne, veni la mine, mă luă de braţ şi mă trase îndărătul unui stîlp de piatră. Din locul acela ferit, îmi arătă o căsuţă nu prea mare, din lemn, ce se ridica în fundul curţii.

— Uite, în dărăpănătura aceea, îmi şopti Goga, rotindu-şi privirea temător, îşi are reşedinţa provizorie individul în cauză. Te previn că e un bandit... El urmează s-o aranjeze pe Galea.

— Pentru ce ?

— Lăcomia îl duce pe om la pierzanie, oftă Goga. Umblă zvonul că ar avea dosite la ea nu ştiu ce chestii de valoare şi refuză să dea prada din mînă. Prostuţa, a călcat legea...

— Ziceai că ar fi vorba de aur...

Goga dădu din cap.

— Exact ! — Apoi, ca şi cum s-ar fi căit că l-a luat gura pe dinainte, adăugă grăbit : Dar, mucles ! Eu am întins-o, şi întindeţi-o şi voi, e clar ? Dar nu imediat...

Revenirăm lîngă Lena. Goga îşi luă rămas bun dăruindu-i cel mai cuceritor zîmbet al său.

— Îmi pot lua permisiunea să vă fotografiez diseară ? o întrebă el curtenitor.

Făcui un semn imperceptibil din cap.

— Cu plăcere ! acceptă Lena vesel.

Goga se grăbi să dispară, cu vădită ușurare. Să fi riscat într-adevăr atît de mult aducîndu-ne acolo ?

Lena și cu mine, îmbrățișați ca doi îndrăgostiți ce au găsit în sfîrșit un colțișor ferit de ochii lumii, mai rămaserăm cîtva timp în gangul acela. Privind pe deasupra capului Lenei, am cercetat atent curtea și căsuța singuratică din fundul curții.

— Mă întreb cine o fi individul care locuiește aici... am spus îngîndurat. De unde o fi venit și cine l-a chemat...

— L-a chemat Zurih, răspunse Lena cu convingere, ascunzîndu-și fața la pieptul meu. Dar de unde a venit... Poate că e tot cel de la Punej, ce părere ai ?

— Posibil, încuviințai eu. Chiar foarte posibil. Ah ! de l-aș vedea măcar o secundă !

— Lasă, o s-o facă alții în locul nostru !

— Ce-ar fi să intrăm totuși în curte ? am propus. Că doar nu ne cunoaște... Măcar să vedem mai de-aproape „dărăpănătura".

— În nici un caz ! obiectă Lena pe un ton categoric. Cine știe ce se poate întîmpla...

Din fericire, am ascultat-o.

Revenirăm la hotel și, pentru orice eventualitate, memorai drumul și adresa casei misterioase.

Adresa respectivă i-am comunicat-o de îndată, prin telefon, lui Stas.

— E-n regulă, ne ocupăm noi de povestea asta, spuse el. Diseară, așteaptă-l pe Liova, așa cum ați convenit. S-a-nțeles ?

Liova veni pe seară. Era îmbrăcat grozav de neglijent : paltonul murdar, șapca roasă și mototolită, iar de sub fularul făcut sul se vedea gulerul descheiat al unei cămăși destrămate la tivuri. Obrajii îi erau acoperiți de o barbă neagră, de cîteva zile.

— Trebuie să-ți întocmești și tu o toaletă cam la fel, spuse el cu un zîmbet timid.

Ajutat de Lena, mă apucai de treabă. Prevăzusem încă de la Moscova și o asemenea variantă.

— Mi s-a ordonat să vă comunic, spuse Liova în timp ce eu îmi aranjam fizionomia, că la adresa aceea locuiește într-adevăr cineva care a sosit de curînd în oraș. Deocamdată n-am stabilit decît că e din Moscova.

Asta era bună ! Noroc că ascultasem de Lena şi nu ne aventurasem în curte !

Cînd furăm gata de plecare, asupra oraşului cădea seara.

Liova mă examină cu un ochi critic.

— Dacă ţi-ai mai reduce niţel din înălţime, chiar că ar fi totul în regulă, surîse dînsul cu ironie prietenească. Ai bate ceva mai puţin la ochi, şi asta e prima condiţie în munca noastră...

— Dificilă treabă, suspinai eu. Dar dacă îmi ordoni...

— A ! nu, nu ! ridică mîna Liova. Ce vrei să fac cu un schilod ? !

— Băieţi, vă rog din suflet să fiţi prudenţi ! spuse Lena, uitîndu-se apoi lung la mine : Atît ar mai lipsi, să ţi se întîmple şi ţie ceva...

— Surioară, pare-mi-se că te-au cam lăsat nervii... O mîngîiai pe creştet ca pe un copil. Haide-haide, o să fie bine şi la vară cald...

Spre surpriza noastră, Liova, timidul şi zgîrcitul la vorbă Liova, se lansă pe nepusă masă într-un adevărat discurs, cît se poate de reuşit, dealtfel :

— Cît pe ce să uit ! zise el. Am telefonat astăzi la Moscova, am vorbit cu colegii voştri. Maiorul Ţvetkov ne-a cerut să vă felicităm din partea sa cu prilejul marii sărbători şi să vă transmitem să vă vedeţi liniştiţi de treabă : starea sănătăţii prietenului vostru, căpitanul Otkalenko, e cît se poate de satisfăcătoare. Vă transmite şi el complimentele sale... Peste două zile, va fi transportat la Moscova, la părinţii lui. Într-un cuvînt, aşa stau lucrurile... Ce impresie v-a făcut mesajul pe care vi l-am transmis ?

Am schimbat o privire cu Lena, care făcu un efort să zîmbească.

— O impresie foarte bună, am zîmbit şi eu la rîndul meu.

— Hai, băieţi, duceţi-vă, duceţi-vă ! ne zori Lena.

Mi-am dat seama că voia să rămînă măcar cîteva minute singură ; în curînd urma să sosească Goga.

Ieşirăm din luxosul nostru apartament şi coborîrăm grăbiţi scara acoperită cu un covor moale. În hol, trecurăm repede pe lîngă portarul cu fireturi aurite, vizibil intrigat

de aspectul nostru, şi pe lîngă un grup numeros şi guraliv de turişti străini.

În faţa hotelului ne aştepta maşina.

După ce ne îndepărtarăm de hotel, Liova zise :

— Şi acum, să-ţi prezint localul la care mergem. Tăcu preţ de o secundă, ca să-şi adune parcă puterile pentru lunga expunere ce trebuia să urmeze. În linii mari, e un bar-berărie destul de nearătos. Dar !... Liova ridică degetul arătător a avertizare. Responsabilul e un om de absolută încredere. Asta-i una. Localul e extrem de comod pentru noi — cu mai multe ieşiri, dependinţe etcaetera. Asta-i a doua. Dar principalul e punctul trei : anumitor inşi li se dă de băut pe cîrîială ; şi de mîncare, bineînţeles. Muzicanţii sînt de milioane, cunosc tot repertoriul preferat de guşterii de-acolo. În plus, îşi fac veacul în localul acela şi „reginele nopţii". Ei ! ca să nu mai lungesc vorba, ăsta e locul de întîlnire pentru toţi deochiaţii Odessei. Localului i-a mers buhul printre „clienţii" noştri din toată ţara, nici un nou-venit nu-l ocoleşte. Din vreme în vreme, îşi face apariţia şi cîte unul extrem de primejdios, care, fără s-o ştie, poposeşte aici pentru ultimul său chiolhan. Noi între noi aşa îi şi spunem : „Punct, şi pe urmă mucles"... Căci, se-nţelege, pe nici unul nu-l arestăm acolo. Cum asta ? ! Acolo, toate sînt „curate", pe nimeni nu-l ameninţă vreo primejdie. Îi înhăţăm cît mai departe de faimosul local, în cu totul altă parte, cînd au şi uitat de cheful tras acolo. Că doar există şi alte localuri în care „pontează de prezenţă" pentru noi... Glasul lui Liova vibra mai degrabă de mînie decît de sarcasm pur. Şi mai reţine : ăsta nu e numai un loc de întîlnire, ci şi de răfuială.

— Galea are de gînd să mă ducă acolo mîine seară, ca să-mi arate un anumit individ, îl informai eu.

— Tocmai, tocmai ! Unde să ţi-l arate, dacă nu acolo ? Dar întîi să dăm cu nasul prin local, să te familiarizezi niţel cu împrejurimile. Zic să intrăm separat. Nu ne cunoaştem...

În acest timp, maşina cotise pe tot felul de străzi zgomotoase şi viu luminate. Apoi, pe măsură ce ne îndepărtam de centru, străzile deveniră tot mai întunecoase şi pustii.

În sfîrşit, maşina stopă.

— Mai departe mergem pe jos, mă anunţă Liova.

N-avem nevoie de reclamă, că doar n-om fi niscaiva filfizoni...

Coborî din maşină. Făcui şi eu la fel.

Dădurăm de două sau de trei ori colţul unor străzi liniştite. Ferestrele caselor erau întunecate, cartierul părea adormit, probabil că mai toţi locuitorii se duseseră în centru, pe străzile în sărbătoare. Mai dădurăm un colţ şi ne trezirăm deodată într-o piaţetă mult mai animată decît străzile pe care venisem.

Drept în faţa noastră, la demisolul unei clădiri, străluceau discret, cu storurile trase, nişte ferestre largi, deasupra cărora clipea o firmă roşie-verde de neon. Tot dintr-acolo răzbătea pînă la noi şi o muzică veselă. Am dedus că acela trebuie să fie „punctul" cu pricina.

Traversarăm piaţeta.

Nişte trepte de piatră, nu prea late, coborau de pe trotuar către intrarea barului.

Liova, însă, intră pe poarta de alături, străbătu o curte cufundată în întuneric şi împinse apoi o uşiţă aproape invizibilă. Mă luai şi eu după el.

— Pe aici se poate ajunge şi în piaţetă, şi în strada vecină, îmi explică Liova. Curtea are două ieşiri. Acum întoarce-te în piaţetă şi intră în bar ca toţi muritorii. Ai să dai de mine acolo. Pe curînd !

Liova dispăru.

Am rămas locului o vreme, ca să mi se obişnuiască ochii cu întunericul. Pentru orice eventualitate, nu strica să explorez curtea. Abia după ce îi dădui ocolul de cîteva ori, revenii tiptil în piaţetă.

Simţeam că misiunea pentru care venisem în oraş împreună cu Lena se apropie de deznodămînt. Luasem urma lui Zurih şi mergeam pe ea chiar pe mai multe căi, după cum luasem şi urma unuia din complicii săi, pe care nu-l cunoşteam, dar care trebuia să fie un om în care şeful bandei avea totală încredere şi înafară de asta foarte primejdios, din moment ce lui i se încredinţase sarcina s-o lichideze pe Galea. Putea să fie vreun ins sosit de la Moscova, dar putea să fie şi Gorohov, „unchiul Petea", cel ce îl asasinase pe Kleaciko şi ridicase mîna şi asupra lui Igor. Ah ! de-aş pune gheara pe el ! Îmi simţeam nervii încordaţi. Cerul gurii mi se uscase.

Coborîi încet treptele de piatră ştirbe şi împinsei uşa cu geamuri a barului.

La garderobă, paltonul mi-l luă în primire un flăcăiandru slăbuţ, ciufulit, care purta un veston cu fireturi aurite. Ochii săi mici, sfredelitori, mă măsurară din cap pînă-n picioare. Era şi firesc, doar intram pentru întîia dată acolo. Trecui în sală, care era destul de încăpătoare, numai că tavanul, înnegrit de fum de ţigară, era foarte jos. Localul, în care erau risipite fără nici o ordine măsuţe din material plastic roşii şi gri cu picioare metalice subţiri, era plin de lume. Aproape că nu se mai găseau locuri libere. Zgomot, fum să-l tai cu cuţitul, aer încins. În fund, pe o estradă, o mică orchestră îi zicea cu înfocare o melodie ce se voia vioaie, dar care suna destul de jalnic.

Ochii în sfîrşit un loc liber la o măsuţă de lîngă fereastră şi îmi croii drum într-acolo. Păşii peste picioarele cuiva, un tip beat mă împinse hohotind, mă împiedicai şi, ca să nu cad, mă agăţai de umerii nu ştiu cui. Nu-mi cerui scuze, fiindcă era clar că aşa ceva nu intra în obiceiurile locului.

Iată-mă, aşadar, tolănit pe scaunul liber, lăfăindu-mă ca la mine acasă în ungherul acela imund de cîrciumă.

La măsuţa mea se mai afla o pereche. Bărbatul se tot căznea s-o sărute pe femeia de lîngă el, o apuca de după gît, o înghesuia, o trăgea spre el, iar ea, ferindu-se totodată să nu dea peste mine, îl respingea din răsputeri, rîzînd în hohote. Pipiţa era cumplit de sulemenită şi ameţită zdravăn. Flăcăul se vede că dăduse şi el peste cap un număr apreciabil de pahare, dovadă că nu mai era în stare să-şi controleze gesturile. În faţa lor, pe măsuţă, trona o sticlă de votcă ce mai avea vreo două degete de licoare pe fund, alături de două halbe de bere goale, murdare de resturile spumei. Cine ştie de ce, ambele halbe goale erau pătate de ruj pe margini. Într-o băltoacă de bere amestecată cu votcă zăcea sfîşiat un pachet de ţigări ieftine.

Veni să-mi ia comanda o chelneriţă tînără, cu şorţul alb mototolit şi cu o boneţică, tot albă, aşezată cochet pe părul tapat. Ochii ei rimelaţi aruncau de jur-împrejur ocheade energice. Mă cuprinseră şi pe mine în vizorul lor, străpungîndu-mă cu o privire scurtă şi pătrunzătoare Nimic de mirare, într-un asemenea loc noii-veniţi erau

primiți cu atenția mărită și probabil reținuți în memorie cu multă grijă.

Comandai, cu un aer degajat, două halbe de bere și niște tartine cu caşcaval. Neîncăpînd sub măsuță, picioroangele mele ocupau și spațiul destinat trecerii. Poza mea imperturbabilă exprima mulțumire de sine și somnolență. În realitate, eram concentrat și încordat la maximum. Îi studiam cu toată atenția pe cei din local, străduindu-mă să intru în atmosferă. Fauna era interesantă, nimic de zis. Tineri și oameni între două vîrste sau chiar bătrîni, bărboși și imberbi, fetișcane și flăcăiandri, care mai beți, care mai treji, veseli sau îndîrjiți naiba știe de ce, figuri mai naive, altele înrăite, cîte unii purtîndu-se ca la ei acasă, alții reținut — toate specimenele acelea umane discutau cu aprindere, se ciorovăiau, se luau la harță și se îmbrățișau, rîdeau și chelălăiau. Cîteodată, larma din local creștea într-atîta, încît acoperea pînă și orchestra.

La celălalt capăt al sălii, la una din măsuțe, îl reperai pe Liova, care ciocnea halba de bere cu un necunoscut.

În local intrau mereu noi mușterii, și vînzoleala și zgomotul creșteau întruna.

Deodată, unul din noii-veniți mi se păru cunoscut. Era un bărbat vînjos, nu prea înalt, cu fața prelungă, palidă, cu o țeastă cheală, ovoidală și cu o mustăcioară scurtă deasupra buzelor. Purta ochelari. Oricît mă străduii, nu izbutii să-mi amintesc de unde îl cunoșteam. Ciudat ! În general, mă puteam lăuda cu memoria mea vizuală.

Imi scăpase momentul exact cînd intrase omul acela în sală. Îl văzui doar cum privea cu atenție în jur, și apoi cum dispare brusc îndărătul perdelei dinspre garderobă, de parcă l-ar fi apucat de mînecă și l-ar fi tras către el cineva ascuns după ea. Cîteva clipe mai tîrziu, apăru din nou, își croi drum printre măsuțe și se așeză la una din ele, nu departe de mine.

Acolo, stătu modest, sorbind cîte o înghițitură scurtă din halba din fața sa și discutînd pașnic cu vecinul de masă. De mai multe ori însă i-am surprins privirea îndreptată asupra mea, o privire cețoasă și indiferentă, s-ar zice, dar cam prea indiferentă. De ce, dacă nu de unde, mi se părea cunoscut omul acela ?

Pînă una-alta, individul tăifăsuia cu vecinul său de masă. La măsuţa lor se mai aşezară trei sau patru inşi, printre care şi Liova. De la locul meu, îi auzeam vorbind tare, rîzînd. Unul din ei scotea întruna nişte chicote stridente, nestăpînite.

Treptat, gaşca se destrămă. Plecă şi omul care mă intrigase, plecă agale, fără grabă.

Nimic altceva interesant nu se mai petrecu în restul serii. Îmi terminasem de băut a treia halbă de bere. Perechea de la masa mea continua să se hîrjonească.

În sfîrşit, Liova îmi făcu semn să plecăm. O chemai pe chelneriţă şi achitai consumaţia. Cînd mă ridicai, pipiţa de la măsuţa mea mă urmări cu o privire curioasă şi impertinentă.

La garderobă, Liova şuşoti nu ştiu ce cu flăcăiandrul care o făcea pe portarul, cît îi ţinu acesta paltonul, după care îi puse în palmă, fără jenă, nişte mărunţiş.

Ieşii primul.

Liova mă ajunse din urmă abia după ce traversasem piaţeta şi mă angajasem în străduţa întunecoasă pe care venisem cu vreo trei ore mai devreme.

— Ei ! cum ţi s-a părut ? mă întrebă el. O adevărată cascadă de desfătări lumeşti, nu ?

— Cam aşa ceva.

— Foarte curînd o să stîrpim noi toate scursorile astea, rosti Liova aprig şi cu profundă convingere. Pe cei ce n-o să păşească singuri pe calea cea dreaptă, o să-i silim s-o facă ! Iar pe cîte unii mai înrăiţi... o să-i trimitem la tratament ! Doar aşa o să respire oamenii mai uşuraţi...

— Mai va pînă atunci !

— Ehe ! ascultă ce-ţi spun eu — Odessa e răbdătoare foarte, dar şi cînd se înfurie !... A venit ea de hac şi altor bandiţi mai dihai ca ăştia !

Liova se aprinsese şi, pentru moment cel puţin, renunţase la laconismul său obişnuit.

— Apropo, am cules cîteva veşti în seara asta, mă informă el. Fii atent ! Au venit la un moment dat doi tipi, împreună. Unul, cînd să intre în sală, a făcut repede stînga-mprejur şi i-a spus celuilalt : „E înăuntru o veche cunoştinţă de-a mea. L-am descifrat într-o secundă, năpîrca, chit că şi-a schimbat bulendrele... Du-te şi beleşte

ochii la el ! O să trebuiască să ne răfuim cu ăsta. Pentru mine, din păcate, drumul e barat..." Cel de-al doilea a intrat în sală și, cel puțin așa mi s-a părut, te-a privit cu destulă insistență...

— Unul cu ochelari, mustăcioară și chel ca o ridiche ?

— Chiar ăsta.

— Și eu m-am întrebat toată seara de unde îi cunosc mutra.

— Ei vezi ?

— Dar cel de-al doilea cum arăta ?

— Ăsta a șters-o prea repede ca să-mi poată fi descris mai amănunțit. Un zdrahon cu palton pe el, cu șapcă.

— Bine, vedem noi ce și cum...

Două siluete ne depășiră, pierzîndu-se apoi în întuneric. Aștia cine mai erau ?

— Escapada ta de mîine seară, aici, cu Galea, trebuie pregătită cu atenție, spuse Liova vizibil îngrijorat. Pe tipul cu ochelari și mustăcioară o să-l agățăm noi de îndată ce-o să-și facă apariția și o să căutăm să facem același lucru și cu cel de-al doilea. Te previn însă că ăsta nu e parc de cultură și odihnă și că n-o să ai de-a face cu pionieri și cu preșcolari... O clipă de neatenție, și rămîi cu sănătatea ruinată pe tot restul vieții... E clar ?

Cotirăm pe altă stradă. Mașina ne aștepta cu motorul în funcțiune, și abia ne urcarăm în ea, că porni ca din pușcă.

Da, avea dreptate Liova, în munca noastră sănătatea ți-e primejduită la tot pasul...

Capitolul IX

TOATE ÎȘI AU PREȚUL LOR

A doua zi, i-am telefonat acasă lui Bogdan Teliaș. Glasul de la celălalt capăt al firului era respingător de mieros.

— Chestiunea noastră e aranjată în cele mai perfecte condiţiuni, îmi comunică el. Propunerea dumneavoastră mă interesează. Ne întîlnim undeva, sau cum doriţi să facem ca să discutăm amănuntele ?

Stabilirăm să ne întîlnim peste o oră, la cafeneaua de pe Deribasovskaia. Teliaş se oferi să reţină prin telefon o măsuţă.

Aşezai receptorul în furcă, dar îl ridicai numaidecît, ca să formez un alt număr. De astădată pe al lui Stas.

Amîndoi ajunserăm la concluzia că era puţin probabil ca Zurih să participe la întîlnirea aceea, deşi era evident că va avea loc cu ştirea şi cu asentimentul său.

De la Moscova ni se transmitea că se efectuase verificarea lui Zurih pe baza cartotecilor noastre şi cei însărcinaţi s-o facă rămăseseră perplecşi descoperind că el figura în ele, cu menţiunea unei condamnări importante la activ. Rămăseseră perplecşi, desigur, nu fiindcă s-ar fi aşteptat ca Zurih să fie un îngeraş fără nici o pată în trecutul său, ci de nemaipomenitul aplomb al acelui lup hăituit, care avea neobrăzarea să acţioneze sub adevăratul lui nume. Pesemne Zurih era convins că nu vom izbuti în vecii vecilor să punem mîna pe el şi că nu înfrunta nici un risc servindu-se de vechiul nume. Într-un cuvînt, mersese cu îndrăzneala cam prea departe.

Dealtfel, nu era primul caz cînd indivizi cu conştiinţa pătată îşi închipuiau că şterseseră definitiv urmele faptelor lor necurate din trecut, redevenind în ochii lumii curaţi precum cristalul.

Acestea erau gîndurile pe care le născuse în mine discuţia cu Stas. Şi adevărul este că mă agăţam de ele pentru a-mi alunga din minte altele, care în ziua aceea mă sîcîiseră fără încetare... Fără să ştiu de unde venea, mă apăsa pe suflet o neliniştе surdă. Părea că privirea ceţoasă, sfredelitoare, a cuiva stă aţintită tot timpul asupra mea ; o şi visasem noaptea trecută. Nu-mi aminteam să mai fi trăit vreodată o asemenea stare neplăcută. Pe deasupra, trebuia s-o şi ascund, ca să nu observe Lena ce se întîmplă cu mine. Dar şi aşa, mă privise bănuitor de cîteva ori, în timpul dejunului.

Acum, iarăşi ! Abia pusei în furcă receptorul, că Lena mă şi întrebă :

— Vitali, ce e cu tine, ce te preocupă ?

— Nu mă preocupă nimic în mod deosebit... De unde ai scos și chestia asta ?

— Nu-i adevărat ! Crezi că eu nu văd ? Și ești dator să-mi spui ; la urma urmei, nu sînt sora, ci colaboratoarea ta, dacă nu mă înșel...

Căutai să scap printr-o glumă :

— Îmi face mai mare plăcere să te consider sora mea... Te accept în această calitate...

— Vrei să spui că în calitate de asistentă nu mă accepți ? întrebă Lena supărată.

Mă grăbii s-o asigur :

— Ba da, alta mai bună nu e pe lume !

— Vasăzică, așa... Ei ! dragă frățioare, pot spune că am ajuns să te cunosc ca pe un cal breaz... Așa că nu încerca să te ascunzi de mine ! zîmbi Lena.

— Eu, de tine ? ! Ferească sfîntul ! protestai, împreunîndu-mi palmele ca pentru rugăciune.

Lena veni mai aproape și mă privi atent în ochi.

— Așa, și acum spune-mi ce anume te preocupă ?

Mă încruntai.

— Păi, iată despre ce e vorba...

Și îi povestii episodul cu individul de la bar, din ajun, și ce îmi relatase Liova despre discuția dintre acesta și necunoscutul de la garderobă.

— În definitiv, am spus în încheiere, s-ar putea să nici nu fi fost vorba de mine...

— Ba la tine se referea ! replică Lena cu convingere. Am fost recunoscuți de cineva.

— Ei ! asta mai rămîne de văzut...

— N-are importanță, planul operațiunii trebuie reconsiderat pornind de la această premisă.

— Planul operațiunii a fost elaborat pornind de la scopul ei...

— Da, dar trebuie să ținem seama de noile împrejurări intervenite, insistă Lena, oftînd apoi : — Uf ! tare n-aș vrea să te duci astăzi în bomba aceea, cu Galea !

— Haide-haide ! rostii eu sever. Să nu ne pierdem cumpătul. Doar sîntem în misiune...

Îmi dădui seama numaidecît că mi-o spusesem mai mult mie decît Lenei. Se încruntă şi ea, la rîndul ei, şi se uită la ceas.

— E timpul să te duci la cafenea.

— Da, aşa e, tresării eu. *Good-bye*, fetiţo !

Îmbrăcai paltonul, îmi pusei pălăria şi ieşii grăbit din apartament.

Găsii destul de repede cafeneaua de pe Deribasovskaia. Fiind zi de sărbătoare, era plină de lume pînă la refuz. Pe uşă atîrna clasicul anunţ : „Nu mai sînt locuri" şi o coadă impresionantă de virtuali clienţi sprijinindu-se cînd pe un picior, cînd pe celălalt aştepta pe trotuar în faţa intrării. Portarul cu barbă fusese prevenit probabil, fiindcă mă lăsă, înclinîndu-se respectuos, să pătrund pe uşa cu oglinzi.

Ajuns în sala elegantă, luminoasă, cu feţele de masă imaculate şi cu servicii de cristal pe mese, îl căutai din priviri pe Teliaş. Era instalat într-un colţ, lîngă fereastră, la o masă nu prea mare, de două persoane ; văzîndu-mă, mă salută de la distanţă, fluturînd mîna.

Dar înainte de a mă duce la el, cercetai încă o dată atent sala. Cu statura mea, era destul de lesne. Dar n-am observat nimic suspect. După cum presupusesem, dealtfel, pe Zurih n-aveam să-l întîlnesc aici. Nu risca el să intre în legătură, în public, cu un necunoscut. Rolul lui Teliaş era acela de momeală şi în acelaşi timp de hîrtie de turnesol, s-ar putea spune. Trebuia să mă ademenească, dar să mă şi verifice o dată în plus... Nimic din toate astea nu-i scăpase perspicacelui om care era Stas.

Teliaş îmi strînse mîna cu căldură, remarcînd, subtil şi aprobator, după ce luai loc la masă :

— Orice s-ar spune, sînteţi un om prudent...

— Asta fiindcă prefer să achit nota de plată cu ruble, nu cu ani de puşcărie.

— Aveţi dreptate ! mă aprobă Teliaş şi urechile-i clăpăuge se mişcară expresiv. Care om cu scaun la cap n-ar prefera ?

Chelnerul ne aduse gustările şi destupă o sticlă de vin. Ne apucarăm să mîncăm.

— Chiar aşa e... reluă Teliaş discuţia întreruptă. Orice business comportă riscuri, numai că la noi riscul e mai mare... Doamne-sfinte, cine zice altfel ? ! Şi să vă spun

de ce ! Teliaș ridică un deget. Pe *ceilalți*, în cazul cel mai rău, îi așteaptă falimentul, ruina financiară, pe cînd pe noi — scuzați expresia ! — pîrnaia... E o diferență, oricum.

— Da, pentru că la *ei* businessul se încadrează în limitele legii, pe cînd la noi înseamnă încălcarea ei, observai eu pe un ton flegmatic.

— Așa este, ce să mai discutăm ! Riscul există, cum naiba nu ! Dar mai există și cîștigul, și asta schimbă lucrurile... Că doar trebuie să trăiești, și cît mai bine, dacă se poate. Am dreptate sau nu ?

— În viață, fiecare se ghidează după interesele sale, rostii eu pe un ton echivoc. După cum fiecare are de dus o treabă la capăt.

— Exact ! Numai că treaba care ne revine nouă eu o consider o artă... Un om inteligent poate realiza, la noi, orice și-ar pune în minte, să mă bată Dumnezeu dacă mint ! se înflăcără Teliaș, înfulecînd o tartină după alta, în vreme ce urechile i se mișcau caraghios. Cu condiția să nu se lase pe tînjală, asta se-nțelege de la sine. Care e secretul, aici, la noi ? Pe cine să ungi, cu cît, cum. Asta este. În anumite condițiuni, toți iau mită. Zău că iau toți ! Bineînțeles că sînt alții mai iscusiți ca mine. Dar nici ultimul dintre fraieri nu sînt, e bine să rețineți...

Teliaș zîmbi plin de sine ; fața sa rotundă, cu ochelarii ce stăteau încălecați pe nas, aduse izbitor, în momentul acela, cu un măr copt.

Ce tip ! Mai bine zis, ce poamă ! Deci, după părerea lui, pe lumea asta totul se cumpără și se vinde, inclusiv conștiința, firește. Acest din urmă articol îl și interesa cu precădere. Că „secretul" reușitei în afaceri nu-l supsese din deget, ci era rodul experienței, al unei practici îndelungate, era de asemenea limpede. Individul „unsese" pe mulți în viața lui... Și cică : „sînt alții mai iscusiți ca mine". Făcea pe modestul, puiul de lele ! Dimpotrivă, părea să fie unul dintre cei mai șmecheri. Un pungaș tipic, adeptul mîrșavei „filozofii" a acestei categorii de oameni : duc-o alții cît de rău, numai mie să-mi fie bine... Altceva nu mă interesează... Pe unul dintr-ăsta, cînd îl prinzi, se cuvine să-l atingi peste labă, să-l atingi zdravăn, și abia pe urmă să încerci să-l reeduci ; dar, bineînțeles, într-un loc cît mai depărtat de Odessa...

Teliaș își dădu seama că de cîtva timp nu mai scosesem o vorbă și îmi interpretă tăcerea în felul lui. Socoti probabil că pe un om de afaceri de talia mea, priceput în businessuri — cel puțin în măsura în care se pricepea el însuși, nu e cazul să-l hrănești cu discuții generale — exista riscul să apară în ochii mei drept un palavragiu.

Așa că tăcu și el, chipul lui luă o expresie concentrată, iar privirea îi deveni încordată.

— Dacă n-aveți nimic împotrivă, aș zice să trecem la afacerile noastre. Aș dori să aud propunerile dumneavoastră, spuse Teliaș, în vreme ce urechile sale, ca două antene de radar, se îndreptară abia perceptibil în direcția mea. Iar dacă socotiți posibil să...

— Să vă remit onorariul ? zîmbii eu ironic. Credeți că e locul cel mai potrivit ?

— Doamne ferește ! se fîstîci Teliaș. O să găsim alt loc. Mă interesează afacerea noastră, deocamdată.

— Ce voiați să spuneți prin „chestiunea e aranjată în cele mai bune condițiuni", cum v-ați exprimat la telefon ? l-am întrebat.

— Mihail Alexandrovici mi-a telefonat ieri, îmi comunică Teliaș coborînd glasul.

— Și ?...

— Dacă sînteți de acord, întîlnirea e fixată pentru mîine seara, la mine acasă.

— Sînt de acord.

— Despre propunerea dumneavoastră și despre... onorariul meu nu i-am spus deocamdată nimic lui Mihail Alexandrovici. Am procedat cumva greșit ?

Teliaș îmi aruncă o privire șireată, și iarăși, urechile sale de o stranie mobilitate se traseră, abia perceptibil, către spate.

Zîmbii la rîndul meu.

— Sînteți foarte perspicace. Grigori Makarovici lucrează acum pe cont propriu.

Privirea lui Teliaș deveni din nou, nu știu de ce, încordată. Urechile sale se îndreptară amenințător în direcția mea.

— Mihail Alexandrovici e de părere că nu puteați să stabiliți contactul cu Grigori Makarovici... spuse el.

Interesant ! De ce o fi crezînd Zurih că Grigori Makarovici acela era inabordabil ? Să fi ştiut el ceva ce nu ştiam noi ? Puţin probabil. E adevărat că Edik îmi spusese că Grigori Makarovici refuza să reînnoade legăturile cu vechii săi complici, care se încăpăţînau să-i dea tîrcoale, dar asta nu însemna mare lucru. Oricum, trebuia să verific. Neapărat.

Am zîmbit dispreţuitor.

— Mihail Alexandrovici nu e Dumnezeu şi nici rezidentul său pe pămînt. Aşa că nu e atotvăzător şi atotştiutor...

— Hi-hi-hi ! chicoti Teliaş. Asta o ştiu şi eu prea bine, aşa că... Dar ce-ar fi să vorbim concret ?

Eram pregătit pentru aşa ceva. Băieţii de la S.P.C.S.P.S.S. îmi făcuseră un instructaj amănunţit, îndeosebi Edik, firește, pe „linia" materialelor de construcţie.

— Fier, am rostit scurt.

— O ! Teliaş pocni din degete. Admirabil, pe cinstea mea ! Cît ?

— Cam cît aţi putea înghiţi ?

— Eu ? Dumnezeule mare, oricît îmi puteţi oferi !

— În cazul ăsta, diseară voi vorbi la telefon cu Moscova, am spus pe un ton plin de importanţă. Dar toate astea... înţelegeţi ?

— Sînt om de afaceri... şi Teliaş îşi apăsă palmele pe piept.

— Asta nu e suficient. Acum sînteţi omul nostru... Apăsai pe cuvîntul „nostru". Iar Mihail Alexandrovici... Înţelegeţi şi asta, sper.

— Absolut ! Încă nu mă cunoaşteţi...

Mie mi se părea că îl cunoşteam chiar prea bine. Din păcate, doar mi se părea...

— Rămîne între noi, nu-i aşa ? Teliaş coborî vocea conspirativ. Lui Mihail Alexandrovici i s-a părut destul de suspectă venirea dumneavoastră aici. Drept care a dispus...

Şi Teliaş îmi relată măsurile, destul de neobişnuite, pe care Zurih hotărîse să le ia în vederea întîlnirii noastre.

Eram încordat tot şi mă străduiam să sesizez cele mai fine nuanţe din tonul şi mimica interlocutorului meu. Or, de data asta am avut sentimentul că Teliaş îmi ascunde

ceva, că în relatarea sa e o notă falsă. Dar nu aveam cum să-mi verific impresia.

— Hm... am mormăit. E dureros să auzi asemenea lucruri... Dar pe dumneavoastră cred că se poate conta. Vă atrag însă atenţia, am adăugat cu răceală, că jocul dublu va însemna sfîrşitul jocului însuşi...

— Drept cine mă luaţi ? ! rosti Teliaş cu înfocare, privindu-mă în ochi cu devotament. Vă puteţi bizui pe mine, jur !

I-am strîns mîna umedă, cu o mare îndoială în suflet.

Altă soluţie nu aveam. Orice s-ar întîmpla, mîine Zurih trebuia arestat.

Dar ce avea să se întîmple în seara aceea chiar, nici prin minte nu-mi putea trece.

Vremea rece, venită peste noapte, părea să se fi statornicit temeinic. Iarna se înstăpînise în oraş trecînd peste capul toamnei, care în anul acela nici nu apucase să se înfiripe. O zăpadă măruntă se cernea din văzduh. Acoperişurile caselor şi copacii se albiseră. Gheţuş pe străzi, frig şi vînt tăios. Mare cenuşie, cer cenuşiu, foarte jos, noroi clefăind sub picioare.

Liova veni către seară.

Ne aduse la cunoştinţă, printre altele, că misterioasa căsuţă din curtea vechiului imobil, unde fusesem în ajun, se afla sub observaţie, dar că cel ce locuia în ea, individul venit de la Moscova, nu-şi făcuse încă apariţia. În schimb, trecuse pe acolo, în două rînduri, Bogdan Teliaş ! Părea foarte îngrijorat. Pesemne că şi el îl căuta pe necunoscutul de la Moscova, de unde se putea presupune că în planurile lui Zurih se ivise vreo fisură.

Se făcuse timpul să mă duc la Galea, ca apoi să mergem împreună la deocheatul bar-berărie din piaţetă.

— Pentru orice eventualitate, să ştii că am luat măsuri să-ţi asigurăm protecţia, spuse Liova. Pînă la sosirea voastră, vom trece prin sită localul. Dacă lucrurile se complică, o să vă ieşim înainte încă pe drum, aşa cum ne-am înţeles. Să fii foarte atent !

Se înserase de-a binelea cînd ieşirăm din hotel.

Liova mă repezi cu maşina pînă în apropierea casei Galiei.

De acolo îmi continuai drumul pe jos, singur.

Iată şi ograda cunoscută. În întunericul de nepătruns, găsii portiţa pe pipăite. Lumina rarelor felinare nu răzbătea printre coroanele, acoperite de zăpadă, ale copacilor ce străjuiau strada de o parte şi de alta. Portiţa se deschise aproape fără zgomot.

Ferestrele căsuţei erau luminate, dar storurile trase.

Am luat-o spre cerdac, pe cărăruia pavată cu lespezi de piatră, aşteptînd să aud în întuneric zornăitul lanţului şi apoi lătratul cîinelui.

Dar Ştrengaru nu era legat în seara aceea. Recunoscîndu-mă, scînci încetişor, prieteneşte, şi se lipi de picioarele mele. L-am mîngîiat pe blana deasă şi am scos din buzunar o bucăţică de zahăr. Cîinele îmi linse mîna, rămînînd apoi cu botul său umed în palma mea. Se vede că se legase sincer de mine ; dealtfel, în casa aceea era singura fiinţă în care se putea avea încredere. La fel de tăcut şi de prietenos, cîinele mă însoţi pînă în dreptul cerdacului.

Purtarea sa îmi dădu o idee. Renunţai să urc cele cîteva trepte de lemn, care scîrţîiau tare, şi, lipindu-mă de zidul casei, înaintai încet şi neauzit de-a lungul ferestrelor luminate. Sunetele înfundate ale unor voci îmi ajunseră la ureche : Galea stătea de vorbă cu cineva în casă.

Ştrengaru se ţinea după mine, curios şi vesel nevoie-mare, dînd mereu să-mi lingă mîna. Ajunsese la concluzia că puneam la cale cine ştie ce joacă între mine şi el ; un gest de stăpînire din partea mea îi curmase manifestările zgomotoase de bucurie la care văzusem că vrea să se dedea.

Mă oprii în dreptul uneia din ferestre, de unde glasurile din casă se auzeau mai deslușit.

Am ridicat capul şi m-am lămurit de ce : era deschis oberlihtul.

Pipăind cu piciorul, am găsit în zid o ieşitură pe care mă puteam înălţa. De astă dată statura mea îmi prinse bine : puteam acum distinge fiecare cuvînt rostit înăuntru.

Galea vorbea cu un bărbat.

— Trebuie să vină dintr-o clipă într-alta, am auzit-o spunînd ; era vădit iritată. Pleacă !

— Mai e timp... O să-l auzim pe Ştrengaru lătrînd. Prin urmare, ne-am înţeles ?

— Da, da...

— Sper că n-o să-l boceşti pe prostul ăla... Voia să ne tragă pe sfoară, ticălosul ! Inclusiv pe tine, ce-ţi închipui ! Şi dacă nu i s-ar fi întîmplat nenorocirea...

— Oh ! termină ! Ştiu eu despre ce nenorocire a fost vorba... Dar n-am de gînd să plîng după el, nu te teme ! Nici după tine n-am plîns...

„Zurih ! Să fie oare Zurih ? ! îmi trecu prin minte. Ce-ar fi dacă aş da buzna şi chiar acum... pe loc..."

Dar mă stăpînii şi ciulii din nou urechile.

— Prin urmare, ne restitui aurul, rosti bărbatul pe un ton calm şi autoritar. Ai luat o hotărîre înţeleaptă. Dacă te ţii de cuvînt, Galea, îţi dăruim viaţa. Şi-o să ai parte de o viaţă veselă şi fără griji... Fiindcă n-am să-ţi iau tot aurul. Unde e ?

— Nu acum... Nu înţelegi că trebuie să vină dintr-o clipă într-alta ?

— O să ne prevină cîinele. Şi operaţia n-o să dureze cine ştie cît. Ei...

— Mîine... se încăpăţînă Galea.

— Haide !... rosti bărbatul, ameninţător. Am motivele mele să fiu grăbit.

— Trebuie să vină băiatul acela, ţi-am spus...

— Nu face nimic ! Băieţaşul ăsta tot nu mai are mult de zburdat, dacă e adevărat ce se spune despre el... Sînt unii care l-ar mînca fript !

„Oho ! Asta-i la adresa mea... Cine or fi cei care m-ar mînca fript ? ! Ei ! drăcia dracului !..." Dar, după cîte se părea, Zurih nu făcea legătura între ultimul curtezan al Galiei şi omul de afaceri venit de la Moscova şi cu care era în tratative Teliaş. Mă puteam declara mulţumit şi cu atît.

— N-aveţi decît să faceţi cu el ce vreţi ! auzii deodată glasul Galiei. Din moment ce ne-am înţeles...

Mă simţii cuprins de mînie. Vasăzică, aşa, drăguţo ! Ei bine, sîntem chit şi o să vedem noi care pe care ! Dar îmi dădeam seama că jocul nu era egal defel : banda mă cunoştea, pe cînd eu...

— Adu aici aurul !... şuieră bărbatul. Adu-l, sau...

— Au ! răsună exclamaţia de spaimă a Galici. Lasă-mă... nu... nu...

Ei, drăcie ! De-aş putea arunca o privire înăuntru, să văd ce se petrece !

Dar nu era timp de pierdut. Trebuia s-o opresc să-i înmîneze aurul pe care îl ascunsese Kleaciko în casa aceea, altfel aurul făcea picioare.

Sării repede la pămînt şi mă întorsei în fugă pe cărarea ce ducea la cerdac. Ştrengaru alerga în urma mea, cu salturi mărunte şi sprintene. Acum ar fi fost cazul să înceapă să latre. Dar cîinele nici gînd să latre la mine — doar eram prietenul lui...

Atunci îl prinsei şi îl buşii de pămînt. Crezînd că începem o joacă nouă, Ştrengaru se ridică, vesel şi, lăsîndu-se pe labele din faţă, se apucă să latre. Ei ! aşa te vreau, bătrîne, acuma e-n regulă, mulţumesc !

Am urcat treptele cerdacului şi am ciocănit la uşă.

De data asta, uşa se deschise cu oarecare întîrziere.

Galea, numai zîmbet, mă invită să intru. După voce, s-ar fi putut spune că e veselă, chiar încîntată de venirea mea. Orice s-ar zice, nu era o actriţă proastă. Purta şi în seara aceea o rochie nouă, scumpă, firește foarte decoltată şi strînsă pe talie, scoţîndu-i în evidenţă toţi nurii. Aş fi fost curios să ştiu pentru cine se gătise aşa : pentru mine sau pentru Zurih ? Cu cîtă uşurinţă mă vînduse !... Zîmbii ironic în sinea mea — chiar şi într-o împrejurare ca aceea se manifesta orgoliul masculin... Alte gînduri mă năpădiră însă îndată după aceea : oare ce se pusese la cale, ce mi se pregătea la barul acela afurisit ?... Recunosc că eram destul de neliniştit.

— Putem să mergem, spuse Galea. Doar să-mi pun paltonul.

În odaie era ordine desăvîrşită şi, bineînţeles, nu mai era nimeni. Zurih trebuie să fi ieşit pe altă uşă.

Ca pentru a-mi confirma presupunerea, din curte se auzi lătratul furios al cîinelui.

— Ce l-a apucat ? am întrebat.

— Cine ştie ! dădu Galea din mînă. O fi trecut cineva pe stradă...

Îşi scoase paltonul din şifonier. I-l luai prevenitor şi i-l ţinui să-l îmbrace. Doar trebuia să mă port ca un îndrăgostit, n-aveam voie să uit asta nici un moment...

Galea stinse luminile peste tot. Ieşirăm în cerdac, unde ea încuie cu grijă cele două broaşte ale uşii.

Norocul ne surîse — nu departe de casă, găsirăm un taxi.

Cîteva minute mai tîrziu, ne aflam în piaţeta cunoscută. În ciuda timpului urît, era destul de multă lume pe stradă.

Galea mă luă de braţ şi ne îndreptarăm spre bar.

E greu să exprim în cuvinte ce simţeam în clipa aceea. Desigur, munca mea mă învăţase unele lucruri. Să ştiu cînd să risc, de pildă. Dar tot ea mi-a inoculat şi simţul primejdiei, să cunosc momentul exact cînd să mă mobilizez la maximum. Cu toate astea, ca să fiu cinstit, sînt împrejurări cînd pune stăpînire pe mine teama, şi atunci trebuie să mă străduiesc din răsputeri ca s-o înăbuş. Alteori mă părăseşte sîngele rece — îmi cunosc şi această slăbiciune. Atunci comit, invariabil, greşeli. Acum, printre altele, mă stăpînea teama de a nu greşi.

Alung toate aceste gînduri şi strîng mai tare cotul Galiei.

Ea interpretează în felul ei gestul meu şi mă priveşte cochet, de jos în sus. Din cauza mersului grăbit, ori de emoţie, nu ştiu, obrajii îi sînt îmbujoraţi.

— Îţi place să fii cu mine ? mă întreabă Galea.

— O ! da ! răspund şi încleştez dinţii.

Mi-e din ce în ce mai greu să mă prefac. Şi la fiecare pas pe care îl fac, creşte în mine sentimentul primejdiei.

De l-aş zări măcar pe unul dintre băieţii noştri, atunci m-aş simţi mult mai în siguranţă... Atunci aş fi stăpîn pe situaţie.

Ne apropiem tot mai mult de ferestrele luminate ale barului. Acum auzim şi muzica ce vine dinăuntru.

Trecem prin dreptul porţii prin care, data trecută, intrasem, împreună cu Liova, în curtea localului. Am şi ajuns la treptele care coboară spre bar.

În clipa aceea, ne auzim strigaţi din spate :

— Ei ! Galka ! Ia fă-te încoa, să-ţi spun două vorbe !

Ne uităm amîndoi peste umăr. Lîngă poartă, stă proțăpit un tînăr; în întuneric, n-am cum să-i deslușesc trăsăturile.

— Aa! tu ești, Senecika? răspunde Galea vesel. Stai, că venim!

Mă las înșelat de tonul ei nepăsător.

Ne apropiem.

Flăcăul se trage îndărătul porții, ca și cum n-ar vrea să stea în calea trecătorilor, și noi sîntem nevoiți să-l urmăm.

Și deodată, o lovitură crîncenă se abate asupra mea, năucindu-mă.

Cad pe spate, ca secerat. O durere ascuțită îmi săgetează urechile și, pentru o secundă, îmi pierd văzul. Nu mai văd absolut nimic. Din gura deschisă îmi ies horcăituri înfundate. Apoi, mă cufund într-un hău negru.

Cînd deschid ochii, văd aplecată asupra mea fața cuiva, care parcă plutește, se dedublează, tremură... Mă crispez și, cu o sforțare teribilă, îmi trec palma peste ochi — vreau să opresc sarabanda aceea nebunească. Chipul acela mi-e cunoscut, foarte cunoscut...

— Mai trăiește, scîrnăvia! zice omul care e aplecat deasupra mea.

Și ridică pumnul să lovească — un pumn enorm, fantastic de mare, și abia în ultimul moment îmi dau seama că ține încleștat între degete un box. Asta înseamnă moartea!...

— Stai, Tolea, spune altul, nu știu cine. Stai să-l scotocesc întîi!

Tolik, vasăzică, iată cine era individul! Cunoștință veche. Acum își ia revanșa...

Disting acum și un alt chip aplecat asupra mea: un cap prelung și chel, ochelari cu lentile rotunde, mustăcioară... Tipul de seara trecută, de la bar!

— Mai repede, Petruha, mai repede! îl grăbește o a treia voce. Hai să-l tragem mai încolo!

Sînt înșfăcat de mîini și tîrît în fundul curții. Corpul mi se izbește de pietre, dar nu mă doare, mă protejează scurta îmblănită. Continuu să horcăi. Dar mi-a revenit văzul. Un lichid lipicios mi se prelinge încet pe față, îmi

intră în gură. E sînge ! Are un gust sărat. Sîngele meu... Simt din nou că mi se învîrteşte capul. Durerea pe care o simt înăuntrul lui e tăioasă, ascuţită, zvîcnitoare şi dracu mai ştie cum ! A devenit insuportabilă... Şi ce slăbiciune m-a cuprins... Ah ! bestiile, îmi răsucesc mîinile — îmi vine să urlu de durere !

Văd acum destul de bine. Văd ! Agresorii sînt trei. Galea nu e cu ei, a dispărut, a fugit. Şi bineînţeles că n-o să cheme pe nimeni în ajutor, năpîrca !...

Unul din cei trei mă izbeşte tare cu cizma între coaste. Mă dau de-a dura pe o parte gemînd — geamătul îmi iese din gîtlej într-un icnet, laolaltă cu ultimele zdrenţe de aer din plămînii chinuiţi, pe care nu-i mai pot umple la loc, căci nu mai sînt în stare să inspir alt aer.

Mîinile cuiva se vîrî în buzunarele scurtei, scotocind, în vreme ce eu îmi strecor mîna spre piept şi de acolo spre subsuoară. Gulerul cămăşii pîrîie, cămaşa mi-i sfîşiată, nasturii sar în toate părţile.

— N-are nimic în buzunare, măgarul dracului ! hîrîie Tolik răguşit.

El e cel care mă caută prin buzunare. Încerc să-l împiedic, zvîrcolindu-mă încet, greoi, fără vlagă. La fiecare mişcare, un cuţit mi se înfige parcă în carne.

Făcîndu-şi vînt, Tolik mă izbeşte peste faţă, dar o face neglijent şi pumnul lui abia îmi atinge obrajii, zgîriindu-mi pielea. Continuu să mă zbat, ca să-l împiedic să-mi scotocească buzunarele pantalonilor.

Mîna mea tremurîndă se apropie centimetru cu centimetru de subsuoară. Ajungînd în sfîrşit acolo, degetele mele nu mai au nici o vlagă şi nu mi se supun cînd încerc să desfac tocul pistolului.

Tolik îmi întoarce pe dos buzunarele pantalonilor. Cad pe jos portmoneul, pieptenele, batista.

— Achită-l ! strigă omul cu ochelari. Mai repede !

— Îhî...

O mînă se repede înainte... Dar izbutesc să mă rostogolesc pe o parte, şi boxul lui Tolik îmi şuieră alături de ureche.

Furios, cel de-al treilea mă înşfacă de picioare şi mi le apasă de pămînt. Piotr — el e cel cu ochelari şi mustaţă —

se prăvale cu toată greutatea trupului peste abdomenul meu.

— Gata, scîrnăvia dracului ! Ţi-a sunat ceasul... şuieră el, poruncindu-i apoi lui Tolik : Aşa ! Atinge-l acum !

În aceeaşi clipă, trag.

O dată, încă o dată, a treia oară ! Ca nişte harapnice plesnesc împuşcăturile bezna curţii pustii.

Tolik cade la pămînt ca un stîlp. Atît de brusc, încît mi se pare că, sub mine, pămîntul a tresăltat.

E rîndul lui Piotr acum... Ţeava niţel mai jos... Trag !

Nu mai apucă să sară în picioare, ci doar se rostogoleşte de pe mine şi, sughiţînd într-un chip ciudat, ţipă :

— Aa !... A !... Aa !... A !...

Şi se îndepărtează tîrîş de mine, căutînd să se ascundă în întuneric. Îi văd silueta chircită şi chiar şi faţa, fără ochelari, transfigurată de durere şi de spaima morţii.

Cel de-al treilea, cel care m-a ţinut de picioare, s-a făcut nevăzut. Picioarele îmi sînt libere. Încerc să mă ridic. Nu pot... Şi totuşi, o să mă ridic !... Şi mă ridic, într-adevăr, pe picioarele care îmi tremură şi pe care le simt ca de vată.

Pistolul îmi zvîcneşte întruna în mînă. Mă reazem cu spatele de zid. Picioarele mă ţin ceva mai bine. Dar iarăşi mi se învîrteşte capul, o durere cumplită îl ţine încleştat ca într-o menghine. În jurul meu, toate plutesc parcă, iar curtea e un carusel ce se roteşte vertiginos.

— Senecika !... strig. Senecika !... Dar strigătul e mai degrabă o şoaptă ; îmi adusesem aminte cum îi spusese Galea celui de al treilea.

Respiraţia mea e un horcăit, spasmodic şi scurt, ca un sughiţ de plîns. Nu cumva plîng într-adevăr ?... De ce mă ustură ochii atît de tare ? Şi de ce, din nou, nu văd nimic ? ! Ba nu, văd, încep să văd !

Piotr s-a desprins din întuneric şi îl văd furişîndu-se spre mine. A mai făcut un pas, încă unul... Îl ocoleşte pe Tolik, lungit la pămînt, se apleacă din spinare, pregătindu-se să se repeadă. În mînă ţine un cuţit. Ochelarii nu şi i-a găsit. Îşi arată dinţii într-un rînjet... Crede că eu nu-l văd.

Cu un efort, ridic pistolul şi şoptesc întretăiat :
— Stai... că... trag !...
Piotr încremeneşte.
Eu, însă, trag. În sus, în sus...
Tropăit de paşi. Sînt mulţi... vin în goană spre mine...
Mă las moale în braţele cuiva.
Întuneric...

Dincolo de fereastră se străvede cerul albastru-auriu curat ca lacrima. E dimineaţă. Razele soarelui străbat camera pieziş. O cameră ce îmi e necunoscută. Goală şi albă, cum sînt camerele de spital. Se pare că e într-adevăr o rezervă de spital.

Mă salt uşor într-un cot şi privesc în jurul meu : o noptieră albă, alături un taburet tot alb, în faţa mea un pat alb, gol. Sînt îmbrăcat într-o cămaşă ce nu e a mea, din pînză deasă de bumbac, cu nişte şireturi la guler. Prin pătratul din mijlocul cearşafului-plic se vede pătura, din molton roşcat. La picioarele mele, se ridică stinghiile metalice ale patului.

Îmi simt capul strîns într-un bandaj. Îmi trec mîna peste el. Da, e pansament. Trupul mi-e în continuare cuprins de slăbiciune. Dar capul mi-e limpede şi nu mă doare deloc. În general, nu mă doare nimic. Respir adînc de cîteva ori. Ba nu, mă doare totuşi cînd inspir profund.

Va să zică, tot am nimerit la spital, pînă la urmă...

Pe noptiera de lîngă mine îmi văd ceasul, care ticăie abia auzit. Deci, e şi el teafăr. Arătătoarele indică ora şase şi un sfert — dimineaţa, evident.

M-am lăsat pe pernă şi am început să rememorez cele petrecute aseară în curtea de lîngă barul acela blestemat.

Am constatat că memoria mă slujea cît se poate de bine.

Aşadar, căzusem în ambuscadă... Totul fusese pregătit dinainte, şi iată că mişcarea asta n-o prevăzusem. Băieţii lui Liova mă aşteptau înăuntru, în bar. Pe mine şi pe ceilalţi. Căci, conform planului Galiei, ea trebuia în prealabil să-mi facă cunoştinţă cu cineva, cu care apoi să mă încaier şi în cele din urmă să nimerim amîndoi la miliţie. Pe baza planului ei întocmisem şi noi planul nostru. Se pare însă că, în ultimul moment, planul lor

suferise schimbări esențiale. Intervenise Zurih, care căzuse la înțelegere cu Galea. Galea mă cedase celorlalți — doar o auzisem cu urechile mele... Fusesem recunoscut — nu mai încăpea nici o îndoială acum — și cel care mă recunoscuse fusese Tolik.

Așadar, Tolik venise la Odessa. Acesta era motivul pentru care își ceruse lichidarea de la fabrica de tricotaje. Iar Nadea Pirojkova îl întîlnise în gară. Greșisem grav cînd nu luasem în seamă ce-mi spusese ea, și anume că „huliganul" se lăuda că pleacă la „măicuța Odessa", unde o chema și pe ea să vină. Plătisem scump această neglijență și era cît pe ce să compromit întreaga acțiune. E clar că huliganul din gară fusese Tolik și tot el dăduse și telefoanele de amenințare, din însărcinarea lui Zurih. Acesta din urmă probabil că nu mai credea că va ajunge la înțelegere cu Galea și, ca s-o intimideze ori poate chiar pentru altceva mai rău, hotărîse să se folosească de Tolik, pe care-l cunoscuse la fabrică și care-i făcuse și lui o scenă de gelozie în legătură cu Varvara ; numai că Zurih știuse să-l îmbuneze pe zurbagiu...

Tolik... Ce viață primejdioasă, pe muchie de prăpastie, dusese și flăcăul ăsta ! Și uite-l că s-a prăpădit. Mai mult ca sigur că s-a prăpădit. Am tras în el, n-am avut încotro... De ce m-oi fi certat cu el, atunci, la Varvara — dacă mă gîndesc bine, puteam să evit cearta... Kuzmici mă prevenise : „Bătaia asta o să-ți mai iasă pe nas, să știi..." Și chiar că ne ieșise. Și mie, și lui Tolik. Îl aveam pe conștiință pe băiatul ăsta ; ce conta că era decăzut ?... Cu ce ură feroce voise, aseară, să mă omoare ! Dar primul vinovat rămîneam eu... Se prăbușise ca secerat, acolo, în curte. Trei gloanțe vîrîsem în el ! Să-l fi ucis, Dumnezeule ? !

Mă răsuceam în pat, încercînd să-mi îndrept gîndurile în altă parte decît la cele petrecute în ajun în curtea aceea cufundată în beznă.

Mai fusese unul acolo... Piotr. Trăsesem și în el, dar acesta scăpase cu viață. Ceva mai tîrziu, îl ținusem în bătaia pistolului, cînd se furișase spre mine cu cuțitul în mînă. N-avea ochelari în momentul acela. Dar fără ochelari îmi părea și mai cunoscut... Ori poate că nu îl cunoșteam, ci mi se citiseră semnalmentele lui. Ia stai ! Păi, ăsta e

Piotr Gorohov ! Ucigaşul de la Punej ! Sigur că da, iată cine era individul...

În clipa aceea se deschise uşa rezervei mele şi intră sora, o femeie corpolentă, în vîrstă, în halat alb. Văzîndu-mă, faţa ei blajină se lumină de un zîmbet.

— Ai făcut ochişori ? Ia să-ţi luăm temperatura, fiule...

Scutură cu putere termometrul, după care mi-l vîrî la subsuoară.

— N-am nici pic de febră, am asigurat-o eu.

— Ai, n-ai, trebuie să-ţi iau temperatura, aşa e rînduiala aici. Eşti la spital, sau unde crezi că te afli ?

— Tocmai de aceea, lăsaţi-mă să plec... Practic, sînt sănătos.

— Pînă una-alta, fă bine şi stai culcat, zîmbi sora încrucişîndu-şi mîinile pe pîntecele voluminos. O să vină să te vadă doctorul, dînsul o să hotărască dacă poţi să pleci sau nu. Şi-o să te ducă surioara acasă...

— A fost pe aici ?

— Păi cum ! Abia am convins-o, pe la două noaptea, să se ducă să se culce. Ce se mai prăpădea cu firea, n-am cuvinte să-ţi spun ! Ai o surioară foarte bună, să ştii, unde mai pui că-ţi seamănă leit !

Pe onoarea mea, în curînd o să încep să cred că Lena mi-e soră cu adevărat ! Dacă aşa zice toată lumea...

— Ne-au mai stat pe cap, pînă noaptea tîrziu, şi tovarăşii tăi, cei de la miliţie, adică. Pe unul din ei îl cunosc, locuieşte în blocul nostru. Stanislav Grigorici îi zice. Nevastă-sa e şi ea medic. Nu s-a clintit de lîngă tine.

Pălăvrăgirăm aşa toate cele zece minute cît ţinui termometrul sub braţ.

Constatarăm că temperatura îmi era normală. Drept care îi cerui sorei, pe un ton cît mai linguşitor :

— Ce-ar fi dacă mi-aţi da îndărăt măcar pantalonii ? Aş vrea să mă scol...

— Ţi s-a prescris să stai culcat, mi-o reteză sora, aşa că fă bine şi stai cum ţi s-a spus ! Dacă-i vorba de ploscă, ţi-o aduc îndată, nu te teme !

— Ce ploscă, asta-i bună ! Mă simt în stare să-i trag şi-un cazacioc, nu să...

— Să nu mai aud o vorbă ! se supără sora. Peste o oră e vizita, n-ai decît să-ţi ceri atunci pantalonii şi tot ce pofteşti...

Plecă, dar reveni peste un minut, aducîndu-mi într-adevăr plosca. O purta în mînă cu gingăşie, ca pe nu ştiu ce comoară. Ptiu ! Poftim, ce situaţie ! Ei ! drăcia dracului !

În sfîrşit, am rămas din nou singur.

Un om internat în spital îşi descoperă aproape obligatoriu vocaţia cugetării... Gîndurile lui capătă parcă de la sine o tonalitate, să-i zicem filosofică. De pildă, ce este viaţa şi ce reprezintă viaţa omului în curgerea timpului... Ca şi cum s-ar pregăti să moară, se întreabă dacă şi-a trăit viaţa cu folos... Nu e mai puţin adevărat că şi specificul muncii mele mă îndeamnă uneori la asemenea cugetări. Numai că, în condiţii obişnuite, n-ai răgaz să te opreşti asupra lor, chiar dacă prin faţa ochilor ţi se perindă atîtea şi atîtea destine omeneşti, uluitor de diverse şi, în majoritatea cazurilor, complicate şi chiar tragice. Te întrebi uneori : are vreun rost să te agiţi, să te zbaţi, cu slabele tale puteri, să îndreptţi ceva în lumea în care ţi-e dat să trăieşti ? Desigur, lupta împotriva criminalităţii, pentru lichidarea ei, e un ţel nobil, ce să mai vorbim ! Dar pe ce se sprijină lupta aceasta, în ultimă instanţă ? Pe factorul economic ? Să i se asigure fiecăruia tot ce îi e de trebuinţă ? Nu e suficient... După părerea mea, oricum nu vor putea fi satisfăcute vreodată cerinţele tuturora. Necesităţile cresc mai repede decît posibilităţile economiei. Asta şi e, dealtfel, chezăşia progresului. Iar necesităţile tocmai de aceea şi sînt necesităţi, pentru a tinde să fie satisfăcute. Dar cum, pe ce cale ? Aici intervine o problemă cu totul diferită. Procesul de educare. În ultimă analiză, totul se reduce la asta.

Odată, în cursul unei discuţii tocmai despre aceste probleme, taică-meu a citat o zicală orientală plină de înţelepciune. Suna cam aşa : „Dacă îţi croieşti viitorul pe un an de aici încolo, atunci seamănă mei, dacă ţi-l croieşti pe decenii, sădeşte copaci, dar dacă gîndurile de viitor ţi-s aţintite peste veacuri, atunci educă oameni..." Sarcina aceasta este, după părerea mea, cea mai importantă

şi mai grea dintre toate. Dar de ce zic „după părerea mea", că doar ideea nu-mi aparţine, ci doar sînt de acord cu ea... Atîţia înţelepţi au rumegat-o şi au scris despre ea ! Economia ţării o vom reconstrui într-un termen istoric scurt, dar pentru a reeduca milioane de oameni, cu moravurile, gusturile, obiceiurile şi prejudecăţile lor formate de-a lungul veacurilor, va fi nevoie de multe generaţii. E mult mai uşor de enunţat decît de realizat schimbul istoric de ştafetă, genetică şi psihologică, între generaţii...

E o sarcină gigantică. Şi nemaipomenit de complexă, aş zice. Una e să reeduci oameni cum ar fi, de pildă, Varvara sau băiatul acela, Goga. Şi cu totul alta, pe Teliaş şi pe cei de teapa lui. Aceştia nu numai că au moştenit toate tarele generaţiilor precedente, că utilizează cu promptitudine greşelile şi lipsurile societăţii noastre, dar leagănă şi visul dulce al „modului de viaţă occidental". Reeducaţi trebuie să fie şi unii, şi ceilalţi. Dar nu vîrîndu-i pe toţi de-a valma şi pe tot restul vieţii după gratii. O asemenea idee nu poate trece decît prin mintea scelerată a vreunui birocrat sau reacţionar. Cît timp şi ce forţe va cere reeducarea tuturor acestor oameni ? Foarte mult timp şi foarte multe forţe... Eu, în orice caz, nu voi apuca sfîrşitul acestui proces. Sper însă să-mi aduc cît de cît contribuţia la purificarea aerului pe care îl respirăm. Şi, deasemenea, să insuflu în cît mai mulţi cetăţeni convingerea că modul de existenţă al unui Teliaş, de exemplu, nu poate fi niciodată de durată şi că e înjositor să trăieşti în felul acesta. Fie şi numai pentru asta, credeţi-mă, merită să te zbaţi !

Cufundat în aceste gînduri, nici n-am observat cînd s-a făcut ora de vizită. Un medic în vîrstă, cărunt, care purta un pince-nez de modă veche, după ce mă palpă peste tot cu nişte degete neaşteptat de puternice şi îmi examină, răsucindu-mă pe toate părţile, respiraţia şi bătăile inimii — folosea nu un stetoscop modern, care e prevăzut cu tot felul de tuburi, ci tot unul de modă veche, crăpat pe alocuri şi în formă de pîlnie — rosti în sfîrşit, pe un ton mulţumit, verdictul :

— Orice s-ar zice, ai scăpat ieftin, tinere ! Îmi închipuiam că vom avea de lucru cu dumneata vreo săptămînă

şi, cînd colo, s-ar putea să te punem pe picioare chiar în două zile...

— Cum aşa, doctore ? rostii eu cu cel mai vioi glas posibil. Dar mă simt excelent ! Şi e neapărat necesar să mă întorc astăzi acasă !

— Ee ! Vrei cam multe ! Nici să nu te gîndeşti !

— Acasă, o să stau în pat, pe cuvîntul meu de onoare !

— Uite ce este, tinere : eu răspund pentru dumneata faţă de întreaga miliţie din Odessa, şi asta nu e o glumă... Asta mi-ar mai lipsi ! Aseară a fost aici şi comisarul...

— Dar, doctore...

În cele din urmă, în faţa rugăminţilor mele, doctorul capitulă.

— Îţi dau drumul, zise el, numai pentru că am încredere în sora dumitale. E o fată foarte simpatică şi foarte energică, am văzut eu ! Apropo, semănaţi ca două picături de apă...

Iar ! Ei ! nu, situaţia asta începea să devină agasantă.

— Întocmiţi formele de ieşire pentru ora douăsprezece, se adresă doctorul sorei, alta, cea de zi, una foarte tinerică şi extrem de cochetă.

— Surioara dumnealui a şi venit, Averki Spiridonovici, spuse sora, care nu înceta să-mi arunce ocheade cu ochii ei rimelaţi strident.

— Pentru ora douăsprezece, sublinie doctorul neînduplecat.

Am înţeles că această ultimă concesie nu mai era dispus s-o facă, aşa că n-am mai insistat.

— Dar să intre la mine, îi permiteţi ? l-am întrebat cu jumătate de gură.

— Mă rog, n-am nimic împotrivă...

Medicul şi suita sa plecară şi, un minut mai tîrziu, în rezerva mea îşi făcu apariţia Lena. Un halat alb îi stătea aruncat peste umeri.

Lena se repezi la mine şi mă îmbrăţişă, de parcă m-aş fi întors de pe lumea cealaltă. Şi deodată, izbucni într-un plîns cu hohote. Îşi înfundă faţa în pieptul meu.

— Haide-haide, controlează-ţi nervii, surioară, nervii ăştia păcătoşi... încercai s-o liniştesc, mîngîind-o pe creştet.

— Ție... ți-e ușor... să vorbești... bîigui Lena printre lacrimi, dar făcu un efort și conteni din plîns. Se desprinse din brațele mele.

Peste vreo două ore, mașina mă aducea la hotel. Urcai scara spre apartamentul nostru cu destulă sprinteneală și, în orice caz, fără să fie nevoie să fiu ajutat.

Și iată-mă instalat ca un pașă, între perne, pe canapeaua camerei de primire din apartamentul nostru de categoria „lux". În jurul meu se aflau Lena, Stas, Liova și încă doi băieți de la judiciar.

Le povestisem între timp tot ce-mi aminteam despre încăierarea de aseară. Am spus, în încheiere, că, după părerea mea, individul cu mustață și ochelari trebuie să fie Piotr Gorohov.

— Da, el e, dădu din cap Stas. A și fost arestat.

Știam acum că Tolik era în viață. Cel puțin deocamdată, fiindcă starea sa era gravă. Reușisem — aproape de necrezut, ținînd seama de situația în care mă aflam — să vîr în el toate cele trei gloanțe : două în picioare și unul în umărul drept. O adevărată performanță !

— Cine era al treilea ? întrebă Stas.

— Senecika, i-am răspuns. El era cel care mă ținea de picioare.

Lena, foarte palidă, tăcea.

Degeaba, pentru o femeie munca noastră este mult prea grea, e o cruzime s-o implici în asemenea operațiuni. Femeia e mai sensibilă, mai emotivă decît noi. Egalitate, foarte bine, dar în anumite limite, totuși...

— Pe Senecika ăsta o să-l identificăm noi repede, spuse Stas. Prin Galina Kocerga.

— Ia stați, fraților ! am sărit eu dintre perne, aducîndu-mi aminte. Galina a reluat legătura directă cu Zurih. Am uitat să vă spun !

Și le relatai pe nerăsuflate discuția pe care o surprinsesem trăgînd cu urechea la ferestrele Galinei.

— Povestea începe să se limpezească, am încheiat eu. Kleaciko urma să ducă aurul la Punej, și cînd a ajuns acolo cu mîinile goale...

— Nu... clătină din cap Stas. Zurih își pierduse încă dinainte încrederea în el, simțise că va fi tras pe sfoară

şi premeditase răfuiala. Dovadă biletul acela descoperit chiar de tine, din care lucrul acesta reiese foarte clar. Kleaciko era, într-adevăr, hotărît să-l înşele. A ascuns aurul la Galina. Iar după aceea a plecat la întîlnirea cu Zurih, la întîlnirea cu moartea. Iată cum s-au petrecut lucrurile, băieţi, pun rămăşag pe ce vreţi că aşa a fost...

— Da, e clar ca lumina zilei, fu de acord şi Liova.

— Sper că pe Galina o supravegheaţi în continuare ? am întrebat îngrijorat.

— Ba bine că nu ! zîmbi Stas. Şi casa ei deasemenea. Zi şi noapte. Fii fără grijă !

— Mai prost stăm cu Tolik ăla, spuse Liova. Ticălosul naibii, o să trebuiască să-l oblojim cine ştie cîtă vreme.

— Dar Gorohov ?

— Ăsta a scăpat mult mai uşor. Mergem chiar acum să-i luăm interogatoriul.

— La interogatoriu trebuie să particip şi eu ! am declarat cu hotărîre. Mă interesează în primul rînd episodul cu căpitanul Otkalenko.

— Ţţ ! făcu Stas cu blîndeţe, îndesîndu-mi umerii în perne. Nici prin cap să nu-ţi treacă, drăguţule ! Altfel te expediem îndărăt la Averki Spiridonovici. Să ştii că nu glumesc !

— Dar nu înţelegi că...

— Ţţ ! făcu din nou Stas. N-o să fie ăsta ultimul interogatoriu...

— Bine... cedai eu ursuz. O să stau culcat. Numai că e necesară o percheziţie la Galina Kocerga, şi asta cît mai urgent. Aurul se află acolo, Galina n-a apucat să-l predea.

— De ce urgent ? zîmbi Stas. Las' să vină întîi Zurih în vizită...

— Şi-o să vină ! interveni unul din băieţi.

— Eu ce zic ? rîse Stas. Dacă ne apucăm să facem percheziţia, Galina, printr-un şiretlic oarecare, ar putea să-l prevină de cele întîmplate. Şi aşa banda e în alertă : Senecika, nici vorbă, le-a comunicat rezultatul meciului de la bar ; şi apoi, Gorohov nu s-a întors, şi nici Tolik.

— Dar dacă Zurih nu vine ? am întrebat.

— Îl mai avem pe Teliaș, îmi aminti Stas. Și mai e și omul de afaceri venit de la Moscova. Care, bineînțeles, e cu totul altă persoană decît lunganul căruia i s-a năzărit s-o curteze pe Galea. Telefonează-i lui Teliaș și fixează întîlnirea pentru mîine seară. Nu mai devreme ! Nu uita că trebuie să stai culcat două zile...

— Ei ! chiar două zile !... am bombănit. De unde ați mai scos-o și pe asta ?

— Tatăl medic, mama medic... își etală pe neașteptate Stas cunoștințele, demne de un șef de cadre. Să acordăm medicinei respectul cuvenit, drăguțule ! Nimic de făcut... Diseară vei primi un raport complet în legătură cu interogatoriul.

După ce rămăsei numai cu Lena, mai bombănii ce mai bombănii o vreme, apoi îi telefonai lui Teliaș.

Mă înțelesei repede cu individul.

— Mihail Alexandrovici vrea să vă vadă, îmi comunică Teliaș pe un ton triumfător. Sper însă că și înțelegerea noastră rămîne în picioare...

— Fără îndoială, îl liniștii eu. Deci, pe mîine.

— Vă așteptăm ! Vă așteptăm cu nerăbdare !

Punînd receptorul în furcă, i-am spus Lenei :

— Ei ! și acum, surioară, ne mai rămîne o ultimă mică treabă de dus la capăt...

Dar în urechi îmi mai suna încă tonul ciudat cu care rostise Teliaș ultima frază. Faptul nu putea să nu mă pună în gardă...

Cele două zile se scurseră într-o activitate febrilă.

În primul rînd, Gorohov făcu primele mărturisiri. N-a avut încotro, mai ales că de la Punej venise cu avionul și un reprezentant al miliției locale. Gorohov fu pus în fața probelor materiale și strîns, astfel, cu ușa. Începu prin a recunoaște agresiunea împotriva lui Igor. Apoi mărturisi și asasinarea lui Kleaciko. Bineînțeles, ce se putu arunca în spinarea lui Zurih. Și nu numai că dădu vina pe complicele său, dar dezvălui și multe altele dintre nelegiuirile acestuia. Cei doi se cunoscuseră într-o colonie de muncă, pe vremea cînd amîndoi își ispășeau prima condamnare. De atunci, Gorohov îi făcuse lui Zurih tot felul de „servicii" riscante, și într-un rînd chiar „căzuse", pe

cînd se afla în serviciul lui Zurih. Atunci nu-l trădase, acum însă era altceva, acum pe Gorohov îl amenința pedeapsa capitală. Condamnat de două ori pentru tîlhărie, de data asta era acuzat de omucidere și de atentat la viața încă unei persoane. Nu se putea aștepta la nici o cruțare, așa că se zvîrcolea, se dădea literalmente de ceasul morții ca să-și scape pielea. Situația sa nu era de invidiat...

Fusese arestat și Senecika. Ăsta nu era decît un huligan oarecare. Tot ce știa era că Galina îi făcuse cunoștință cu Tolik și că acesta din urmă îi promisese o sumă frumușică de bani ca să participe la o bătaie.

În ce-l privește pe Zurih, acesta tot nu-și făcuse apariția în casa Galinei Kocerga. În schimb, fusese văzut Teliaș intrînd la Consignația, unde schimbase cîteva vorbe cu Galina. Judecînd după felul cum se desfășurase întîlnirea, cei doi nu se cunoscuseră pînă atunci.

Și iată că veni și seara cînd trebuia să mă duc la Teliaș acasă.

De două zile, locuința sa se afla sub observație. Dar, dintr-un motiv sau altul, Zurih nu apăruse nici acolo. Însemna că va veni mai tîrziu, poate chiar în urma mea. Nu era exclus ca Teliaș să dorească să stea de vorbă întîi cu mine, între patru ochi. Ori să fi mirosit Zurih ceva și să fi dispărut din oraș ? E drept că aurul e un magnet extraordinar, dar nici Zurih nu e un prost, după povestea din curtea barului își dă seama prea bine că locuința Galinei Kocerga trebuie să fie filată de noi ; iar prin Galina puteam ajunge ușor la el.

Toate acestea, dealtfel, nu erau decît simple presupuneri. Nu spusese Teliaș că Zurih vrea să mă vadă ? Da, dar intonația aceea ciudată din glasul lui Teliaș...

M-am îmbrăcat și de data asta după un anume plan și cît se poate de meticulos. Trebuia să am aspectul unui bărbat sobru și cu prestanță. Evident, scurta, puloverul, baticul colorat se excludeau, ca și paltonul vechi, șifonat și șapca murdară, jerpelită. Așa că mi-am pus o cămașă albă imaculată, o cravată la modă și un costum de culoare închisă, frumos croit. Toată garderoba asta, inclusiv paltonul de bună calitate și pălăria, cu care mă mai înfățișasem de două ori lui Teliaș, fusese prevăzută încă de la Moscova ;

avusesem ce căra pe drum... Ei ! dacă aş putea deveni, măcar pentru seara asta, ceva mai scund !...

Altfel, mă simţeam întru totul mulţumitor. E drept că mi se mai învîrtea uşor capul, de slăbiciune probabil. Lena îmi pudrase cele cîteva zdrelituri de pe obraz, care acum aproape că nu se mai observau. Doar durerea la inspiraţiile mai adînci persista. Dar asta era un fleac.

La ora stabilită, Liova veni să mă ia cu maşina.

— Zurih a apărut ? a fost primul lucru pe care l-am întrebat.

Liova clătină din cap necăjit.

Deci, Zurih tot nu venise încă la Teliaş. Începeam să fiu îngrijorat.

I-am spus la revedere Lenei şi plecarăm.

Ea rămînea singură. Şi, firește, iarăşi va începe să se frămînte. Rolul ei se încheiase. Fata asta de treabă mă ajutase mult. Mă ajuta şi acum, fie şi numai prin faptul că o ştiam aşteptîndu-mă, ăsta-i adevărul.

Maşina zboară pe străzi pe care acum le cunosc, dar şi pe altele ce îmi sînt necunoscute. Nu sîntem decît de vreo cinci-şase zile în oraşul acesta, dar mie, uneori, mi se pare că sînt plecat din Moscova de o lună, pe puţin.

În sfîrşit, ajungem în apropierea locuinţei lui Teliaş. Strada respectivă începe după primul colţ, la stînga. Maşina opreşte.

Liova se face nevăzut. Am stabilit din timp totul, inclusiv semnalele.

Mai departe merg singur. Cotesc după colţ şi îmi arunc din cînd în cînd privirea la tăbliţele cu numerele caselor. E frig şi m-a pătruns umezeala în pantofii aceştia subţiri şi în paltonul pirpiriu. Sub tălpile mele clefăie zloata.

Iată şi casa cu numărul 17. Îmi trag pălăria pe ochi şi împing uşa grea de la intrare.

Locuinţa lui Teliaş e la etajul doi. Eram informaţi că nevastă-sa şi băiatul plecaseră de sărbători la socri, la Luzanovka, nu departe de Odessa, şi încă nu se întorseseră. Aşa că Bogdan Teliaş e singur acasă ; nici nu se puteau condiţii mai favorabile pentru o întîlnire confidenţială.

Casa e acum, practic, înconjurată. Sînt supravegheate toate intrările și ieșirile, scările, podul, drumurile de acces. Urmează să cadă în capcană un animal de pradă mult prea primejdios, așa încît nu trebuie să existe riscul să scape. A rămas stabilit ca băieții să pătrundă în locuință la cel dintîi semnal al meu, care poate fi oricare : o glastră de flori mutată din loc — pervazurile ferestrelor sînt pline cu glastre — orice obiect pe care îl voi pune pe pervaz, un gest făcut în fața ferestrei — silueta unui om se profilează clar pe fondul perdelelor de tul — în sfîrșit, telefonul meu către ofițerul de serviciu pe direcție, indiferent ce cuvinte aveam să folosesc. În acest din urmă caz, semnalul le va fi transmis băieților prin radio.

Într-un cuvînt, totul e pus la punct. Mai rămîne un singur lucru, și cel mai important — să-și facă apariția Zurih. Dacă va veni singur, va fi lăsat să intre nestingherit în apartament. Discuția pe care o voi purta cu el ne-ar putea fi de folos.

Dar, pînă una-alta, Zurih nu și-a făcut apariția. Și unde se ascunde nu știm. Nu știm, în general, dacă va veni sau nu în casa lui Teliaș. Nu cumva o să fim nevoiți să reluăm căutările de la capăt ?

Urc, fără să mă grăbesc, la etajul doi. Simt cum mă urmăresc din spate niște priviri. Dar ăștia sînt ai noștri. Orice alt filaj e exclus, ar fi imediat depistat.

Sun. Dincolo de ușă se aud pași grăbiți, apoi scrîșnetul cheii în broască, și ușa se deschide larg. Cel ce mi-a deschis e Teliaș. Fața sa e iarăși ca un măr copt ; o sumedenie de riduri subțiri i se desfac în toate părțile pe pielea gălbejită, închipuind un zîmbet bucuros. Dindărătul lentilelor rotunde ale ochelarilor, ochii îi strălucesc plini de încîntare.

Îmi strînge mîna ploconindu-se adînc și mă ajută să-mi scot paltonul. Zăbovesc cîteva clipe ca să mă pieptăn în fața oglinzii. Apoi, din antreu, trecem în sufragerie.

Încăperea e aranjată frumos și modern : perdele străvezii de nailon, îndărătul cărora se văd glastrele cu flori de pe pervazul ferestrelor, în vitrină strălucesc o mulțime de obiecte de cristal, pe masa rotundă, furniruită, din mijloc, tronează o vază cu fructe și o scrumieră mare chi-

nezească, de-a lungul pereților sînt înșiruite fotolii comode și un divan acoperit cu un covor de preț, care curge de pe perete. O ușă dă în camera alăturată, probabil dormitorul.

— Vă rog, poftiți, vă rog ! spune Teliaș frecîndu-și mîinile micuțe.

Ne așezăm pe divan și aprindem cîte o țigară.

— Dar unde e Mihail Alexandrovici ? mă interesez eu.

— Va veni și el. Deocamdată, însă... Ați vorbit cu Moscova ?

— Ați avut vreo îndoială în privința asta ?

— Martor mi-e Dumnezeu că nu m-am îndoit nici un moment... Și care e rezultatul ?

— S-au aprobat șapte tone.

— O ! *Grand merçi !* — Teliaș își miji ochii, își frecă palmele, apoi, deodată, îmi aruncă o privire vicleană pe deasupra ochelarilor : Dar Grigori Makarovici se pare că e bolnav ? Am aflat că ar fi la spital...

Ia te uită ! Sînt bine organizați, ticăloșii ! Dar asta nu înseamnă oare că Teliaș a vorbit și altcuiva despre înțelegerea noastră ?

Mă uit la el cu o privire grea, întunecată.

— Mda...

— S-ar părea că a intervenit o mică neconcordanță ?... se informează Teliaș pe un ton de falsă compasiune.

— Una destul de mare chiar... încuviințez eu.

— Și atunci ?... Înseamnă că jucați pe ne-ve ? susură Teliaș. Să-mi fie cu iertare, dar pentru asemenea treabă, la noi, la Odessa...

— Vă sfătuiesc să rămîneți la jumătatea frazei... l-am întrerupt pe un ton dintr-o dată dur. Ca să nu vă atîrnați singur o piatră de gît... stimate domn...

— Adică ?... făcu Teliaș ironic. N-am auzit bine, sau...

— Exact : „sau“... I-ați telefonat lui Grigori Makarovici alaltăieri, nu-i așa ? Și ați vorbit cu soția lui.

— Da, așa e...

Teliaș, buimăcit, holbează ochii la mine.

— Iar eu i-am telefonat aseară. Și vă aduc la cunoștință cu tot respectul că, de ieri, Grigori Makarovici e din nou acasă. Puteți verifica, dacă doriți.

— Aşa mai zic şi eu ! Da, văd că sînteţi un om întreprinzător şi corect...

Teliaş depărtează braţele în semn că se predă şi mă priveşte cu admiraţie.

— Da, sînt un om corect. Dar dumneavoastră ce fel de om sînteţi ? ! ridic eu glasul ameninţător.

— Eu ?... Nimic altceva decît un om prudent... surîde Teliaş. Şi să mă ia naiba dacă am dat vreun telefon ! Am zis şi eu aşa... Mi-au ajuns şi mie la ureche nişte zvonuri...

— A ! asta e ! Nişte zvonuri ! Şi nu sînteţi nimic altceva decît un om prudent ! Cred că ştiţi că, deseori, prudenţa excesivă se confundă cu trădarea ? ! îl întreb clocotind de mînie.

Nu mă prefac deloc — individul îmi provoacă realmente ură şi repulsie.

Ridicîndu-mă dintr-un salt de pe canapea, vîr mîna dreaptă în buzunar, ca şi cum aş avea acolo pistolul.

Teliaş, înfricoşat, zvîcneşte într-o parte.

— Ei ! ei ! Ce-i asta ? ! Ce v-a apucat ? !

Şi ridică palmele în dreptul capului, ca pentru a se apăra de o lovitură.

În clipa aceea se deschide uşa dinspre camera vecină şi intră fără grabă un bărbat înalt, aproape cît mine de înalt şi foarte drept, cu tîmplele uşor încărunţite, cu faţa ofilită şi poroasă ca un burete. Deasupra ochilor, ageri şi foarte vioi, sub care atîrnă pungi vineţii, are nişte sprîncene negre, stufoase.

— Haide-haide, domnilor ! rosteşte el perfect calm, dar autoritar. N-are nici un sens să vă luaţi la harţă ! Ar fi o prostie, nu vă daţi seama ?

E Zurih, fără doar şi poate. Deci aşa arăţi tu, mişelule !

Se întoarce spre mine şi mă întreabă ironic :

— Prin urmare, dumneavoastră sînteţi Oleg Ivanovici ?

— Cu cine am onoarea ? răspund eu sec şi vădit suspicios la întrebarea ce mi-a fost adresată printr-o altă întrebare.

— Mihail Alexandrovici, servitorul dumneavoastră...

— Înseamnă că individul acesta m-a minţit cînd mi-a spus că...

— Nu e frumos să ne jignim gazda, mă întrerupe Zurih pe același ton autoritar. Mai bine să luăm loc și să discutăm.

Și se lasă leneș într-un fotoliu.

Continuînd să mă arăt încruntat, mă așez și eu într-un fotoliu, în fața lui. Pe divan, între noi, se așează Teliaș, care însă se ridică numaidecît și se îndreaptă grăbit spre servantă.

Un minut mai tîrziu, pe masă își fac apariția o sticlă de vin și trei cupe de cristal. Teliaș le umple cu un aer solemn. Dar în timp ce toarnă, mîna îi tremură ușor.

Așadar, în tot acest timp — cîteva zile bune — Zurih stătuse ascuns aici. Și poate nu singur. Celălalt stă acum în camera de alături și așteaptă ordinele...

— Să bem ! exclamă Teliaș cu însuflețire. Pentru colaborare ! Pentru prietenie ! Pentru... pentru încredere !

Zurih zîmbește cu îngăduință.

Ciocnim paharele.

— S-ar cuveni, prieteni, să bem și pentru spiritul de inițiativă, declară Zurih plin de sine, căutîndu-și o poziție mai comodă în fotoliu. Și mai ales pentru oamenii inteligenți, care nu sînt deloc numeroși, cu atît mai puțin cei foarte inteligenți...

Își scoate o țigară, și Teliaș se grăbește să scapere un chibrit și să-i ofere foc.

— Ce vreau să spun prin asta ? continuă Zurih după ce trage un fum și îi mulțumește lui Teliaș printr-o scurtă înclinare a capului. Viața e un fenomen extrem de complex și foarte puțini oameni sînt capabili să-l pătrundă. Oleg Ivanovici din pricina vîrstei sale juvenile, dumneata, stimate Bogdan Osipovici, din pricina, ca să zic așa, a orizontului dumitale nițel cam limitat... Dar iată cum stau lucrurile : viața e cu atît mai complexă cu cît este mai complex sistemul social dominant. Această complexitate își are însă și reversul ei. De pildă, cu cît este mai complex sistemul de conducere a producției, al raporturilor economice, cu atît mai numeroase sînt punctele, verigile slabe, vulnerabile, ale acestui sistem. Iar un om inteligent poate utiliza în folosul său aceste verigi slabe,

dacă se izbeşte de ele. Unul foarte inteligent ştie unde să le descopere sau chiar, dacă vreţi, să prevadă unde anume se vor ivi. Chiar aşa : să le prevadă şi să le descopere !

Am observat demult că pungaşilor de toate rangurile, ca să zicem aşa, le place grozav să filozofeze — fiecare la nivelul său, evident. Asta îi ridică, într-un fel, în proprii lor ochi. Şi orice om, chiar şi pungaşul, simte nevoia să-şi afirme personalitatea. Pungaşul în mod special, şi în orice împrejurare.

— Dumneavoastră, Mihail Alexandrovici, vă pricepeţi ca nimeni altul să prevedeţi şi să descoperiţi orice pe lumea asta ! spune Teliaş slugarnic.

— Da, mă pricep, confirmă Zurih, parcă într-o doară.

„Nu de modestie o să mori tu..." remarc în sinea mea ; dar, pe altă parte, sînt nevoit să recunosc că raţionamentele sale nu sînt lipsite de temei.

— Iar cea de-a doua problemă sînt oamenii... Zurih continuă să se delecteze cu atenţia noastră. Omul e şi el un sistem, chiar dacă nu la fel de complex. Ţelul său este unul singur : să trăiască bine. Ce înseamnă a trăi bine ? A trăi într-un cadru frumos, a trăi civilizat, îmbelşugat, a-ţi satisface gusturile, a trăi în voia ta... Nu am dreptate ? Oferă-i omului toate acestea şi el te va urma. Orice om... aproape orice om, se corectă Zurih, după ce se gîndi o clipă. Insul întreprinzător şi inteligent va şti să valorifice în interesul său această năzuinţă a omului, ori de cîte ori i se va ivi prilejul. Iar insul întreprinzător şi foarte inteligent va şti să provoace prilejul... Fiindcă veni vorba, eu am depistat mulţi oameni dispuşi să conlucreze cu mine...

„Şi noi am depistat destui... Şi tot fiindcă veni vorba, şi pe tine printre ei, mi-am spus, nu fără răutate. Şi o să-i depistăm şi pe ceilalţi !"

— Spuneţi-mi, îi întrerup eu divagaţia, ce înseamnă cuvintele acestea : „La Galeriile Tretiakov, în sala Kuindji" ?...

Zurih mă priveşte atent.

— De ce nu l-aţi întrebat pe Grigori Makarovici ?

— Ştiu eu ? Poate fiindcă nu s-a ivit o ocazie potrivită...

— Şi acum consideraţi că s-a ivit ocazia cea mai potrivită ?

— Dacă întrebarea mea vă...

— Nu, de ce ?... Zurih tot îşi mai ţine ochii aţintiţi asupra mea. Dar nu credeţi că e o ocazie potrivită să vă pun şi eu unele întrebări ?

— Era vorba să răspundeţi la întrebarea mea...

— Mă rog... Nu e cine ştie ce secret. Un joc al întîmplării şi inteligenţei, atîta tot... După cum bănuiţi, desigur, cuvintele acestea reprezintă, într-o anumită măsură, o parolă. Fantezia asta ne-a venit la toţi trei deodată, inclusiv lui Grigori Makarovici, pe vremea cînd abia ne cunoscusem şi urma să stabilim primele contacte de afaceri. Întîlnirea avusese loc la Moscova, pe chei. Începuse să plouă. Trebuia să ne adăpostim undeva. Din motive uşor de înţeles, soluţia unui restaurant era exclusă. La fel, nici unul din noi nu voia să-i ducă pe ceilalţi la locuinţa sa. Întîmplarea făcea ca pe aproape să se afle Galeriile Tretiakov. Am zîmbit cînd unul din noi a avut năstruşnica idee să ne ducem acolo. Amuzant, nu ? Am intrat în muzeu. În sala consacrată picturilor lui Kuindji, am stabilit definitiv tot ce trebuia stabilit. Şi, influenţaţi de atmosfera artistică, de starea noastră de spirit însăşi, ca să zic aşa, am propus, pentru contactele de afaceri viitoare, parola aceasta neobişnuită, aş zice chiar extravagantă... Trebuie să recunoaşteţi că e o idee originală !

Nu vrea defel să-şi ia ochii de pe mine şi mă priveşte din ce în ce mai pătrunzător !

— Da, extrem de originală, spun.

— Iar acum, daţi-mi voie să vă pun eu cîteva întrebări, rosteşte rar şi răspicat Zurih. Dacă nu e un secret, de unde îl cunoaşteţi pe Grigori Makarovici ?

— Aveţi intenţia să procedaţi la o verificare unilaterală ? răspund eu din nou printr-o altă întrebare la întrebarea ce mi-a fost pusă.

— Pentru început, unilaterală, spune Zurih pe un ton tăios. Dumneavoastră aţi căutat legătura cu noi, dumneavoastră aţi venit la noi... Nu e logic să pun eu întrebările ?

— S-ar zice că da, încuviinţez.

— Atunci, răspundeţi la întrebare !

— Grigori Makarovici e un vechi prieten de-al tatălui meu. Şi acum lucrez sub conducerea sa.

— Care e numele dumneavoastră ?

— Simakov. Oleg Ivanovici Simakov.

— Aşaa...

Privirea lui Zurih a devenit de-a dreptul ostilă.

— Impresia mea este, rosteşte el fără grabă, că dumneavoastră sînteţi una şi aceeaşi persoană cu tînărul care a făcut cunoştinţă, zilele trecute, cu Galina Kocerga. Sau greşesc ?

— S-ar putea să nu greşiţi... spun şi mă străduiesc să arborez un zîmbet plin de infatuare. Galina e o femeie foarte apetisantă.

— Dar, acum două zile, n-aţi însoţit-o cumva într-un anume loc ? reia Zurih ironic. Urmele acelei mici escapade văd că le mai aveţi pe obraz...

Gata ! Pînă aici mi-a fost... Jocul de-a pisica şi şoarecele nu mai ţine cu tipul ăsta. M-a descifrat. Trebuie arestat ! Imediat ! Înainte de a trece el la fapte.

Dau să mă ridic din fotoliu.

— Rămîi unde eşti ! îmi porunceşte Zurih.

Asta e prea de tot ! Mă scol, avînd grijă să nu scap din ochi uşa ce dă în odaia vecină.

— M-aţi şi arestat ? zîmbesc eu.

Zurih rămîne în fotoliu şi, uitîndu-se ţintă la mine de jos în sus, rosteşte flegmatic :

— Nu, n-avem de gînd să te arestăm...

— Atunci ?...

Văd cum se întredeschide încet uşa odăii vecine. Dincolo de uşa aceea pîndeşte cineva...

— Chestia este, tinere, că te-ai băgat într-o poveste urîtă. Şi că mă cam deranjezi. Şi pe Galina deasemenea.

— Pe Galina ? ! spun. Exclus ! Dacă doriți, pot s-o invit aici. În felul ăsta au să se explice unele lucruri.

— Chiar aici ? se informează el amuzat. Interesant ! Şi crezi că o să vină ?

— Dacă o chem eu, da.

— Ia te uită ! Bine, încearcă !

Îmi indică cu un gest telefonul instalat lîngă uşa ce dă în vestibul. Locul îmi convine, din poziţia aceea voi putea face faţă mai lesne situaţiei.

Mă duc la telefon şi formez repede numărul. Apoi rostesc pe un ton drăgăstos, dar insistent :

— Galocika ? Scumpa mea, vino imediat la Bogdan Osipovici ! Tu, da, tu...

N-am observat ce semn a făcut Zurih. Văd doar că, deodată, uşa dinspre odaia vecină se deschide larg şi, fără să mai stau pe gînduri, smulg cu mîna liberă firul electric de pe perete. În aceeaşi clipă, lumina se stinge peste tot. Se pare că am provocat un scurt-circuit în toată locuinţa. Pentru mai multă siguranţă, apuc şi un scaun ce îmi stă la îndemînă şi îl azvîrl în sus, la întîmplare, acolo unde trebuie să fie lustra. O ploaie de cioburi cade zăngănind pe duşumea.

Îl aud, în întuneric, pe Zurih înjurînd furios şi pe Teliaş ţipînd, mort de spaimă.

Mă năpustesc în vestibul şi trag după mine uşa, pe care o proptesc cu spatele, lăsîndu-mă pe ea cu toată greutatea corpului. Inima mi se bate în aşa hal, încît bătăile ei îmi provoacă durere. Apuc aerul cu gura larg deschisă.

Dincolo e vînzoleală, aud căzînd o mobilă... Dar peste un minut, cei dinăuntru se opintesc în uşă. Nu pot să le ţin piept. Ah ! slăbiciunea asta blestemată !

Încet-încet, uşa cedează. Dincolo de ea percep respiratia grea a trei oameni.

Simt că începe să mi se învîrtă capul. Nu mă pot nicicum orienta : unde e uşa către scară, în ce parte ? Dealtfel, tot n-aş apuca s-o deschid.

În clipa aceea aud un scrîşnet metalic. În vestibul pătrunde brusc lumina de pe palier. Cel dintîi dă buzna în locuinţă Stas. După el, încă cineva. Fascicolele de lumină ale lanternelor joacă pe pereţii întunecaţi ai vestibulului, se aţintesc în uşa pe care continuu s-o proptesc.

— Fereşte ! strigă Stas. Tragem !

Sar din dreptul uşii, care se dă în lături cu un trosnet. Teliaş nimereşte direct în braţul lui Stas, care îl azvîrle de-o parte, ca să se arunce asupra lui Zurih.

În apartament năvălesc mereu alţi şi alţi inşi. Pe unii îi văd pentru întîia dată.

E dimineaţă. Stau culcat în odaia mea de la hotel. În geam bate soarele. Sună telefonul. Apelurile sînt neobişnuit de prelungi.

Mijindu-mi ochii, mă scol de pe divan şi, numai în chiloţi şi în maiou, mă duc la birou şi ridic receptorul.

Lena vine şi ea fuga din camera ei, încheindu-şi halatul de casă.

În receptor răsună o voce foarte cunoscută, niţel răguşită.

— Vitali, tu eşti ? întreabă Kuzmici. Salut, dragul meu ! Cum te simţi ?

— Totul e în ordine, Feodor Kuzmici.

— Cum se simte Lena ?

— Foarte bine, şi ea. Feodor Kuzmici, misiunea a fost îndeplinită...

Da, miliţia judiciară şi-a încheiat misiunea. Infractorul a fost arestat. Acum va începe munca anchetatorului. O ! pe acesta îl aşteaptă o sarcină foarte dificilă. Zurih se va apăra din răsputeri. Va căuta să încurce iţele, va minţi, va calomnia diverşi oameni, va atrage în orbita anchetei nenumăraţi alţi inşi, pe unii, cum ar fi acei necunoscuţi încă Sokolski din Leningrad şi Palatov din Rostov, neavînd încotro, pe alţii numai pentru a deruta ancheta ; în plus, îşi va schimba de o sută de ori depoziţiile, va compune nenumărate plîngeri, iar în final probabil că va filozofa în legătură cu „verigile slabe ale sistemului". Şi nu va

trebui cruţat nimic pentru a fi expediat la o „odihnă“ cît mai îndelungată, ca să fie împiedicat de la alte acţiuni nefaste. Despre ce mai urmează încă în „cazul Zurih“ s-ar putea scrie un alt roman, dar în materia asta sînt alţii mai calificaţi decît mine.

Eu îmi propun să vă deapăn, cu altă ocazie, o nouă poveste despre prietenii mei din miliţia judiciară. Aceasta e munca pe care o înţeleg cel mai bine şi la care ţin mai mult decît la orice altceva pe lume. Dacă mă gîndesc bine, n-o înţeleg chiar atît de bine. Dar mă voi strădui s-o învăţ...

CUPRINS

Capitolul I
O BEZNĂ ÎN CARE SE ÎNTREVEDE TOTUȘI CEVA 5
Capitolul II
ALTE DISPARIȚII MISTERIOASE 14
Capitolul III
FAPTE NOI 25
Capitolul IV
DUBLURA 42
Capitolul V
ASASINATUL 56
Capitolul VI
STARE DE ALARMĂ 80
Capitolul VII
NU-ȚI ALEGI SURIOARA 107
Capitolul VIII
SE PROFILEAZĂ CÎTEVA UMBRE 137
Capitolul IX
TOATE ȘI AU PREȚUL LOR 170

Lector : AUREL BUICIUC
Tehnoredactor : NICOLAE ȘERBĂNESCU

Tiraj 50 130 ex. broșate. Bun de tipar 25.02.1977.
Coli tipar 13.

Comanda nr. 60 641
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii",
București — Piața Scînteii nr 1,
Republica Socialistă România

În colecția «**ENIGMA**»

Au apărut:

Ignacio Cardenas Acuna — ENIGMA UNEI DUMINICI
Peter Cheyney — ULTIMUL PAHAR
Paul Henricks — MUȘUROIUL DE FURNICI
Iulian Semionov — STRADA OGARIOV NR. 6
V. Tevekelian — AGENȚIA DE PUBLICITATE A D-LUI KOCEK
Raymond Chandler — RĂMAS BUN PENTRU VECIE

editura univers

Lei 7,25